

AS LHV Group
Konsolideeritud aastaaruanne 2019

Konsolideeritud aastaaruanne 01.01.2019 – 31.12.2019

Ärinimi	AS LHV Group
Äriregistri number	11098261
Adress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn
Telefon	(372) 6800400
Faks	(372) 6800410
E-post	lhv@lhv.ee
Põhitegevusalad	Valdusfirma tegevus Pangandus Väärtpaberite maaklerlus Finantsalane nõustamine Kapitalirent ja muu laenuandmine
Juhatus	Madis Toomsalu
Nõukogu	Rain Lõhmus Andres Viisemann Tiina Mõis Heldur Meerits Raivo Hein Tauno Tats Sten Tamkivi
Aktsiad	Noteeritud Nasdaq Tallinna Börsil
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

Tegevjuhi pöördumine	4
Tegevuskeskkond	7
Tegevusaruanne	9
LHV Grupi ühingujuhtimine	14
Nõukogu tasemel moodustatud komiteed	16
Finantstulemused	19
Grupi tütarettevõtete 2019. aasta ülevaade	25
Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne	29
LHV vastutus ühiskonnas	37
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	49
Konsolideeritud kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne	49
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	50
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	51
Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne	52
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	53
LISA 1 Üldine informatsioon	53
LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	54
LISA 3 Riskide juhtimine	67
LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	121
LISA 5 Tegevussegmendid	122
LISA 6 Tütarettevõtted ja firmaväärtus	124
LISA 7 Neto intressitulu	126
LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu	127
LISA 9 Tegevuskulud	128
LISA 10 Nõuded keskpangale, krediidiastutustele ja investeerimisühingutele	128
LISA 11 Omakapitaliinstrumendid õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumiaruande	129
LISA 12 Finantsvarad ja -kohustused õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande	129
LISA 13 Laenud ja nõuded klientidele	130
LISA 14 Muud nõuded klientidele	131
LISA 15 Muud varad	131
LISA 16 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	132
LISA 17 Klientide hoiused ja saadud laenud	133
LISA 18 Võlad hankijatele ja muud kohustused	133
LISA 19 Kasutusõiguse varad ja rendikohustused	134
LISA 20 Allutatud kohustused	134
LISA 21 Omakapital aktsiaseltsis	135
LISA 22 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad	137
LISA 23 Tingimuslikud varad ja kohustused	137
LISA 24 Tehingud seotud osapooltega	138
LISA 25 Tava ja lahustatud kasum aktsia kohta	140
LISA 26 Lõpetatud tegevused	140
LISA 27 Tulumaksukulu	141
LISA 28 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded	141
Juhatuse allkirjad konsolideeritud aastaaruandele	145
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	146
Kasumi jaotamise ettepanek	153
Nõukogu allkirjad aastaaruandele	154
Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatorile	155

Tegevjuhi pöördumine

Hea LHV investor,

Möödunud 2019. aasta annab põhjust rahuloluks. Aastat iseloomustasid head tulemused, varade ja kliendibaasi kiire kasv, mitmed uued tooted ja tunnustused. 2019. aastal kuulutati LHV taas Eesti parima teenindusega pangaks, samas kui parima pangana tunnustasid LHV-d ka rahvusvahelised majandusajakirjad Euromoney ja The Banker.

Aasta lõpuks jõudsim 200 000 pangakliendini, kasvatades klientide arvu 2019. aasta jooksul ligi 41 000 võrra. Varade mahult kasvasime kaks korda, jõudes 3 miljardi euroni. Kiire kasv on suurendanud panga turuosa kümnendikuni, millega oleme igapäevapanganduses Eesti suuruselt kolmas pank. Klientide arvu suurenemisele ja aktiivsuse kasvule aitas kindlasti kaasa ka kolmandas kvartalis LHV sularahaautomaatide arvu viiekordistamine 125 automaadini.

Aasta olulisimaks sündmuseks oli Danske eraisikute laenuportfelli ostmise, mis aitas kaasa panga laenumahude kahekordistumisele. Aasta lõpuks ulatus LHV laenuportfell 1,7 miljardi euroni. Ehkki Danske tehing toimus novembri lõpus, mil täies mahus lisandusid ka portfelliga seotud intressitulud, soovisime tehingu finantseerimise osas saavutada kindlust varem. Mahuka hoiuste eelkaasamise eest pidime ka tavapärasest suuremaid kulusid kandma, mis mõjutasid tehinguga seotud kulusid juba alates kevadest. Tehinguga seotud hoiustekulu püsib kõrgemana käesoleva aasta keskpaigani, mil soovime antud hoiused asendada kordades madalama kuluga pandikirjadega.

Meie teenuste nurgakivi on tehnoloogia. Seda enam, et tegemist on ka ühenduslüliliga muidu piisavalt erinevate Eesti ja Ühendkuningriigi äride vahel. Strateegiliselt ühendab mõlemat meie võime ehitada tehnoloogilisi lahendusi olenemata kliendist ja asukohast. Seepärast keskendusime aasta jooksul parima mobiilpanga ehitamisele. Selle tulemusena on rakenduses lisaks kliendiks saamisele võimalik investeerida väärtpaberitesse, taotleda laenu, sõlmida laenulepinguid ning tellida pangakaarte.

Ühendkuningriigis olime naelamaksete süsteemidega tehniliselt liitunud küll juba eelmise aasta keskpaigast, aga sisuliselt saime maksed klientidele avada selle aasta jaanuaris. Naelamaksete võimaldamisega pakume oma finantsvahendajatest klientidele reaajas euro- ja naelamakseid meie rakendusliidese LHV Connect kaudu. Tegemist on esimese pangapoolse rakendusliidese, mis seda võimaldab. Lisaks saavad kliendid sama rakendusliidese kaudu kasutada ka muid teenuseid nagu pangakontot, virtuaalse IBANI teenust, valuutavahetusest kuni likviidsusteenusteni välja. Kokku pakume panganduse infra-

struktuuri ja teenuseid enam kui sajale maksevahendajast kliendile. Teiste hulgas TransferWise, Coinbase, Paysafe ja Trustly.

Aastat iseloomustas ka pensionifondidega seotud regulatsioonide muutus. Septembris jõustusid pensionifondide madalamad fikseeritud haldustasud, kuid fondide tugeva tootluse korral on võimalus teenida edukustasu. 2019. aastal me edukustasu ei teeninud, aga kuivõrd meie ootus investeeringute tootluse osas on kasvanud ning võrdlusindeks sotsiaalmaksu pensioniosa laekumise näol on ajas kõikum, usume edukustasu saavutamist üle pikaajalise perioodi. Üksikute aastate lõikes on seda kahtlemata keeruline prognoosida.

LHV saavutas 2019. aasta jooksul rekordilised tulemused kõigis oma ärimahtudes. Laenude maht suurenes 0,8 miljardi euro võrra 1,7 miljardi euroni ning hoiuste maht 1,3 miljardi euro võrra 2,7 miljardi euroni. Pensionifondid kasvasid 160 miljoni euro võrra jõudes aasta lõpuks 1,4 miljardi euroni. Ühtlasi saavutati uued rekordtasemed klientide aktiivsuses maksetes, kaarditehingutes ja uute investeerimislepingute sõlmimises.

Ärimahtude kasvu finantseerisime kapitali kaasamiste abil. Kokku kaasasime aasta jooksul kolme erineva instrumendi kaudu kapitali 65 miljonit eurot. Investorite usaldust märgib kõikide emissioonide edukas tulemus ja ülemärkimine. Kindlasti aitasid need tehingud kaasa ka LHV investorite arvu suurenemisele, aasta lõpu seisuga oli LHVsse investeerinud ligi 7000 aktsionäri ja 3000 võlakirjainvestorit.

LHV 2019. aasta puhaskasum oli 27,1 miljonit eurot. See on 0,1 miljonit eurot vähem kui eelmisel aastal, kuid võrdlusbaas on mõjutatud varasema aasta positiivse mõjuga ühekordsest tehingust (Leedu äriüksuse müük), samuti 2019. aastal Danske tehinguga seotud kuludest (hoiuste eelkaasamine, tehingukulud, portfelli allahindlused, kapitali kaasamised) ning pensionifondide valitsemistasu langusest. Juulikuist finantsplaani edestasime 1,5 miljoni euro võrra peamiselt planeeritust madalamate allahindluste, Danske tehinguga seotud madalamate kulude ning klientide väärtpaberite emissioonide korraldamisega seotud kõrgemate tulude tõttu.

Ärisuundade tegevused

Ettevõtete panganduse 2019. aasta peamiseks märksõnaks oli ettevõtete laenude kasv kolmandiku võrra. Meie mahud on kasvanud koguturu võrdluses kiiremini, mistõttu jõudis LHV turuosa aasta lõpuks kümnendikuni ettevõtete laenude turumahust. Kasv oli laiapõhjaline nii klientide kui ka tegevusalade lõikes, lisaks soetasime kevadel ka Verso-panga portfelli. Aasta lõpuks ulatus ettevõtete panganduse laenuportfell 853 miljoni euron. Majanduskeskkond on püsinud hea, kuid eksportturgudel tegutsevate ettevõtete kasvu väljavaated on halvenenud. Laenuportfell püsib jätkuvalt tugevana ning tähtjaks tasumata võlgnevuste osakaal on väga madal.

Jaepanganduses keskendusime aasta jooksul kodulaenude väljastamisele, investeerimisteenuste populariseerimise ning klientidele suunatud teenuste arendamisele. Täiendasime mobiilipanka, lisasime internetipanka alternatiivsete investeringute kuvamise ning suurendasime sularaha-automaatide arvu. Kodulaenude puhul keskendusime protsesside automatiseerimisele ning alustasime esimeste täisautomaatsete otsuste tegemisega. Kevadel alustasime kodulaenude osas koostööd KredExiga. Ilma Danske portfelli ostu arvestamata kasvas kodulaenude portfell aasta jooksul 115 miljoni euro võrra, koos Danske portfelliga oli kasv 499 miljoni eurot. Aasta lõpuks jõudis kodulaenude portfell 638 miljoni euron.

Finantsvahendajate suunal keskendusime uute klientide leidmisele ning tooteportfelli täiendamisele. Tõime turule täiendavaid lisateenuseid ja valmistasime ette liitumist Inglise naela välgmaksete süsteemiga. Jätkasime kliendibaasi kasvatamist ja täiustasime olulisel määral rahapesu tõkestamise süsteemi, võttes kasutusele kolm täiendavat infosüsteemi. Alustasime juriidilisi ettevalmistusi Ühendkuningriigi filiaalile rakenduvate regulatiivsete muudatuste elluviimiseks tulenevalt Ühendkuningriigi lahkumisest Euroopa Liidust. Finantstehnoloogia ettevõtete turg on väga aktiivne ja nõudlus teenuste järele kasvab. Valdonna äri on kasumlik ja tulubaas jätkab kasvu, valdkonna peamised tulud jagunevad maksete, valuutavahetuse, kaardimaksete vahendamise, krediiditeenuste ja haldamisega seotud tasude vahel.

2019. aastal jõudis LHV Varahalduse poolt hallatavate investeerimisfondide maht ligi 1,4 miljardi euron. Meie suurimate fondide L ja XL investeerimisstrateegia on võrreldes konkurentidega selgelt unikaalne, pikaajalise vaatega ja börsivälilistele varadele keskenduv. Aasta osutus aktsiaturgudele väga edukaks ning ka Eesti pensionifondidest näitasid parimat tootlust kõrge aktsiaosakaaluga indeksfondid. LHV Pensionifond Indeksi aastaseks tootluseks kujunes üle 25%, suurimate pensionifondide L ja XL tootlus oli 5,8%. Lähiaastatel mõjutab LHV Varahalduse investeerimisotsuseid lisaks

turgudel toimuvale ka kavandatav pensionireform. Senisest enam tuleb arvestada investeringute tegemisel fondi-mahtude potentsiaalse vähenemise ning sellest tuleneva likviidsusvajadusega.

Strateegia ja tulevik

LHV koduturgudeks on Eesti ja Ühendkuningriik. Strateegiliselt ühendab mõlemat turgu meie võime ehitada tehnoloogilisi lahendusi olenemata kliendist ja asukohast. Meie eesmärgiks on maksimeerida kasvu, mis lähtub etteantud omakapitali tootlusest (20%) ja riskidest. See tähendab, et hoolimata jõulistest kasvuambitsioonidest ei soovi me kasvada kasumlikkuse ja riskide arvelt.

Oleme pingutanud, et kasvu tagamiseks oleks meil võimalikult tugev pakkumine. Eestis suudame täna finantseerida sisuliselt kõiki Eesti ettevõtteid, meie otsused tehakse kiiresti ja kohapeal. Kodulaenusid oleme suutelised väljastama üle Eesti, tehes otsuseid kiiresti ja kliendile sobivate lisatingimustega. Lisaks pakume tasuta makseid, kõige terviklikumat investeerimisteenust, kiiremaid ja paindlikumaid laenukoode ning kõrge pikaajalise tootlusega pensioonifonde. Suurt osa oma teenustest, sh väärtipaberitega kauplemist ning eraisikute laenude taotlemist ja laenulepingute sõlmimist, suudame pakkuda läbi mobiiliäpi.

Meie sooviks on kasvada Eesti suurimaks pangaks. Kui kasutame kõiki oma tugevusi õigesti, siis on kasv meie tegevuste loomulik tagajärg. Jätkuvalt keskendume kõrgele efektiivsusele, kasumlikkusele, innovatsioonile ja parima teeninduse pakkumisele. Me ei saavuta antud eesmärki tõenäoliselt oma 5-aastase finantsplaani sees, aga kindlasti saab 2020 olema aasta, kus liigume sellele lähemale.

Eraisikute puhul paneme rõhu kliendibaasi kasvatamisele ja klientide aktiivsuse suurendamisele. Keskendume suurematele Eesti linnadele, kus soovime kõnetada aktiivset ja elektroonilisi kanaleid esikohale seadvat klienti. Soovime arveldavat klienti, kelle palk laekub LHVsse ning kes kasutab igapäevaste rahaasjade ajamiseks LHV pangakaarti. Keskendume kodulaenu turuosa kasvatamisele. Alustame ApplePay ja teiste nutiseadmega tehtavate kaardimaksete pakkumisega, täiendame mobiilipanka ja alustame pensioni investeerimiskonto pakkumisega.

Ettevõtete puhul keskendume laenuportfelli kasvatamisele ning kaubanduse finantseerimise osakaalu suurendamisele. Soovime kliente, kellele on oluline nende äritegevuse sisuline mõistmine ning sellel põhinev finantseerimise struktuur. Jätkame üheaastase otsustustasemega, mis tähendab kõigi otsuste tegemist kohapeal, kiirelt ja paindlikult. Samuti jätkame sisereitingutel põhineva kapitaliarvestuse (IRB) mitmeaastase projektiga, eesmärgiks läbi efektiivse kapitali jaotamise parandada omakapitali tootlust.

Oleme kujunenud finantsteenuseid eksportivaks ettevõtteks. Finantsvahendajate ärisuund on panga kolmas ärisuund ning 2020. aasta saab selles osas olema läbimurde aasta. Ühendkuningriigis oleme reaalajas naelamaksete näol saanud valmis seni kõige olulisema toote, 2020. aasta jooksul töötame välja naelamaksete süsteemi kaudse liikme teenuse. Näeme juba praegu, kuidas see mõjutab uute klientide huvi. Ühtlasi jätkame kontode, maksete, kaardimaksete vastuvõtmise, käibekapitali laenude ja valuutateenuse pakkumisega. Lisame aasta jooksul müügi- võimekust ning analüüsime uute, sh kaartidega seotud, toodete pakkumise vajadust. Seeläbi konkureeriksime tugevalt ka e-kaubanduse valdkonnas, mis avaks hoopis teistsuguse suurusega turu. Meie kontor on küll Londonis, aga finantsvahendajate tegevus on tihti piiriülene, mistõttu otsime kliente ka teistest riikidest.

Pensionifondides on esikohal tugeva pikaajalise tootluse saavutamine. Jätkame oma muutunud investeerimisstrateegia elluviimist, keskendudes senisest enam börsivälise erakapitali ja kinnisvara investeringute leidmisele. Oleme organisatsiooni täiendamas uute inimestega ning muutmas tasustamissüsteemi vastavaks pikaajalise kõrge tootluse saavutamise eesmärkidega.

Praktilisemalt väljendatava eesmärkidenä oleme oma lähiaastate eesmärkidenä määratlenud:

- olla parim finantsteenuste pakkuja eraisikutele ning väikestele- ja keskmise suurusega ettevõtetele;
- olla kõige kaasamõtlevam finantsteenuste pakkuja rahvusvahelistele finantsvahendajatele;
- olla atraktiivne ja tunnustatud tööandja, kes pakub arengut, eneseteostust ja kasvu;
- teha oma äri nii, et kaasatud omakapitali tootlus ulatuks 20%-ni;
- jõuda Eesti väärtuslikumaks börsiettevõtteks.

Kokkuvõttes toetub LHV edu kolmele märksõnale: parim teenindus, parimad investorsuhted, kõrge töötajate rahulolu. Kui juurde lisada, et LHV on kodumaine ettevõte, kus otsused tehakse kohapeal ja kiiresti, et meie teenused on alati parimate hulgas ning suudame neid pakkuda tugevate elektrooniliste kanalite kaudu, on kõik eeldused kasumlikuks kasvuks loodud ka järgmiste aastate jooksul.

Madis Toomsalu

Tegevuskeskkond

Sarnaselt aasta algusele pakkus ka kolmas kvartal enamuses maailma majanduspiirkondadest meeldiva üllatuse. Kogutoodangu kasv ületas paljudes kohtades analüütikute ootusi, negatiivseid üllatusi oli vähem. Nii USA-s kui Euroopas vedas majanduskasvu eratarbimine, kaubavahetus püsib endiselt madalseisus. Suurematest majanduspiirkondadest jäi kasv ootustele alla vaid Hiinas, kuid sealgi marginaalselt. Hiina majanduskasvu pärsivad kaubandussõja kõrval ka juba kuid kestnud rahutused Hongkongis.

Aasta lõpus on majanduse kasvutempo vähemasti Euroopas aeglustunud. Peamisteks kasvu pidurdajateks võib jätkuvalt pidada tööstustoodangu langust Saksamaal ning Hiina ja USA vahelist vägikaikavedu kaubandustariifide osas ja sellest õhkuvat ebamäärasust tulevikku vaatavate otsuste kujundamisel. Detsembri lõpus saavutatud esmane kokkulepe põllumajandustoodete müügi ning tehnoloogia ja intellektuaalse omandi käsitlemise osas tõi endaga kaasa USA poolse väikese leevenduse tariifides ning uute väljakuulutatud tariifide kehtestamata jätmise. Turgudele saatis see koheselt positiivse signaali, kuid selle kokkuleppe püsimine ja tegelikud tagajärjed saavad ilmsiks alles tuleval aastal.

Samuti pole murepilved hajunud veel ka Ühendkuningriikide (UK) lahkumise kohalt Euroopa Liidust. Konservatiivide edu detsembrikuistel üldvalimistel tähendab suure tõenäosusega, et jaanuari lõpus saab Brexit lõpuks siiski teoks. Seejärel ootab aga ees minimaalselt 1-2 aastat läbirääkimisi uute kaubanduslepete ja muude kokkulepete osas. Lisaks peab UK aina rohkem hakkama tegelema Šotimaa ja Põhja-Iirimaa tugevnevate püüdlustega iseseisvuse saavutamiseks. Ettevõtjate jaoks tähendab see kõik rohkem segadust ja keerulisemat keskkonda arenguks.

Euroala majanduskasv on terve aasta püsinud sarnasel tasemel (III kv 1,2% a/a). Euroala majanduse vedur Saksamaa üllatas kolmandas kvartalis 1% majanduskasvuga, ajal mil suur osa analüütikutest ootas pigem Saksamaa langemist tehnilisse majanduslangusesse. Ajalooliselt ekspordile toetunud Saksamaal on nüüd majandust vee peal hoidnud tarbimine, mida on omakorda stimuleerinud ka valitsuse erinevate toetuste ja maksuleevenduste kaudu. Ettevaates on euroalal optimismiks põhjust siiski vähe – küsitlusandmed näitavad tellimuste (eriti eksporditellimuste) vähenemist ning kindlustunde kadumine tööstussektorist on hakanud mõju avaldama ka teenuste sektorile. Pikemas vaates saab kindlasti üheks määravaks teguriks kuidas suudab Euroopa autotööstus kaasa minna uute trendidega sektoris (elektriautod, isejuhtivad autod), mille osas nad siiani on olnud pigem kõrvaltvaataja rollis.

Kuigi palgakasv püsis euroalal 2019. aastal eelnevate aastatega võrreldes üsna tempokas (2,5-3%) ei suutnud see inflatsioonile piisavat survet tekitada. Euroala inflatsioon langes neljanda kvartali alguses suisa 0,7%ni, kuid kerkis siis aasta lõpus taas 1%st kõrgemale.

Madala inflatsiooniga võitlemiseks jätkab Euroopa Keskpank leebe rahapoliitika viljelemist – keskpangas raha hoiustamise intressimäär on langenud -0,5%ni ning rahapakkumise suurendamiseks jätkatakse ka varaostudega. Madalad intressimäärad on viimaste aastate jooksul majandust kahtlemata ergutanud, kuid jätkuvat efekti on üha raskem saavutada. Negatiivsed hoiusemäärad on seni löönud pankade kasumlikkuse pihta kuid lõpphoiustajateni on see edasi kantud väga harvadel juhtudel. EKP uus juht Christine Lagarde on mitmel puhul maininud vajadust vaadata üle kogu rahapoliitika strateegia, millega peaks algust tehtama 2020. aasta esimesel poolel. Olulise suunamuutuse järgi Lagarde vajadust ei näe, sest ka tema on pigem leebe rahapoliitika toetaja.

Eesti majandus kasvas kolmandas kvartalis 4,2%, mis ületas selgelt ootusi. Kasvu vedas endiselt nõrkenud teenusmajandus (nt info ja side, kaubandus, äriteenused) aga ka põllumajandus- ja tööstussektori panus oli märkimisväärne. Hoolimata nõrgenevast väliskeskkonnast on Eesti ekspordiv sektor hästi vastu pidanud ning kolmandas kvartalis suurendati ekspordimahtu 7% võrra. Tõsi, osa sellest kasvust tuleb kirjutada mulluse suhteliselt nõrga võrdlusbaasi arvele. Ligikaudu neljandik majanduskasvust tuli netotootemaksude arvelt, mis on otsene valitsuse maksupoliitika tulemus. Alkoholi aktsiisimäära langetamine juulis pani ettevõtjad oma laovarude täiendamist viimase hetkeni edasi lükkama ning seetõttu oli juulis ja kogu kolmandas kvartalis aktsiisimaksu laekumine väga kõrgel tasemel. Tegelik majanduses loodud lisandväärtuse kasv jäi 3% juurde ja aeglustus eelnevate kvartalitega võrreldes, mis on ümbritsevat ebakindlust ja määramatust arvestades loogiline trend.

Tööstustoodangu kasv aeglustus 2019. aasta alguses ning jõudis aprillis sootuks nulli lähedale. Selle põhjustas peamiselt tootmise koondamine energiasektoris, mis vaevleb kõrgete CO₂ saastekvootide hindade käes. Kui suve lõpuni suutis töötlev tööstus oma toodangut järk-järgult ikkagi suurendada, siis kolmanda kvartali lõpus kukuti ka seal nullkasvu piirile. Suurt rolli mängis toodangu vähenemine masinate ja seadmete tootmises. Negatiivselt paistsid silma ka rõiva- ja paberitööstus ning metalltoodete tootmine. Paremini läks keemia- ja õlitööstusel.

2019. aasta kokkuvõttes peaks majanduskasv Eestis

jääma 3,5% lähedale. Järgmistel aastatel kasv aeglustub, sest välisnõudlus nõrgeneb ning teisalt töötab majandus olemasolevate ressursside juures juba suhteliselt maksimaalsel tasemel, kust ei ole enam võimalik väga kiiresti kasvada. Vabade ressursside puudus muudab järjest tähtsamaks ettevõtete kohanemisvõime ja edukuse tootlikkuse tõstmisel, milleks on vaja jõuliselt jätkata tarkade investeeringute teostamisega. Eelkõige on oluline pikaajaliselt jätkusuutliku majanduskasvu saavutamine, mis on tasakaalus erinevate sektorite vahel. Majandussektorite lõikes on riskid keskmisest kõrgemad ehitussektoris, kus turg on mõneks ajaks küllastunud ja madala tootlikkusega töötleva tööstuse harudes, kus ettevõtjatel on järjest raskem kaasas käia kiire palgakasvuga. Kinnisvaraturu suhtes on LHV endiselt konservatiivne, jälgides kohalikku ja Skandinaavia turgu, seejuures pöörates kõrgendatud tähelepanu arengutele Rootsis. Rendirahavooprojektide

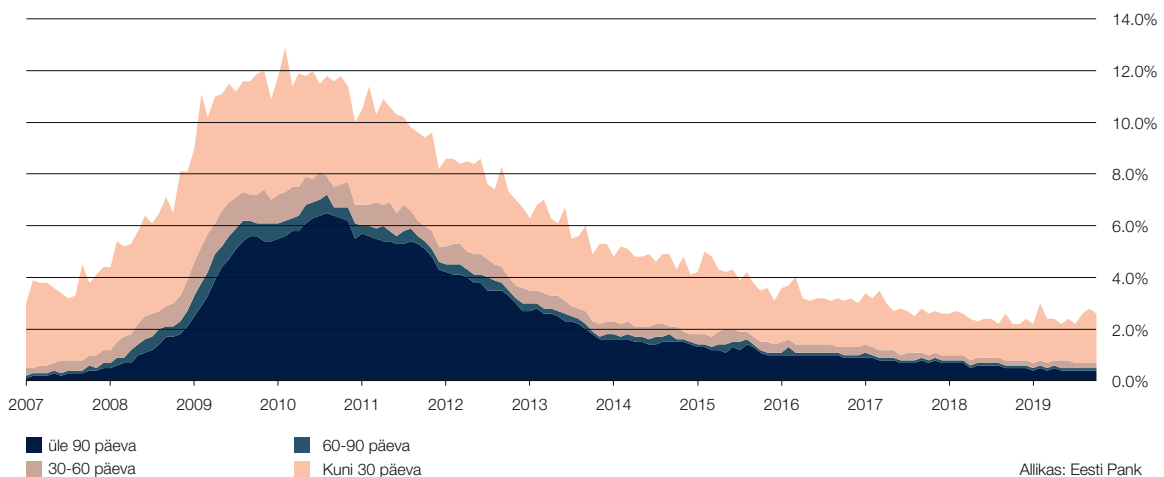
osas valitseb oht, et arendatava mahu absorbeerimiseks ei pruugi lähiajal enam piisavalt nõudlust jätkuda ning rendihindades või vakantsuse määrades toimuvad korrektsioonid. Positiivsena saab esile tõsta soodsana püsiva rahastamiskeskonna, mis lubab laenujäägil mõistlikult kasvada. Majapidamiste laenuvõudlus on endiselt tugev ning seda veavad eluasemelaenu ja autoliisingud. Uute väljastatavate eluasemelaenude puhul on keskmine intressimäär tõusma hakanud, ilmestades ühelt poolt suuremat ebakindlust ühiskonnas, kuid teisalt ka vähest konkurentsi laenuturul. Ajalooliselt madalad intressimäärad pakuvad kohalikele ettevõtjatele võimalusi, mida viimased peaksid tuleviku peale mõeldes rohkem ära kasutama. LHV soovib uute kasvuallikate leidmisel ja toetamisel suurelt ning tõhusalt kaasa lüüa, pakkudes ettevõtjatele pikaajalist koostööd ja väärtust loovat kaasamõtlemit.

Eesti peamised majandusnäitajad*							Eesti Panga prognoos		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019E	2020E	2021E
SKP jooksevhindades (EUR miljard)	18,89	19,76	20,25	21,10	23,62	26,04	27,98	29,54	30,93
SKP püsivhindades**	1,4%	2,8%	1,4%	2,1%	4,9%	4,8%	3,4%	2,3%	2,0%
Eratarbimine***	3,8%	3,3%	4,7%	4,4%	2,6%	4,3%	3,2%	4,3%	3,9%
Valitsemissektori tarbimine	1,9%	2,7%	3,4%	1,9%	0,6%	0,9%	1,3%	-0,5%	-0,6%
Kapitali kogumahutus									
põhivarasse	-2,8%	-8,1%	-3,3%	-1,2%	12,5%	1,7%	15,5%	0,2%	1,6%
Eksport	2,3%	3,1%	-0,6%	4,1%	3,5%	4,3%	3,8%	1,3%	2,5%
Import	3,2%	2,2%	-1,4%	5,3%	3,6%	5,7%	4,2%	2,0%	3,0%
Tarbijahinnaindeks	2,8%	-0,1%	-0,5%	0,1%	3,4%	3,4%	2,4%	2,2%	1,8%
Töötuse määr (% tööjõust)	8,6%	7,4%	6,2%	6,8%	5,8%	5,4%	4,7%	5,7%	6,2%
Jooksevkonto saldo (% SKPst)	-0,4%	0,9%	2,2%	1,9%	3,3%	1,8%	1,2%	1,1%	0,6%
Valitsemissektori eelarve tasakaal (% SKPst)****	-0,2%	0,7%	0,1%	-0,3%	-0,4%	-0,5%	-0,2%	-0,2%	-0,2%

** Näitajad on esitatud aastase muutusena protsentides, juhul kui pole märgitud teisiti; ** SKP ja selle komponendid on esitatud aheldatud väärtustena; *** Sisaldab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta institutsioone; **** Valitsemissektori tulude ja kulude prognoos võtab arvesse nende meetmete mõju, mis olid prognoosi koostamise hetkeks piisava detailsusega teada.

Allikad: Eesti Pank, Statistikaamet

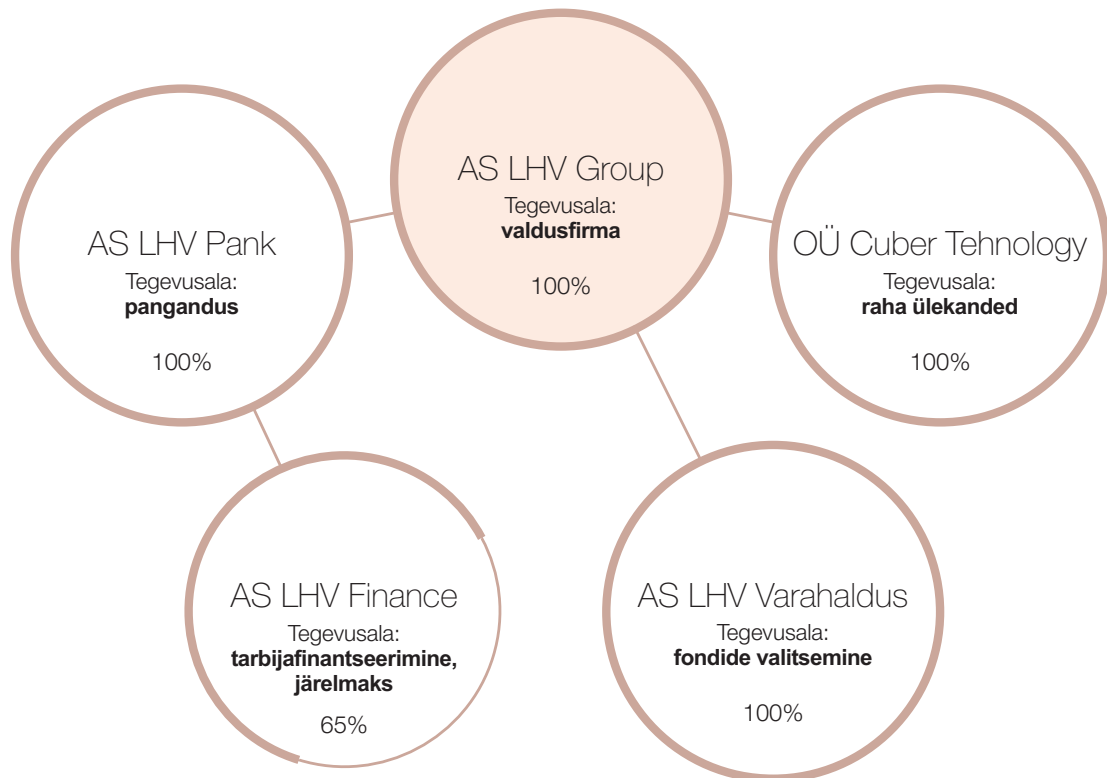
Tähtajaks tasumata laenude osatähtsus laenuportfelligist

Tegevusaruanne

AS LHV Group (edaspidi: Grupp või LHV) on suurim kodumaine finantsgrupp ja kapitali pakkuja Eestis. AS-i LHV Group peamisteks tütaretevõteteks on AS LHV Pank (edaspidi: Pank või LHV Pank) ja AS LHV Varahaldus (edaspidi: LHV Varahaldus).

LHV on loodud 1999. aastal pikaajalise investeerimis- ja ettevõtluskogemusega inimeste poolt. LHV esindused asuvad Tallinnas ja Tartus ning 2018. aastal avati kontor ka Londonis. LHV-s töötab üle 430 inimese. LHV pangateenuseid kasutab üle 198 000 kliendi ja LHV pensionifondidel on üle 177 000 aktiivse kliendi.

Tegevuspõhimõtted

LHV missioon on aidata luua kohalikku kapitali ning toetada kohaliku ettevõtluse arengut.

LHV keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Eraklientidele pakub LHV kõrge kvaliteediga universaalpanganduse teenuseid. Äriklientidele pakub LHV paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist.

LHV tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Kliendisuhetus käib peamiselt läbi kaasaegsete elektrooniliste suhtluskanalite. Kokkuhoitud kulud jõuavad klientideni läbi igapäevaste teenuste taskukohaste hindade.

LHV loodi partnerlusena ja partnerlus on LHV äri kasvatamise keskne viis. Uued algatused saavad kiiremini ja edukamalt elluviidud siis, kui osapooltel on samad huvid ja teineteise pikaajaline tugi.

LHV on avalik ettevõtte, mille aktsiad on alates 2016. aasta mai kuust noteeritud NASDAQ Tallinna Börsil, mistõttu kõik LHV kliendid ja partnerid võivad olla LHV omanikeks.

Olulisemad sündmused aastal 2019:

• LHV Pank

Novembris ostis LHV Danske Banki eraisikute laenuportfelli, suurendades eraisikute laenuportfelli 393 miljoni euro võrra.

• LHV Varahaldus

Loodi mobiilirakendus "Minu Pension", mis muudab teabe pensionifondide ja pensionisüsteemi kohta kättesaadavamaks.

• Kolm kapitalikihhi tehingut

Aasta jooksul emiteeris LHV turule 3 erinevat kapitaliintsrumenti kogusummas 65 miljonit eurot. Kõik tehingud märgiti üle mitmekordselt.

LHV emiteeritud aktsiad ja võlakirjad

Viimastel aastatel on LHV kapitaliseeritud kiiresti kasvava kohaliku jaepangana, millel on selge maksevahendajatele suunatud nišš. LHV tootlus ja investeeringud ei ole mitte

ainult osa aktsiahinnast, vaid ka allutatud võlakirjadele makstavatest dividendidest ja intressidest. LHV-I on mitmeid väärtpapereid:

Nimi	ISIN	Väljaandja	Väärtus	Lõpptähtaeg	Börs
Lihtaktsia	EE3100073644	AS LHV Group	28 454 079	-	Nasdaq Tallinn põhinimekiri
Esimese taseme allutatud võlakiri	EE3300111780	AS LHV Group	20 000 000	21.06.2029	
Allutatud võlakiri	EE3300110741	AS LHV Group	15 000 000	29.10.2025	Nasdaq Baltic võlakirjade nimekiri
Allutatud võlakiri	EE3300111558	AS LHV Group	40 000 000	28.11.2028	Nasdaq Baltic võlakirjade nimekiri

LHV on välja andnud ainult ühe lihtaktsia klassi, iga lihtaktsia annab ühe hääleõiguse. LHV Grupi aktsiatega kaubeldakse NASDAQ Tallinna põhinimekirjas alates 2016. aasta maist. Sellest ajast alates on aktsia hind tõusnud 72%. 2019. aastal on aktsia hind tõusnud 27%, ulatudes 2019. aasta lõpuks 12,0 euroni. 2019. aastal oli madalaim kaubeldav hind 9,16 eurot ja kõrgeim 12,2 eurot. Aktsiahinna alusel oli LHV turuväärtus 341 miljonit eurot.

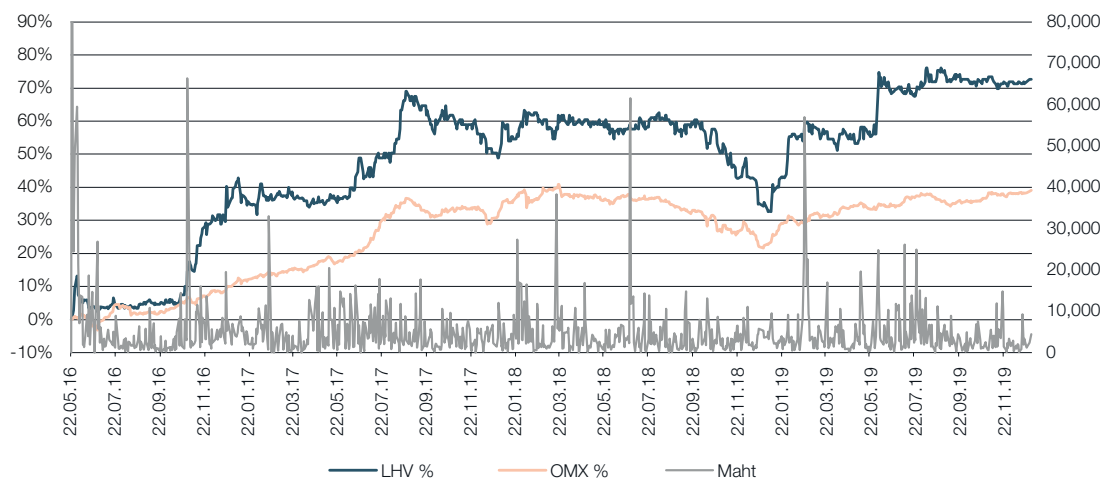
Dividendipoliitika osas püüab LHV saavutada pikaajalist dividendide kasvu, mõjutamata negatiivselt kontserni omavahendite suhtarvu. Aastane dividend koos dividendiga

seotud maksudega moodustab 25% maksueelsest kasumist.

Iga aasta dividend hinnatakse valitsevate majandusolude ja kontserni kasumi, kasvuvõimaluste, regulatiivsete nõuete ja kapitalipositsiooni valguses. Lisaks on LHV võtnud vastu konservatiivse otsuse mitte arvestada kauplemispositsioone LHV aktsiate ega tagatistena.

Aktsioptionsiprogrammide teostamisel on aktsionärid delegerinud volitused uute aktsiate emiteerimiseks Nõukogule.

LHV aktsiahinna muutus

2019. aastal muutis börsil omanikku 1,1 miljonit aktsiat summas 12,89 miljonit eurot, mis teeb keskmiseks kauplemishinnaks 11,4 eurot.

2019. aasta lõpus oli LHV Grupil 6 950 aktsionäri, kellest 84,6% olid ühtlasi LHV Panga kliendid. Aktsionäride arv kasvas aasta jooksul 1 335 võrra. Neile järgnesid Swedbanki kliendid (11,1%) ja SEB kliendid (3,7%). 75,2% aktsiatest kuulus ettevõtetele ja 24,8% eraisikutele. Aktsionäride hulgas domineerivad selgelt Eesti residendid või nendega seotud ettevõtted, kes omavad 98,5% aktsiatest.

LHV-I on Nasdaq Tallinna Börsil kaks allutatud võlakirjaemissiooni. Esimese võlakirja lõpptähtaeg on 2025. aastal ja teise lõpptähtaeg 2028. aastal. 2019. aastal andis LHV välja uue allutatud võlakirja summas 20 miljonit eurot.

Emiteeritud uus võlakiri koos kahe teise kapitali kaasamisega täiendavate esimese taseme võlakirjade vormis ja 2,1 miljoni uue aktsia emiteerimisega võimaldasid LHV-I tugevdada LHV Grupi kapitaliseeritust LHV Panga kasvu toetamiseks. Võlakirjade nimekirjadega seoses soovib LHV avaldada, et võlakirjadega kauplemine on Nasdaq Balticsi võlakirjade

nimekirjas väga piiratud, kuna enamikul investoritel on "investeerida ja hoida" strateegia. 2019. aasta kogukäive oli 3,5 miljonit eurot.

2019. aasta lõpuks oli LHV Grupil enam kui 3 000 võlakirjaomanikku, kellest 75% olid ühtlasi LHV Panga kliendid. Neile järgnesid 15% ulatuses Swedbanki ja 10% ulatuses SEB kliendid. 99,9% võlakirjainvestoritest olid Eesti residentid või nendega seotud ettevõtted.

AS-il LHV Group on 28 454 079 lihtaktsiat nimiväärtusega 1 euro. 31.12.2019 seisuga oli aktsiate jaotus järgmine:

- 13 942 232 aktsiat (49%) kuuluvad Nõukogu ja juhatuse liikmetele ning nendega seotud isikutele.
- 14 511 847 aktsiat (51%) kuuluvad Eesti ettevõtjatele, investoritele ja nendega seotud isikutele.

Turuosa

Eesti pangandusturg on ainulaadses olukorras, kus Skandiinaavia omanduses olevad pangad pole väga aktiivsed ja võimaldavad kohalikel pankadel oma positsiooni suurendada. LHV ei ole seadnud konkreetset eesmärki turuosale, eesmärk on saavutada kasumlik kasv turul pakutavaid võimalusi kasutades. Igal aastal on LHV seadnud eesmärgiks kasvada turust kiiremini ja seeläbi suurendada oma turuosa. Uute klientide osas on eesmärgiks suurendada kliendiportfelli nii, et see ületaks igal aastal sündinud laste arvu. Viimastel aastatel oleme selle eesmärgi peaaegu kahekordselt saavutanud.

Pärast Danske panga erasikute laenuportfelli ostmist 2019. aastal on LHV saavutanud umbes 10% turuosa pangandusturust. Samane turuosa on meil enamikus toodetes, välja arvatud maksetes, kuna enamiku maksetest teeb endiselt turu suurim pank. Pensionitoodetes hoiab LHV 27% turuosa, mis pole aasta jooksul märkimisväärselt muutunud.

Tasustamispoliitika ja -süsteem

LHV tasustamisega seotud põhimõtted kirjeldab LHV Group AS-i ja selle tütarühingute tasandil sise-eeskiri Tasustamispoliitika.

LHV-s puuduvad piirkondlikud erinevused tasustamispoliitika. Olulisim erinevus grupisiseste ettevõtete vahel on LHV Varahalduse AS-is töötasukomitee puudumine ja eraldiseisev avalikustamise nõuete täitmine.

Tasustamise põhimõtete eesmärk on õiglase, motiveeriva, läbipaistva ja seadusega vastavuses oleva tasustamise korraldamine. Tasustamispoliitika laiem eesmärk on strateegia elluviimiseks vajaliku võimekuse, oskuste ja kogemustega töötajate värbamine, töötajate ja aktsionäride huvide ühildamine ning töötajate motiveerimine ja efektiivse

31.12.2019 seisuga olid kümme suurimat aktsionäri:

Aktsiate arv	Osalus	Aktsionäri nimi
3 618 920	12.7%	AS Lõhmus Holdings
2 538 367	8.9%	Rain Lõhmus
2 186 432	7.7%	Viisemann Investments AG
1 728 589	6.1%	Ambient Sound Investments OÜ
1 210 215	4.3%	Krenno OÜ
1 082 744	3.8%	AS Genteel
1 031 310	3.6%	AS Amalfi
782 488	2.8%	Kristobal OÜ
688 199	2.4%	SIA Krugmans
638 276	2.2%	Bonaares OÜ

riskijuhtimise tagamine kasvavaks äritegevuseks. Tasustamissüsteem koosneb põhi- ja muutuvtasudest, hüvitistest ja töötajatele suunatud soodustustest. LHV ei paku töötajatele turuhinnast madalama hinnaga teenuseid, ei tee töödandja kulul makseid kolmandasse pensionisambasse ega paku selliseid hüvesid nagu tööauto, mobiiltelefon või isiklikuks kasutuseks sülearvuti.

Üldine tasustamise strateegia on tagada pikaajaliste eesmärkide täitmiseks motiveeriv töötasu, luues tugeva seose töötasu ja LHV tulemuste vahel. LHV juhindub tulemuste mõõtmiseks kasutatavate peamiste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete ning riski hindamise mõõdikute seadmisel järgmistest põhimõtetest:

- Tulemuskriteeriumid on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimise põhimõtetega. LHV poolt väljatöötatud tulemuskriteeriumid peavad silmas pidama LHV pikaajalisi huve, sh ei tohi need stimuleerida ülemäära riskide võtmist või ebasobivate toodete müüki.
- Tulemuskriteeriumid ei sisalda üksnes tegevuse tõhususe näitajaid (näiteks kasum, tulud, tootlikkus, kulud ja mahunäitajad) või turupõhised näitajad (näiteks aktsia hind või võlakirjade tootlus) vaid neid korrigeeritakse riskipõhiste näitajatega (näiteks kapitali adekvaatsus, likviidsus).
- Riskide ja tulemuste mõõtmiseks kasutatavad kriteeriumid on võimalikult tihedalt seotud kindlaksmääratud töötajaga, kelle tulemusi mõõdetakse tehtavate otsustega ning tagavad, et tasude määramise protsessil on töötajate käitumisele asjakohane mõju. Pikaajalist huvi silmas pidades toimub riskikäitumise hindamine ja kontroll üksiktöötaja tasandil
- Tulemuskriteeriumite väljatöötamisel kasutatakse nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid ning samuti absoluutseid ja suhtelisi kriteeriumeid asjakohaselt tasakaalustatuna.

- Kvantitatiivsed kriteeriumid katavad ajavahemikku, mis on piisavalt pikk, et võtta arvesse kindlaksmääratud töötajate või äriüksuste võetud riske.
- Kvalitatiivsete kriteeriumite näiteks on strateegiliste eesmärkide täitmine, väärtuspõhine käitumine, klientide rahulolu, riskijuhtimispoliitika järgimine, organisatsioonisiseste ja -välise eeskirjade täitmine, juhtimisoskus, meeskonnatöö, loovus, motivatsioon ning koostöö teiste äriüksuste ja sisekontrolli funktsiooni täitjatega.

LHV värbamise strateegia on leida, kaasata ja hoida tööturu parimad tegijad. Töötasu määramisel on LHV pigem valmis tegema erandeid kui piirama valikuid ametikohast tulenevate rangete töötasuvahemikega. Töötajate hoidmiseks kujundab LHV oma soodustused ja hüved koostöös töötajatega. Töötasu määramisel võetakse arvesse:

- töötaja pühendumist ja tulemusi,
- töö mahtu,
- vastutust,
- nõutud haridustaset,
- juhtimistasandit,
- intensiivsust,
- ametikohal vajalikke teadmisi ja kogemusi,
- lisahüvitiste olemasolu,
- olukorda tööjõuturul,
- geograafilise asukoha palgataset,
- ametikoha kriitilisust.

Töötasu suuruse määramise otsus peab olema objektiivne. Töötasu makstakse vastavalt tööle ja selle väärtusele, mitte lähtuvalt töötaja isikust, soost, vanusest, päritolust vms.

LHV-s kehtib üldine põhimõte, et töötajad ei tohi kasutada isiklikke riskimaandamisstrateegiaid või töötasu- ja vastutuskindlustust, mis kahjustaks Tasustamispoliitikasse integreeritud riski maandamise mõju. Tasustamispoliitika alusel tehtavate otsuste juures arvestatakse LHV finantsstabiilsust ja kapitalibaasi jätkusuutlikkust.

LHV viib läbi regulaarset enesehindamise protseduuri. Enesehindamise eesmärk on kindlaks määrata kõik töötajad, kelle ametialane tegevus mõjutab või võib mõjutada oluliselt LHV riskiprofiili. Sellised kindlaksmääratud töötajate grupid on toodud all tabelis koos 2019. aasta muutuv- ja põhitasu komponentide vaheliste suhtarvudega.

Kindlaksmääratud töötajate grupp	Suhtarv 2019. aastal
Kõrgem juhtkond	1.14
Kontrollfunktsiooni täitvad töötajad	0.26
Töötajad, kellel on oluline mõju krediidiriski positsioonile (töötaja poolt tehtud tehingu nimiväärtus moodustab vähemalt 0,5% LHV esimese taseme põhiomavahenditest ning on vähemalt 5 miljonit euro suurune)	0.51

Enesehindamine toimub sagedusega kord aastas majandusaasta alguses. Hindamise ajaline ulatus katab nii möödunud perioodi (sh majandustulemused, riskianalüüs) kui ka võtab arvesse eelseisvat majandusaastat. Enesehindamise käigus kindlaksmääratud LHV töötajad on kohustatud ühe kalendriaasta jooksul alates optioonide realiseerimisest hoidma optioonide aluseks olevaid LHV aktsiaid enda omandis ja neid mitte võõrandama ega mistahes kujul koormama (sh pantima). Kindlaksmääratud töötajatel on keelatud aktsiaväärtuse vähenemise riski teisele osapoolle üle kanda näiteks kindlustuse ja teatavat liiki finantsinstrumentide kaudu. Enesehindamist viiakse läbi võttes arvesse LHV keerukuse astet, tegevusnäitajaid ja struktuuri. Otsuspädevus on juhatusel, kes viib läbi analüüsi arutelu vormis juhatuse koosolekul. Enesehindamise algatab personaliosakond, protsessi ja tulemuste vastavust hindab vastavuskontrolli osakond, kelle esindaja viibib ka enesehindamise juures. Töötasukomitee vaatab iga-aastaselt läbi töötajaga seotud kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed kriteeriumid ja enesehindamise protsessi, mille alusel otsuseid tehakse. Enesehindamise tulemuse vaatab sõltumatult läbi siseaudit, tulemusi presenteeritakse kokkuvõtlikult Nõukogule.

Aktsiaoptsioonid

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja võtmeisikutele. Aktsiaoptsioonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega. Samuti konkurentidega võrdväärse tasustamissüsteemi pakkumine tööjõuturul.

Programmi raames lisandub põhipalgale iga-aastane tulemustasu, mille suurus või väljastamine on vastavuses individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmise või mittetäitmisega. Programmi eesmärgid on:

- konkurentsivõimelise tasustamise tagamine, et olla tööjõuturul atraktiivne,
- võtmeisikute hoidmine ja motiveerimine läbi omanikusuhte loomise,
- aktsionäride ja töötajate huvide ühildamine,
- ettevõtte väärtuse kasvatamine läbi tulemusjuhtimise.

Opsiooniprogrammi tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptsioonid. Aktsiaoptsioonide tähtaeg on kolm aastat alates optsioonide andmise hetkest.

Alates 2018. aastast juhatuse liikmetele väljastatud optsioonide suhtes on kohaldatud täiendav tingimus - neil ei ole lubatud vastavaid aktsiaid pärast optsiooniõiguste täitmisele pööramist veel ühe aasta jooksul müüa. Kolmeaastane periood enne optsioonide väljastamist aktsiates annab võimaluse tulemusi hinnata pikaajaliselt. Opsioone ei saa realiseerida rahas. Aktsiaoptsioone väljastatakse igal aastal maksimaalselt kuni 2% ulatuses LHV aktsiate koguarvust. LHV-l on õigus keelduda aktsiaoptsioonide realiseerimisest ja aktsiaoptsioonide väljalaskmisest õigus- ja isikule kas osaliselt või tervikuna juhul, kui:

- LHV üldkoosolek või üldkoosoleku otsuse alusel LHV nõukogu ei võta vastu otsust LHV aktsiakapitali suurendamise kohta ja aktsiate väljalaskmise kohta;
- Opsioone saama õigustatud isiku juhtorgani liikme suhe või töösuhe on lõppenud optsioone saama õigustatud isiku algatusel või vastavalt töölepingu seaduse §-le 88 või kui töölepingu seadust muudetakse, siis analoogsel alusel, kusjuures LHV nõukogu otsuse alusel on võimalik teha käesoleva punkti kohaldatavuse osas erandeid;
- LHV või selle asjakohase tütarühingu üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud;

- Opsioone saama õigustatud isik ei täida enam tulemuskriteeriume või ei vasta seaduses sätestatud krediidiasutuse/fondivalitseja juhile või töötajale esitatud nõuetele;
- LHV või selle asjakohane tütarühing ei täida enam usaldatavusnormatiive või vastava äriühingu riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega;
- Opsioonide andmisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Sarnaselt 2014. aastale on aktsiaoptsioone väljastatud iga-aastaselt ka 2015. kuni 2019. aastal. 2019. aastal realiseeriti 2016. aastal väljastatud optsioonid täies mahus. Järgmine aktsiaoptsioonide väljastamine võib aset leida 2020. aastal vastavalt Nõukogu otsusele.

Aktsiaoptsioonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevuseesmärkide edukast täitmisest. 2019. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone 86 inimesele, summas 2 209 tuhat eurot. 2018. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone 70 inimesele, summas 1 458 tuhat eurot. 2017. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone 69 inimesele, summas 1 573 tuhat eurot. Aktsiaoptsioonide saamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga.

2017. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.04.2020-30.04.2020 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,65 eurot aktsia kohta. 2018. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.04.2021-30.04.2021 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,33 eurot aktsia kohta. 2019. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.04.2022-30.04.2022 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,90 eurot aktsia kohta.

LHV Groupi ühingujuhtimine

Nõukogu

Rain Lõhmus on LHV asutaja ja AS-i LHV Group nõukogu esimees ning AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Finance nõukogu liige. Täiendavalt kuulub ta AS-i Arco Vara, Kodumaja AS-i ja Thermory AS-i nõukogusse. Ta on ka AS-i Lõhmus Holding, Lohmus Capital OÜ ja LHV CAPITAL I PTE. LTD-i omanik ja juhatuse liige ning OÜ Merona Systems omanik. Ühtlasi on ta Zerospotnrg OÜ ja Umblu Records OÜ juhatuse liige ja üks omanikest. Rain Lõhmus on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli ja Harvard Business School-i juhtimisprogrammi. Rain Lõhmusele ja temaga seotud isikutele (Lõhmus Holdings OÜ, OÜ Merona Systems) kuulub kokku 6 739 005 aktsiat, mis moodustab 23,68% kõikidest aktsiatest.

Raivo Hein on AS-i LHV Group ja AS-i LHV Pank nõukogu liige. Täiendavalt kuulub ta AS-i Puumarket nõukogusse. Ta on ka OÜ Kakssada Kaksikümme Volti omanik ja juhatuse liige, samuti OÜ Saarte Sillad, Zerospotnrg OÜ, E-FINANCE OÜ ja mitmete isiklike investeeringute juhtimiseks mõeldud ettevõtete juhatuse liige. Raivo Hein on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli. Raivo Hein ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Temaga seotud isikutele OÜ Kakssada Kaksikümme Volti, Lame Maakera OÜ, Astrum OÜ, Kuu On Päike OÜ, Higgsi Boson OÜ, Kõver Aegruum OÜ ja Desoksüribonukleinhape DNA OÜ kuulub kokku 535 286 AS-i LHV Group aktsiat.

Heldur Meerits AS-i LHV-Group ja AS-i LHV Pank nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta äriühingute Kodumaja AS ja AS Smart City Group ning sihtasutuste SA Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Toetusfond ja Audentese Koolide SA nõukogusse. Heldur Meerits on ka enda majanduslike erahuvide haldamisega tegelevate ettevõtete AS Amalfi, AS Altamira ning SIA Valdemara Group omanik ja juhatuse liige. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli majandusteaduskonna. Heldur Meerits ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. AS Amalfi omab 1 031 310 AS-i LHV Group aktsiat.

Tiina Mõis on AS-i LHV Group ja AS-i LHV Pank nõukogu liige. Täiendavalt kuulub ta AS-i Baltika ja Rocca al Mare Kooli AS-i nõukogusse. Ta on ka AS-i Genteel omanik ja juhatuse liige. Tiina Mõis on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli. Tiina Mõis ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. AS Genteel omab 1 082 744 AS-i LHV Group aktsiat.

Sten Tamkivi on AS-i LHV Group nõukogu liige. Täiendavalt kuulub ta ettevõtete ASI Private Equity AS ja Kistler-Ritso Eesti SA nõukogusse. Ta on ka Seikatsu OÜ ja Osaluste Hellalt Hoidmise OÜ omanik ja juhatuse liige, lisaks Topia OÜ ja Eesti Startupi Juhtide Klubi MTÜ juhatuse liige. Sten Tamkivi on lõpetanud Stanford University Graduate School of Business-i. Sten Tamkivile ja temaga seotud isikule Seikatsu OÜ kuulub kokku 15 534 AS-i LHV Group aktsiat.

Andres Viisemann on LHV asutaja ja LHV pensionifondide juht. Ta on AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta AS-i Fertilitas ja Rocca al Mare Kooli SA nõukogusse. Ta on ka Viisemann Holdings OÜ omanik ja juhatuse liige. Andres Viisemann on lõpetanud Tartu Ülikooli ja omandanud magistrikraadi INSEAD-is rahvusvahelise ärijuhtimise erialal. Andres Viisemannile ja temaga seotud isikutele (Viisemann Investments AG, Viisemann Holdings OÜ) kuulub kokku 2 774 514 aktsiat, mis moodustab 9,75% kõikidest aktsiatest. Tulenevalt Andres Viisemanni tegutsemisest LHV pensionifondide juhina on Andres Viisemannil võimalik 2017., 2018. ja 2019. aastal väljastatud optsoonide eest kokku saada 34 269 AS-i LHV Group aktsiat.

Tauno Tats on AS-i LHV Group nõukogu liige. Ühtlasi kuulub ta EFTEN Kinnisvarafond AS-i, AS-i Ecomet Invest ja OÜ Eesti Killustik nõukogusse ning Ammende Hotell OÜ ja MTÜ Plate torn juhatusse. Ta on ka Ambient Sound Investments OÜ juhatuse liige ja üks omanikest ning samuti viimati mainitud ettevõtte investeringute juhtimiseks asutatud ettevõtete juhatuse liige. Ta on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli. Tauno Tats ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Ambient Sound Investments OÜ omab 1 728 589 AS-i LHV Group aktsiat.

Juhatus

Madis Toomsalu on AS-i LHV Group juhatuse liige ning AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu esimees. Ta on ka MTÜ "FinanceEstonia" juhatuse liige. Madis Toomsalu on lõpetanud 2009. aastal ärikorralduse bakalaureuseõppe Tallinna Tehnikaülikoolis ja omandanud samas 2011. aastal magistrikraadi avaliku sektori rahanduse erialal. Madis Toomsalule kuulub 34 940 LHV Groupi aktsiat. Madis Toomsalul on võimalik 2017., 2018. ja 2019. aastal väljastatud optsoonide eest kokku saada 72 429 AS-i LHV Group aktsiat.

Nõukogu tasemel moodustatud komiteed

Auditikomitee

Kristel Aarna töötab 2011. aastast AS-i TV Play Baltics finantsjuhina ning oli enne seda Swedbanki Balti panganduse peakontroller. Varasemalt on ta olnud KPMG Baltics AS-i finantsnõustamise teenuste juht ja töötanud ka Eesti Pangas ja CVS Caremark Corporation-is. Ta on ka IKA Konsult OÜ omanik ja juhatuse liige. Kristel Aarna on omandanud bakalaureuse kraadi Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas ja ärijuhtimise magistrikraadi finantsjuhtimises Bentley University Graduate School of Business-is. Kristel Aarna ei oma AS-i LHV Group aktsiaid.

Urmas Peiker oli 2013. aasta maist kuni oktoobrini 2014. aastal AS-i LHV Pank vastavuskontrolli juht. Varasemalt on Urmas Peiker töötanud ka Eesti päritolu iduettevõtte Funderbeam äriarenduse juhina, Finantsinspektsiooni turujärelevalve osakonna juhatajana ning lisaks Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas ning Morgan Stanley-s. Urmas Peiker on OÜ Vesilind, OÜ PT Arendus, OÜ Bintous, OÜ Pioneer Engineering Group ja OÜ Estcap osanik ning juhatuse liige ning kuulub ka FBM SPV1 OÜ ja MTÜ Tööstuse Ekspordi ja Innovatsiooni Klaster juhatusse. Ta on omandanud bakalaureuse kraadi Tartu Ülikooli ja magistrikraadi Duke-i Ülikooli õigusteaduskonnas USA-s. Urmas Peiker ei oma AS-i LHV Group aktsiaid.

Tauno Tats (AS-i LHV Group nõukogu liige)

Töötasukomitee

Madis Toomsalu (AS-i LHV Group juhatuse liige, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu esimees)

Rain Lõhmus (AS-i LHV Group nõukogu esimees, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Finance nõukogu liige)

Andres Viisemann (AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige)

Riski- ja kapitalikomitee (AS LHV Group; kuni 18.12.2019)

Rain Lõhmus (AS-i LHV Group nõukogu esimees, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Finance nõukogu liige)

Andres Viisemann (AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige)

Tiina Mõis (AS-i LHV Group nõukogu liige, AS-i LHV Pank nõukogu liige)

Riski- ja kapitalikomitee (AS LHV Pank; alates 18.12.2019)

Rain Lõhmus (AS-i LHV Group nõukogu esimees, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Finance nõukogu liige)

Andres Viisemann (AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige)

Tiina Mõis (AS-i LHV Group nõukogu liige, AS-i LHV Pank nõukogu liige)

Madis Toomsalu (AS-i LHV Group juhatuse liige, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu esimees)

Nomineerimiskomitee (AS LHV Pank)

Madis Toomsalu (AS-i LHV Group juhatuse liige, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu esimees)

Rain Lõhmus (AS-i LHV Group nõukogu esimees, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Finance nõukogu liige)

Andres Viisemann (AS-i LHV Group, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu liige)

Tütarettevõtete nõukogu ja juhatus**AS LHV Pank**

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees; kuni 05.12.2021), Rain Lõhmus (kuni 31.12.2024), Andres Viisemann (kuni 20.09.2022), Tiina Mõis (kuni 31.12.2024), Heldur Meerits (kuni 05.12.2021), Raivo Hein (kuni 20.09.2022)

Juhatus: Erki Kilu (esimees; kuni 20.09.2022), Indrek Nuume (kuni 20.09.2022), Jüri Heero (kuni 20.09.2022), Andres Kitter (kuni 20.09.2022), Meelis Paakspuu (kuni 20.09.2022), Martti Singi (kuni 20.09.2022), Kadri Kiisel (kuni 20.09.2022)

AS LHV Finance

Nõukogu: Erki Kilu (esimees; kuni 24.08.2023), Rain Lõhmus (kuni 24.08.2023), Veiko Poolgas (kuni 24.08.2023), Jaan Koppel (kuni 24.08.2023)

Juhatus: Kadri Kiisel (kuni 05.02.2023)

AS LHV Varahaldus

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees; kuni 04.12.2021), Erki Kilu (kuni 28.04.2022), Andres Viisemann (kuni 28.04.2022)

Juhatus: Vahur Vallistu (esimees; kuni 05.06.2024), Joel Kukemelk (kuni 09.10.2022)

Cuber Tehnology OÜ

Juhatus: Jüri Laur (tähtajatult)

Finantstulemused

(miljonites eurodes)	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019
Hoiuste ja saadud laenude maht	457	633	778	1 543	1 444	2 727
Maksevahendajate hoiused	0	0	32	607	194	376
Laenude netomaht	316	410	538	732	919	1 687
Varade maht	556	757	935	1 773	1 677	3 032
Fondide maht	504	570	974	1 103	1 214	1 374
Kinnipidamiskontode maht	586	1 253	1 072	1 287	1 486	1 565
Neto intressitulu	20,3	23,2	30,0	35,5	39,8	47,3
Neto teenustasutulu	12,8	14,7	19,2	22,2	26,0	25,7
Neto finantstulu	0,5	0,4	1,3	1,0	3,4	0,7
Netotulud	33,6	38,3	50,5	58,7	70,0	73,8
Kulud	21,7	24,1	28,9	31,9	33,8	39,3
Kasum enne krediidikahjumeid	11,9	14,3	21,7	26,6	36,2	34,6
Oodatav krediidikahjum	2,6	1,4	1,5	3,2	5,3	3,2
Tulumaksukulu	0,5	0,9	0,3	1,2	3,8	4,2
Kasum	9,7	14,8	19,9	22,2	27,2	27,1
sh emaettevõtte omanikele kuuluv osa	9,2	13,7	17,8	19,6	25,2	24,8

*sisaldab lõpetatud tegevusi

Grupi maksueelne kasum 2019. aastal oli 31,3 miljonit eurot ja puhaskasum 27,1 miljonit eurot. Maksueelne kasum on 1% suurem kui aasta varem. Neto intressitulu kasvas 24% ja neto teenustasutulu 3%. Finantstulud kasvasid 49%. Grupi netotulud oli 73,8 miljonit eurot ja kasvas eelmise aastaga võrreldes 16%. Tegevuskulud moodustasid 39,3 miljonit eurot ja kasvasid aastaga 16%. Suurem osa kulude kasvust on seotud suurenenud ärimahtude ja töötajate arvu kasvuga. Eelnevad võrdlusandmed ei sisalda lõpetatud tegevusi. Grupp saavutas 2019. aasta alguses avaldatud finantsprognooosi ja ka suvel uuendatud finantsprognooosi.

Detsembri lõpuks oli Grupi laenuportfelli kogumaht, millest on maha arvatud allahindlused, 1 687 miljonit eurot (detsember 2018: 919 miljonit eurot). Portfelli maht kasvas aastaga 84%. Laenuportfelliga suurima osa moodustavad laenud ettevõtetele, mis kasvasid aastaga 33% 880 miljonit euroni (2018: 664 miljonit eurot). Jaelaenude portfelli kasvas aastaga 207% 813 miljonit euroni (2018: 265 miljonit eurot).

Grupi hoiuste maht suurenes aastaga 89% ja oli aasta lõpuks 2 727 miljonit eurot (2018: 1 444 miljonit eurot). Nõudmiseni hoiuste osakaal jäi samaks olles 81% (31.12.2018: 92%).

Äriüksuste lõikes teenis konsolideeritud AS LHV Pank 2019. aastal kasumit 22,2 miljonit eurot, kasvades võrreldes eelmise aastaga 3,8 miljonit eurot. Laenud klientidele

kasvasid 768 miljonit euro võrra ulatudes 1 687 miljonit euroni.

Aasta jooksul kasvasid maksevahendajate hoiused 182 miljonit euro võrra, samal ajal kui põhipanganduse klientide hoiused kasvasid 391 miljonit euro võrra, moodustades aasta lõpuks hoiused 2 698 miljonit euro ulatuses.

2019. aastal teenis LHV Varahaldus kasumit 6,1 miljonit eurot, mis on võrreldes eelmise aastaga 0,7 miljonit euro võrra vähem. Teise samba pensionifondide klientide arv vähenes 1,0 tuhande võrra, ulatudes 177 tuhandeni. Neto teenustasutulu vähenes 1,0 miljonit euro võrra 12,9 miljonit euroni. Ärikulud kasvasid 2019. aastal 0,3 miljonit euro võrra 6,1 miljonit euroni. Lisaks suurendas LHV Varahaldus aktsiakapitali 1,5 miljonit euro võrra eelmise perioodi jaoamata kasumi arvelt ja siis vähendas aktsiakapitali 1,5 miljonit euro võrra (2018: 1,2 miljonit euro võrra) ja maksis 2018. aasta eest dividende summas 4,4 miljonit eurot (2018: 4,4 miljonit eurot). LHV Group kui eraldi üksus teenis kasumit 5,5 (2018: 11,7) miljonit eurot tulenevalt tütarettevõtete LHV Varahaldus ja LHV Pank dividendide maksimisest LHV Group-ile.

Võtmenäitajad

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
esimese taseme põhiomavahendite kapitali adekvaatus %	17,58	15,97	15,10	14,02	13,65	12,39
Tier 1 kapitali adekvaatus %	17,58	15,97	15,10	14,02	13,65	13,88
kapitali adekvaatus %	22,82	23,36	20,70	18,30	20,91	17,97
omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL) %	15,72	14,49	12,25	7,78	11,43	8,70
finantsvõimenduse suhe %	6,92	6,84	6,96	5,01	6,56	6,18
likviidsuse kattekordaja %	190,0	271,6	221,5	121,3	148,5	144,8
stabiilne rahastamise suhe (NSFR) %	-	-	-	140,8	147,6	152,9
omakapitali tootlus (ROE) % *	21,4	21,8	20,7	17,6	18,4	14,0
varade tootlus (ROA) %	2,00	2,3	2,4	1,6	1,6	1,15
rahavoogude investeringu tasuvus (CFROI) %	26,4	25,9	23,9	22,6	25,4	19,0
kulude ja tulude suhe %	67,5	62,8	57,2	54,4	48,3	53,19
neto intressimarginaal (NIM) %	3,50	3,62	3,60	2,66	2,34	2,04
hinnaavahe (spread) %	3,44	3,55	3,52	2,62	2,32	1,99
laenude ja varade suhe %	57,42	54,54	57,86	41,61	55,24	55,64
laenude ja hoiuste suhe %	69,68	66,91	69,68	48,00	65,14	62,52
aktsiahinna ja puhaskasumi suhe aktsia kohta	-	-	13,29	13,56	9,75	13,77
dividendi ja puhaskasumi suhe %	-	-	26,7	21,0	21,6	20,17
dividend aktsia kohta	-	-	-	0,15	0,16	0,21

Suhtarvude selgitused

* Omakapitali tootluse suhtarv baseerub AS LHV Group omanikele omistatud kasumil ja omakapitalil ning ei sisalda mittekontrollivat osalust.

Kapitali adekvaatus arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) aruandele iga aasta lõpuks.

omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL) = (omavahendid + kvalifitseeruvad kohustised) / kohustised kokku * 100

Likviidsuse kattekordaja, stabiilse rahastamise suhe (NSFR) arvutatakse vastavalt ühise aruandluse (COREP-i) aruandele iga aasta lõpuks.

omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) * 100

varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad, keskmine * 100

rahavoogude investeringu tasuvus (CFROI) = kasum äritegevusest / investeringud (keskmine)

kulude ja tulude suhe = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu/intressiriskile avatud varad, keskmine * 100

hinnaavahe (spread) = intressiriskile avatud varade intressitootlus – võõrkapitali hind

laenude ja varade suhe % = neto laenud / varad kokku * 100

laenude ja hoiuste suhe % = neto laenud / hoiused * 100

aktsiahinna ja puhaskasumi suhe aktsia kohta = aktsia hind / puhaskasum / aktsiate arv (keskmine)

dividendi ja puhaskasumi suhe = dividend / puhaskasum

dividendi ja aktsia suhe = dividendi väljamaksed kalendriaastal / aktsiate arv väljamakse hetkel

Likviidsus ja kapitaliseeritus

Grupi likviidsuse katekordaja (LCR), mida arvutatakse vastavalt Basel Komitee määratlusele, oli detsembri lõpu seisuga 144,8% (31.12.2018: 148,5%). Grupi likviidsusolukord ei ole muutunud, sest LCR-i kasvu taga on finantsvahendajate poolt Panka paigutatud hoiused, mida kaetakse 100% ulatuses likviidsete vahenditega. Finantsvahendajate hoiuseid arvesse võtmata on Grupi LCR 31.12.2019 seisuga 223,7%. Grupp loeb likviidsuspuhvrite hulka raha keskpangas ja teistes krediidasutustes ning võlakirjaportfelle, mis moodustasid bilansimahust 43% (31.12.2018: 43%). Grupi laenude ja hoiuste suhe 2019. aasta lõpus oli 62% (31.12.2018: 64%).

Grupi omavahendite tase seisuga 31.12.2019 oli 241,8 miljonit eurot (31.12.2018: 171,6 miljonit eurot). Võrreldes sisemise kapitali adekvaatsuse eesmärkidega, mis on 15,50%, on Grupp raporteerimisperioodi lõpus hästi kapitaliseeritud. Kapitali adekvaatsuse tase oli 17,97% (31.12.2018: 20,91%) ning esimese taseme omavahendite suhtarv 13,88% (31.12.2018: 13,65%), oluliselt kõrgemal regulatiivsest piirmäärast 11,3% (31.12.2018: 11,3%).

Grupp kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Grupp on aruandeaastal ning võrreldaval perioodil täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Vastavalt Baseli Pangajärelevalve Komitee nõuetele arvutatud finantsvõimenduse määr oli seisuga 31.12.2019 6,18% (31.12.2018: 7,31%). Finantsvõimenduse määr on grupi esimese taseme omavahendite ja panga kogu riskipositsiooni (sh riskipositsioon varadelt ja bilansiväliselt kohustistelt) jagatis. Aasta lõpu finantsvõimenduse määr on viimase kvartali kuude aritmeetiline keskmine.

Detsembris 2017 kehtestas Finantsinspeksioon LHV Grupile uue usaldatavusnormatiivi, milleks on omavahendite ja kõlblike kohustiste miinimumnõue (MREL). Nimetatud suhtarv on kriisilahenduskava üheks osaks ning kohustab LHV'd omama piisavas koguses omavahendeid ning tagamata pikaajalisi kohustisi, mida saab kriisilahenduse kava järgi kasutada kahjumite katteks. MREL'i minimaalseks nõudeks kehtestati 5,79% ning see hinnatakse kord aastas Finantsinspeksiooni poolt üle. LHV Grupil oli nimetatud suhtarv aasta lõpu seisuga 8,7% (2018: 11,43%) ning sisaldab piisavat puhvrit 2020. aasta kasvuplaanide teostamiseks. Teisalt sunnib see LHV'd muutma oma senist ainult hoiustest finantseerimise poliitikat ning Grupp hakkab MREL suhtarvu juhtimiseks kaasama ka võlakirjade või laenu vormis MREL'i kvalifitseeruvaid kohustisi.

Kapitalibaas

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2019	31.12.2018
Sissemakstud aktsiakapital	28 454	26 016
Ülekurs	70 136	46 653
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	4 713	3 451
Muud reservid	212	78
Eelmiste aastate jaotamata kasum	69 452	50 193
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-18 319	-19 084
Aruandeperioodi kasum (COREP)	12 186	13 605
Mahaarvamised	-33	-194
Dividendi pakkumus (koos tulumaksuga)	0	0
Esimese taseme omavahendid	166 801	120 718
Täiendavad esimese taseme omavahendid	20 000	0
Esimese taseme omavahendid kokku	186 801	120 718
Allutatud kohustised	55 000	50 900
Teise taseme omavahendid kokku	55 000	50 900
Piiranguid ületavad allutatud kohustised ja eelisaktiad	0	0
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	241 801	171 618

Kapitalinõuded

Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	920	938
Krediidiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	4 183	5 376
Äriühingud standardmeetodil	818 918	579 836
Jaenõuded standardmeetodil	167 276	133 250
Avalik sektor standardmeetodil	2	125
Eluasemekinnisvara standardmeetodil	208 693	39 903
Viivituses nõuded standardmeetodil	5 242	10 142
Investeeringufondide aktsiad ja osakud standardmeetodil	8 052	7 973
Muud varad standardmeetodil	17 875	10 557
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	1 231 161	788 090
Valuutariski kapitalinõue standardmeetodil	4 211	3 957
Intressipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0	32
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	959	704
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue	22	41
Operatsiooniriski kapitalinõue baasmeetodil	109 546	91 575
Kokku kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	1 345 899	884 399
Kapitali adekvaatsus (%)	17,97	19,41
Esimese taseme kapitali suhtarv (%)	13,88	13,65
Esimese taseme põhikapitali suhtarv (%)	12,39	13,65

Finantsplaan

Ühena vähestest börsiettevõtetest avaldab LHV igal aastal viie aasta finantsplaani. Kuna planeerimisperiood on pikk, siis tuleb siduvalt vaadelda vaid esimest aastat, jättes alles jäävad neli aastat suuniseks, millisenä LHV näeb oma äritegevuse arendamist.

Finantsplaani taga olevad eeldused

Suurim eeldus on makromajanduslik olukord, mille osas teame, et ei plaani suuremaid muudatusi LHV tegeliku arengu tutvustamiseks ilma olulise majanduskeskkonna mõjuta. Lisaks arvame, et konkurents jääb praeguse

olukorraga sarnaseks. Kaks suurimat muudatust, mida on arvesse võetud: juba teadaolevad muudatused seadusandluses ja turu seisukohad intressimäärade osas. Suurimad muudatused seadusandluses on seotud II samba pensioonireformi ja kasvavate regulatsioonidega. Intressimäärade poolelt näeme, et intressimäärad püsivad kogu prognoositava perioodi vältel negatiivsena, lõppedes 0-ga 2024. aastal.

Selle plaani juures on LHV-l jätkuvalt kolm ärivaldkonda, millest Eesti pangandus ja varahaldus on juba praegu kindlad ning maksevahendajate ärivaldkond suureneb.

Kasumiaruanne

(miljonites eurodes)	2020	2021	2022	2023	2024
Neto intressitulu	70	86	104	125	144
Neto teenustasutulu	25	30	35	41	47
Muud finantstulud ja -kulud	0	0	0	0	0
Muud tegevustulud ja -kulud	0	1	1	0	0
Netotulud kokku	95	117	140	166	191
Halduskulud kokku	-41	-47	-52	-58	-64
Põhivaraga seotud kulud	-8	-5	-6	-6	-6
Varade väärtuse langus	-7	-11	-13	-15	-17
Kasum enne tulumaksu	39	54	69	87	104
Tulumaksukulu	-2	-2	-1	-1	-2
Avansiline tulumaksukulu jm.	-4	-6	-8	-10	-11
Puhaskasum	33	46	60	76	91
Puhaskasum / vähemusosaluse osa	3	3	3	4	5
Puhaskasum / grupi aktsionäride osa	30	43	57	72	86

Bilanss

(miljonites eurodes)	2020	2021	2022	2023	2024
Raha ja hoiused	1 512	2 095	2 242	2 542	2 865
Investeeringusportfell	107	102	102	102	100
Laenud ja muud nõuded kokku	2 165	2 706	3 229	3 754	4 304
Pikaajalised finantsinvesteeringud	7	7	8	8	9
Muud varad	33	34	34	34	35
Varad kokku	3 824	4 944	5 615	6 440	7 313
Klientide hoiused kokku	-3 377	-4 330	-4 927	-5 709	-6 504
Saadud laenud kokku	-98	-193	-212	-208	-207
Allutatud laenud	-93	-123	-123	-103	-103
Muud kohustused kokku	-22	-22	-23	-24	-24
Kohustused kokku	-3 590	-4 668	-5 285	-6 044	-6 838
Omakapital kokku	-234	-276	-330	-397	-475
Kohustused ja omakapital kokku	-3 824	-4 944	-5 615	-6 441	-7 313

Suhtarvud ja näitajad	2020	2021	2022	2023	2024
ROE aktsionäridele kuuluvalt kasumilt	14,0%	17,4%	19,2%	20,2%	20,2%
ROE aktsionäridele kuuluvalt maksueelselt kasumilt	16,7%	20,3%	22,1%	23,3%	23,3%
C/I	52%	45%	41%	38%	36%
L/D	64%	62%	66%	66%	66%
laenukahjude suhtarv	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
EPS (eurodes)	1,04	1,48	1,91	2,38	2,84
dividend (tuhandetes eurodes)	5 975	6 628	9 027	11 472	14 404
DPS (eurodes)	0,21	0,23	0,31	0,39	0,48
T1	13,4%	13,0%	13,9%	14,8%	15,8%
CAD	17,8%	17,9%	18,3%	18,9%	19,5%

Tundlikkuse analüüsid

LHV-I on kolm peamist ärivaldkonda: universaalne pangandus Eestis, maksevahendajate teenindamine Ühendkuningriigis ja varahaldus. Need ärivaldkonnad on oma riskitegurite suhtes väga erinevad.

Universaalpangandus on selgelt protsükliiline, mis tähendab, et makromajanduslik areng mõjutab otseselt selle tulemusi. Suures mahus on kolm peamist komponenti, mis mõjutavad Panga tulemusi:

- **intressimäär**
- **krediidikahjud**
- **tööjõukulud**

Iga 100 baaspunkti suurune intressimäärade tõus suurendab LHV intressitulu 1,5 miljoni euro võrra esimese 12 kuu jooksul. Sarnane intressimäärade langus vähendab LHV intressitulu 0,5 miljoni euro võrra.

Krediidi väärtuse langus on funktsionaalne majanduslik olukord. LHV-I on teadlik krediidiriski juhtimine ja see ei võimalda liigset riski üheski majandussektoris. Jätkuv kiire kasv peidab endiselt laenukahjumeid, kuna oluline osa portfelist ei ole veel laekunud. Krediidihüvitiste tegeliku taseme mõistmiseks arvutab LHV lisaks praegusele portfellele ka krediidiriski 12 kuu vanusele portfellele. LHV-I on olnud ajalooliselt väga vähe klientide pankrotist tulenevaid laenude täitmata jätmiseid ja ainsad reaalsed krediidikahjumid on pangal olnud seotud pigem pettusega, mitte valede krediidiotsustega.

Tööjõukulud on panga suurim kulubaas, moodustades umbes 50% kogukuludest. LHV-I on sisepoliitika järgida kompensatsioonipaketite turutasemeid. LHV pakub oma teenuseid peamiselt elektrooniliste kanalite kaudu. Nende teenuste tõhusaks pakkumiseks on LHV teinud otsuse arendada välja majasiseseid süsteeme. Selle tulemusena moodustab IT-meeskond peaaegu 25% kogu personalist. Kuna IT-personali palgatase on kasvanud ja näib lähitulevikus kasvavat rohkem kui teiste personali segmentide

puhul, siis on LHV ennustanud kõrgemat palgakasvu kui konkurendid.

Maksevahendajate teenindamine on mahuäri ja see on tundlik makromajanduslike arengute suhtes, kuid võrreldes pangandusega üsna erinevalt. Üldiselt on kolm peamist komponenti, mis mõjutavad maksevahendajate teenindamise äritulemusi:

- **riikidevaheline kaubandustegevus**
- **valuutakursside volatiilsus**
- **regulatsioonid**

Kaks esimest on väga sarnased, enamik maksevahendajaid pakub lühikese aja jooksul teatud valuuta ülekandmist / konverteerimist teise piirkonda / valuutasse. Vajadus sellise äri järele kasvab siis, kui riikide vahel on kas kindlad ärisuhted või kui üks valuuta on väga volatiilne ja ettevõtte peavad oma positsioone kiiresti maandama. Kolmas valdkond on seotud regulatsioonidega, maksevahendajate ärimudelid liiguvad rohkemate regulatsioonide suunas, mis mõjutavad enamikku osalejatest.

Varahaldus on makromajandusliku arengu suhtes peaaegu mõjutamatu. Tulemused sõltuvad kahest peamisest elemendist:

- **pensionifondide haldamine**
- **poliitiline risk**

Pensionifondide haldamine on tulemuste võtmeks. Alates 2019. aasta IV kvartalist muudeti fondi juhtimistasude arvutamine edukustasu põhimõtteks. LHV on seadnud eesmärgiks ületada kokkulepitud võrdlusalus pikema perioodi jooksul, kuid mitte lähiaastatel. LHV on viimase kümne aasta jooksul kõik meie konkurendid edestanud.

Varahalduse teine suur riskipool on poliitiline risk. Viimase viie aasta jooksul on pensionifondide haldustasude arvutamisel toimunud muutusi. LHV on olnud nende muutuste juhtimisel edukas ja suutnud saavutada häid tulemusi vaatamata seadusandluse pidevatele muutustele.

Grupi tütarettevõtete 2019. aasta ülevaade

AS LHV Pank konsolideerimisgrupp

LHV missioon on aidata luua Eesti kapitali. LHV visioon on Eesti, kus inimesed ja ettevõtted julgevad suurelt mõelda, ette võtta ja tulevikku investeerida. LHV väärtused on: lihtne, toetav, tulemuslik.

LHV Pank (edaspidi Pank) on suurim kodumaine pank. Pank keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Eraklientidele pakub pank igapäevaste rahaasjade korraldamist koos eluasemelaenudega, eristudes parimate raha kasvatamise teenustega. Äriklientidele pakub pank paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist. Panga tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Klientisuhetus käib peamiselt läbi kaasaegsete elektrooniliste suhtluskanalite. Kokkuhoitud kulud jõuavad panga klientideni läbi igapäevaste teenuste taskukohaste hindade.

Panga esindused asuvad Tallinnas, Tartus ja Londonis. Pangas töötab üle 400 inimese ja panga teenuseid kasutab üle 202 000 klienti. Pank konsolideerib 65% tütarettevõtet AS LHV Finance, mis tegeleb tarbimisfinantseerimisega (edaspidi Grupp).

Äritegevus

2019. aastal jätkus panga väga kiire kasv. Aasta lõpuks jõudis pank pea 10% turuosani Eestis nii igapäevapanganduses, hoiustes kui ka ettevõtete laenudes. Igapäevapanganduses ja hoiustes on pank tõusnud kolmandaks pangaks Eestis. Aasta alguses määras Eesti Pank LHV Panga neljanda pangana Eestis elutähtsa teenuse osutajaks.

Aastaga kasvas panga klientide arv enam kui 40 000 võrra. Aasta lõpuks jõudis klientide arv 202 000 kliendini, kasvades aastaga 25%. Klientide aktiivsuses ja ärimahtudes saavutati uued rekordtasemed. Aktiivselt igapäevapanganduse teenuseid kasutavate klientide arv kasvas aastaga ligikaudu kolmandiku võrra. Pank osales finantsnõustajana Coop Panga aktsiate esmasel avalikul pakkumisel, kus pooled märkijatest tulid LHV Pangast.

Panga hoiused kasvasid aastaga 87% 2 713 mln euron. Tavaklientide hoiused kasvasid aastaga 58% 1 961 mln euron, finantsvahendajate hoiused 94% 376 mln euron ja hoiuseplatvormide kaudu kaasatud hoiused 373 mln euron. Hoiuseplatvormidest käivitas pank aktiivsema koostöö

mõlema suurema platvormiga Euroopas, Raisin'i ja Deposit Solutions'iga, kelle kaudu kaasati peamiselt üheaastase perioodiga tähtajalisi hoiuseid. Hoiuseplatvormide kaudu kaasati hoiuseid aasta teises ja kolmandas kvartalis, et tagada kindlus piisava finantseerimise olemasoluks Danske Bank'i eraklientide laenuportfelli ostmisel.

Panga laenud kasvasid aastaga 84% 1 687 mln euron. Ettevõtete laenud kasvasid aastaga 32% 851 mln euron ja jaelaenud 202% 836 mln euron. Jaelaenudest moodustasid 70% kodulaenud, 11% liising ja 19% ülejäänud laenud. Jaanuaris omandas pank Versobank'i laenuportfelli 12 mln euro eest koguväärtuses 13 mln eurot ja novembris Danske Bank'i eraklientide laenuportfelli 393 mln euro eest koguväärtuses 432 mln eurot. Versobanki laenuportfell sisaldas 20 äriklienti ja 47 eraklienti. Danske Bank'i laenuportfell sisaldas ligikaudu 10 800 eraklienti ja 97% ulatuses kodulaene. Panga hinnangul on tegemist tugeva krediidiportfelliga, mis on hästi tagatud. Kuivõrd antud eluasemelaenude intressimäärad olid väljastatud sisuliselt omahinna lähedal, oli tehing võimalik ainult tänu portfelli allahindlusega ostmisele. Tehingu tulemusena paranes oluliselt ja muutus mitmekesisemaks panga kogu laenuportfelli struktuur. Seni ülekaalus olnud ettevõtete laenuportfelli tasakaalustab edaspidi kodulaenuportfell.

Aasta puhaskasumiks kujunes 22,1 mln eurot. Puhaskasumi kiiremat kasvu piiras aasta keskel suurenenud intressikulu nii hoiuseplatvormidelt kaasatud hoiustele kui ka Euroopa Keskpangas hoitava rahale. Sisuliselt võttis pank juba alates teisest kvartalist sisse intressikulu, mis kaasnes Danske Bank'i eraklientide laenuportfelli ostmisega, kuid intressitulu hakkas pank teenima alles aasta lõpus. Puhaskasum kasvas oluliselt peale Danske Bank'i eraklientide laenuportfelli ülevõtmist. Puhaskasumit mõjutasid negatiivselt laenuportfelli ülevõtmisel moodustatud täiendavad laenude allahindlused ning tagatiste ümbervormistamisega kaasnenud notaritasud ja riigilõivud..

Panga laenuportfelli kiire orgaaniline kasv ja Danske Bank'i eraklientide laenuportfelli ostutehing tähendasid panga jaoks märkimisväärset mahus lisaks hoiuste kaasamisele täiendava kapitali kaasamist kolme erineva kapitaliinstrumendi kaudu. Aasta jooksul kaasas pank AS-ilt LHV Group täiendavat aktsiakapitali ning väljastas esimese taseme täiendavatesse omavahenditesse kuuluvaid võlakirju (AT1) ja allutatud võlakirju.

Eesmärgiga finantseerida tulevikus panga eluasemelaenu portfelli pandikirjadega, esitas pank pandikirjade täiendava

tegevusloa taotluse Finantsinspeksioonile. Pandikirjade väljastamiseni on plaanis jõuda 2020. aastal, et finantseerida panga kodulaenu portfelli soodsama ja pikaajalisema finantstrumendi kaudu.

Neljandas kvartalis otsustas pank jätkata kaks aastat tagasi peatatud krediidiriski sisereitingute (IRB) meetodi kasutusele võtmise projektiga. Põhjuseks asjaolu, et aasta keskel jõustunud uues kapitalinõuete regulatsioon (CRR) ei ole arvestatud Baseli viimaste suunistega krediidiriski standardmeetodi kapitalinõuete muutmise osas.

2020. aasta alguses kinnitas Moody's Investors Service üle pangale varasemalt antud krediidireitingu investeerimisjärgu tasemel stabiilse väljavaatega. Reitingu kinnitamisel võttis Moody's arvesse panga tugevat kapitaliseeritust ja kasumlikkust, mis tasakaalustab panga kiiret kasvu.

Ettevõtte audiitor on 2019. aasta jooksul osutanud pangale muid kindlustandvaid teenuseid, mille läbiviimise kohustus tuleneb vastavalt krediidiastutuste seadusest ja väärtpaberituruseadusest.

Arendustegevus

Varasematest aastatest aktiivsemale kontode avamisele aitasid kaasa nii mitmeid täiendusi saanud mobiilipank kui ka laienuvad sularahaautomaatide võrk. Aasta jooksul täiendati oluliselt mobiilipanka. Valmisid konto avamise, kaardi tellimise, investeerimise ja erinevate laenuodete taotlemise võimalused mobiilipangas. Mobiilipank täienes võimalusega teha tehinguid lisaks Balti aktsiatele ka välisbörside aktsiate ja börsil kaubeldavate fondidega. Mobiilipanga kaudu investeerimise kasuks räägivad mugavus ja kiirus, mis on tehingute tegemisel väga olulised. Lisaks näevad kliendid mobiilipangas hinnainfo graafikuid. Panga investeerivatest klientidest üle poole omab välisaktsiaid või indeksfonde, mistõttu oli uue teenuse loomine väga oluline paljudele klientidele.

Kui aasta alguses paigaldas pank täiendavad pangaautoomaadid, millega laienes oluliselt panga automaatide võrgu kaetus üle Eesti, siis aasta keskel sõlmis pank lepingu Luminor Bank'iga, Danske Bank'iga ja Worldline'iga, millega sai pank Luminor Bank'i uueks partneriks ühises sularahaautomaatide võrgus, vahetades välja senise partneri Danske Bank'i. Ühist võrku hakkas teenindama LHV Pank. Panga klientide jaoks suurenes sularahaautomaatide võrgustik viis korda, 25 automaadilt 125 automaadile. Laienuvad võrk tegi sularaha väljavõtmise panga klientidele oluliselt ligipääsetavamaks.

Turule toodi veel mitmeid teisi klientidele olulist lisaväärtust loovaid teenuseid. Aasta alguses võeti kasutusele reaalaajas väljuvad euromaksud. Esimese pangana hakati pakkuma

ettevõtluskontot. Suurematest arveldajatest käivitus riigikassa kontsernikonto ja panga klientidele avati kontod rahandusministeeriumis ning Maksu- ja Tolliametis maksete ja maksude tasumiseks. Sõlmiti koostööleping Kredex-iga eluasemelaenude käenduse saamiseks noortele. Finantsvahendajate valdkonna klientidele toodi turule virtuaalse IBAN'i ja API teenused. 2020. aasta alguses avas pank reaalaajas naelamaksud finantsvahendajate valdkonna klientidele

Uuendusena hakkas pank kuvama internetipanga koondvaates alternatiivsete rahapaigutuste infot. Esimesena hakati kuvama klientide EstateGuru ja Coinbase'i investeeringute infot. Alternatiivsete investeeringute, st investeeringud ühisrahastusse ja krüptorahasse, ülevaate lisamine tähendab, et klient näeb mugavalt korraga nii oma börsi- kui ka börsiväliseid investeeringuid ning saab oma investeerimisportfelli seisust kiire ja tervikliku ülevaate. Lisaks näeb klient oma vaba raha jääki platvormil. Edaspidi lisatakse teiste suuremate alternatiivsete investeeringute platvormide kontode info kuvamise võimalus.

Septembris jõustus täielikult uus makseteenuste direktiiv, mille tulemusena avas pank ligipääsu klientide kontodele ning maksete tegemiseks ja vastuvõtmiseks kolmandatele osapooltele, kui klient annab selleks eelnevalt loa. Esimesed teenusepakkujad on pangaga juba liidesunud. Direktiivi tulemusena rakendusid piirangud viipemaksete tegemiseks. Järjestikku on võimalik teha kas viis viipemaksetehingut või kuni 150 euro eest viipemaksetehinguid ilma tugeva autentimiseta.

Kasutusele võeti kaks rahvusvaheliselt kõrgelt tunnustatud ja laialt levinud infosüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks. Fico-Tonbeller tunne-oma-klienti põhimõtete järgimiseks kontode avamisel ja maksete monitoorimiseks ning Accuity maksete skriinimiseks. Pank toetas aktiivselt uue infosüsteemi Salv arendamist ja selle kasutusele võtmist ühena esimestest klientidest.

Organisatsioon

Panga organisatsiooniline struktuur jaotub kuueks valdkonnaks, millel on oma osakonnad. Ärivaldkondadeks on jaepanganduse, ettevõtete panganduse ja finantsvahendajate valdkonnad ning toetavateks valdkondadeks infotehnoloogia, finantsjuhtimise ja tugiteenuste ning riskijuhtimise valdkonnad. Pangaülesteks tegevusteks on personalijuhtimine, turundus ja kommunikatsioon ning vastavuskontroll. Finantsvahendajate valdkonna all on panga Ühendkuningriigi filiaal. Vastavuskontrolli funktsioon ja osakond viidi riskijuhtimise alt juhatuse esimehe alluvusse aasta keskel.

Aasta lõpus loodi panga nõukogu tasemel riski ja kapitali komitee ning nomineerimiskomitee. Riski ja kapitali komitee eesmärk on nõustada ja toetada nõukogu seoses

üldise, tegeliku ja tulevase riskiisu ja strateegia järelevalve teostamisega, võttes arvesse kõiki riskitüüpe, et need oleksid kooskõlas äristrateegia, eesmärkide, äritavade ja väärtustega. Nomindeerimiskomitee eesmärk on toetada nõukogu valikuprotsessi ja sobivusnõudeid puudutavates küsimustes.

Juhatuse tasemel loodi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise komitee ning riski ja kapitali komitee nimetati ümber aktivate ja passivate juhtimise komiteeks. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise komitee eesmärk on nõustada ja toetada juhatus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamise seotud küsimustes. Oma ülesannete täitmiseks analüüsib komitee panga osutatavate teenustega seotud teavet ning turu-, õigus- ja järelevalvekeskkonnas toimuvaid arenguid. Selle põhjal hindab komitee panga tegevuse vastavust strateegiale ja riskiisule, samuti kavandavate kontrollitoimingute asjakohasust, ning annab vajadusel suuniseid täiendavateks tegevusteks.

Seoses Ühendkuningriigi lahkumisega Euroopa Liidust saadi aasta alguses Finantsinspeksioonilt Ühendkuningriigi filiaali kui kolmandast riigist pärit filiaali tegevusluba, kuid tegevusloa taotlemine Ühendkuningriigi järelevalvelt viibis seoses lahkumiskuupäeva edasi lükkamise ja olukorra ebaselgusega ning toimub alles 2020. aasta alguses.

Aastaga kasvas panga töötajate arv 57 inimese võrra 434 inimeseni (sh passiivsed ja osalise koormusega), sealhulgas LHV Finance'i 31 inimest. Täistööaja arvestuse alusel oli aktiivsete töötajate arv kokku 396 inimest.

Aasta jooksul sai pank mitme olulise tunnustuse osaliseks. Pank valiti jätkuvalt parima teenindusega pangaks Eestis. Panga turundusmeeskond valiti Eesti aasta turundusmeeskonnaks. Pangas läbiviidud personali rahulolu-uuringu tulemused näitasid inimeste väga kõrget rahulolu nii tööandja kui ka oma tööga. Pank võitis Pangaliidu innovatsioonipremia kolmandat korda järjest, seekord ettevõtluskonto eest. Pangale väljastati Peresõbraliku Tööandja kuldmärgis Sotsiaalministeeriumi poolt. Samuti valis Euromoney LHV Panga parimaks pangaks Eestis teist aastat järjest. Aasta lõpus valis The Financial Timesi ajakiri The Banker LHV Panga parimaks pangaks Eestis.

Sponsorlus

Pank võtab sotsiaalset vastutust tõsiselt. Oma võimaluste piires toetab pank ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Sponsorlusprojektide puhul eelistab pank pikaajalist ja sisulist koostööd. Pank on valmis panustama uuenduslike ja Eesti elu paremaks muutvate mõtete teostamisse.

Panga pikaajalisteks partneriteks on Eesti Jalgpalli Liit, Eesti Optimist Klassi Liit, Gaselliikumine, Eesti Aasta Ettevõtja konkurs, Eesti Muusika Päevad ja Enn Soosaare sihtasutus.

Aasta lõpus pikendas pank koostöölepingut Eesti Jalgpalli Liiduga järgmiseks perioodiks. Uue lepingu toetusmaht viie aasta peale kokku on miljon eurot, mis võib veelgi suurenedada jalgpallikaardi aktiivse kasutamise ja rahvuskoondise jõudmisega finaalturniirile.

Finantstulemused

(miljonites eurodes)	2019	2018	muutus
Neto intressitulu	47,91	39,02	23%
Neto teenustasutulu	12,81	11,10	15%
Neto finantstulud	0,21	0,47	-56%
Neto tegevustulud kokku	60,93	50,59	20%
Muud tulud	0,18	0,95	-81%
Tegevuskulud	-32,52	-25,74	26%
Tulumaksukulu	-3,28	-2,51	30%
Laenukahjumid	-3,21	-4,88	-34%
Netotulud	22,10	18,41	20%

Ärimahud

(miljonites eurodes)	31.12.2019	31.12.2018	muutus
Laenuportfell	1 687,0	918,8	84%
Võlakirjaportfell	32,9	39,0	-16%
Hoiused	2 713,0	1 448,0	87%
Omakapital	171,7	125,6	27%
Pangas varasid hoidvate klientide arv	202 186	161 357	25%

AS LHV Varahaldus

AS LHV Varahaldus on fondivalitseja, kelle põhiohk on aktiivsetel investeerimisstrateegiatel. Hallatavad fondid koosnevad 2019. aasta lõpu seisuga ühest avatud investeerimisfondist, seitsmest kohustuslikust ja kahest vabatahtlikust pensionifondist. Investeerimissüksust toetavad riskijuhtimise, operatsioonide ja müügi- ja klienditeeninduseüksused.

2019. aastal kasvasid valitsetavad varad 1 214 miljonilt eurolt 1 374 miljoni euroni. Suurem osa kasvust tuli orgaanilisest kasvust ja kohustuslike pensionifondide investeringute tootlusest, kuna need moodustavad umbes 98% kõigist hallatavatest varadest. Ehkki ettevõtte üldistele tulemustele vähem mõju avaldav, tuleb siiski märkida, et ka vabatahtliku pensionisüsteemi hallatavate varade maht kasvas 22%. Väljaspool pensionisüsteemi hallatavad varad vähenesid, kuna üks avatud investeerimisfond - Pärsia Lahe Fond - suleti juunis 2019. Novembris avalikustas ettevõtte ka plaani ühendada kaks kohustuslikku pensionifondi üheks, ühendamiseks on vaja regulatiivset heakskiitu.

LHV pakub oma klientidele kohustusliku pensionisüsteemi raames laia valikut investeerimisstrateegiaid, sealhulgas passiivselt juhitud indeksifond ja kuus aktiivselt juhitud erineva riskiklassiga fondi. Viimastel aastatel on aktiivselt valitsetavad fondid keskendunud rohkem alternatiivsetele varaklassidele ja noteerimata väärtpaperitele uskudes, et pikema investeerimisperioodi jooksul ületab keskmine aastane oodatav tootlus avalikult kaubeldavate väärtpaperite tootlust. Fondide kasvav maht ja muudatused regulatsioonides on võimaldanud LHV-l rohkem investeerida kohalikesse börsil noteerimata varadesse, näiteks kinnisvarasse, ning finantseerida Eesti ettevõtteid võlakirjade kaudu. LHV pensionifondid on Eesti suurimad ja aktiivsemad institutsionaalsed investorid, kelle investeringud kohalikku majandusse ulatusid 2019. aastal ligi 60 miljoni euroni.

2019. aasta oli avalikult kaubeldavate aktsiate jaoks väga hea aasta. Kõik suuremad turud ja indeksid näitasid pärast negatiivset 2018. aastat tugevat tootlust; S&P 500 tootlus eurodes oli 31,4%, MSCI World-il 30%, Euro Stoxx 50 kasvas 28,2%. Kuna aktsiad edestasid teisi varaklasse, saavutasid ka Eesti pensionisüsteemi parimad tulemused aktsiaturu indeksitele keskendunud indeksifondid. LHV Pensionifond Indeksi tootlus 2019. aastal oli 25,7%. LHV aktiivselt valitsetavates fondides on noteeritud aktsiate osakaal madalam, seega ei olnud ka tootlus aktsiastrateegiaga fondide tasemel. Suurimate fondide L ja XL tootlus oli 2019. aastal 5,8%.

LHV koos oma seitsme kohustusliku pensionisüsteemis oleva fondiga on valitud fondijuhiks ligi 177 tuhandele inimesele. Võrreldes 2018. aastaga vähenes klientide arv pisut, kuid ettevõtte haldab endiselt 24,3% pensionisüsteemis osalejate varasid ning tema poolt hallatavate varade turuosa on 28,4%.

2019. aasta juunis käivitati turuosalistele pensionisüsteemist ja olemasolevatest vahenditest parema ülevaate saamiseks mobiilirakendus "Minu pension". Detsembris 2019 tehti ka liitumine vabatahtlike LHV pensionifondidega lihtsamaks, kuna liitumisavaldusi saab nüüd esitada elektrooniliste kanalite kaudu.

Eelmisel aastal rakendati ja arutati kohustusliku pensionisüsteemi regulatiivsete eeskirjade olulisi arenguid Eestis. Septembris leevendati investeerimisreegleid, mis võimaldasid pensionifondidel investeerida vabamalt ja ulatuslikumalt alternatiivsetesse noteerimata varaklassidesse. Samal ajal vähendati märkimisväärselt fikseeritud haldustasu ja anti võimalus teenida tulemustasu, mis põhineb fondide tegelikul tootlusel. Sellise muudatuse üheks põhjuseks oli julgustada pensionifonde aktiivsemalt leidma kasumlikke investeerimisvõimalusi kohalikku majandusse. Nende regulatiivsete muudatuste mõju vähendas kavandatud pensionireform, mille kohaselt saavad inimesed otsustada loobuda kohustuslikust pensionisüsteemist, maksta kogutud summalt tulumaksu ja jääda toetuma riiklikule pensionile. Pensionifondide jaoks muudab see hallatavate tulevaste varade prognoosimise keerukaks ja see piirab pikema investeerimisperioodi ja madala likviidsusega varaklassidesse tehtavaid investeringuid.

LHV Varahalduse puhaskasum oli 2019. aastal 6,1 miljonit eurot, mis on 10% vähem kui 2018. aastal. Kui investeringutulu positiivsed muutused ja turunduskulude vähenemine võrreldes 2018. aastaga pigem tasakaalustasid suurenenud personali- ja muud kulud samal perioodil, siis madalamad fikseeritud haldustasud vähendasid septembrist alates ettevõtte tulusid ligi miljoni euro võrra. Aktiivselt hallatavate fondide tulud olid väiksemad kui sotsiaalmaksutulu kasv, mis on võrdlusindeks, mis tähendab, et 2019. aastal tulemustasu pole.

Kasumit mõjutas välja makstud dividendidelt arvestatud tulumaks summas 1,0 miljonit eurot (2018. aastal 1,1 miljonit eurot). Neto teenustasutulu vähenes 1,0 miljoni euro võrra 12,9 miljoni euroni. Tegevuskulud kasvasid 0,3 miljoni euro võrra ja olid 6,1 miljonit eurot. LHV Varahaldus maksis 4,4 miljonit eurot dividende.

Finantstulemused

(miljonites eurodes)	2019	2018	muutus
Neto teenustasutulu	12,9	13,9	-7%
Muud finantstulud	0,3	-0,2	-
Netotulud kokku	13,2	13,7	-4%
Tegevuskulud	-6,1	-5,8	5%
Tulumaksukulu	-1,0	-1,1	-9%
Puhaskasum	6,1	6,8	-10%
Valitsevate fondide maht	1 374	1 214	13%
Kohustuslike pensionifondide klientide arv (tuhandetes)	200	201	0,5%

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne

Käesolev aruanne on koostatud kooskõlas Eesti raamatupidamise seadusega ning annab ülevaate AS-i LHV Group (edaspidi LHV) juhtimisest ja juhtimise vastavusest Finantsinspeksiooni ja Nasdaq Tallinna börsi soovituslikule juhendile Hea Ühingujuhtimise Tava. LHV järgib Head Ühingujuhtimise Tava, välja arvatud juhul, kui käesolevas aruandes on märgitud teisiti.

1. Üldkoosolek

LHV on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek on LHV kõrgeim juhtimisorgan, kus aktsionärid teostavad oma õigusi. Üldkoosoleku esmased ülesanded on põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine, vahetusvõlakirjade väljalaskmise otsustamine, nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine, nõukogu liikmete ennetähtaegne tagasikutsumine, majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine, aktsioptionsiprogrammi kinnitamine, audiitori(te) arvu määramine, audiitori(te) nimetamine ja tagasikutsumine ning muude seaduse ja põhikirjaga üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häältel. Põhikirja muutmise otsus jõustub vastava kande tegemisel äriregistrisse. Äriregistrile esitatavale avaldusele lisatakse üldkoosoleku otsus põhikirja muutmise kohta, üldkoosoleku protokoll ja põhikirja uus tekst.

Igal aktsionäril on õigus osaleda üldkoosolekul, võtta üldkoosolekul sõna päevakorras esitatud teemadel ning esitada põhjendatud küsimusi ja teha ettepanekuid.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korraline üldkoosolek, mille päevakorras on majandusaasta aruande kinnitamine, toimub vähemalt üks kord aastas. Juhatus kutsub korralise üldkoosoleku kokku hiljemalt kuue kuu jooksul majandusaasta lõppemisest. Korralise ja erakorralise üldkoosoleku toimumisest teatab juhatus ette vähemalt kolm nädalat.

Üldkoosoleku päevakord, juhatuse ja nõukogu ettepanekud, otsuste eelnõud ja muud asjakohased materjalid tehakse aktsionäridele kättesaadavaks enne üldkoosolekut. Materjalid tehakse kättesaadavaks LHV veebilehel. Aktsionäridele antakse võimalus enne üldkoosoleku toimumise päeva esitada küsimusi päevakorras nimetatud teemade kohta.

Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse aktsiaraamatu alusel seisuga seitse päeva enne üldkoosoleku toimumist.

2019. aastal toimus üks korraline aktsionäride üldkoosolek ja üks erakorraline üldkoosolek. 13. märtsil 2019. aastal toimunud korralisel aktsionäride üldkoosolekul kinnitati 2018. aasta majandusaasta aruanne ja jaotati 2018. aasta majandusaasta kasum, sealhulgas otsustati dividendide maksmine. Lisaks anti ülevaade 2019. aasta esimese kahe kuu majandustulemustest, ärikeskkonnast ja viieaastasest finantsprognoosist, nimetati audiitor 2020. – 2022. aasta majandusaastaks ja määrati nõukogu liikmete tasu. 21. augustil 2019. aastal toimunud erakorralisel koosolekul otsustati suurendada aktsiakapitali ning anti ülevaade esimese seitsme kuu majandustulemustest ning korregeeritud pikaajalisest finantsprognoosist. Üldkoosolekud toimusid eesti keeles.

2019. aasta üldkoosolekute juhataja oli AS-i LHV Pank juriidilise osakonna juht Daniel Haab, kes tutvustas üldkoosoleku läbiviimise protseduuri ja juhatusel ettevõtte tegevuse kohta küsimuste küsimise korda.

2019. aasta korralisel üldkoosolekul osalesid juhatuse liige Madis Toomsalu, nõukogu esimees Rain Lõhmus, nõukogu liikmed Andres Viisemann, Raivo Hein, Sten Tamkivi ja Tauno Tats, volikirja alusel olid esindatud Tiina Mõis ja Heldur Meerits. Kohal olid ka 2018. ja 2019. majandusaasta aastaaruande audiitor Ago Vilu (PwC) ning 2020. majandusaasta aastaaruande audiitori kandidaat Eero Kaup (KPMG). 2019. aasta erakorralisel üldkoosolekul osalesid juhatuse liige Madis Toomsalu, nõukogu esimees Rain Lõhmus ning nõukogu liikmed Raivo Hein ja Tauno Tats, volikirja alusel olid esindatud Andres Viisemann, Tiina Mõis, Heldur Meerits ja Sten Tamkivi.

Ühelgi aktsionäril ei ole aktsiaid, mis annaksid neile spetsiaalset kontrolliõigusi ja hääleõigusi. LHV ei ole teadlik aktsionäride vaheliste kokkulepete olemasolust, mis käsitleksid aktsionäriõiguste kooskõlastatud teostamist.

Olulist osalust omav aktsionär on Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud, omades kokku 23,68% aktsiakapitalist.

2. Juhatus

2.1. Juhatusese koosseis ja ülesanded

Juhatus on LHV juhtimisorgan, mis esindab ja juhib LHV-d. Juhatusese liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatusese liikme valimiseks on vajalik tema nõusolek. Juhatusese liikmeteks valitakse isikud, kellel on juhatusese osalemiseks ja juhatusese liikme ülesannete täitmiseks piisavad teadmised ja kogemused ning kes vastavad LHV põhikirjast, juhatusese töökorrast ja muudest sise-eeskirjadest ning õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Enne ametisse nimetamist hinnatakse isiku sobivust ametikohale vastavalt LHV Juhtorgani liikmete ja võtmeisikute hindamise eeskirjale, arvestades LHV tegevuse eripäradega.

Vastavalt LHV põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Juhatusese liikme volituste tähtaeg on viis aastat, kui nõukogu ei otsusta teisiti. Juhatusese liikme ametiaja pikendamist ei või otsustada varem kui üks aasta enne ametiaja kavandatavat möödumist ja pikemaks ajaks, kui on seaduses või põhikirjas ettenähtud ametiaja ülemmäär. Juhul, kui LHV juhatusel on üle kahe liikme, määrab nõukogu juhatusese esimehe. Juhatusese esimees korraldab juhatusese tööd. Nõukogu võib juhatusese liikme sõltumata põhjusest tagasi kutsuda. Juhatusese liige võib juhatusese tagasi astuda sõltumata põhjusest, teatades sellest nõukogu. Juhatusese liikmega sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

LHV juhatus on hetkel moodustatud üheliikmelisena ja juhatusese liige on Madis Toomsalu. Nõukogu on sõlminud Madis Toomsaluga juhatusese liikme lepingu. Nõukogu otsustab juhatusese liikmete tasustamise põhimõtted ja kompensatsioonid juhatusese liikme lepingu ennetähtaegse lõpetamise puhul. Juhatusese liikme volitused kehtivad kuni 05. detsembrini 2021. aastal.

Juhatus teostab igapäevaseid juhtimisotsuseid iseseisvalt, lähtudes LHV ja aktsionäride parimatest huvidest ning jättes kõrvale isiklikud huvid. Juhatusese liikme ülesandeks on LHV igapäevane juhtimine ja ettevõtte esindamine, samuti LHV tegutsemise suunamine välisurgudel ja suhtlemine investoritega, LHV strateegia väljatöötamise koordineerimine ja selle rakendamine olles LHV suuremate tütarettevõtete aktiivne nõukogu esimees.

Juhatus tagab LHV tegevusvaldkonnast lähtudes LHV tegevuses sobiva riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise. LHV sisekontrolli süsteem hõlmab kõiki tegevusi, mida viivad ellu LHV nõukogu, juhtkond ja kõik töötajad, et tagada tegevuse tõhusus, adekvaatne riskide kontroll, nii sise- kui ka välisaruannduse usaldusväärsus ja vastavus tegelikkusele, kõikide õigusaktide tingimusteta täitmine. Sisekontrolli süsteem katab kõiki äri-, tugi- ja kontrolliüksuseid.

LHV riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta ning juhtida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu.

Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu organisatsioonile.

2.2. Juhatusese liikmete tasustamise põhimõtted

LHV tasustamise põhimõtete eesmärk on õiglase, motiveeriva, läbipaistva ja seadusega vastavuses oleva tasustamise korraldamine.

Juhatusese tasustamise põhimõtete ja töötasude üle on otsustamisõigus nõukogul. Töötasukomitee vaatab kord aastas üle juhatusese tasustamise alused. Juhatusese tegevuse hindamisel võtab Töötasukomitee eelkõige arvesse konkreetse juhatusese liikme tööülesandeid, tema tegevust, samuti LHV majanduslikku olukorda, äritegevuse hetkeseisu ja tuleviku suundi võrdluses samasse majandussektorisse kuuluvate äriühingute samade näitajatega.

Juhatusese liikme tasu, kaasaarvatud optsooniprogramm, peab olema selline, mis motiveerib isikut tegutsema LHV parimates huvides. Juhatusese liikmete põhipalk ja tasustamis põhimõtted sätestatakse vastavate isikutega sõlmitud töölepingus või juhatusese liikme lepingus. Sisekontrolli ja riskijuhtimist teostatavate juhatusese liikmete või töötajate tasustamise põhimõtted peavad tagama nende sõltumatu ja objektiivsuse riskijuhtimise/sisekontrolliga seotud ülesannete täitmisel. Nimetatud töötajate tasustamine ei tohi oleneda kontrollitavate valdkondade tulemustest, seadud eesmärgid peavad olema üksiktöötaja tasandil kirjeldatud.

LHV juhindub tulemuste mõõtmiseks kasutatavate peamiste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete ning riski hindamise mõõdikute seadmisel järgmistest põhimõtetest:

LHV poolt väljatöötatud tulemuskriteeriumid ei tohi stimuleerida ülemäärast riskide võtmist või ebasobivate toodete müüki.

Tulemuskriteeriumid ei tohi sisaldada üksnes tegevuse tõhususe näitajaid (näiteks kasum, tulud, tootlikkus, kulud ja mahunäitajad) või turupõhiseid näitajaid (näiteks aktsia hind või võlakirjade tootlus) vaid peavad olema korrigeeritud riskipõhiste näitajatega (näiteks kapitali adekvaatsus, likviidsus).

Riskide ja tulemuste mõõtmiseks kasutatavad kriteeriumid peavad olema võimalikult tihedalt seotud kindlaksmääratud töötajaga, kelle tulemusi mõõdetakse, tehtavate otsustega ning peaksid tagama, et tasude määramise protsessil on töötajate käitumisele asjakohane mõju.

Tulemuskriteeriumite väljatöötamisel tuleb kasutada nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid ning samuti absoluutseid ja suhtelisi kriteeriumeid asjakohaselt tasakaalustatuna.

Kvantitatiivsed kriteeriumid peavad hõlmama ajavahemikku, mis on piisavalt pikk, et võtta arvesse kindlaksmääratud töötajate või äriüksuste võetud riske, ning need peaksid olema riskiga korrigeeritud ja sisaldama majandusliku tõhususe mõõdikuid.

Kvalitatiivsete kriteeriumide näiteks on strateegiliste eesmärkide täitmine, klientide rahulolu, riskijuhtimispoliitika järgimine, organisatsioonisiseste ja -väliste eeskirjade täitmine, juhtimisoskus, meeskonnatöö, loovus, motivatsioon ning koostöö teiste äriüksuste ja sisekontrolli funktsiooni täitjatega.

LHV rakendab pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optsooniprogrammi. Juhatuse liikmete, tippjuhtkonna ja optsooniprogrammi lisatud võtmeisikute (sh juhatuse liikmega võrdsustatud töötajate) põhipalgale lisandub iga-aastane tulemustasu, mille suurus või väljastamine on vastavuses individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmise või mittetäitmisega. Tulemustasu alumine piir on 0 euri ning ülemine piir aktsionäride poolt kinnitatud 200% aastapalgast. Finantsplaanide täitmisel väljastatakse reeglina optsoone kahe protsendi ulatuses LHV aktsiate koguarvust. Optsooniprogrammi tulemustasu määramise alused peavad olema objektiivsed ja põhjendatud ning määrama eelnevalt kindlaks ajaperioodi, mille eest tulemustasu makstakse. Tulemustasu instrumendiks on 100% aktsioptsoonid.

Juhatuse liikme lahkumishüvitis on seotud tema varasemate töötulemustega. Juhatuse liikmele ei ole lahkumishüvitis väljamakstav, kui sellega kahjustatakse LHV huve. Lahkumishüvitise suurus peab peegeldama aja jooksul saavutatud tulemusi ja olema vastavuses töötasu suurusega.

LHV juhatus on hetkel moodustatud üheliikmelisena ja juhatuse liikmele Madis Toomsalu on juhatuse liikme lepingu kohaselt 2019. aastal makstud kuutasu 12 000 tuhat eurot ning aastatasu kogusummas 144 000 tuhat eurot. Tulemustasuna on LHV juhatuse liikmel Madis Toomsalu võimalik 2017., 2018. ja 2019. aastal väljastatud optsoonide eest kokku saada 72 429 AS-i LHV Group aktsiat, täiendavaid boonuseid ja soodustusi LHV juhatuse liikmel ei ole. LHV kõikide ettevõtete juhtkonnale (ka LHV Group) on makstud palka ja muid kompensatsioone koos maksudega kogusummas 1 453 tuhat eurot (2018: 1 471 tuhat eurot), koos kõigi maksudega. LHV tütarettevõtete juhatuse liikmete töötasud/palgad ja kompensatsioonid on

üldtoodud kogusummas kajastatud, kusjuures 2019. aasta lõpu seisuga on AS-i LHV Pank juhatus 7-liikmeline, AS-i LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte) juhatus 1-liikmeline, AS-i LHV Varahaldus juhatus 2-liikmeline liikmeline ja OÜ Cuber Technology juhatus 1-liikmeline.

2.3. Huvide konfliktid

Juhatus esitab kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. Huvide konfliktide ei ole esinenud, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

LHV ja juhatuse, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel toimuvad tehingud ja nende tingimused peavad olema eelnevalt nõukogu poolt heakskiidetud. 2019. aastal ei sõlmitud selliseid tehinguid juhatuse liikme, tema lähedaste või temaga seotud isikute ja LHV vahel, samuti ei ole selliseid kehtivaid lepinguid varasematest perioodidest.

LHV juhatuse liige Madis Toomsalu ei ole teiste emitentide juhatuse ega nõukogu liige. Talle ei ole antud volitusi aktsiaid emiteerida ja tagasi osta.

3. Nõukogu

3.1 Nõukogu koosseis ja ülesanded

Nõukogu on LHV juhtimisorgan, mis planeerib LHV tegevust ja korraldab LHV juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle LHV strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaeelarve. Nõukogul on viis kuni seitse liiget. Nõukogu liikmete volituste tähtaeg on kolm aastat. Nõukogu liikmed valivad enda seast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust. Nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine kuulub aktsionäride üldkoosoleku pädevusse.

Nõukogu liikmeteks valitakse isikud, kellel on nõukogus osalemiseks ja nõukogu liikme ülesannete täitmiseks piisavad teadmised ja kogemused ning kes vastavad LHV põhikirjast, nõukogu töökorra ja muudest sise-eeskirjadest ning õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Enne ametisse nimetamist hinnatakse isiku sobivust ametikohale vastavalt LHV Juhtorgani liikmete ja võtmeisikute hindamise eeskirjale, arvestades LHV tegevuse eripäradega.

LHV nõukogu liikmed on Rain Lõhmus (esimees), Andres Viisemann, Tiina Mõis, Heldur Meerits, Raivo Hein, Tauno Tats ja Sten Tamkivi. Nõukogu liikmete volitused kehtivad kuni 29. märtsini 2020. aastal.

2019. aastal toimus üksteist korralist nõukogu koosolekut ja kuuel korral võeti otsused vastu elektrooniliselt. Rain Lõhmus, Tauno Tats ja Raivo Hein osalesid kõikidel 2019.

aasta nõukogu koosolekul. Andres Viisemann puudus ühelt, Heldur Meerits puudus kahelt, Sten Tamkivi puudus kolmelt ja Tiina Mõis puudus neljalt koosolekult. Kõik nõukogu liikmed osalesid rohkem kui pooltel nõukogu koosolekutel.

Nõukogu on moodustanud kolm komiteed, mille ülesandeks on nõustada nõukogu auditi, töötasu ja riskidega seotud küsimustes vastavalt käesoleva aruande punktides 3.3 – 3.5 kirjeldatule.

Nõukogu koosolekute raames sai nõukogu 2019. aastal regulaarseid ülevaateid LHV ning tütarettevõtete tegevus- ja finantstulemustest, seonduvate valdkondade tegevustest, arengutest ja tulemustest. Kvartaalselt vaadati üle riskiraportid ja siseaudiitori aruanded. Nõukogu kinnitas aasta alguses 2018. aasta majandusaasta aruande, nõukogu tegevusaruande ning kasumi jaotamise ettepaneku ning tegi ettepaneku maksta dividende netosummas 21 senti aktsia kohta ja nimetada audiitor 2020. – 2022. aasta majandusaastateks. Kinnitati 2019. aasta finants- ja kapitaliplaan, kapitali eesmärgid, samuti 5-aasta finantsprognosis ja finantskalender. Augustis pühendati suurem osa koosolekust LHV ja selle tütarettevõtete strateegia arutelule. Aasta jooksul vaadati üle, muudeti ja kehtestati mitmeid erinevaid LHV ja tütarettevõtete töökordi, poliitikaid ja sisereegleid. Kinnitati optioonide hinnastamine ja aktsioptionide väljastamine 2018. aasta tulemuste eest ning optioonide realiseerimine, ühtlasi suurendati LHV aktsiakapitali seoses optiooniprogrammi realiseerimisega.

Otsustati läbi viia 20.06.2018. aasta nõukogu otsusega kinnitatud LHV võlakirjaprogrammi alusel kavandatava LHV allutatud võlakirjade teine emissioon ning LHV täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvate võlakirjade emissioon, kinnitati vastavad märkimistulemused, emissiooni maht ning jaotus. Seoses Danske Bank A/S Eesti filiaali eraisikute laenuportfelliga seotud käitise omandamiseks nõusoleku andmisega ning tehingu lõpule viimisega uuendati aasta teises pooles finantsprognosis aastateks 2019 – 2023. Nõukogu tegi aktsionäridele ka ettepaneku LHV aktsiakapitali suurendamiseks ja aktsionäride erakorralise üldkoosoleku kokkukutsumiseks ning kinnitas hiljem uute aktsiate märkimistulemused, emissiooni mahu ning jaotuse. Detsembris otsustati seoses krediidiasutuse seaduse muudatustega lõpetada LHV Riski ja kapitali komitee tegevus LHV tasemel, vastav komitee moodustati AS-i LHV Pank tasemel. Aasta jooksul anti kahel korral nõusolek AS-i LHV Pank aktsiakapitali suurendamiseks ning kolmel korral märgiti AS-i LHV Pank poolt emiteeritud täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvaid võlakirju ning kahel korral ka AS-i LHV Pank poolt emiteeritud allutatud võlakirju.

3.2. Nõukogu tasustamispoliitika ja huvide konfliktid

Nõukogu liikmetele makstava tasu suuruse ja selle maksmise korra otsustab üldkoosolek, arvestades muuhulgas nõukogu tööülesandeid ja nende ulatust, samuti osalemist nõukogu koosolekul ja nõukogu kui juhtorgani tegevuses. Nõukogu liikmele võidakse määrata täiendav tasu seoses tema osalemisega Auditikomitee või muu nõukogu organi tegevuses.

Aktsionäride üldkoosoleku poolt määratud nõukogu liikmete makstavat tasu suuruses 500 eurot (bruto) iga osaletud nõukogu koosoleku eest muudeti 2019. aasta korralisel aktsionäride üldkoosolekul, kus nõukogu liikmetele makstava tasu suuruseks määrati 1500 eurot (bruto) iga osaletud nõukogu koosoleku eest. Nõukogu liikmele makstav tasu makstakse välja hiljemalt nõukogu koosolekule järgneval tööpäeval. Eraldi lisa- või tulemustasusid või täiendavaid boonuseid ega soodustusi ei ole kehtestatud.

2019. aastal on makstud LHV nõukogule tasusid kogusummas 88 500 eurot, koos kõigi maksudega, millest nõukogu esimehele Rain Lõhmus 14 500 eurot ning nõukogu liikmetele Raivo Hein ja Tauno Tats 14 500 eurot, Andres Viisemann 13 000 eurot, Heldur Meerits 12 500 eurot, Sten Tamkivi 10 000 eurot ja Tiina Mõis 9 500 eurot.

Selguse mõttes peab LHV oluliseks märkida, et nõukogu liikme Andres Viisemanni puhul rakendab LHV pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optiooniprogrammi tulenevalt tema tegutsemisest LHV tütarettevõtte AS LHV Varahaldus pensionifondide juhina. Tulemustasu instrumendiks on 100% aktsioptionid. Andres Viisemanni võimalik 2017., 2018. ja 2019. aastal väljastatud optioonide eest kokku saada 34 269 AS-i LHV Group aktsiat.

Nõukogu liikmed esitavad kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. 2019. aastal ei sõlmitud LHV ja nõukogu liikmete, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel olulisi tehinguid, samuti ei ole selliseid kehtivaid lepinguid varasematest perioodidest. Huvide konflikti ei ole esinenud, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

3.3 Auditikomitee

Auditikomitee on nõukogu poolt moodustatud nõuandev organ raamatupidamise ja aruandluse (sh eelarve koostamise protsessi), auditorkontrolli, riski- ja kapitalijuhitise, sisekontrollisüsteemi ja siseauditi efektiivse toimimise üle järelevalve teostamiseks. Samuti tegevuse seadusandluse nõuetele vastavuse tagamise osas. Auditikomitee lähtub oma tegevuses eelkõige Auditortegevuse seadusest ja LHV nõukogu poolt kinnitatud töökorrast.

Auditikomitee ülesanne on muuhulgas jälgida ja analüüsida protsesse, mis peavad tagama igakuiste aruannete ning aastaaruande korrektse ja efektiivse koostamise, grupi ettevõtete majandusaasta aruannete audiitorkontrolli protsessi tõhususe ning audiitorettevõtja ja seda seaduse alusel esindava vandeaudiitori sõltumatuse ja tegevuse vastavuse audiitortevõtte seaduse nõuetele.

Auditikomitee kohustus on teha nõukogule ettepanekud ja anda soovitusi audiitorettevõtja nimetamiseks või tagasikutsumiseks, siseaudiitori nimetamiseks või tagasikutsumiseks, probleemide ja ebatõhususe vältimiseks või kõrvaldamiseks organisatsioonis ning tegevuse vastavuse tagamiseks õigusaktidele ja heale tavale.

Auditikomiteesse peab kuuluma vähemalt kolm liiget. Auditikomitee liikmed valitakse nõukogu poolt kolmeks aastaks eesmärgiga saavutada kompetentside mitmekesisus ja liikmete sõltumatus. Auditikomiteesse valitakse isikud, kes on LHV-st piisavalt sõltumatud, et oma rolli tõhusalt täita ja kellest vähemalt kaks liiget on raamatupidamise, rahanduse või õiguseksperdid. LHV töötaja, juhatuse liige, siseaudiitor, prokurist või auditeerimisteenuse pakkuja ei tohi olla auditikomitee liikmeks. Audiitorikomitee liikme ametisse nimetamiseks on nõutav kandidaadi kirjalik nõusolek. Audiitorikomitee liikmetele makstava tasu suuruse otsustab LHV nõukogu.

Auditikomiteesse kuuluvad Kristel Aarna, Tauno Tats ja Urmas Peiker (esimees). Auditikomitee liikmete volitused kehtivad kuni 31. märtsini 2020. aastal. Täpsem info Auditikomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV Groupi ühingujuhtimine“. LHV Auditikomitee liikmete makstav brutotasu on 500 eurot kuus.

Vastavalt töökorrale on Auditikomitee töövormiks vähemalt kvartaalsed koosolekud, kuid 2019. aasta jooksul on Auditikomitee kohtunud kokku üheksal korral. Kuuel koosolekul andsid riskijuhtimise valdkonna esindajad Auditikomitee liikmetele ülevaate erinevatest riskijuhtimise teemadest, panga ja grupi riskipositsioonidest ning nende jälgimisest ja juhtimiseks kasutatavatest mõõdikutest ja meetmetest - muuhulgas nt krediidiriski juhtimisest, rahapesu tõkestamisest, IT riskide juhtimisest ning likviidsus- ja tururiski juhtimisest.

Enamikul toimunud koosolekutest käsitleti muude teemade kõrval siseauditi poolt tõstatatud teemasid, eelkõige seoses erinevate auditite raportitega. Siseaudiitor andis ülevaate valminud siseaudititest. Auditikomitee on tutvunud kõigi siseauditi poolt koostatud aruannetega ja koosolekul arutati läbi tehtud tähelepanekud ning Auditikomitee kujundas oma seisukohad tähelepanekute osas. Aasta esimesel koosolekul kinnitati siseauditi tööplaani 2019. aastaks ja aasta viimasel koosolekul olid arutluse suuna siseauditi tööplaani osas aastaks 2020.

Veebruaris toimus kaks koosolekut, millest esimene oli pühendatud uue välisaudiitori valikule. Sellele järgnevalt on kolmel koosolekul aasta jooksul osalenud ka praegune välisaudiitor (PwC). Veebruaris andis välisaudiitor ülevaate 2018. aasta aastaaruande auditi protsessist ja tehtud tähelepanekutest, oktoobris 2019. aasta finantsauditi plaanist ja detsembri esimesel koosolekul vaheauditi käigus tehtud tähelepanekutest. Detsembris osalesid Auditikomitee koosolekul ka uue 2020. majandusaasta aruannet auditeerima asuva audiitori KPMG esindajad, kes andsid ülevaate oma riskihinnangust LHV auditile ja 2020 auditiplaanist.

Samuti kinnitas ja andis Auditikomitee aasta jooksul nõusolekuid välisaudiitorile spetsiifiliste lisateenuste osutamiseks.

3.4 Töötasukomitee

Töötasukomitee on LHV nõukogu ja AS-i LHV Pank nõukogu poolt ühiselt moodustatud organ nimetatud ettevõtete töötajate ning juhatuse liikmete tasustamise strateegia väljatöötamiseks, rakendamiseks ja järelevalve teostamiseks. Töötasukomitee ülesandeks on muuhulgas hinnata tasustamisega seotud otsuste mõju riskijuhtimise, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele.

Töötasukomitee teostab järelevalvet AS-i LHV Pank juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise üle, hindab vähemalt üks kord aastas tasustamise põhimõtete rakendamist ja teeb vajaduse korral ettepaneku tasustamise põhimõtete ajakohastamiseks ning valmistab nõukogule ette tasustamisalaste otsuste projektid.

Töötasukomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse AS-i LHV Pank nõukogu liikmetest. Töötasukomitee liikmed nimetab ametisse ja kutsub tagasi Grupi Nõukogu. Töötasukomitee liige valitakse ametisse kolmeks aastaks. Töötasukomitee liikme tagasivalimise ja volituste pikendamise kordade arv ei ole piiratud. Töötasukomiteesse valitakse isikud, kes omavad piisavalt asjakohaseid teadmisi, asjatundlikkust ja töökogemust tasustamispoliitika ja -tavade, riskijuhtimise ja kontrollitegevuse valdkonnas. Töötasukomitee liikmetele makstava tasu suuruse otsustab LHV nõukogu.

Töötasukomitee liikmeteks on Madis Toomsalu (esimees), Rain Lõhmus ja Andres Viisemann, kelle volitused kehtivad 11. aprillini 2021. aastal. Täpsem info Töötasukomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV Groupi ühingujuhtimine“. Töötasukomitee liikmetele tasu ei maksta.

Töötasukomitee kohtus 2019. aastal ühel korral veebruaris, kui valiti komitee esimees, vaadati üle tasustamispoliitika ja tasustamise strateegilised põhimõtted, turuvõrdlus, kriiti-

lised ametikohad ja planeeritud ametikohad 2019. aastaks, samuti töötajate rahulolu-uuringu tulemused. Arutleti ja tehti nõukogule ettepanek optsoonide saajate ja suuruste osas 2018. aasta tulemuste eest, samuti optsoonide hinnastamise ning lahkunud töötajate optsoonide osas. Üle vaadati tasustamissüsteem, sh LHV ja tütarettevõtete juhatuse liikmete eesmärgid ja töötasud ning juhatuse liikmete ja juhatuse liikmetega võrdsustatud isikute tasustamise põhimõtted.

3.5 Riski- ja kapitalikomitee

LHV riski ja kapitali komitee on funktsionaalne tööorgan, mille ülesandeks on LHV nõukogu ja juhatuse nõustamine riskijuhtimise põhimõtete ja riskitaluvuse alal, hinnata LHV poolt võetavaid riske ning jälgida riskipoliitika rakendamist LHV grupi ettevõtetes. Samuti teostab Riski ja kapitali komitee järelevalvet riskijuhtimise põhimõtete rakendamise üle juhatuse poolt vastavalt nõukogu juhiste, kontrollib tasustamise põhimõtetes riski, kapitali, likviidsuse ning tulude tõenäosuse ja ajastamise arvestamist, ning klientidele kehtestatud tasudes ärimudeli ja riskijuhtimise põhimõtete arvestamist.

Riski ja kapitali komitee peab kuuluma vähemalt kolm liiget, kes valitakse LHV nõukogu liikmetest, kusjuures komitee koosseisu peab kuuluma teiste seas LHV nõukogu esimees. Riski ja kapitali komiteesse valitakse isikud, kellel on vajalikud teadmised, oskused ja kogemused, et mõista ja pidevalt jälgida LHV grupi ettevõtetes riskijuhtimise põhimõtteid ja riskitaluvust. Riski ja kapitali komitee pädevuse, õigused, tegevuse põhimõtted ja liikmetele makstava tasu suuruse määrab LHV nõukogu.

Riski ja kapitali komitee liikmed on Rain Lõhmus (esimees), Andres Viisemann ja Tiina Mõis, kelle volitused on tähtajatud. Täpsem info Riski ja kapitali komitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV Groupi ühingujuhtimine“. Riski ja kapitali komitee liikmetele tasu ei maksta.

2019. aastal toimus neli korralist Riski ja kapitali komitee koosolekut, kus vaadati üle regulaarsed riskiraportid ja kõrgendatud riskidega laenu (mh tutvustati järeldusi ja muudatusi, mis viidi ettevõtete panganduse finantseerimise tingimustesse sisse seoses pikaajalise probleemkliendiga). Koosolekutel anti ülevaateid LHV rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnast, samuti LHV infoturbe korraldusest ja aasta teises pooles toimunud phishing'u lainest, tutvustati uut pandikirjaseadust ja seotud LHV tegevusplaani.

2019. aasta detsembris otsustas LHV nõukogu seoses krediitiasutuse seaduse muudatustega lõpetada LHV riski ja kapitali komitee tegevuse LHV tasemel. Riski ja kapitali komitee loodi LHV tütarettevõtte AS LHV Pank tasandile.

Komitee liikmeteks määrati Rain Lõhmus (esimees), Andres Viisemann, Tiina Mõis ja Madis Toomsalu volituste tähtajaga kolm aastat.

3.6 Nomineerimiskomitee

2019. aasta detsembris otsustas AS-i LHV Pank nõukogu seoses krediitiasutuse seaduse muudatustega luua Nomineerimiskomitee. LHV tütarettevõtte tasemel moodustatud komitee eesmärk on toetada AS-i LHV Pank nõukogu valikuprotsessi ja sobivusnõudeid puudutavates küsimustes. Nomineerimiskomitee pädevusse kuulub muuhulgas juhatuse liikme kandidaatide, nende ametiülesannete kirjelduse ja ametiperioodi pikkuse esitamine nõukogule, juhatuse koosseisu, struktuuri ja tegevuse hindamine vähemalt üks kord aastas ning vajaduse korral muudatusettepanekute tegemine, juhatuse otsustusprotsessi pidev jälgimine, saadud riskiteabe sisu, vormi ja sageduse korrapärane üle vaatamine ja otsuste vastu võtmine ning riskijuhtimise, vastavuskontrolli, siseauditi ja teiste osakondade juhtide kaasatuse vajadusel tagamine vastavaid valdkondi puudutavates küsimustes.

Komitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse AS-i LHV Pank nõukogu liikmete hulgast. Komitee liikmetel peavad olema individuaalselt ja kollektiivselt valikuprotsessi ja sobivusnõuete alased teadmised, kogemused ja asjatundlikkus, sealhulgas teadmised EBA ja ESMA suunistes juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta sätestatud nõuetest. Komitee pädevuse, õigused, tegevuse põhimõtted ja liikmetele makstava tasu suuruse määrab AS-i LHV Pank nõukogu.

Nomineerimiskomitee liikmed on Madis Toomsalu (esimees), Rain Lõhmus ja Andres Viisemann, kelle volitused kehtivad 18. detsembrini 2022. aastal. Täpsem info Nomineerimiskomitee liikmete kohta on esitatud majandusaasta aruande osas „LHV Groupi ühingujuhtimine“. Nomineerimiskomitee liikmetele tasu ei maksta.

4. Juhatuse ja nõukogu koostöö

Juhatus ja nõukogu teevad LHV huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Koostöö aluseks on eelkõige avatud arvamuste vahetus nii juhatuse ja nõukogu vahel kui ka juhatuse ja nõukogu siseselt.

Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt välja LHV tegevuseesmärgid ja strateegia. Juhatus lähtub LHV juhtimisel nõukogu poolt antud strateegilistest juhistest ning arutab nõukoguga strateegilisi juhtimisküsimusi kindlate ajavahemike tagant ausalt ja avameelselt. Juhatus on kutsutud osalema igakuistel nõukogu koosolekutel.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad LHV tegevuse planeerimist ja äritegevust, tegevusega seotud riske ning nende riskide juhtimist.

2019. aasta majandusaasta jooksul ei esinenud huvide konflikte, mistõttu pole vastavaid parandusmeetmeid rakendatud.

5. Teabe avaldamine

LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab kõiki aktsionäre olulistest asjaoludest võrdselt, võimaldades vastavale informatsioonile kiiresti juurde pääseda ühetasemelisel moel. Kogu informatsiooni jagamine toimub vastavalt avalikele ettevõtetele kehtestatud reeglitele.

LHV panustab aktiivselt investorkogukonnaga heade suhete arendamisse ja investorite teadlikkuse kasvatamisse. LHV-l on investoritele suunatud veebileht, kus aktsionäridele tehakse kättesaadavaks kõik dokumendid ja andmed Hea Ühingujuhtimise Tava ja õigusaktidest tulenevate nõuete alusel. LHV on balti turu suurim ja ainus liige, kes avalikustab nii igakuised finantstulemused, aga ka järgmise aasta ja viieaastase finantsprognoosi. Vastavad andmed on avalikustatud ka 2019. aasta kohta ja 2019. aastal. LHV veebilehel on avalikustatud jooksva ja järgmise aasta finantskalender, mis sisaldab majandusaasta aruande ja vahearuanete avalikustamise kuupäevi ning aktsionäride korralise üldkoosoleku toimumise kuupäeva. Avalikustatav teave on kodulehel kättesaadav eesti, inglise ja vene keeles. Börsiteadetena avalikustab LHV muuhulgas aastaplaane ja kuutulemusi.

LHV korraldab kvartaalseid investorkohtumisi ja veebipõhiseid seminare, mille kokkuvõtetega on võimalik tutvuda LHV veebilehe kaudu. Kohtumisi analüütikutega korraldatakse ning analüütikutele, investoritele või institutsionaalsetele investoritele suunatud esitlusi ja pressikonverentse tehakse täiendavalt vastavalt vajadusele ja huvigruppide soovidele. LHV selgitab veebilehel oma eesmärgi, suundi ja arvamust võimalike trendide, regulatiivse- ja ärikeskkonna muutuste osas. Eesmärk on olla avatud küsimustele, läbipaistev ja anda oma tegevusest investoritele aru. 2019. aastal kuulutati LHV võitjaks Nasdaq Baltic Awards-il, mis tunnustab Balti parimaid börsiettevõtteid ettevõtete läbipaistvuse, hea ühingujuhtimise ja investorsuhete valdkonnas, põhikategoorias „Parimate investorsuhetega ettevõtte“.

LHV veebilehel on kättesaadav LHV dividendipoliitika, mis sätestab dividendide maksmise põhimõtted, mille kohaselt dividendi maksmise kõige olulisemaks eelduseks on kapitaliga seotud nii välised kui sisemised regulatiivsed normatiivid, mis peavad olema jätkusuutlikult täidetud. LHV

võib kasvu- ja/või investeerimisplaanide korral dividendide maksmisest loobuda. LHV maksab eeltingimuste täitmisel dividendideks koos sisalduva tulumaksuga vähemalt 25% LHV aktsionäridele kuuluvast maksude eelsest kasumist.

6. Finantsaruandlus ja auditeerimine

LHV avalikustab korra igal aastal majandusaasta aruande. Majandusaasta aruanne auditeeritakse ja kiidetakse heaks nõukogu poolt ning kinnitatakse üldkoosoleku poolt.

Audiitorite arvu määrab ja audiitorid nimetab aktsionäride üldkoosolek, kes määrab ka audiitorite tasustamise korra. Audiitori valiku olulisemate kriteeriumitena peab Auditikomitee üldkoosolekule audiitori nimetamiseks ettepanekut tehes silmas audiitori varasemat kogemust finantsteenuste valdkonnast ja avaliku huvi üksuste auditeerimisel, meeskonna koostöövalmidust, kompetentsi ja võimekust kaasata eksperte ning oluliste erinevuste korral ka teenuse hinda. Audiitorid nimetatakse ühekordse audiitorikontrolli tegemiseks või teatud tähtajaks

2017. aasta lõpus korraldas juhatus koos Auditikomiteega konkursi audiitori valimiseks. Konkursi raames kohtuti ja küsiti pakkumisi neljalt suuremalt rahvusvaheliselt tunnustatud ettevõttelt. Audiitori valikul hinnati kandideerijate varasemat praktilist töökogemust, oskusi ja teadmisi, usaldusväärsust, suhtlemise läbipaistvust ning pakutavaid koostöötingimusi võrdluses turutingimustega ja LHV äritegevuse eripäradest tulenevaid kriteeriumeid. Konkursi tulemusena valiti välja AS PriceWaterhouseCoopers, kes nimetati 11. aprillil 2018. aastal toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul ettevõtte audiitoriks ja kellega sõlmiti kaheaastane leping 2018. – 2019. aasta majandusaasta aruannete auditeerimiseks. 2019. aastal audiitori poolt ostutatud teenuste eest makstud või tasumisele kuuluvate tasude kogusumma on 251 tuhat eurot, millest 204 tuhat eurot on tasud auditeerimise ja kvartaalsete ülevaatuste eest ning 47 tuhat on muude teenuste eest.

Audiitori poolt on LHV konsolideerimisgruppi kuuluvatele ettevõtetele 2019. aasta jooksul osutatud lepingujärgseid teenuseid, sealhulgas gruppi kuuluvate ettevõtete majandusaasta aruannete auditid ja kvartaalsete vahearuanete osas kasumi ülevaatused, tõlketeenused, maksunõustamise teenused ja LHV Grupi emissiooni prospekti pro forma raportid ning muud kindlust andvad teenused, mille läbiviimise kohustus tuleneb vastavalt krediidiastutuste seadusest, väärtpaberituru seadusest ning investeerimisfondide seadusest.

Tehingud seotud osapooltega on käsitletud raamatupidamise aastaaruande lisa 24.

2019. aasta veebruaris korraldas juhatus koos auditikomiteega konkursi audiitori valimiseks 2020. –2022. aastate

majandusaasta aruannete auditeerimiseks. Konkursi raames saadeti kutse kolmele suurimale audiitorbüroole ning pakkumise esitanud kahe büroo vahel valiti välja KPMG Baltics OÜ, kes nimetati 13. märtsil 2019. aastal toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul grupi ettevõtete auditi- toriks 2020. – 2022. aastate majandusaastaks.

Vastavuse deklaratsioon

LHV järgib Hea Ühingujuhtimise Tava, välja arvatud järgmised juhised ja soovitusel nimetatud põhjustel:

“1.3.3. Emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt Internet).”

Üldkoosoleku jälgimist ja sellest osavõttu ei ole tehtud võimalikuks sidevahendite kaudu, kuna selleks on puudunud vajadus, nõudlus ja sobilik lahendus. LHV-l on valmisolek tagada aktsionäridele üldkoosolekust osavõtt tehniliselt turvaliste elektrooniliste vahendite abil ilma üldkoosolekul füüsiliselt kohal olemata, olles lisanud sellise võimaluse põhikirja.

“2.2.1. Juhatusel on enam kui üks (1) liige ning juhatuse liikmete seast valitakse juhatuse esimees.

Juhatus või nõukogu eristab iga juhatuse liikme vastutusvaldkonna, piiritledes iga juhatuse liikme tööülesanded ja volitused võimalikult täpselt. Samuti määratakse kindlaks juhatuse liikmete vahelise koostöö alused.

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.”

LHV juhatusel on üks liige. LHV puhul on tegemist valdusettevõttega, millel puudub igapäevane äritegevus ja seetõttu on tagatud LHV piisav ja põhjalik juhtimine ühe juhatuse liikmega. LHV suurematel tütarettevõtetel on mitmeliikmelised juhatused.

“3.2.2. Vähemalt pooled emitendi nõukogu liikmetest on sõltumatud. Kui nõukogus on paaritu arv liikmeid, siis võib sõltumatuid liikmeid olla 1 liige vähem kui sõltuvaid liikmeid.”

Hea Ühingujuhtimise Tava mõistes on LHV nõukogu koosseisust on sõltumatu liige vaid Sten Tamkivi, kes ei ole olnud nõukogu liikmeks kauem kui kümme aastat. LHV on jätkuvalt aktiivse ülesehituse ja kasvu etapis, kus nõukogu liikmetena on eelistatud pikaajalise juhtimis- ja panganduskogemusega inimesed, kes on kujunenud ühtlasi ka LHV suurimateks aktsionärideks. LHV hinnangul on

suurimad aktsionärid nõukogu liikmetena enim motiveeritud panustama LHV juhtimisse ja paremasse pikaegsesse arengusse. Tulenevalt objektiivsetest ja tõendatavatest andmetest on leidnud siiski kinnitust, et olulist osalust omab seitsmest nõukogu liikmest ainult üks nõukogu liige (Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud, omades 23,68% aktsiakapitalist) ning ükski nõukogu liikmetest ei oma mistahes viisil õigust määrata enamust LHV juhatuse või nõukogu liikmetest ega teosta muul viisil kontrolli LHV üle, neid ei seo LHV-ga oluline ärihuvi, nad ei ole seotud LHV aktsionäri- giga, kes teostab kontrolli LHV üle, nad pole LHV töötajad ega koostööpartnerid või koostööpartneri võtmetöötajad, millest tuleneval ei pea LHV vajalikuks mistahes parandusmeetmete rakendamist ja hindab LHV nõukogu kollektiivselt sobivaks, sh sõltumatuse osas, olemasolevas koosseisus.

“Raamatupidamisseaduse §24² lg 4 alusel peab suurettevõtja, kelle emiteeritud hääleõigust andvad väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule, ühingujuhtimise aruandes kirjeldama äriühingu juhatuses ja kõrgemas juhtorganismis ellu viidavat mitmekesisuspoliitikat ning selle rakendamise tulemusi aruandeaastal. Kui mitmekesisuspoliitikat aruandeaastal rakendatud ei ole, tuleb selle põhjuseid selgitada ühingujuhtimise aruandes.”

LHV ei ole pidanud vajalikuks rakendada mitmekesisuspoliitikat, sest LHV peab oma töötajate ja juhtide valimisel silmas alati LHV parimaid huve ja lähtub seetõttu valiku tegemisel sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt isiku haridusest, oskustest ja varasematest kogemustest ning vajadusel vastavusest õigusaktidest tulenevatele nõuetele.

Tiina Mõis on LHV nõukogu liige ja 2019. aastal tegutsenud Riski- ja kapitalikomitee liige, Kristel Aarna on Auditikomitee liige. LHV tütarühingutes on kokku 74 juhti, kellest 21 on naised, lisaks on 9 juhatuse liiget, kellest üks on naine.

LHV vastutus ühiskonnas

LHV Group võtab oma sotsiaalsed ja ühiskondlikku vastutust tõsiselt. Soovime tegutseda ja kasvada jätkusuutlikult ning aidata oma tegevusega kaasa nii kohalike kui ka üleilmsete probleemide lahendamisele, sest nii parandame ühtlasi LHV tuleviku tegutsemiskeskonda. Selleks tegutseme iga päev laiemalt kui ainult LHV enda äri.

- Arendame Eestis kohalikku majandust ja kapitaliturgu.
- Pakume vastutustundlikke tooteid ja teenuseid.
- Hoiame LHV töökeskkonna motiveeriva ja arendavana.
- Hindame ja vähendame oma tegevuse keskkonnamõju.
- Anname oma osa ühiskonda laiemalt, jagades rahatarkust ja osaledes mitmesugustes toetusprojektides.
- Rakendame läbipaistvat ja vastutustundlikku juhtimiskultuuri.

Teadvustame, et LHV Groupi mõju Eesti finantssektorile järjest kasvab. Ühiskonnale olulise ettevõtlussektori osana mõjutame nii otseselt kui ka kaudselt meid ümbritsevat keskkonda. Seejuures tekib meie kõige ulatuslikum otsene mõju investeerimis- ja finantseerimistegevuse kaudu. Oma põhitegevusega saame suunata rahavooge jätkusuutlikesse ja vastutustundlikesse tegevustesse.

Teisalt on LHV-l läbipaistva ja avaliku ettevõtte roll. Meie võimuses on osaleda eeskuju näidates selle kujundamises, milline on ettevõtluses valdav suhtumine vastutustundlikkusse. Suhtluses oma sihtrühmade, sh klientidega, saame teha selgitustööd, jagada teadmisi ja tunnustada vastutustundlikkust.

Ootused finantssektorile

Peale ausa ja läbipaistva tegutsemise nõude on pangandusele seatud ka uusi nõudeid. On tekkinud moraalne ootus ning seda toetavad üleilmsed koostööalgatused, mis eeldavad senisest selgema fookuse seadmist vastutustundlikule ja jätkusuutlikule tegutsemisele. Üleilmsed probleemid tõstavad positiivse keskkonnamõju ja sotsiaalse heaolu edendamise finantssektori jaoks üha rohkem fookusesse.

2019 oli kõikjal maailmas aasta, mil kliimamuutused ja ökoloogilised probleemid said rohkem tähelepanu kui kunagi varem, kerkides ka äri sektoris järjest tugevamalt esiplaanile. Näiteks Maailma Majandusfoorum (World Economic Forum, WEF) avaldatud uusimas riskiaruandes, milles loetletakse tõenäosuse ja mõju ulatuse alusel maailma

kõige rohkem ähvardavad riskid, on nimekirja alguses ülekaalus keskkonnaprobleemid. Esimest korda ajaloos on kõik viis kõige tõenäolisemat riski seotud just nendega: ekstreemsed ilmastikuolud, bioloogilise mitmekesisuse kadu, kliimameetmete läbikukkumine, looduskatastroofid ja inimeste põhjustatud keskkonnakatastroofid. Arusaadavalt valitseb ka finantssektoris suundumus tähtsustada jätkusuutlikku arengut järjest rohkem ja kasvab arusaam olukorra pakilisusest.

LHV vastutustundlikkuse põhimõtete kujundamine

2019. aastal sai vastutustundlikkuse mõtestamine ka LHV-s uue mõõtme. Alustasime ulatuslikku projektisarja, mille sisuline töö ja avalik kommunikatsioon jäävad 2020. aastasse ja hilisemale ajale. Märgilise tähtsusega oli LHV-sisene töötajate kaasamine septembris: korraldasime vastutustundliku ettevõtluse teemal küsitluse, milles osales 162 töötajat (39%), ja vastutustundlikkuse teemalise ideehäkatoni, kus osales üle 60 töötaja.

Kui küsitluses olid populaarseimad valikud seotud pigem majanduse, finantsariduse ja juhtimisega, siis sellele järgnenud ideehäkatoni aitas märgata laiemalt vajadust tegeleda edaspidi rohkem just keskkonnateemadega. Ka varem on LHV tegelenud aktiivselt sotsiaalse vastutustundlikkuse, finantskirjaoskuse, majanduse toetamise ja juhtimiskvaliteedi küsimustega. Nüüd on meie siht tulevikus juhtida senisest edukamalt oma mõju ka keskkonna ja kliimavaldkonnas.

2020. aastal plaanime luua LHV jätkusuutlikkuse põhimõtetele katuse, sõnastades laiapõhjalisemalt ettevõtte vastutustundliku tegutsemise põhimõtted ja seades asjakohased eesmärgid. Selles võtame aluseks ÜRO kestliku arengu eesmärgid (ingl sustainable development goals, SDG-d). Esmase analüüsi tulemused on näidanud, et LHV-l on kõige suurem võimalus mõjutada üleilmsetest eesmärkidest kaheksat:

- Kaotada kõikjal vaesus mis tahes kujul
- Tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu
- Tagada kõikidele kaasav ja õiglane kvaliteetne haridus ning elukestva õppe võimalused
- Toetada jätkusuutlikku, kaasavat ja säästvat majandusarengut ning tagada kõikidele inimestele inimväärne töö
- Ehitada vastupidav taristu, toetada kaasavat ja säästvat industrialiseerimist ning innovatsiooni
- Tagada säästev tarbimine ja tootmine

- Võtta kiiresti meetmeid kliimamuutuste ja nende mõjuga võitlemiseks
- Toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, et saavutada säästev areng; tagada õiguskaitse kõikidele ning luua kõikidel tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja kaasavad institutsioonid

Meie 2020. aasta siht on jätkata analüüsi, kaasates ka väliseid sidusrühmi ja sel viisil kujundada olulisimad LHV kestliku arengu eesmärgid, mille täitmist edendada.

1. Majanduse ja kapitalituru arendamine

Eesti majanduse ja kapitalituru arendamine on osa LHV missioonist. Mida paremini läheb majandusel, seda suurem on Eesti inimeste heaolu. Teadvustame LHV osa majanduse mõjutajana: soovime suunata nii Eesti ettevõtlust kui ka siinsete inimeste finantskäitumist targema majandamise suunas. Rakendame oma strateegilisi tugevaid külgi – investeerimis- ja ettevõtluskogemust – selleks, et Eesti kapitalil kasvaks nüüdisaegne ja elujõuline finantskontsern, kes aitab Eesti ettevõtetel ja inimestel oma raha investeerida ning on rahvusvaheliselt kaasamõtlevaim partner finants-tehnoloogiat arendavatele ettevõtetele. Oleme suurim kodumaine kapitali pakkuja Eestis.

LHV Grupi loodud majanduslik väärtus 2018-2019

(tuhandetes eurodes)	2018	2019
Makstud maksud kokku	7 180	8 631
sh maksud (v.a tööjõumaksud)	3 614	4 249
sh tööjõumaksud	3 566	4 382
Makstud töötasud	12 190	14 883
Loodud töökohad	70	55
Makstud dividendid	4 123	5 463
Ostud tarnijatelt	20 180	26 560
sh Eesti tarnijatelt %	77%	69%
Tehtud investeeringud	1 632	2 200
sh investeeringud innovatsiooni	905	697

Laenuuru arendamine

Kohaliku finantsgrupina kaasame kapitali Eesti hoiustajatelt, suunates seda Eesti ettevõtlusesse. LHV-l on olemas laenukoode, mis vastavad Eesti ettevõtete ja eraisikute vajadustele, ning meie roll mõlema kliendirühma plaanide rahastamisel on jõudsalt kasvanud.

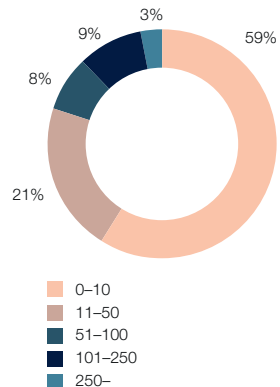
Eraklientidele pakume laene alates õppelaenust ja väikefinantseerimisest kuni eluasemelaenuideni. 2019. aastal võtsime üle Danske Banki Eesti filiaali eraisikute laenuportfelli.

LHV laenuportfelli maht ulatus 2019. aasta lõpus 1,7 miljardi euroni ja LHV turuosa laenuurul oli kasvanud ligikaudu 10%-ni. Oleme hooliv ja vastutustundlik finantspartner igas suuruses ettevõtetele. Meil on pädevus ja soov süveneda Eesti ettevõtete plaanidesse ning pakkuda neile plaanide teostamisel tuge. Kodumaise kapitali vahendajana reageerime kiiresti ja teeme otsused kohapeal. Koos KredExiga saame laenu pakkuda ka neile ettevõtetele, kellel pole laenu saamiseks piisavalt tagatist. Koostöös European Investment Fundiga oleme parandanud väike- ja keskmise suurusega ettevõtete laenuvõimalusi. Samuti pakume kaubanduse finantseerimist.

Laenuportfelli jagunemine era- ja äriklientide vahel

Ettevõtete laenuportfelli jagunemine ettevõtte töötajate arvu alusel

Majanduse arendamine pensionifondide kaudu

LHV pensionifondide eesmärk on saada Eesti kõige olulisemaks institutsionaalseks investoriks. Selles rollis aitame kaasa kapitalituru arendamisele. Pensionifondide kaudu edendab pensionikogujate raha kohalikku majandust, kasvatades samal ajal ka investeeringu väärtust koguja jaoks.

Viimasel kolmel aastal on LHV fondid märgatavalt suuren- danud investeeringuid Eestisse. 2017. aastal tehti Eestiga seotud investeerimisotsuseid (sisaldab võetud kohustusi tulevikus investeerida) mahus 170 mln eurot, 2018. aastal 153 mln eurot ja 2019. aastal 60 mln eurot.

Uutest kohalikule turule tehtud investeeringutest saame esile tuua Tallinnas Akadeemia teel asuva Skype'i majana tuntud büroohoone ostu ja Ekspress Grupi võlakirjainvesteeringu. Lisaks valmis 127 korteriga Lumi Kodude üürimajade projekt Tallinnas.

Investeeringuid kohalikesse ettevõtetesse tegid ka siinsed LHV pensionifondide osalusega riskikapitalifondid. Rahastust kaasasid erineva suurusega ja eri valdkondades tegutsevad innovaatilised ettevõtted, näiteks Bolt, UpSteam Eesti, Eziil Productions Intelligence, Fractory Solutions ja Vumonic Datalabs.

Selleks et inimesed saaksid võimalikult hea ülevaate oma pensionivarast, tõi LHV 2019. aastal turule ainulaadse Minu Pensioni mobiilirakenduse. Selles saab igaüks vaadata oma I, II ja III samba pensionivara suurust ning seda, kui suurt igakuist pensionimakset tähendab kogutav vara pensionieas. Rakendust saavad kasutada nii LHV pensionifondide kliendid kui ka mujal pensioniraha koguvad inimesed. Usume, et nüüdisaegsed nutikad tööriistad aitavad inimestel teha tuleviku tarbeks parimaid otsuseid.

Finantsteenuste eksport

Ühendkuningriigi filiaali tegevuse kaudu on LHV Pank finantsteenuseid eksportiv ettevõtte: rakendame Eestis loodud teenused rahvusvaheliste finantstehnoloogia ettevõtete teenistusse. Sellega oleme aidanud kaasa uuenduslike teenuste arendamisele maailmas ning tihendanud Eesti ja teiste riikide finantssüsteemide sidemeid. Tegutsemine konkurentsitihedal rahvusvahelisel turul arendab LHV inimesi, suurendades meie pädevust.

Oleme finantstehnoloogia ettevõtetele kaasamõtlev partner. Kuigi meie klientidel on uudsed ideed, puudub neil sageli hea ligipääs panganduse infrastruktuurile. LHV teenused aitavad seda probleemi lahendada. Meie klientide eesmärk on suurendada finantsteenuste kiirust, mugavust ja kättesaadavust. Uued teenusepakujad viivad teenuse kliendi jaoks uuele kvaliteeditasemele, muutes selle kättesaadavamaks ja soodsamaks. Seega soodustame konkurentsi kasvu ja aitame avardada lõpptarbijate võimalusi.

2019. aastal jätkasime finantsvahendajate ärisuuna klientide teenindamist. Kevadel andsime klientidele ligipääsu virtuaalse IBAN-i teenusele ja reaajas euromaksetele, mille põhjal saavad finantsvahendajad luua uusi teenuseid ning kiirendada raha liikumist. Mais liitusime tehniliselt naelamaksete süsteemidega otseliikmena. Sellega sai LHV Connectist esimene panga rakendusliides, mille kaudu saavad finantstehnoloogia ettevõtted ligipääsu reaajas euro- ja naelamaksetele. Naelamaksete tegemise võimalust hakkasime klientidele pakkuma 2020. aasta jaanuaris.

Eesti panganduse areng

Koos turuosa kasvuga teadvustame endale LHV rolli kasvu Eesti pangandussektori arengus. Lisaks konkurentsi tunnetamisele teeme finantsturu teiste osalistega konstruktiivset koostööd ja räägime turuosalisena kaasa finantsvaldkonna avalike poliitikate kujundamises. Meie eesmärk on arendada Eesti ettevõtluskeskkonda ja ärikoostööd (ingl B2B), tugevdades partnerlust, innovatsiooni ja läbipaistvust. Loomes ja arendame oma teenuseid, lähtudes avatud panganduse põhimõtetest. Seejuures oleme Eesti riigi partner uudsete lahenduste arendamisel.

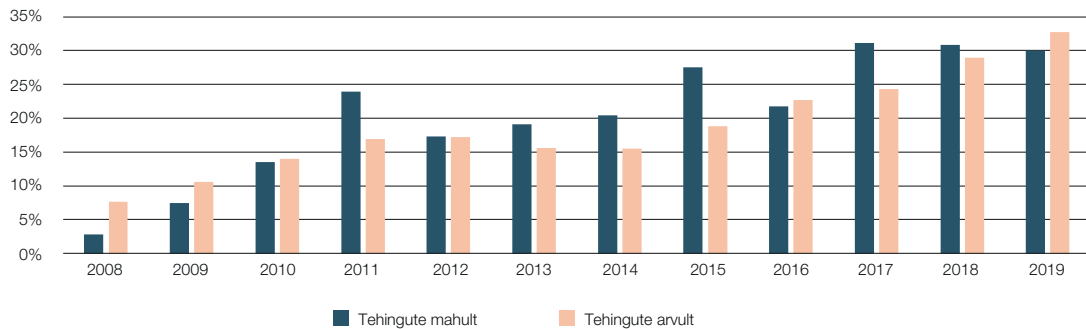
LHV Pank on Eesti Pangaliidu aktiivne liige ja me teeme MTÜ FinanceEstonia kaudu koostööd ka teiste finantsteenuste pakujatega. Räägime kaasa sektoriülestes küsimustes, nagu rahatarkuse jagamine Eestis, seadusloome, reeglite ja õigusnormide kohandamine, rahapesu tõkestamine ning terrorismi rahastamise vastane võitlus ja maksete korraldamine. LHV Panga juhatuse esimees Erki Kilu oli 2019. aastal Eesti Pangaliidu juhatuse esimees. LHV on esindatud kõigi Eesti Pangaliidu 28 toimkonna ja töögrupi töös, neist seitsme üksuse juhiroll on LHV-l. 2020. aasta alguses algatasime Eesti Pangaliidu juurde jätkusuutliku panganduse töögrupi moodustamise.

Kapitalituru areng

Institutsionaalse maaklerina aitab LHV Pank Balti firmadel kaasata investoritelt raha. 2019. aastal aitasime AS-il Coop Pank korraldada esmase avaliku aktsiapakkumise. Leedu põllumajandusettevõttele AUGA Group aitasime emiteerida rohelised võlakirjad. Samuti toetasime teisi Balti ettevõtteid avalikult turult raha kaasamises ja nõustasime neid kaalukate tehingute tegemisel.

LHV Pank on Balti aktsiabörside juhtiv turuosaline. Meie igapäevane maakleritegevus ja püüdlused olla eeskujuks aitavad kaasa Baltikumi kapitaliturgude toimimisele. 2019. aastal nimetasid NASDAQ-i Balti börsid LHV Panga parimaks börsiliikmeks, kokku on see tiitel LHV-le antud juba kuuel korral. Börsiliikmete kauplemisaktiivsuse poolest oleme tõusnud Baltikumi turuliidriks. Koostame ja avaldame analüüse Balti börsiettevõtete kohta. Oleme turutegijad seitsmele börsiettevõttele.

LHV turuosa Balti börsidel aastate lõikes 2008-2019

Parimad investorisuhted Baltikumis

Meil on eesmärk näidata börsiettevõttena eeskuju juhtimises ja avalikkusega suhtlemises. Soovime eeskujulikult korraldada investorisuhtlust, tegutseme avatult ja läbipaistvalt, pidades kinni kõigist börsireguleerimisega seatud kohustustest. Soovime maksimeerida läbipaistvust, näiteks avalikustame sel eesmärgil edaspidi emitendi juhatuse palga ning jätkame kuuaruannete ja finantsplaanide avalikustamist. Soovime, et võimalikult paljud meie kliendid ja partnerid oleksid LHV omanikud ja investorid ning saaksid osa meie ühise äri ehitamisest.

Eeltoodu tulemusena kuulutas Nasdaq 2019. aastal LHV Groupi parimate investorisuhetega börsiettevõtteks Baltikumis.

2. Vastutustundlikud tooted ja teenused

LHV soovib teha igapäevast äri viisil, mis oleks pikaajaliselt jätkusuutlik ja lähtuks vastutustundlikest otsustest. Me ei sea sihiks mitte kasumi lühiajalist maksimeerimist, vaid peame silmas pikaajalist vastastikku kasulikku suhet turu, koostööpartnerite ja klientidega.

Kliendi vajaduste alusel loodud tooted ja teenused

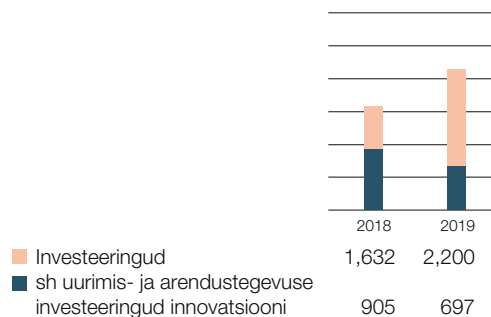
Keskendume ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Positsioneerime ennast kohaliku pangana Eestis. Oleme täisteenust pakkuv kodupank kliendile, kelle sissetulekud laekuvad LHV-sse ja kes kasutab aktiivselt meie teenuseid. Varahalduses on meie pikaajaline siht saada suure tootluse kaudu klientide vara kõige paremini kasvatavaks pensionifondide haldajaks Eestis.

Oleme oma klientidele partner, kes mõtleb kaasa, mõistab nende vajadusi ning pakub neile edasiviivaid pangateenuseid ja parimat teenindust. Uued algatused viiakse kiiremini ja edukamalt ellu siis, kui osalistel on samad huvid ja üksteise pikaajaline tugi. Kõikide sidusrühmadega suheldes peame tähtsaks partnerlust, ausust, heatahtlikku asjaajamist, kaasamist, läbipaistvust ja usalduslikkust ning soovime luua sidusrühmade jaoks pikaajalist väärtust.

Sihtrühma arvestades on meie tooted ja teenused lihtsad, läbipaistvad ja asjakohased. Kliendiga suhtleme peamiselt tänapäevaste elektrooniliste kanalite kaudu. Sel viisil kokku hoitud kuludest saavad meie kliendid osa igapäevateenuste taskukohaste hindade kujul.

Kuna me hindame kõrgelt uuenduslikku mõtlemist, siis kanname hoolt selle eest, et meie lahendused ja pakutavad teenused oleksid nüüdisaegsed ja rahvusvaheliselt tipptasemel. 2019. aastal võitis LHV ning Maksu- ja Tolliameti ühiselt loodud ettevõtlikkonto teenus Eesti Pangaliidu innovatsioonipremia kui Eesti panganduse kõige innovaatilisem teenus. Veel on meie uuenduslikkus väljendunud e-kanalite arendamises.

Innovatsiooniinvesteeringud

Eesti parim teenindus

Soovime pakkuda laitmatut, hoolivat ja viisakat kliendi-teenindust. Meie lugupidamine klientide vastu väljendub nende vajaduste tundmaõppimises, vastutustundlikkuses, klientide jaoks kättesaadavuses ja tõhusas asjaajamises. Pakume klientidele mugavaid ja mitmekesiseid suhtluskanaaleid. Meie ametiikud kanalid on telefon, e-post ja reaalajas chat. Infot saab klient küsida ja tagasisidet anda sotsiaalmeediakanalites ja meie finantsportaali foorumis.

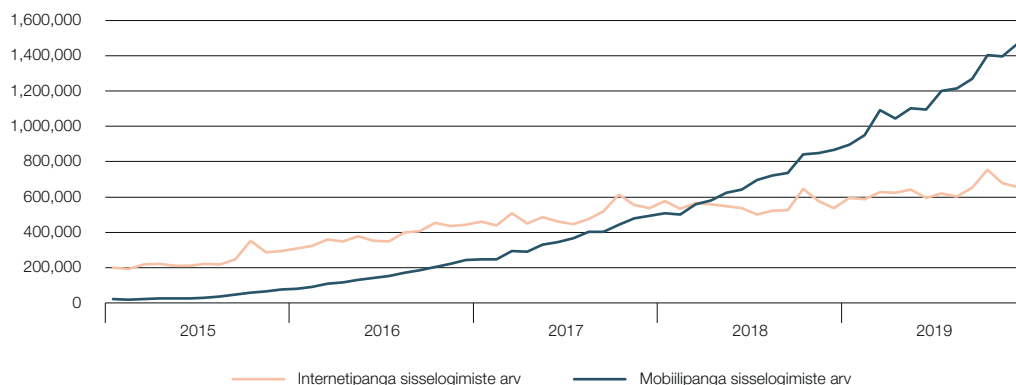
- Euromoney tunnistas LHV teist aastat järjest Eesti parimaks pangaks.
- Ajakiri The Banker tunnistas LHV 2019. aasta pangaks Eestis.
- Uuringufirma DIVE uuringu järgi on Eesti parima teenindusega pank LHV. 2020. aasta teenindusuuringus saavutasime tulemuseks 90,1% maksimumist (eesmärk >90%).
- Kontrolloste tegime endale ja oma teeninduspartneritele 132 korda ning nende koondtulemus oli 93,4% (eesmärk >90%).
- 2019. aastal oli meie jaoks endiselt tähtis küsida klientidelt tagasisidet, et mõista, mis neile meeldib ja mida tuleks parandada. Küsisime e-kirja või telefonikõne jätkuks tagasisidet 105 402 korral. Tagasisidet jagas meiega 34,2% kliente (36 069 klientidest) ja neist 93,5% (eesmärk >90%) jäi teenindusega rahule. Rahulolematuid, puudusi tuvastanud ja/või ettepanekuid teinud kliente oli kõigest 2 344.
- Kõik klientide kaebused ja ettepanekud registreerime ning arvestame neid oma tööd korraldades. Kliendi-kaebusi registreerisime LHV Pangas 2019. aastal 138 (2018. aastal 338). Lahendame kaebused tõhusalt, läbipaistvalt ja kiiresti.
- LHV kodulehel suhtleb klientidega alates 2019. aastast virtuaalne assistent Uku, et anda reaajas kiireid vastuseid. Suhtlusrobot vastas 45%-le küsimustest automaatselt, st ilma inimteenindaja abita.
- Lisaks võtsime aasta teises pooles majasiseselt kasutusele enesehindamise keskkonna Soket, mis aitab meie töötajatel kontrollida ja täiendada oma teadmisi meie ettevõtte ja teenuste kohta. Esitatud 15 000 küsimusele vastanute osakaal oli 83%.
- 2019. aasta veebruaris korraldasime LHV-sisese teeninduskuu, mil pöörasime heale teenindusele eritähelpanu ja korraldasime hindamisi tavalisest rohkem. Klientide kaasamiseks oleme rakendanud mitmesuguseid meetmeid.
- Parima klienditeeninduse nimel korraldame regulaarselt sisekoolitusi ja atesteerimisi. Lisaks oleme teenindajatele välja töötanud nii klienditeeninduse õpiku kui ka kirjakeele õpiku, kuna peame väga oluliseks lihtsat ja inimlikku suhtlusstiili ning korrektset eesti keelt. Aasta jooksul korraldasime teenindusmeeskonnale 191 koolitust, millele lisandusid igapäevased keelekursused ja kohustuslikud ettevõtteüleused koolitused.

Kättesaadavad teenused, parimad elektroonilised kanalid

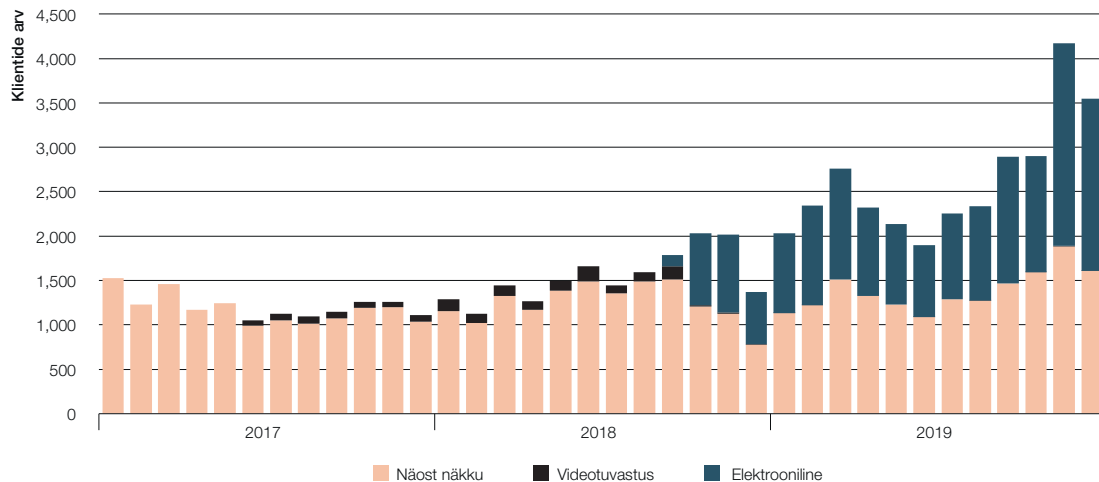
Teenuseid osutades keskendume teadlikult elektroonilistele teeninduskanalitele. See aitab meil tagada klientidele võimalikult lihtsa ligipääsu meie teenustele, säästes keskkonda, ressursse, tööjõudu jm. 2019. aastal arendasime esmajärjekorras LHV mobiilirakendust, kuhu lisasime järgmised teenused: konto avamine, pangakaardi tellimine, rahasoovi edastamine, väärtpaberitehingud ja laenude taotlemine. Endiselt on teeninduskanalina tähtsal kohal ka internetipank.

E-kanalid annavad meie sihtrühma klientidele olulise lisaväärtuse. Suurt mõju teenuse kättesaadavusele on avaldanud eelkõige elektroonilise isikutuvastuse pakkumine. LHV kliendid saavad konto avada, meie teenuseid kasutada, lepinguid sõlmida ja tehinguid teha, kasutades elektroonilisi identifitseerimise ja allkirjastamise võimalusi. See vähendab nende ajakulu, aitab säästa transpordilt jms. Lisaks oleme kanaleid arendades arvestanud vaegnägijate vajadusi.

LHV internetipanga ja mobiilipanga kasutusaktiivsus sisselogimiste lõikes

Tuvastus kliendiks astumise hetkel (erakliendid)

Turvalised ja ausad teenused

Peale teenuste ligipääsetavuse, sihtrühma vajadustele vastamise ja nüüdisaegsuse on vastutustundlikkuse seisukohalt äärmiselt vajalik tagada teenuseid pakkudes klientide kaitstus ja turvalisus. Seepärast pöörame teenuste puhul tähelepanu järgmistele aspektidele.

Vastutustundlik laenamine

Hoolitseme selle eest, et vähendada finantseerimistootelega kaasnevat negatiivset sotsiaalset mõju. LHV krediitpoliitika näeb ette sotsiaalselt vastutustundlikul viisil tegutsemist. Mis tahes krediidiotsuse puhul juhindume põhimõttest, et LHV ei rahasta osalisi, kelle tegevus võib põhjustada ebaproportsionaalselt suurt kahju keskkonnale või ei vasta sotsiaalse vastutuse põhimõtetele. Erasisikuid krediteerides jälgime, et tutvustaksime neile oma teenuseid ja tooteid tasakaalustatult ega kutsuks neid üles tegema kahjulikuks osutada võivaid finantsotsuseid.

Pangasaladuse kaitse

LHV tegevus põhineb usaldusel. LHV-s on klientide vara ja isiklikud andmed kindlalt kaitstud. Käsitame kogu teavet kliendi kohta, samuti teavet, et isik on panga klient, pangasaladusena. LHV töötajatel ei ole lubatud avalikustada klientide kohta käivat pangasaladusena käsitatavat teavet inimesele, kes ei ole õigustatud seda saama. Oleme võtnud tarvitusele ettevaatusabinõud, et tagada klientide andmete konfidentsiaalsena hoidmine. Samuti rakendame õigusaktidele vastavaid turvameetmeid isikuandmete kaitseks ja välistame, et selleks volitamata isik saaks neid töödelda.

Infoturve ja küberturvalisus

LHV võtab infoturvet ja klientide andmete kaitset tõsiselt. Selle tarvis on LHV-s eraldi meeskond. Korraldame oma töötajatele infoturbekoolitusi. Samuti teeme koostööd Eesti Pangaliidu raames teiste pankadega infoturbe teemade teadlikustamiseks.

2019. aastal sages LHV tegevuspiirkonnas küberrünnete hulk. Kuigi rünnati ka LHV süsteeme, ei lekkinud ühegi juhtumi ajal klientide andmed. Aasta teises pooles hoogustus õngitsuskirjade ja -sõnumite hulk, mille tõttu said pahaaimamatud kliendid ka kahju. Andsime endast kõik, et võimalikult suur osa klientide vahenditest tagasi saada. Lisaks korraldasime teavituskampaania klientide hoiatamiseks ning rakendasime tehnilisi meetmeid, et pettuste võimalikkust ja mõju vähendada. Tänu rakendatud meetmetele oleme suutnud Smart-ID-ga toime pandavaid petuskeeme märkimisväärselt vähendada.

Aasta teises pooles koges LHV Põhjamaades hoogustunud lunaraha teenustökestusründeid (ingl ransom-driven DDoS, RDDoS). Ka LHV teenuste vastu suunati laiaulatuslik teenustökestusrünne. Hoidsime pangateenused klientide jaoks rünnete ajal kättesaadavana, katkestused olid minimaalsed. Lähiajal kavatseme oma taristu vastupidavust arendada.

Rahapesu ja terrorismi tõkestamine

Teadvustame selgesti ühiskonna, seadusandja ja järelevalve suurenenud ootusi rahapesu tõkestamise suhtes. See on valdkond, millest sõltub finantsasutuste enda jätkusuutlikkus, nagu on näidanud turul esinenud juhtumid.

Järgime eeskujulikult kõiki nõudeid klientide ja nendega seotud isikute tuvastamisel ning nende tegevusest arusaamisel ehk kliendi tundmise põhimõtet. Tegutseme riskipõhiselt. Samuti monitoorime klientide tegevust, et tuvastada rahapesu ja terrorismi rahastamise kahtlusega tegevusi. LHV rakendab rahvusvahelisi finantssanktsioone ja ei paku nende subjektidele teenuseid. Eritähelepanu pöörab LHV Pank klientidele, kes pakuvad finantsteenuseid oma klientidele. Selliste klientide teenindamisel järgime samu hoolsusmeetmeid nagu korrespondentpanganduse teenuste osutamisel.

Ka 2019. aastal suurendasime rahapesu ja terrorismi tõkestamisega tegelevat meeskonda, kes on aktiivne nii LHV Pangas kui ka pangavälistes algatustes. Samuti tõhustasime märkimisväärselt monitooringu- ja skriiningusüsteeme. Mõlemas valdkonnas valisime välja ja juurutasime rahvusvaheliselt tunnustatud teenusepakujate tarkvara. LHV töötajad juhivad Eesti Pangaliidus rahapesu tõkestamise ja vastavuskontrolli töörühma. Nende töörühmade ja muude kanalite kaudu osaleme seadusloomes, aitame kujundada head pangandustava ning oleme aktiivsed kogu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemi arendamisel. Aktiivselt teeme koostööd ka järelevalveasutustega.

Aus konkurents

Suhtleme oma konkurentidega korrektselt, ausalt ja lugupidavalt ning väldime nende halvustamist. Peame kinni ausa konkurentsi põhimõttest ning rakendame konkurenti edestamiseks üksnes seaduslikke ja eetilisi vahendeid. Keelatud on konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärgedega kokkulepete sõlmimine ja kooskõlastatud tegevus teiste turuosalistega.

Aus ja läbipaistev turundus ja kommunikatsioon

LHV järgib üldtunnustatud turunduspõhimõtteid, ei kasuta reklaamides tegelikkusele mittevastavat teavet ega halvusta konkurente. Tagame, et kogu klientidele antav teave, sh kõik turundusmaterjalid, oleksid faktiliselt õiged, kergesti arusaadavad ja asjatundlikud ning juhiks piisavalt tähelepanu teenusega kaasnevatele võimalikele riskidele ja kuludele. LHV-s on kehtestatud reklaami koostamise eeskiri. LHV-siseselt kontrollitakse reklaamide vastavust õigusaktidele ja sisereeglitele.

LHV avalikustatud börsiteated, pressiteated ja aruanded on täpsed ja õigeaegsed ega moonuta fakte. Meie aruanded kajastavad panga finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavooge avatult, õigesti ja õiglaselt. Me kommenteerime ja edastame teavet LHV äritegevust puudutavatel teemadel. Aastal 2019 teavitasime avalikkust 50 börsiteate ja 39 pressiteate avaldamise kaudu.

3. Motiveeriv ja arendav töökeskkond

LHV olulisim vara on inimesed. LHV meeskond on 430 inimesest koosnev kogukond, kes kannab ettevõtte väärtusi ja tegutseb ühise eesmärgi nimel. Püüdleme ausa, avatud ja toetava sisekliima poole. LHV siht on olla parim tööandja, et ettevõtte iga inimene saaks rääkida kaasa ettevõtte kujunemises, tunda oma osa olulisust ja ise ametialaselt areneda.

Soovime, et meie töötajatel oleks LHV suhtes omanikuvaade. Seepärast oleme loonud võtmetöötajatele optiooni- ehk tulemustasuprogrammi, ühildades omanike ja tulemustasu saajate huvid ning soodustades keskendumist riske arvestavatele pikaajalistele tulemustele.

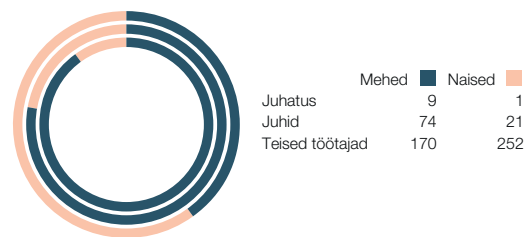
Meie eesmärgid on suurendada ja motiveerida LHV töötaja töörahulolu ja pädevust (tõsta teadmiste, oskuste, kogemuste ja võimete taset), avardada tema eneseteostusvõimalusi, kujundada rahulolev personal ja tagada järelkasv ning luua ühtekuuluvus- ja uhkustunne. LHV kui tööandja peamine fookus on inspireeriv organisatsioonikultuur ja hea tunne, millega meie inimesed iga päev tööle tulevad ja siin ennast teostavad.

LHV on kiiresti kasvav ettevõtte, mis väljendub ka värbamises. LHV Group lõi aastaga juurde 55 töökohta. Täisajaga töötab kõigist LHV inimestest 94%. Aastal 2019 oli töötajate vabatahtlik volavus LHV Groupi ettevõtetes 10,9%, mis oli suurem kui 2018. aasta 7% (2017. aastal 9%). Töötajate volavus Eestis üldiselt suureneb, kuna keskmine ühes ettevõttes töötatud aastate arv väheneb, kuid LHV näitaja on hea tulemus ning osutab pigem suurele rahulolule töötajate vahel.

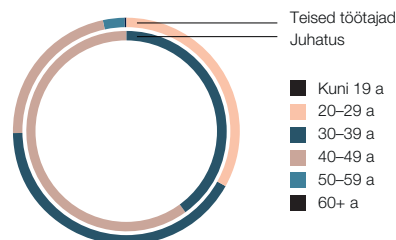
Peame töötajaid ja juhte värvates silmas LHV parimaid huve ning lähtume seepärast valiku tegemisel sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt kandidaadi haridusest, oskustest ja kogemustest ning vajaduse korral vastavusest õigusaktidele tulenevatele nõuetele. LHV ei ole pidanud vajalikuks rakendada mitmekesisuspoliitikat. Tasustamispoliitikas oleme objektiivsed ega lähtu töötaja isikust. Kui teatud ametikoha puhul on nõutud, siis kontrollime värbamisel alati sisenemislävendite vastamist.

LHV jaoks on tähtis töötajate võrdne kohtlemine ja mittediskrimineerimine. 2019. aastal LHV-s seda tüüpi rikkumisi ei olnud: ei esinenud tööväidlust, diskrimineerimist ega inimõiguste rikkumisi.

Töötajate sooline jaotus 2019. aastal

Töötajate vanuseline jaotus 2019. aastal

Kaasame töötajaid

Töötajatelt tagasiside saamiseks ja sisesuhtluse soodustamiseks oleme välja töötanud mitmesuguseid meetmeid. Iga kahe aasta tagant korraldame töötajate rahulolu-uuringu. Kuna 2019. aastal uuringut ei tehtud, on see plaanis teha 2020. aastal. 2018. aasta rahulolu-uuringu küsimustikule vastas 290 töötajat (79% töötajatest). Uuringu koondtulemus oli 6,2 punkti (max 7) ja üldine soovitusindeks 71% (rekordiline tulemus). Meie eesmärk on tulemust võrreldes varasemaga parandada. Juhtimises arvestame töötajate arvamust. Nad saavad teha juhtimise kohta ettepanekuid ning rääkida ettevõtte arengus kaasa koosolekul ja strateegiapäevadel. Uutelt töötajatelt kogume tagasisidet katseaja lõpus ja arvestame seda nende edaspidist tööd korraldades.

Töötajate arendamine

Me soodustame oma inimeste individuaalset arengut. LHV koolitusvaldkonda juhitakse isikupõhiselt, lähtudes inimesest: pakume igaühale seda, mida on vaja tema oskuste, motivatsiooni ja kvalifikatsiooni parandamiseks, sh pakume koolitusi ja õppematerjale. Vajaduse korral võimaldame LHV-sisest rotatsiooni. Oleme töötanud välja sisekoolituste programmi, sealhulgas põhjaliku koolitusprogrammi uutele töötajatele ja keelekoolitused. 2019. aastal tõi häid tulemusi juhtide arendamiseks ja neilt tagasiside saamiseks loodud arenguprogramm. Juhtidele mõeldud koolitused on andnud neile praktilisi vahendeid juhtimise parandamiseks, juhiseid sujuvamaks ettevõttesiseseks suhtluseks ja nõuandeid

värbamiseks uuenenud tööturul. Juhtide tagasiside põhjal on paranenud nende osavus eri osapooltega suhtlemisel, samuti juhtide omavaheline kogemuste jagamine ja toe pakkumine. Uuendame LHV-s arenguevestluste formaati, nii et inimestel oleks neist rohkem kasu. 2019. aastal osales arenguevestlusel hinnanguliselt üheksa töötajat kümnest.

Edendame töötajate tervist

LHV edendab töötajate füüsilist ja vaimset tervist. Pakume neile võimalust kasutada tasuta psühhoteraapiateenust isiklike või tööküsimuste teemal nõu saamiseks. Toetame sporditegevust (jalgpall, korvpall, võrkpall, seinatennis, tennis, sulgpall, rahvaspordiüritused) ja pakume spordihüvitist (spordikulud, taastusravi). Töötajatele kehtib kvartaalne tervisekompensatsioon, mida kasutati 2019. aastal aktiivselt: seda kasutas 70% AS-i LHV Pank töötajatest, 76% AS-i LHV Varahaldus töötajatest ja 73% AS-i LHV Finance töötajatest. Aprillikuisel tervisenädalal korraldasime töötajatele koolitusi toitumise, liikumise ja vaimse tervise teemal.

Hüvitame hambaravikuluid. Võimaldame vaktsineerimist. LHV-s on eeskujulikult korraldatud töötervishoid ja me kuulume tervist edendavate tööandjate võrgustikku. Arvestame töötervishoiusoovitusi: kasutame silmasõbralikke arvutikuvareid, täies ulatuses reguleeritavaid töötoole ja -laudu ning vajaduse korral pakume inimestele abivahendeid. Kasutame kontorites tervisesõbralikke ja naturaalseid, suure villisaldusega vaipkatteid. Haiguspäevade osakaal LHV ettevõtetes oli 2019. aastal 0,74%.

LHV-s tegutseb töökeskkonna nõukogu, milles on nii tööandja kui ka töötajate esindajad. Rõhku oleme pannud tööohutuse tagamisele. Kõik tööpinnad on läbinud riskianalüüsi. Kontorite igal korrusel on olemas koolitused läbinud esmaabiandjad ja tuleohutuse eest vastutajad. 2019. aastal ei toimunud LHV-s ühtegi tööõnnetust.

Talvekontor

Kolmandat aastat järjest võimaldasime töötajatel osaliselt töötada talvekontoris. 2019. aastal kasutas Küprosel kaugtöö tegemise võimalust 150 inimest (2018. a 130 inimest). Neile hüvitati osaliselt transpordikulud ja tagati töökoht. Tagasiside talvekontori projektile on olnud hea ja see jätkub järgmiselgi aastal.

Hoiame töö ja eraelu tasakaalus

Väärtustame töötajate töö ja eraelu sobivas tasakaalus hoidmist. Ühe eesmärgina soovisime viia peresõbraliku tööandjana oma tegevused vastavusse Sotsiaalministeeriumi peresõbraliku tööandja programmiga. Kaheaastase töö tulemusena saavutasimegi 2019. aastal peresõb-

raliku tööandja kuldtaseme, mis tähendab, et LHV toetab töötajaid nende igas eluetapis. Püüame arvestada LHV-s töötavate inimeste isiklike vajadusi võimalikult palju, näiteks võimaldame õpingutega hõivatutele osalist ja võimaluse korral paindlikku tööaega. Töö ja eraelu tasakaalustamiseks tähtsustame pereelu: lapse sünni puhul pakume isadele 15-päevast isapuhkust, lapse kooli alguse puhul toetame töötajat rahaliselt, lapse sünnipäeval on töötajal õigus lühendatud tööpäevale ja abiellumise puhul õigus vabale päevale. Pakume sünni- ja matusetoetust. Perega töötajatele oleme suunanud lisaüritused: perepäevad ja laste jõulupeo.

LHV on tunnustatud tööandja

LHV-d on tööandjana märgatud ka väljaspool ettevõtet. 2020. aasta alguses avalikustatud CV-Online'i tööandjauuringus tunnistati LHV atraktiivsusest teiseks tööandjaks Eestis. Samuti saavutasime atraktiivse tööandja staatuse majandustudengite ja kogunud töötajate hinnangul (Instari uuringu põhjal). Atraktiivsus tööandjana võimaldab meil värvata paindlikult, sest huvi meie vastu on aasta-aastalt kasvanud. Aastas suhtlesime rohkem kui 3500 kandidaadiga, kellest tööle valisime 4%. Oleme pannud rõhku kandideerijalt tagasiside küsimisele ja värbamistarkvara Greenhouse kasutuselevõtt on seda protsessi tunduvalt tõhustanud. Anname ka ise kandidaatidele tagasisidet. Hoolitseme järelkasvu eest praktikat ja töövarjutust pakkudes. Iga kümnes töötaja on alustanud LHV-s praktikandina. Aastal 2019 pakkusime praktikakohta 13 praktikandile, neist üks asus LHV-s tööle.

4. Keskkonnamõjude juhtimine

Inimtegevuse tagajärjel tekkinud kliimamuutused on selle sajandi üks põhilisi proovikive. Pariisi kliimaleppes seatud eesmärkide saavutamine nõuab ühiskonna kõikide osapoolte ja sektorite ühist tööd. Seejuures on rahavooge suunaval finantssektoril mängida eriti suur roll, toetades üleminekut kliimaneutraalsele majandusele. LHV mõistab keskkonna- ja kliimaprobleemide kriitilisust ning on seepärast võtnud teema senisest tunduvalt suurema tähelepanu alla. Nii saame teha mõjusaid ja kiireid samme jätkusuutlikuma tuleviku poole.

2019. aasta teises pooles algatas LHV projektisarja ettevõtte keskkonnamõjude paremaks juhtimiseks, et määratleda täpsemad eesmärgid ja luua tegevuskavad kliimaneutraalse tegutsemise poole liikumiseks. Algne tõuge selleks tuli suurel määral oktoobris toimunud LHV häkatonist, kus osalejad hääletasid parimateks just keskkonnamõjude vähendamise seotud ideed. Häkaton aitas seega LHV jaoks olulist suunda välja selgitada ja teadvustada töötajate ootust keskkonnamõjude paremale juhtimisele. Ürituselt

saadud ideedega töötati edasi. Aasta lõpuks sõnastasime keskkonnaprojektide strateegilised fookused ja nende elluviimise toetamiseks kaasasime välised eksperdid.

Täpsemalt lepiti juhatuse tasandil kokku, et LHV astub alates 2020. aastast järgmised sammud oma negatiivse CO₂-jalajälje vähendamiseks.

- Allkirjastame ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse raames ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted, võttes sellega kohustuse mõtestada lahti oma tegevuse ühiskondlik, majanduslik ja keskkonnamõju ning sõnastada LHV jätkusuutlikkuse põhimõtted; koostada strateegia, mis on kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkidega ja arvestab selgelt panga keskkonnamõjusid; teatada läbipaistvalt oma edusammudest ja katsumustest seatud eesmärkide saavutamisel.
- Alustame oma toodete ja teenuste keskkonnamõjude hindamist.
- **Hakkame mõõtma oma CO₂-jalajälge** eesmärgiga saavutada aastaks 2022 CO₂-neutraalne LHV.
- Töötame klientidele välja uued, vastutustundlikkusele ja jätkusuutlikkusele keskenduvad finantstooted, et pakkuda senistele finantstootetele ja -teenustele rohelisi alternatiive.
- Tegutseme aktiivselt, et taotleda oma Tallinna ja Tartu kontorile rohelise kontori sertifikaat.
- Suurendame oma töötajate teadlikkust ja kaasame neid, et toimida keskkonnasäästlikumalt.
- **Teeme koostööd klientidega**, et aidata ka neil oma keskkonnamõjudega arvestada ja neid mõjusid vähendada.
- **Toetame sektorisisest koostööd ja infovahetust**, et kiirendada kogu finantssektori üleminekut jätkusuutlikumatele alustele.
- Uurime võimalusi taotleda oma Tallinna büroohoonele LEED- või BREEAM-sertifikaati.

LHV on alles selle teekonna alguses, kuid oleme oma negatiivsete keskkonnamõjude vähendamisele ja Pariisi kliimaleppes seatud eesmärkide täitmisele pühendunud. Kaasame eksperte ja huvirühmi ning lubame olla oma tegevuses avatud ja läbipaistvad. Samuti teeme koostööd teiste turuosalistega, näiteks Eesti Pangaliidus uue jätkusuutliku panganduse toimikonna tegevuse kaudu, ning toetame MTÜ FinanceEstonia kaudu kliimateemalise konverentsi korraldamist 2020. aastal.

LHV kontorite keskkonnamõjud

LHV tegevuse algusest alates on meie büroo mõju looduskeskkonnale olnud piiratud tingitult meie tegevuskorraldusega. Meil ei ole suurt kontorivõrku: teenuseid pakume e-kanalite kaudu, mis kahandab vähemalt teatud ulatuses LHV tegevuse mõju looduskeskkonnale. LHV Groupi ettevõtted asuvad kolmes tegevuskohas: Tallinna ja Tartu keskkonnas ning Londonis. 2019. aastal üüris LHV väikest kontoripinda ka Tallinnas Telliskivi tänaval.

Viimastel aastatel oleme töötanud kontorite väiksema keskkonnamõju poole liikumiseks järgmiselt.

Oleme vähendanud paberi kasutamist (paberivaba dokumendihaldus, elektroonilised kliendilepingud, nn follow-me-printilahendus). Paberjätmed utiliseerime muust olmeprügist eraldi. 2019. aastal kulutas LHV 1 872 kg paberit.

Veekulu vähendamiseks tarbime kontorites kraanivett, mitte veeautomaatide vett. 2019. aastal kasutasid LHV kontorid 2 474 m³ vett.

Transpordimahu vähendamiseks oleme võtnud kasutusele elektroonilised sidelahendused koosolekute pidamiseks.

Kasutame elektrit säästlikult. 2019. aastal kulus LHV kontorites elektrit u 209 498kWh. Kütmiseks kasutati 1 474,47 mWh soojusenergiat.

Oleme võtnud kontorites kasutusele prügisorteerimist võimaldava süsteemi. 2019. aastal tekkis LHV-s 200 000 liitrit (u 40 tonni) prügi, mis on umbes 93 kg töötaja kohta.

2019. aastal reisisid LHV Groupi ettevõtete töötajad seoses tööga 639 lennuga kokku 716 247 lennukilomeetrit (2018. aastal 911 lennuga 1 103 797 km).

Seoses mainitud keskkonnaprojektiga plaanime juba 2020. aastal koguda LHV tegevuse kohta märkimisväärselt rohkem andmeid ning anda nendest avatult ülevaate järgmistes aruannetes.

5. Osalemine rahatarkuse kasvatamises ja ühiskonna arengus

Partnerlus kui LHV tegevuspõhimõtte väljendub ka ühiskondlikus tegevuses. Oleme osa kogukondadest, mille ellu ja tegevusse anname regulaarselt oma panuse. Hea näide on investorite ja jalgpallikogukond, aga ka muud ühiskonnaelu sfäärid.

Eesti investorite kogukond on LHV-ga tihedalt seotud. Ühelt poolt väljendub see meie kui börsiettevõtte tegevuses, teiselt poolt tegevustes, mida teeme investorihariduse andmiseks. LHV Groupil on üle 9 000 aktsia- või võlakirjainvestori.

Investorite kogukonna liidrina kannab LHV vastutust rahatarkuse jagamise ja investorihariduse eest. Edendame seda järgmistele tegevustele kaudu.

- Korraldame tasuta „Investeermiskooli“ seminare, kus osales kokku üle 6 000 inimese (eesmärk oli 5 000; 2018. aastal osales 4 700).
- Korraldame iga-aastast aktsiamängu „Börsihai“, milles osales 4 600 huvilist (2018. aastal 2 600).
- Osalesime Eesti Pangaliidu korraldatud rahatarkuse edendamise projektides.
- Oleme klientidele loonud investeerimis- ja majanduskirjanduse raamatukogu ning haldame seda.
- Haldame finantsportaali ja foorumit, mille oleme loonud investeerimisteemade arutamiseks ning nende kohta info jagamiseks.
- Pakume investeerimise alustamiseks klientidele lihtsaid tooteid, nagu Kasvukonto.
- Hoidsime käigus veebiajakirja Investeeri, mis käsitleb ettevõtlus- ja investeerimisteemasid.
- Toetasime uudisteportaali Rahageenius, mis pakub tavatarbijale majandusteemalist sisu.
- Korraldasime rahatarkuse teemal tegevusi LHV Noortepanga raames.

Sponsorlus

Võimaluste piires toetab LHV ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Eelistame sponsorlusprojektide puhul pikaajalist sisulist koostööd.

Eesti kultuur ja ühiskond

- Eesti muusika päevad – juba neli aastat oleme toetanud Eesti uue heliloomingu Au-tasu, mille 2019. aastal pälvis Helena Tulve.

- Enn Soosaare Sihtasutus – toetame eetilise esseistika auhinna väljaandmist. 2019. aastal pälvis auhinna Hasso Krull.
- Intsikurmu festival Põlvas – toetasime selle toimumist neljandat korda, et aidata kunsti, muusika ja looduse kaudu kaasa kultuursete ühishäärtuste süvendamisele ühiskonnas.

Sport ja tervislik eluviis

- Eesti Jalgpalli Liit – LHV Pank on olnud Eesti Jalgpalli Liidu ja Eesti rahvuskoondise peatoetaja 2010. aastast. Lisaks oleme loonud LHV jalgpallikaardi tugisüsteemi, mille kaudu 2019. aastal toetasime Eesti jalgpalliklubisid 77 694 euroga. See süsteem aitab luua ja hoida jalgpalli-kogukonda.
- Eesti Optimist Klassi Liit – oleme rohkem kui kümne aasta jooksul aidanud tagada Eesti purjespordi järjepidevust. LHV toetusel taaskäivitati liit 2007. aastal, mil hakati uuesti aktiivselt tegelema purjetamishuvi tekitamisega lastes ja noortes.
- Jooksuvõistlused – 2019. aastal toetasime Peetri jooksu ja Rapla Selveri suurjooksu.
- Korraldame ettevõtete jalgpalliüritust LHV Cup. 2019. aastal toimus see kolmandat korda.

Eesti majandus ja ettevõtlus

- Eesti aasta ettevõtja konkurss – oleme 2012. aastast EY poolt korraldatava aasta ettevõtja konkursi üks peatoetaja. 2019. aastal nimetati aasta ettevõtjaks Tõnis Kaasik.
- Gaselliikumine – LHV on gaselliikumise sponsor. Liikumisega toetatakse ja tunnustatakse kiiresti kasvavaid Eesti ettevõtteid.
- Toetasime kolmandat aastat tehnoloogiakonverentsi Latitude 59 korraldamist.
- Toetasime TEDx Lasnamäe korraldamist.
- Toetame ka väiksemaid kohalikke algatusi oma teadmiste, LHV-teemaliste kingituste, nõuannete ja oma inimeste esinemisega. Osaleme messidel, teeme koostööd ülikoolidega, sh praktikaprogrammide raames. Osaleme Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidus, oleme Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ning Eesti Tööstuste Keskkliidu liige. Peame oluliseks aidata oma hangete ja koostöösuhetega Eesti tootjaid ja ettevõtjaid, kasutades teadlikult nende tooteid ja teenuseid.

6. Läbipaistev ja vastutustundlik juhtimiskultuur

Vastutustundlikkus on osa meie tegevuspõhimõtetest ning üks eeldusi, millel põhinevad LHV missioon, visioon ja väärtused. Usume, et eetilisel ja õigesti tegutsemine tagab edu pikemas plaanis. Seepärast peavad kõik LHV juhid ja töötajad käituma eetilisel ja vastutustundlikult. Eetikapõhimõtetest lähtumine on kõikidele LHV töötajatele kohustuslik.

LHV eetikapõhimõtetele toetuvad LHV eri valdkondade poliitikad, ka ettevõtte juhtimise poliitika, sise-eeskirjad ja korrad, mis reguleerivad nende põhimõtete täpsemat järgimist. Ennekõike toetume seadustele, headele tavadele ja terve mõistuse põhimõttele, tehes tööd vastutustundlikult, läbipaistvalt ja avatult. Kontserni nõukogu tööd toetavad töötasukomitee, nomineerimiskomitee, auditikomitee, riski- ja kapitali komitee. LHV juhtimise põhialustest anname põhjalikumalt aru „Hea ühinguava juhtimise aruandes“.

LHV juhtimisstruktuur on korraldatud lihtsasti mõistetavalt ja sisaldab arusaadavaid vastutusliine. Vastutustundliku juhtimise tähtis osa on tasemel riskihaldus ja tegevuse analüüsimine. LHV võtab tõsiselt krediidi-, likviidsus-, turu-, kuritegevus- ja operatsiooniriskide väljaselgitamist ja maandamist. Sellele pööravad tähelepanu nii nõukogu ja juhatuse kui ka allüksused. Riskide kontrollimiseks ja juhtimiseks on kolm kaitseliini. Sisemine kontrolliraamistik hõlmab nii hästitõotavat iseseisvat riskijuhtimist, vastavuskontrolli kui ka auditifunktsioone täitvaid töötajaid. Juhtkonnas on loodud komiteed, mis on vajalikud riskide juhtimise teemal nõu andmiseks. Riskidest anname põhjaliku ülevaate iga-aastases „AS LHV Groupi riski ja kapitali raportis“.

Jaauanuaris 2020 määras reitinguagentuur Moody's LHV Pangale taas investeerimisjärgu krediidireitingu, kinnitades jätkusuutlikku tugevat finantsprofiili ja võimet teenindada võetud kohustusi.

Vastutustundliku juhtimise oluline roll on kooskõlastatud õigusnormide ja sektorile kehtivate reeglitega. Regulaatorite ja järelevalveasutustega asjaajamises on LHV korrektne ja koostööaldis. Täidame korrektselt kõiki õigusnõuetest tulenevaid kohustusi ja aruandekohustusi. 2019. aastal ei tuvastatud LHV puhul mitte ühtegi õigus- ega muudele nõuetele mittevastavust.

Oleme endale teadvustanud õiguskeskkonna keerukust ning seepärast tehakse juhatusele ja nõukogule muudatustest korrapäraselt ülevaateid. Äri arendades otsime tasakaalu nõuete ja võimaluste vahel, sest teadlikkus ja riskipõhine lähenemine võimaldab meil teha paremaid otsuseid. Tegeleme muudatustega võimalikult vara, et vältida hiljem riskide realiseerumist.

Et panganduse reguleeritus suureneb, kasvavad ka nõuete täitmisega seotud kulud. Muudatused hõlmavad muu hulgas sanktsioone nõuete rikkumise eest. Tuleb pidada silmas, et Eesti võtab üle Euroopa Liidu õiguses sätestatud finantssektori karistused. Meil puudub alus arvata, et järelevalve ei ole valmis neid rakendama. Muudatusi keskkonnas arvestades on ka Finantsinspeksioon muutnud oma juhtimisstruktuuri. Uue valdkonna vastutusala on nõuetega seotud riskide juhtimine ja sunni rakendamine. Ka meie arvestame nende muudatustega ja rakendame kestvalt meetmeid vastavusriski tõhusaks juhtimiseks.

Peale igapäevategevuse muu hulgas nõuete muudatuste tuvastamisel ja nende mõju hindamisel eraldasime 2019. aastal vastavuskontrolli ja riskijuhtimise: tõime vastavuskontrolli LHV Pangas juhatuse esimehe otsealluvusse. Muudatuse eesmärk oli tõhustada vastavuskontrolli funktsiooni ja rõhutada selle sõltumatust.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2019	2018
Jätkuvad tegevused			
Intressitulu		61 414	45 622
sh intressitulu vastavalt efektiivse intressimäära meetodile		57 805	43 047
Intressikulu		-14 026	-7 471
Neto intressitulu	5,7	47 388	38 151
Komisjoni- ja teenustasutulu		37 026	32 844
Komisjoni- ja teenustasukulu		-11 349	-7 799
Neto teenustasutulu	5,8	25 677	25 045
Netokasum õiglases väärtuses kajastavatel finantsvaradelt	5,11,12	591	379
Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid		79	64
Netokasum finantsvaradelt	5	670	443
Muud tulud		93	905
Muud kulud		-9	-43
Tööjõukulud	9	-19 265	-15 756
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	9	-20 003	-16 387
Kasum enne krediidikahjumeid		34 551	32 358
Laenude allahindluse kulu	5,13	-3 210	-4 879
Kasum enne tulumaksu		31 341	27 479
Tulumaksukulu	5,6,27	-4 249	-3 614
Kasum jätkuvatelt tegevustelt	5	27 092	23 865
Kasum lõpetatud tegevustelt	26	0	3 324
Aruandeperioodi puhaskasum		27 092	27 189
Muu koondkasum/-kahjum:			
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Muudatused FVOCI-s mõõdetud võlainstrumentide õiglases väärtuses		0	-36
Kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumiaruandesse:			
Netokasum investeringutelt omakapitaliinstrumentidesse, mis on määratud FVOCI-s	11	134	78
Aruandeperioodi puhaskasum ja muu koondkasum		27 226	27 231
Puhaskasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		24 797	25 237
Mittekontrolliv osalus		2 295	1 952
Aruandeperioodi puhaskasum	5	27 092	27 189
Kokku puhaskasum ja muu koondkasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		24 931	25 279
Mittekontrolliv osalus		2 295	1 952
Aruandeperioodi puhaskasum ja muu koondkasum		27 226	27 231
Tavakasum aktsia kohta (eurodes)	25	0.91	0.97
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	25	0.89	0.96
Tavakasum aktsia kohta (eurodes) jätkuvatelt tegevustelt	25	0.91	0.85
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes) jätkuvatelt tegevustelt	25	0.89	0.83

Lisad lehekülgedel 53 kuni 144 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Varad			
Nõuded keskpangale	10	1 232 733	639 862
Nõuded krediidiasutustele	10	32 947	25 791
Nõuded investeerimisühingutele	10	5 473	17 005
Omakapitaliinstrumendid õiglasest väärtusest muustest muus koondkasumis	11	432	298
Finantsvarad õiglasest väärtusest muustest läbi kasumiaruande	12	40 530	46 856
Laenud ja nõuded klientidele	13	1 687 034	918 761
Muud nõuded klientidele	14	3 551	3 721
Muud finantsvarad	15	2 246	2 936
Muud varad	15	1 961	1 651
Materiaalne põhivara	16	1 909	1 135
Kasutusõiguse varad	16	4 777	0
Immateriaalne põhivara	16	14 705	15 470
Firmaväärtus	6	3 614	3 614
Varad kokku	5	3 031 912	1 677 100
Kohustused			
Klientide hoiused ja saadud laenud	17	2 726 562	1 443 782
Finantskohustused õiglasest väärtusest muustest läbi kasumiaruande	12	8	11
Võlad hankijatele ja muud kohustused	18	24 314	24 644
Allutatud kohustused	20	75 000	50 900
Kohustused kokku	5	2 825 884	1 519 337
Omakapital			
Aksiakapital	21	28 454	26 016
Ülekurss	21	70 136	46 653
Kohustuslik reservkapital	21	4 713	3 451
Muud reservid	11,21	3 280	2 090
Jaotamata kasum		94 228	75 430
Emettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		200 811	153 640
Mittekontrolliv osalus	6	5 217	4 123
Omakapital kokku		206 028	157 763
Kohustused ja omakapital kokku		3 031 912	1 677 100

Lisad lehekülgedel 53 kuni 144 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	2019	2018
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		59 768	45 007
Makstud intressid		-11 005	-6 781
Saadud teenustasud		37 026	32 844
Makstud teenustasud		-11 349	-7 799
Muud saadud tulud		82	891
Makstud tööjõukulud		-17 877	-14 647
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-13 873	-13 415
Makstud tulumaks		-4 208	-3 070
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust		38 564	33 030
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande netomuutus		49	-115
Laenuid ja nõuded klientidele		-770 388	-199 259
Kohustuslik reservkapital keskpangas		-12 146	1 094
Tagatisdeposiidid		690	-647
Muud varad		27	-597
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:			
Klientide nõudmiseni hoiused		885 356	-105 607
Klientide tähtajalised hoiused		390 754	-9 316
Saadud laenuid		10 000	16 250
Saadud laenuid tagasimaksed		-5 886	-722
Kauplemiseks hoitavad finantskohustused õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		-3	8
Muud kohustused		-6 295	-38 271
Lõpetatud tegevused		0	-121
Neto rahavood äritegevusest		530 722	-304 415
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja imateriaalne põhivara	16	-3 772	-3 450
Materiaalse vara müük	16	5	0
Tütarettevõtete müük, neto rahavoog	6	0	5 046
Laekumised õiglasel väärtuses muutusega muus koondkasumis kajastatud investeerimisväärtpaperite müükidest ja lunastustest	11	0	520
Netosoetused ja -müügid õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavatelt finantsvaradelt	12	6 869	9 473
Neto rahavood investeerimistegevusest		3 102	11 589
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiakapitali sissemakse (sh ülekurss)	21	26 013	598
Makstud dividendid	21	-6 664	-5 295
Saadud allutatud laenuid	20	40 000	20 000
Lunastatud allutatud laenuid	20	-15 900	0
Rendikohustuste põhiosa tagasimaksed	19	-1 003	0
Neto rahavood finantseerimistegevusest		42 446	15 303
Valuutakursi muutuse mõju raha ja raha ekvivalentidele		79	64
Raha ja raha ekvivalentide muutus		576 349	-277 459
Raha ja raha ekvivalentid aruandeperioodi alguses	10	668 378	945 837
Raha ja raha ekvivalentid aruandeperioodi lõpus	10	1 244 727	668 378

Lisad lehekülgedel 53 kuni 144 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Mittekontrolliv osalus	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2018	25 767	46 304	2 471	1 449	54 688	130 679	7 893	138 572
Aktiivkapitali sissemakse	249	349	0	0	0	598	0	598
Tütarettevõtte müük	0	0	0	0	0	0	-4 550	-4 550
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	980	0	-980	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-4 123	-4 123	-1 172	-5 295
Aktiivoptsioonid	0	0	0	599	608	1 207	0	1 207
Puhaskasum	0	0	0	0	25 237	25 237	1 952	27 189
sh muudatused IFRS 9 esmarakendamisel					-731	-731	-18	-749
Muu koondkasum	0	0	0	42	0	42	0	42
Aruandeperioodi koondkasum 2018	0	0	0	42	25 237	25 279	1 952	27 231
Saldo seisuga 31.12.2018	26 016	46 653	3 451	2 090	75 430	153 640	4 123	157 763
Saldo seisuga 01.01.2019	26 016	46 653	3 451	2 090	75 430	153 640	4 123	157 763
Aktiivkapitali sissemakse	2 438	23 483	0	0	0	25 921	0	25 921
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	1 262	0	-1 262	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-5 463	-5 463	-1 201	-6 664
Aktiivoptsioonid	0	0	0	1 056	726	1 782	0	1 782
Puhaskasum	0	0	0	0	24 797	24 797	2 295	27 092
Muu koondkasum	0	0	0	134	0	134	0	134
Aruandeperioodi koondkasum 2019	0	0	0	134	24 797	24 931	2 295	27 226
Saldo seisuga 31.12.2019	28 454	70 136	4 713	3 280	94 228	200 811	5 217	206 028

Täiendav info omakapitali kohta on toodud lisa 21.

Lisad lehekülgedel 53 kuni 144 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Group ja tema tütarettevõtete AS LHV Pank, AS LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte), AS LHV Varahaldus, OÜ Cuber Technology ja UAB Mokilizingas (edaspidi koos nimetatuna „Grupp“ või „LHV“) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on koostatud seisuga 31. detsember 2019, on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. AS LHV Group omab läbi LHV Panga 65%-ilist osalust AS-s LHV Finance. AS LHV Group omas 50% + 1 osa UAB Mokilizingas osakapitalist kuni 2018. aasta aprilli lõpuni (2018. aasta esimese nelja kuu finantstulemused on käesolevas aruandes esitatud lõpetatud tegevustena).

AS LHV Group on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille alaline asukoht on Eesti. Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. AS LHV Group on valdusettevõtte, mille tütarettevõtte AS LHV Pank osutab pangateenuseid ning finantsnõustamise- ja väärtpaberivahenduse teenuseid Eestis ja Ühendkuningriigis. Klientide teenindamiseks on avatud esindused Tallinnas ja Tartus ning Londoni haru avati 2018. aastal. AS LHV Finance pakub järelmaksu ja tarbimislaenude teenust. AS LHV Varahaldus osutab pensioni- ja muude fondide fondivalitsemise teenuseid Eesti klientidele. UAB Mokilizingas osutab tarbimislaenude ja järelmaksu teenuseid Leedus. Seisuga 31.12.2019 on

Grupi palgal täistööaja arvestuse alusel 449 töötajat, sh 25 passiivset (31.12.2018: 395 töötajat, sh 23 passiivset).

Käesolev konsolideeritud aastaaruanne (sh raamatupidamise aruanded) on juhatuse poolt heaks kiidetud 20. veebruaril 2020. AS LHV Group üle olulist mõju omavateks osapoolteks on Rain Lõhmus, kellele kuulub 23,7% hääleõigusest ja Andres Viisemann, kellele kuulub 9,8% hääleõigusest (vt ka lisa 21).

Juhatuse kinnitatud konsolideeritud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada. Nõukogu vastavat õigust ei oma.

LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on Grupis järjepidevalt kasutatud kõikidele aruandes toodud perioodidele ja konsolideeritavatele grupi ettevõtetele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Grupi 2019. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud kui mõnes allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti, näiteks "õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused", sh tuletisinstrumendid ja finantsvarad õiglasel väärtusel läbi muu koondkasumiaruande.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-le nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2019 ja lõppes 31. detsembril 2019. Raamatupidamise aastaaruande arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud Grupi aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende tõlgenduste mõjust Grupi aruannetele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2019.

IFRS 16, "Rendilepingud" (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning -juhul kui rendimakseid tehakse

üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt. Alates 01. jaanuar 2019 kajastatati 4 042 tuhat eurot Grupi finantsseisundi aruandes vara kasutusõigusena ja rendikohustustena, mille tulemusel suureneb Grupi bilansimaht. Lisainfo vara kasutamiseõiguse osas on avalikustatud lisas 16, rendikohustuse osas lisas 18. Terviklik arvestuspõhimõte on avalikustatud lisas 2.19.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2020 või hilisematel perioodidel ja mida Grupp ei ole rakanud ennetähtaegselt.

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuste raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Grupp hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

Äritegevuse mõiste - IFRS 3 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatustega on korrigeeritud äritegevuse mõistet. Äritegevusel peavad olema sisendid ja sisuline protsess, mis koos aitavad oluliselt kaasa võimele luua väljundeid. Uus juhendmaterjal annab raamistiku hindamiseks, millal sisend ja sisuline protsess on olemas, sh varajases staadiumis olevate ettevõtete puhul, mis ei ole väljundeid tekitanud. Kui väljundeid ei ole, siis äritegevusena klassifitseerumiseks on vajalik organiseeritud tööjõu olemasolu. Väljundi mõistet on kitsendatud ja see keskendub nüüd klientidele pakutavatele kaupadele ja teenustele ning investeerimistulu ja muu tulu

teenimisele; mõiste ei hõlma enam kulude kokkuhoidu ja muud majanduslikku kasu. Samuti ei pea enam hindama, kas turuosalisel on võimalised puuduvaid osi asendada või omandatud tegevusi ja varasid integreerima. Ettevõtte võib läbi viia „konsentratsioonitesti“ - omandatud varad ei vasta äritegevuse mõistele kui omandatud brutovarade sisuliselt kogu õiglase väärtus kontsentreerub ühele varale (või ühesuguste varade kogumile). Grupp hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

Olulisuse mõiste - IAS 1 ja IAS 8 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasnevaid selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Grupp hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

IFRS 17, Kindlustuslepingud (rakendub 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

IFRS 17 asendab standardi IFRS 4, mis andis ettevõtetele võimaluse jätkata kindlustuslepingute kajastamist varasema praktika kohaselt. Selle tõttu oli investoritel raske võrrelda sarnaste kindlustusettevõtete finantstulemusi. IFRS 17 on standard, mis sätestab ühe põhimõtte kõikide kindlustuslepinguliikide kajastamiseks, sh. kindlustusandja poolt hoitavate edasikindlustuslepingute kajastamiseks. Standard nõuab kindlustuslepingute rühmade arvele võtmist ja mõõtmist (i) tuleviku rahavoogude (täitmisrahavoogude) nüüdisväärtuses, mida on korrigeeritud riskiga ja mis võtab arvesse kogu teadaoleva informatsiooni täitmisrahavoogude kohta kooskõlas jälgitava turuinformatsiooniaga; millele on liidetud (kui tegu on kohustusega) või millest on lahutatud (kui tegu on varaga) (ii) summa, mis väljendab veel teenimata kasumit lepingute rühma osas (e. lepingulist teenuse marginaali). Kindlustusandjad kajastavad kasumi kindlustuslepingute rühmast kindlustuskatte pakkumise perioodi jooksul ning vastavalt sellele, kuidas nad riskist vabanevad. Kui lepingute rühm on või muutub kahjumlikuks, peab ettevõtte kajastama kahjumi koheselt. Grupp hindab standardi mõju finantsaruandele.

Puuduvad muud uued või muudetud standardid või nende tõlgendused, mis ei ole veel jõustunud ja mis mõjutaks olulisel osal Grupp.

2.2 Konsolideerimine

2019. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS LHV Group (emaettevõtte) ja tema tütar-ettevõtjate AS LHV Pank, AS LHV Finance (AS LHV Panga tütar-ettevõtte), AS LHV Varahaldus ja OÜ Cuber Technology finantsaruandeid. AS LHV Group omab läbi LHV Panga 65% osalust LHV Finances. Kuni 2018. aasta aprilli lõpuni, omas AS LHV Group 50% + 1 osa UAB Mokilizingas osakapitalist.

Tütar-ettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada seda kasumi suurus kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütar-ettevõtja soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetused). Soetusmaksumuseks loetakse omandamise kuupäeval makstava tasu (s.o. omandamise eesmärgil üleantava vara, võetud kohustuse ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust. Omakapitaliinstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse omakapitali vähendamisenä, võlainstrumendi emiteerimise tehingukulud kajastatakse võlainstrumendi bilansiile väärtuse vähendamisenä ning kõik muud omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse kuludes Ostumeetodi korral võetakse kõik omandatud tütar-ettevõtja eristatavad varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes, sõltumata mitte-kontrolliva osaluse olemasolust.

Iga äriühenduse puhul teeb Grupp valiku, kas kajastada mitte-kontrolliva osalus omandatavas ettevõttes, mis annab selle omanikule õiguse proportsionaalsele osale ettevõtte netovarast selle liikvideerimise korral, (a) õiglastes väärtuses või (b) mitte-kontrolliva osalus proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Mitte-kontrollivaid osalusi, mis ei ole osalused enam käesoleval hetkel, mõõdetakse õiglastes väärtuses.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mitte-kontrolliva osalus ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosalus õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab Grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustustes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelnimetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütar-ettevõtte netovarade õiglase väärtus, siis pärast juhtkonna poolt täiendavate hinnangute tegemist kõikide omandatud varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ja nende õiglaste väärtuste hindamiste osas, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Kõik omavahelised nõuded ja kohustused ning grupisisised tehingud ja realiseerimata tulu Grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele.

Majandusaasta kestel soetatud tütarettevõtjate tulud ja kulud konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondkasu miaruandesse alates omandamise hetkest kuni majandusaasta lõpuni. Majandusaasta jooksul müüdnud tütarettevõtjate tulemus konsolideeritakse kasumi- ja muu koondkasumiaruandesse alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni.

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtja) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtja põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Tütarettevõtjate kajastamist käsitlevaid arvestuspõhimõtteid on emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisana, muudetud IAS 27 „Konsolideeritud raamatupidamise aruanded” nõuetele vastavalt.

Emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on lisatud käesolevasse konsolideeritud raamatupidamise aruandesse (vt lisa 28), on investeringud tütarettevõtjate aktsiatesse kajastatud soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Mitte-kontrolliv osalus on see osa tütarettevõtte aruandeperioodi tulemusest ja netovaradest, mida Grupp otseselt või kaudselt ei oma. Mitte-kontrolliv osalus moodustab eraldi osa Grupi omakapitalist. Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatakse mitte-kontrolliv osalus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist. Konsolideeritud kasumi- ja muus koondkasumiaruandes kajastatakse mitte-kontrolliva osaluse osa kasumist eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

2.3 Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Grupp omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Grupp omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest. Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 ei ole Grupil ühtegi sidusettevõtet.

Investeringud sidusettevõttesse kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes kapitaliosaluse meetodil. Selle meetodi kohaselt võetakse investering algelt arvele tema soetusmaksumus, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeringuobjekti omakapitalis (nii muutused sidusettevõtte kasumis / kahjumis, kui muudel omakapitali kirjetel) ning investeringuobjekti varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ostuanalüüsis leitud õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahe elimineerimisega või amortisatsiooniga. Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt Grupi osaluse suurusele. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus.

Juhul kui Grupi osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte bilansilist väärtust, vähendatakse investeringu bilansilist väärtust nullini ning hinnatakse alla selliseid pikaajalisi nõudeid, mis sisuliselt moodustavad osa investeringust. Edasisi kahjumeid kajastatakse bilansiväliselt. Juhul kui Grupp on garanteerinud või kohustatud rahuldama sidusettevõtte kohustusi, kajastatakse finantsseisundi aruandes nii vastavat kohustust kui kapitaliosaluse meetodi kahjumit. Muid nõudeid sidusettevõtte vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused.

Osalust omandatud sidusettevõtte varades ja kohustustes ning omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse finantsseisundi aruandes netosummana real „Investeringud sidusettevõtetesse”.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsioone, et investeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui selliseid indikatsioone esineb, viiakse läbi vara väärtuse test. Investeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse punktis 2.10 kirjeldatud põhimõtetest.

2.4 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitlusvaluuta

Grupi ettevõtete arvestus- ja esitlusvaluutaks on euro välja arvatud Ühendkuningriigi filiaal, mille arvestusvaluutaks on nael. Kuna filiaalil oli 2019. aastal piiratud tegevus ja tehingud, on mõju Grupi aruannetele ebaoluline.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real „Valuutakursi ümberhindlus kasumid/kahjumid”. Mittemonetaarsete varade nagu investeringud omakapitaliinstrumentidesse, mida kajastatakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse kasumiaruandes real „Netokasum finantsvaradelt õiglases väärtuses”.

2.5 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid keskpangas ja teistes pankades ja investeerimisühingutes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.6 Finantsvarad

Esmane kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes kui Grupist saab instrumendi lepinguline osapool ja need kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglasel väärtuses. Esmasel arvele võtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Õiglasel väärtuses finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasimakstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil aegunud või (b) Grupp on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe (pass-through arrangement), kusjuures (i) kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid varade üle puudub kontroll.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolel pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolle ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

Edasine kajastamine

Grupp klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategoorias: finantsinstrumendid õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande ja amortiseeritud soetusmaksumuses. Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapitalinstrumendi või tuletisinstrument.

Võlainstrumendid (laenud ja võlakirjad)

Klassifitseerimine on kombinatsioon ärimudeli hindamisest finantsvarade haldamisel ning kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamine teostatakse homogeensete portfelliide/toodete põhjal ning kuidas Grupi üksustes toimub ärijuhtimine. Hindamine baseerub realistlikel stsenaariumitel ning võttes arvesse, kuidas portfelle hinnatakse ja milline on juhtkonnale raporteerimine; millised riskid mõjutavad

portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse; kuidas toimub juhtide tasustamine; müükide sagedus, väärtus ja ajastus ning nende põhjused. Hindamaks, kas rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, on põhiosa määratud kui võlainstrumendi õiglase väärtus esmasel kajastamisel, mis võib muutuda kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi. Intressirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidiriski eest, likviidsusriski eest ning muuhulgas ka administratiivkulusid ja kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu on avatus muudele riskidele või volatiilsusele, siis ei ole täidetud ainult põhiosa- ja intressimaksete tingimused. APIM teste viiakse läbi ühe osana uute toodete heakskiitmise protsessis. IFRS 9 rakendamisel 2018. aastal rakendati APIM 22 suuremale tootele, mida kajastati korrigeeritud soetusmaksumuses.

Võlainstrumendid kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele; laenud ja nõuded klientidele; müügijootel finantsvarad; finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad, ning sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: võlainstrumendid kajastatakse antud kategoorias kui neid pole võimalik kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. See on juhul, kui ärimudeliks on hoida kauplemiseesmärgil; see tähendab finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, vaatega need lühiajalises perspektiivis müüa ja eesmärgiga teenida kasumit. Võlainstrumendid kajastatakse kohustuslikult õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kui neid varasid juhitakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või varasid hoitakse eesmärgiga need müüa või alternatiivselt, kui rahavood ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande: võlainstrumendid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid nii rahavoogude sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglasel väärtuses ja õiglase väärtuse muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitalis. Akumuliseeritud kasumid ja kahjumid klassifitseeritakse omakapitalist kasumiaruandesse kui võlainstrumendi kajastamine lõpetatakse. Intressitulu arvestatakse intressikandvatelt finantsvaradelt kasutades sisemise intressimäära meetodit ja oodatavad krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses: Võlainstrumendid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid

rahavoogude sissenõudmise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade bilansilist brutojääkmaksumust mõõdetakse kasutades efektiivse intressimäära meetodit ja korrigeeritakse oodatavate krediidikahjumitega.

Omakapitaliinstrumendid

Omakapitaliinstrumendid kajastatakse õiglasel väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil.

Tuletisinstrumendid

Deriviivid kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (kauplemiseesmärgil).

Muutmised

Grupp võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab Grupp algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Grupp hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Grupp arvutab uue bruto jääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja esialgsele efektiivsele intressimäärale ning kajastab muutmisest tuleneva kasumi või kahjumi.

Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), välja arvatud need, mida on esmasel arvele võtmisel kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümberklassifitseerida, kui on toimunud muutus ärimudelil finantsvara juhtimiseks.

Mahakandmine

Grupp kirjutab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnenu, et finantsvara tagasinõudmise osas puudub mõistlik ootus. Mahakandmine tähistab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, et nõude tagasisaamiseks ei ole mõistlikke ootusi, hõlmavad (i) sissenõudmistegevuste lõpetamine ja (ii) kui Grupi sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Grupi jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetoimivaks ja lõpetatakse kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

IFRS 9 kategooria	Klass (määratletud Grupis)	31.12.2019	31.12.2018
	Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	1 271 153	682 658
Laenud ja nõuded	Laenud ja nõuded klientidele	Laenuid juriidilistele isikutele 950 541	705 186
		Laenuid eraisikutele 736 493	213 575
	Muud nõuded klientidele	3 551	3 721
Finantsvarad	Muud finantsvarad	2 246	2 936
		Aktsiad 500	510
Õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	Kohustuslik kajastamine õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Noteeritud võlakirjad 32 331	38 697
		Tuletisinstrumendid 4	59
		Fondiosakud 7 695	7 590
Õiglasel väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatavad omakapitaliinstrumendid	Investeerimisväärtipaberid	Noteerimata aktsiad 432	298

2.7 Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse langus

Mõõtmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediidikahjumi (ECL) mudelil. ECL mudeli peamiseks printsibiiks on näidata finantsinstrumentide krediitkvaliteedi kahanemise või paranemise mustreid.

Kõikidele korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastavad võla finantsvarad, samuti ka liisingu nõuded, finantsgarantiid, varalepingud ja teatud valmisolekulaenu, on oodatava krediidikahjumi skoobis.

ECL finantsvaradelt korrigeeritud soetusmaksumuses ja liisingu nõuetelt kajastatakse kui allahindlus, st kajastatakse koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab bilansilist bruto jääkväärtust. ECL valmisolekulaenuid ja finantsgarantii lepingutelt kajastatakse eraldisena, st finantsseisundi aruandes kui kohustust. Allahindluse ja eraldise korrigeerimised seoses ECL muutusega kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediidikahjumi netomuutusena.

Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks - sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste individuaalseks hindamiseks.

ECL mudelil on kolm faasi, mis baseeruvad krediidiriski muutusel. 12-kuu ECL (faas 1) rakendatakse kõikidele kirjetele, va kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine võrreldes esialgse kajastamisega. Kirjetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse kogu eluea jooksul ECLi.

Krediidiriski oluline suurenemine

Grupp hindab igal bilansipäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid sisaldavad mis on makseviivitusega vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarad, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenuid mille lepingulised tingimused on muudetud seoses kliendi finantsraskustega). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt muutusele eluea makseviivituse tõenäosuses (PD), võrreldes bilansipäeval stsenaariumitega kaalutud eluea PD

muutust stsenaariumitega kaalutud esmase kajastamise eluea PD'ga. Juhul kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st järgnevatel bilansipäevadel, kui finantsinstrumendi krediitkvaliteet paraneb sellisel, et enam ei ole täidetud oluline krediidiriski suurenemise kriteeriumid alates esmasest kajastamisest, siis finantsvara liigub tagasi faasi 1.

Maksejõuetuse definitsioon

Grupp hindab finantsinstrumendi lootusetuks, kui vastab täielikult vara väärtuse languse mõistele ja vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, millest algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlahalduse protseduuridega ning tegemist on ka nõude lootusetuks tunnistamise olulise piirmääraga.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenude tagasimakse tingimusi, mis viitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Näitajad, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

Lepingule on määratud mitteteenindav staatus

- Krediitkvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediitkorrigeerimised
- Krediitkohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1% võrra
- Laenusaaaja pankrot on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Grupp on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseeritud garantii

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Lootusetud finantsinstrumendid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidikahjumiga.

Modelleerimine

ECL arvutatakse funktsioonina makseviivituse tõenäosusest (PD), suurusest maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäärast antud makseviivituse korral (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Grupi IFRS 9 metodoloogia ECL mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu ja reitingu mudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja jõuab maksejõuetuks kas 12 kuu või eluea jooksul. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab olemasolevaid skooringu ja reitingu mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 spetsiifilistele nõudmistele. Mudelid on kalibreeritud kombinatsioonina vastavalt vara klassist ja toote tüübist.

EAD väljendab hinnangut krediitpositsiooni summa osas hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Bilansiväliste summade osas sisaldab EAD hinnangut, millised summad võetakse kasutusse maksejõuetuse hetkeks. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga omatava tagatise väärtuse ja kvaliteedi. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõudmistele. ECL mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

Tuleviku prognoosid

Grupp kasutab ECL mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose tuleviku informatsiooni baasina. Selleks, et tagada erapooletu krediitkahjude hindamine vastavalt IFRS-le 9, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit. Üheks stsenaariumiks on baasstsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis, kuivõrd teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt Krediitjuhtimise osakonnas, mis konsulteerib ekspertidega Riskikontrolli üksusest, äriüksusest ja finantsosakonnast. Kui mõistliku kuluga on kättesaadav, tuleks konsulteerida välise ekspertide ja väliselt välja töötatud võrdlusprognoose. Viidatud võrdlusprognoosid sisaldavad, kuid ei ole piiratud IMFi poolt avalikustatava maailmamajanduse väljavaatega, Euroopa Komisjoni poolt avalikustatava Euroopa majandusprognoosiga ja Eesti Panga poolt avalikustatava majandusprognoosiga. Stsenaariumid kinnitatakse Riski ja Kapitali Komitee poolt.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille puhul saab usaldusväärseid projektsioone koostada ning milleks

on tüüpiliselt 3-aastane ajahorisont. Minimaalselt tuleb kasutatavaid makroindikaatoreid prognoosida kaheaastaseks perioodiks peale käesolevat aastat. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kvartaalse sagedusega. Juhul kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduse väljavaadetes, siis uuendatakse stsenaariumeid.

Individuaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Grupp kasutab ECL määramiseks nii mudeleid kui eksperthinnanguid. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detaalse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbipaistvust, kuidas majandussündmused võiksid mõjutada finantsvarade allahindlust. Eksperthinnangut võib rakendada mudelleeritud tulemusele, et rakendada oodatud mõju näitajate osas, mida mudel ei arvestanud. Selliseid individuaalseid ECL hinnanguid võidakse rakendada oluliste vastaspoole positsioonide puhul. Need hinnangud otsustatakse Krediitkomitee poolt. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimiseks portfelli tasandil, mille otsustab Riski ja Kapitali Komitee.

2.8 Materiaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärsest mõõta. Muid hooldus- ja remondikulused kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ning sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%, rendipinna parendustele kas 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt kumb on lühem. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi materiaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid

viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid koheselt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse jääkväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, on kajastatud kasumiaruandes muu tulu või tegevuskuluna.

2.9 Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mittehahalised mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, v.a kliendilepingud (vaata allpool). Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas.

Klientide hankimisega seotud kulud kapitaliseeritakse. Ostetud kliendilepinguid amortiseeritakse kahaneva jäägi meetodil. Ostetud kliendilepingute aastane amortisatsiooninorm on 12% nende varade bilansilisest jääkmaksumusest. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse koondkasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.10 Varade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade (sh firmaväärtus) puhul kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara bilansilist maksumust kaetava väärtusega.

Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (cash generating unit).

Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

2.11 Valmisolekulaenuid, finantsgarantiid ja tegevusgarantiid

Grupp väljastab valmisolekulaene. Valmisolekulaenuid on tühistamatud või tühistatavad ainult oluliselt kahjulike muutuste tõttu. Sellised kokkulepped võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis tavaliselt väljendub saadud tasude summana. Seda summat amortiseeritakse lineaarsel meetodil kohustuse kogu eluea jooksul, välja arvatud selliste valmisolekulaenude puhul, mille osas on tõenäoline, et Grupp sõlmib konkreetse laenulepingu ega kavatseda seda laenu müüa vahetult peale sõlmimist; sellise valmisolekulaenu tasud kajastatakse tulevikus ja lisatakse laenu kajastamisel algsele bilansilisele väärtusele. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse valmisolekulaenuid (i) mitteamortiseeritud jääkväärtuses esialgselt arvelevõtmise summast, millele on lisatud (ii) oodatava krediitkahjumi mudeli alusel arvatud allahindlus, välja arvatud juhul, kui kohustus on väljastada turuintressimäärast madalama intressimääraga laenu, mille puhul kajastatakse valmisolekulaenu nimetatud väärtustest kõrgeimas summas. Valmisolekulaenu jääkväärtus väljendab kohustust. Lepingutel, mis sisaldavad nii laenu kui ka valmisolekulaenu ja Grupil pole võimalik väljastamata osa komponenti ECL-is lahutada laenu komponentid, kajastatakse valmisolekulaenu allahindlus koos laenu allahindlusega. Juhul, kui kombineeritud ECL-id ületavad laenu brutosummat, kajastatakse neid kohustusena.

Grupp väljastab finantsgarantiisid. Finantsgarantii lepingud nõuavad garantii andjalt ettenähtud maksete tegemist, kui klient ei ole täitnud võlakohustuse tingimusi kolmanda osapoole ees ning finantsgarantiid kannavad krediidiriski nagu antud laenu. Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses (lepingu väärtus) garantii andmise päeval. Seejärel garantii jääkväärtus amortiseeritakse lineaarselt garantii eluea jooksul. Igal bilansipäeval hinnatakse garantiist tulenevaid kohustusi kõrgemas kahest, kas lineaarselt amortiseeritud garantiitasu jääkväärtus või juhtkonna hinnangust garantiilepingust tulenevate kohustuste arveldamiseks. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse finantsgarantiisid selle järgi, kas kõrgem on (i) tagatud riskipositsiooni kahjumi hüvitise summa, mis määratakse kindlaks oodatava kahjumi mudeli alusel või (ii) allesjäänud amortiseerimata saldo summa esmasel kajastamisel. Lisaks sellele kajastatakse ECL allahindlus saadaolevate tasude puhul, mida kajastatakse finantsseisundi aruandes varana.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis pakuvad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud kannavad lisaks krediidiriskile ka mittefinantsilist tegevuse riski. Tegevusgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, mis tavapäraselt võrdub saadud teenustasudega. Tasude summa amortiseeritakse lineaarselt lepinguperioodi vältel. Iga aruandeperioodi lõppedes hinnatakse tegevusgarantiid kas (i) algselt arvele võetud tasude amortiseerimata jäägi ulatuses või (ii) prima hinnangu alusel, milline on tänasesse väärtusesse diskonteeritud lepingu lõpetamise potentsiaalne kulu iga aruandeperioodi lõppedes; sõltuvalt kumb on kõrgem. Kui Grupil on lepinguline õigus kliendilt sisse nõuda garantiilepingu alusel täitmiseks kulunud summasid, võetakse sellised summad garantii saajale rahalise kahju korvamise hetkel arvele kui laenuõuded.

2.12 Finantskohustused

Grupp klassifitseerib finantskohustusi kas:

- finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustused
- finantsgarantii lepingud ja laenukohustused

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande finantskohustuse (tuletisinstrument) kajastamist vaata arvestuspõhimõttes 2.6. Kõigi muude finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul

kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu“.

Klientide deposiidid võetakse arvele väärtuspäeval õiglasest väärtuses, miinus tehingukulud, ning edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Klientide hoiused ja saadud laenu“, sh kajastatakse samal real tekkepõhiselt arvestatud intressikohustusi. Tekkepõhiselt arvestatud intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu“.

Võetud laenu, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustused võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Allutatud kohustuseks loetakse kohustusi, mis krediidiasutuse likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist. Muud finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustuste kajastamine lõpetatakse kui see on kustunud (ehk lepinguga kindlaks määratud kohustus on tasutud, tühistatud või lõppenud).

2.13 Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustusi kui töövõtja elukohariigis kehtuva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustust bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustusele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustusena ning kasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemaksid riigi pensionifondi. Grupil puudub nii juriidiline kui faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.14 Aktsiapõhised maksed

AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsooniprogrammi, mille järgi tasub grupi töötajatele nende teenuste eest väljastades optsoone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsoonide õiglane väärtus kajastatakse optsooniprogrammi kehtivuse jooksul grupi tööjõukuluna ning omakapitali (muude reserve) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsoonide õiglase väärtuse alusel optsoonide väljastamise hetkel. Optsoonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte kasumlikkus ja kasvueesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab Grupp, kui palju optioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optioonide väljastamise tingimustest (välja arvatud turutingimustel). Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis. Kui optioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid.

Optioonide väljastamist AS LHV Group tasandil tema tütarettevõtete töötajatele käsitletakse kui kapitali sisse-makset tütarettevõttesse. Optioonide õiglase väärtuse kulu kajastatakse optiooniperioodi vältel emaettevõtte eraldiseisvas finantsseisundi aruandes tütarettevõtte investeeringu suurendamisena ning krediteeritakse omakapitalis. Vastavalt optioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optioonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

2.15 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik alus või mis tulenevad Grupi senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad tõenäoliselt ressursidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldamiseks) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärsetl mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Eraldiste kulu ja eraldiste bilansilise maksumuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata äritegevuse tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustuste osas (garantiid, v.a. finantsgarantiid, ja muud kohustused), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulud ei ole võimalik usaldusväärsetl hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslikud kohustused võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt portfelli põhisel tuvastamaks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustusest on tõenäoliselt Grupil vaja varast loobuda. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustusest kajastatud kohustise või mitmete kohustuste tulemusena peab ettevõtte varast loobuma, võtab Grupp arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimus (välja arvatud väga harvadel juhtudel kui kohustusega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärsetl hinnata).

2.16 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustuste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist Grupi jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist (vt lisa 3.4).

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või Grupil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Saadud laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste varade ja kohustuste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures (vt lisa 3.4).

2.17 Tulud ja kulud

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes finantsvarade ja -kohustuse osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara bilansilise brutojääkmaksumuse või finantskohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intres-

sikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul täpselt finantsinstrumendi bilansilisse jääkmaksumusse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid). Efektiivse intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevase krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu rakendades efektiivset intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. brutojääkmaksumust vähendatakse allahindluse võrra. Kui finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel, siis arvestatakse oodatavad krediidikahjumid hinnangulistesse rahavoogudesse korrigeeritud efektiivse intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustustest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusallas.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi efektiivse intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale rakendades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulu kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest.

Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Grupi tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tagasipööramist ei toimu.

Muud teenustasutulud kajastatakse hetkel, mil Grupp täidab oma täitmiskohustuse, mis tavaliselt toimub selle aluseks oleva tehingu teostamisel. Saadud või saadav tasu väljendab tehingu hinda konkreetsete täitmiskohustuste teenuste eest.

Peamised teenustasude tüübid on kirjeldatud allpool.

Teenustasutulud varahaldusteenuste osutamise eest klientidele kajastatakse perioodi jooksul, mil teenust osutatakse. Tulemustasusid kajastatakse, kui on väga tõenäoline, et

kajastatud müügitulu hiljem ei tühistata, mis on sageli siis, kui tasu saamise tingimused on täidetud.

Maakleritasud ja muud tasud seoses kolmandate osapoolte nimel tehtud tehingutega, näiteks äritegevuse soetamise või müügi korraldamine, kajastatakse tehingu lõpuleviimisel.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

Neto finantstulud

Kasumid ja kahjumid, mis tekivad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsvarade ja -kohustuste õiglase väärtuse muutustest kajastatakse real „Neto finantstulud“. Finantskohustuste, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, õiglase väärtuse muutus, mis tuleneb enda krediidiriskist, kajastatakse muus koondkasumis.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui ettevõttel on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

2.18 Varahaldusteenused

Grupp tegeleb varahaldusteenuste pakkumisega (lisa 22). Selliseid varasid, mille on Grupile hallata andnud kolmandad osapooled ja mis ei kuulu Grupile, kajastatakse bilansiväliselt. Antud varade haldamisest ja hoidmisest saadakse teenustasu ja Grupile nendega krediidiega tururiske ei kaasne.

2.19 Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Grupp rakendab IFRS 16 “Rendilepingud” esmakordselt alates 01.01.2019.

Rendilevõtjad peavad arvele võtma:

(a) varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väheväärtuslik; ning

(b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt.

Grupp rakendas standardit IFRS 16 “Rendilepingud” tagasiulatuvalt alates 01. jaanuarist 2019, aga ei ole korrigeerinud 2018. aasta võrdlusandmeid nagu on lubatud vastavalt standardi konkreetsete üleminekusätetega.

IFRS 16 rakendamisel kajastas Grupp rentimisega seotud põhivara ja rendikohustusi, mis vastavalt standardile IAS 17 „Rendid“ olid varasemalt klassifitseeritud kui kasutusrent.

Grupp rendib erinevaid kinnisvaraobjekte. Rendilepingud on tavaliselt tähtajaga kuni 5 aastat, kuid hõlmavad reeglina

pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Renditingimused lepitakse kokku iga lepingu baasil ja need võivad hõlmata mitmesuguseid erinevaid tingimusi.

Grupp kajastab rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohususena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval.

Rendikohustused kajastati rendimaksete nüüdisväärtusena. Kasutusõiguse vara hinnati summas, mis võrdub rendi kohustusega, kuna kasutusõiguse varade korrigeerimine ei olnud vajalik. Iga liisingumakse jaotatakse kohustuse ja finantskulude vahel. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi kasumiaruandes nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Rendivara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul vastavalt sellele, kumb on lühem.

Rendikohustused hõlmavad järgmiste rendimaksete nüüdisväärtust:

- püsimumaksed, millest on maha arvatud saadavad rendisoodustused
- muutuv rendimakse, mis põhineb indeksil või intressimääral (näiteks inflatsioon, Euribor)
- summad, mis rentnik eeldatavasti maksab jääkväärtuse tagatiste alusel
- ostuoptiooni kasutamise hind, kui on piisavalt kindel, et rentnik seda optiooni kasutab

Rendimumaksed diskonteeritakse kasutades rendilepingus sätestatud intressimäära, kui see on kergesti määratav, või Grupi sisemist laenuintressi määra. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida üürnik peaks maksma, et laenata vahendid, mida oleks tarvis sarnase väärtusega vara omandamiseks sarnases majanduskeskkonnas ning sarnastel tingimustel.

Lühiajaline rent on rent, mille rendiperiood on lühem kui 12 kuud. Väheväärtuslikud varad hõlmavad IT tehnikat ja väiksemaid kontorisisustuse esemeid. Renditähajaja määramisel kaalub juhtkond kõiki fakte ja asjaolusid, mis loovad majandusliku ajendi pikendamisevõimaluse rakendamiseks või pikendamisevõimaluse rakendamata jätmiseks. Pikendamisevõimalused (või perioodid pärast lõpetamisevõimalusi) on renditähajajale lisatud juhul, kui on väga tõenäoline, et renti jätkatakse (või ei lõpetata). Grupi juhtkond hindab sündmusi ja asjaolude muutusi, mis on juhtkonna kontrolli all ja mõjutavad optioonide kasutamise tõenäosust. Näiteks juhul kui lepingu pikendamise periood on muutunud (näiteks, Grupp on realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti ebakindlaks või Grupp ei ole realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti ebakindlaks).

Lepingute kohaselt ei ole Grupil lepingute lõppedes rendivaral bilansilist maksumust.

Standardi rakendamisel seisuga 01.01.2019 diskonteeriti rendimakseid kasutades Grupi keskmist sisemist laenuintressi määra 3,75%.

Grupp on kasutanud järgmisi standardiga lubatud praktilisi erandeid:

- Seisuga 01 jaanuar 2019 alla 12 kuuse rendiperioodi pikkusega kasutusrendi lepingute kajastamine raamatupidamises kui lühiajalised rendid
- väikese väärtusega varade rendilepingute välistamine
- rendivarade mõõtmisega seotud esmaste otsuste kulude välistamine standardi esmasel kohaldamisel

Arvestupõhimõtete muudatuse tulemusel suurenes seisuga 01.01.2019 finantsseisundi aruandes varade maht 4 042 tuhat eurot ning kohustuste maht 4 042 tuhat eurot. 2019. aasta jooksul kajastati uute rendipindadega seondult rendikohustusi lisaks summas 1 634 tuhat eurot, vaata ka Lisa 16, 18 ja 19.

2.20 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaksu põhimõtted Eestis

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Ettevõtte tulumaksumäär on 20/80 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendiväljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendiga. 2018. a on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustus ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10ndaks kuupäevaks.

Alates 2018. aasta teisest kvartalist on krediitdiasutused kohustatud tasuma kvartali kasumilt 14%-list avansilist tulumaksu vastavalt IFRS-ile (Lisa 27). Avansiline tulumaks tuleb maksuhaldurile tasuda kvartalile järgneva kolmanda kuu 10ndaks kuupäevaks. Avansiline tulumaks ei kuulu tagastamisele ja seega kajastatakse tasutud tulumaks kuluna, kuid selle arvelt saab krediitdiasutus vähendada tuleviku kasumijaotistelt tasumisele kuuluvat tulumaksusummat.

Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Vastavalt kohalikele tulumaksuseadustele maksustatakse Ühendkuningriigis ja Leedus ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga.

Ettevõtte tulumaksumäärad	2019	2018
Leedu	15%	15%
Ühendkuningriigid	19%	19%

Edasilükkunud tulumaks on arvestatud kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt maksuarvestuse ja konsolideeritud finantsaruandes kajastatud vara ja kohustuste bilansiliste väärtuste vahel. Põhilised ajutised erinevused tekivad põhivara amortisatsioonist ja edasikantavast maksukahjumist. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad nendel perioodidel, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvara ja kohustused on tasaarveldatud ainult ühe Gruppi kuuluva äriühingu piires. Edasilükkunud tulumaksuvara ajutistelt erinevustelt ning maksukahjumitelt kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui on tõenäoline, et see realiseerub läbi maksustatava kasumi tekke tulevikus. Edasilükkunud tulumaks arvestatakse ajutistelt erinevustelt investeringutest tütarettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui ajutise erinevuse realiseerumine on Grupi kontrolli all ja ajutise erinevuse realiseerumine lähitulevikus on ebatõenäoline.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisis 21.

2.21 Varade ja kohustuste saldeerimine

Finantsvarade ja -kohustuste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Täpsem informatsioon on toodud lisis 3.10.

2.22 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt üks kahekümnendik puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab ühe kümnendiku aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

2.23 Lõpetatud tegevused

Lõpetatav tegevusvaldkond on Grupi komponent, mis bilansipäeva seisuga liigitatud müügiks hoitavaks ja esindab eraldi olulist äritegevusvaldkonda või äritegevuse geograafilist piirkonda ning on osa eraldiseisvast koordineeritud plaanist realiseerida üksik oluline äritegevusvaldkond või äritegevuse geograafiline piirkond. Põhivara või müügigrupp liigitatakse müügiks hoitavaks, kui selle bilansiline jääkmaksumus kaetakse peamiselt müügitehinguga, mitte jätkuva kasutusega, ja müük on väga tõenäoline. Müügiks hoitavate varade gruppi kajastatakse bilansilises jääkmaksumuses või õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Lõpetatud tegevusvaldkonna tulemus ja rahavood näidatakse eraldi jätkuvate tegevusvaldkondade tulemusest ja rahavoo-gudest ning vastavalt korrigeeritakse ka võrdlusandmeid. Grupisesed tehingud lõpetatava ja jätkuvate tegevusvaldkondade vahel elimineeritakse vastavalt sellele, kas tehingud jätkuvate ja lõpetatava tegevusvaldkonna vahel jätkuvad ka pärast müügitehingut.

LISA 3 Riskide juhtimine

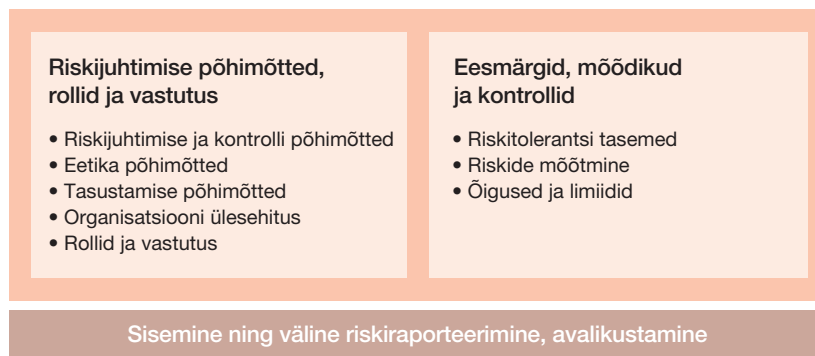
Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Oma igapäevastes toimingutes puutub LHV kokku mitmete riskidega. LHV riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta, juhtida ja raporteerida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu.

Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate

väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud riskijuhtimise poliitikas. Kapitali juhtimise põhimõtted ning eesmärgid on kirjeldatud vastavalt sisedokumentides (kapitali juhtimise poliitika ning kapitali eesmärgid). Detailsemad riskijuhtimise protsessid on kirjeldatud vastava valdkonna sise-eeskirjades.

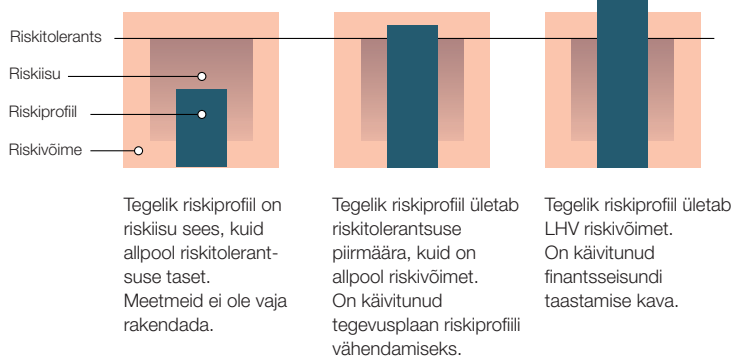
Riskijuhtimise üksuse eestvedamisel on LHV-l välja töötatud grupiülene riskiisu raamistik, mis on kinnitatud nõukogu poolt. Raamistik sisaldab muuhulgas kvantitatiivseid riskitolerantsi tasemeid peamiste riskide lõikes.

Riskiisu raamistik

Riskiisu peegeldab LHV valmisolekut võtta riske saavutamaks seatud ärieesmärke. Riskiisu limiiti on LHV enda jaoks nimetanud riskitolerantsiks - maksimaalne risk, mida ollakse valmis võtma, et saavutada võetud eesmärke.

Samuti on defineeritud riskivõime kui suurim risk, mida LHV on võimeline taluma. Alloleval joonisel on näitlikustatud kolm erinevat riskiprofiili taset vastu riskitolerantsi taset ning kirjeldatud lühidalt tegevusi antud situatsioonides.

Riskivõime (*risk capacity*) – maksimaalne kahju, mida LHV on võimeline taluma. Riskivõime ületamisel on käivitunud finantsseisundi taastamise kava.

Riskitolerants (*risk tolerance*) – maksimaalne risk, mida LHV on valmis oma eesmärkide saavutamiseks võtta. Riskitolerantsi ületamisel käivitub ettevõtte tasandil tegevused riskiprofiili vähendamiseks.

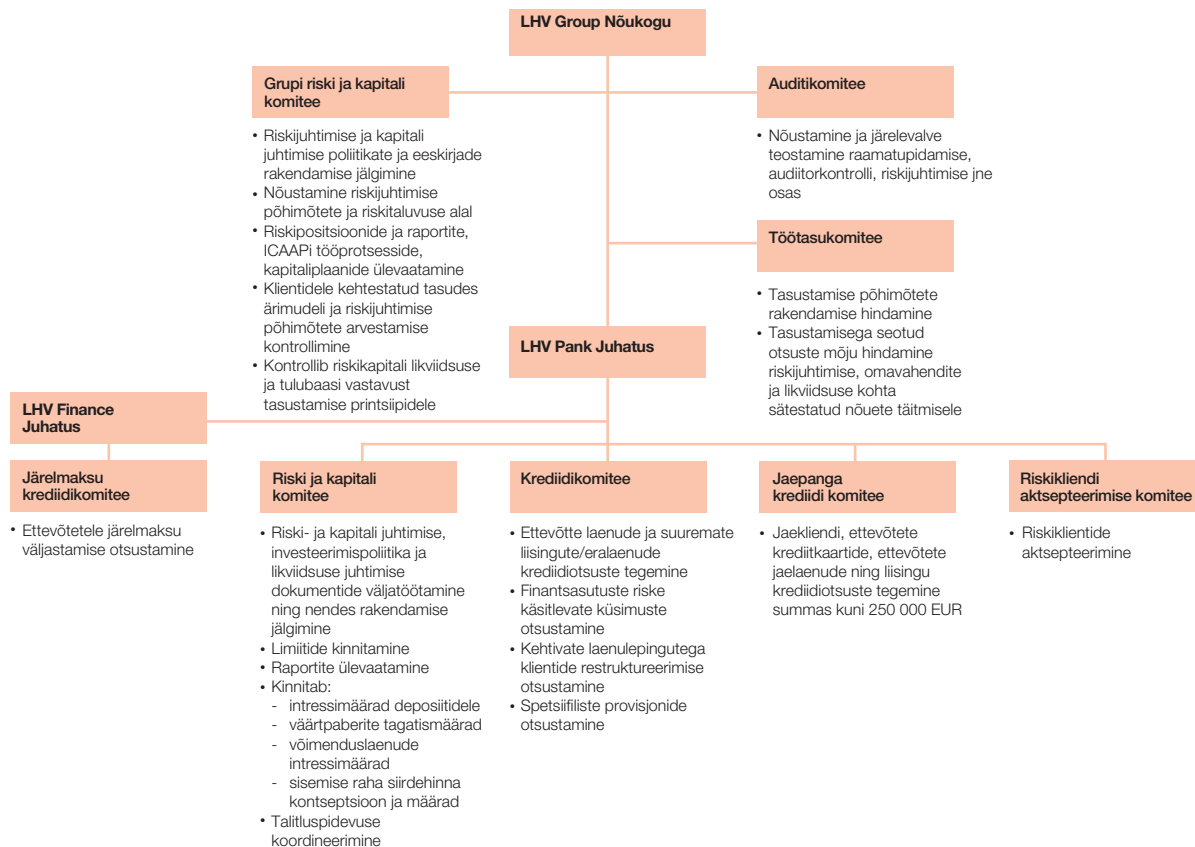
Riskiisu (*risk appetite*) on soovitatav riskitase, mida LHV plaanib oma plaanide ja eesmärkide elluviimiseks võtta. Riskiisu peegeldab soovivat riskiprofiili. Riskiisu maksimaalset taset defineeritakse riskitolerantsina.

Riskiprofiil (*risk profile*) - kombinatsioon LHV tegelikest riskidest, mis tulenevad meie tegevuste laadist, ulatusest ja keerulisuse astmest ning tegevuskeskkonnast.

Nagu jooniselt näha, kui tegelik riskiprofiil jääb riskiisu piiridesse, on tegemist ootuspärase olukorraga ning täiendavaid tegevusi ei ole vajalik ette võtta. Kui tegelik riskiprofiil ületab riskitolerantsi taset, võetakse kasutusele tegevusplaan riskiprofiili alandamiseks. Samuti on vajalik informeerida nõukogu. LHV riskiprofiili juhtimise ning riskiisu piiridesse jäämise eest vastutab esimene kaitseliin, sõltumatu monitooringu ning raporteerimise eest aga riskijuhtimise üksus. Finantsseisundi taastamise kava raames on kehtestatud varajaste hoiatuste tasemed kapitali-,

krediidiriski, tururiski, operatsiooniriski, likviidsusriski ning rahapesu tõkestamise riski lõikes. Riskitolerantsi tasemed on kirjeldatud iga vastava riski poliitikas, mis on kinnitatud nõukogu tasemel. Täpsemad juhised ja suunised on kirjeldatud eeskirjades.

LHVs on kindlaks määratud komiteede ning otsustuspädevuste süsteem. Peamiste komiteede funktsioonid on välja toodud alljärgneval joonisel.

Osana riskipoliitika raamistikust on LHV välja töötanud riskide esitatakse juhtorganitele, ja nende aruandlussagedusest. raporteerimise protsessi. All olev tabel annab ülevaate riski-juhtimisosakonna koostatud peamistest aruannetest, mis

Juhtorgan	Liikmed	Raporti nimetus	Raporti sagedus	Riskide kaetus
Grupi nõukogu	Grupi kõik nõukogu liikmed	Riskiraport	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tokestamine, Õigusaktide monitooring
		Vastavuskontrolli ülevaade	Kord aastas	Vastavusriskid
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid
Panga nõukogu	Panga kõik nõukogu liikmed	Riskiraport	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tokestamine, Õigusaktide monitooring
		Riskijuhtimise valdkonna ülevaated	Kord aastas	Kõik riskid
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid
Grupi Riski ja Kapitali Komitee	Rain Lõhmus, Andres Viisemann, Tiina Mõis	Riskiraport	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tokestamine, Õigusaktide monitooring
		Probleemsed laenukliendid	Kord kvartalis	Krediidirisk
Auditikomitee	Kristel Aarna, Urmas Peiker, Tauno Tats	Riskiraport	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tokestamine, Õigusaktide monitooring
Grupi CEO, Panga nõukogu esimees	Madis Toomsalu	Riskiraport	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tokestamine, Vastavusriskid, Õigusaktide monitooring
Panga Riski ja Kapitali Komitee	Panga juhatus, Kadri Haldre, Romet Enok	Riskiraport	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tokestamine, Vastavusriskid, Õigusaktide monitooring
		Talitlusvidevus testid ja planeerimine	Valmimisel	Operatsiooniriskid
		Riskide enesehindamine	Valmimisel	Operatsiooniriskid
Panga juhatus	Panga juhatuse liikmed	Vastavuskontrolli ülevaade	Kord aastas	Vastavusriskid
		Rahapesutokestamise ülevaade	Kord aastas	Rahapesu riskid
		Õigusaktide monitooring	Kord kuus	Vastavusriskid
		Vastavusauditid	Valmimisel	Vastavusriskid
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid

LHV on kehtestatud riskijuhtimise poliitika, mis seab riskijuhtimise raamistiku. Eraldi on kehtestatud oluliste riskikategooriate poliitika. Riske analüüsitakse ja monitooritakse ning raporteeritakse erinevatele tasemetele kuise ja kvartaalse regulaarsusega. Riskiraportis, mida koostatakse igakuiselt, tuuakse välja informatsioon riskitüüpide lõikes.

Riskiraport sisaldab informatsiooni ka kapitali adekvaatsuse kohta. See võimaldab saada regulaarselt tervikliku pildi kõikide oluliste riskide kohta ettevõtte tasandil ja jälgida nende arenguid, tuvastada kitsaskohti ja reageerida operatiivselt.

3.1 Kapitali juhtimine

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorganite poolt.

Grupp käsitleb kapitalina kapitali adekvaatsuse regulatsiooni kohaselt kehtivaid neto-omavahendeid. Grupi poolt hallatav kapital 31.12.2019 seisuga oli 241 801 tuhat eurot (31.12.2018: 167 457 tuhat eurot). Kapitali eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest kui ka sisemisest täiendavast puhvrist.

Grupp jälgib oma kapitali planeerimisel alljärgnevaid üldpõhimõtteid:

- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise ja võimaldab finantseerida uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;

• Kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esimese tasandi omavahenditel, sest ainult esimese tasandi omavahendid omavad kahjumite absorbeerimise võimet. Kõik muud kasutatavad kapitaliühikud on sõltuvuses esimese taseme omavahendite mahust;

• Grupi kapitali saab jagada: 1) reguleeritud miinimumkapital ja 2) grupi poolt hoitav kapitalivaru. Täitmaks oma pikaajalisi majanduslikke eesmärke peab Grupp püüdlema ühelt poolt reguleeritud miinimumkapitali proportsionaalse vähendamise suunas (läbi riskide vähendamise ja kõrge läbipaistvuse). Teiselt poolt peab Grupp püüdlema piisava ja konservatiivse kapitalivaru suunas, mis tagab majandusliku säilimise ka ränga negatiivse riskistsenaariumi korral;

• Grupi poolt seatud riskiisu on oluline sisend kapitali planeerimisele ja kapitali eesmärkide seadmisele. Kõrgem riskiisu tähendab kõrgema kapitalivaru hoidmist.

Omavahendid

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2019	31.12.2018
Sissemakstud aktsiakapital	28 454	26 016
Ülekurss	70 136	46 653
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	4 713	3 451
Muud reservid	212	78
Eelmiste perioodide jaotamata kasum/(kahjum)	69 452	50 193
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-18 319	-19 084
Aruandeperioodi kasum (COREP)	12 186	13 605
Mahaarvamised	-33	-194
Esimese taseme omavahendid	166 801	120 718
Täiendav esimese taseme kapital	20 000	0
Esimese taseme omavahendid kokku	186 801	120 718
Allutatud kohustused	55 000	50 900
Teise taseme omavahendid kokku	55 000	50 900
Kokku neto-omavahendid	241 801	171 618

Krediitiasutuse omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed või ületama krediitiasutuste seaduses sätestatud aktsiakapitali (5 miljonit eurot) minimaalsuurust. Alates 2014. aastast hakkas Euroopa Liidus pankade ja investeerimisühingute kapitalile kehtima õigusraamistik (CRD IV/CRR), mis põhineb suures osas Baseli pangandusjärelevalve komitees kokkulepitud, nn Basel III raamistikul. Antud reegliti eesmärk on tugevdada finantssektori vastupidavust majandusšokkidele ja tagada selle abil majanduse piisav ning jätkusuutlik rahastamine. Oluliste muudatustena

näevad selle regulatsiooni nõuded krediitiasutustele ette varasemast rohkema ja kvaliteetsema kapitali hoidmist ning ühtlustatud raamistikku likviidsuspuhvrite kujundamiseks. Kapitalinõuete direktiivis on määratletud ka makrofiinantsjärelevalve meetmed, millega liikmesriigid saavad ohjeldada tsüklit võimendavat krediitiasutuste käitumist ning leevendada turustruktuurist tulenevaid riske. Igal aastal on määrustesse sisse viidud täiendavad väiksemad muudatused ja täielikult uuendatud määrus jõustub alates 2022. aastast.

Otsekohalduva määrusega kohustatakse kõiki Euroopa Liidu tegutsevaid krediidiasutusi (ja neid konsolideerivad valdusettevõtteid) ning investeerimisühinguid hoidma riskivarade suhtes 4,5% ulatuses esimese taseme põhiomavahendeid (CET1 - common equity tier 1) ning 6,0% ulatuses esimese taseme omavahendeid (Tier 1 kapital). Kogu kapitalinõue (CAD), mis sisaldab nii esimese taseme kui ka teise taseme omavahendeid, jääb seni kehtinud 8,0% juurde.

Lisaks ühtsetest reeglitest lähtuvatele põhinõuetele on direktiiviga määratletud kapitalipuhvrite kujundamise põhimõtted. Eestis on lisaks omavahendite baasnõuetele krediidiasutustele kehtestatud kapitali säilitamise ning

süsteemse riski puhvid, vastavalt 2,5% (määratud Finantsinspeksiooni poolt) ning 1,0% (määratud Eesti Panga poolt) ja süsteemselt olulise krediidiasutuse puhver (määratud Finantsinspeksiooni poolt).

2018. aastal muutus kapitalinõuete rühmitamine ning SREP puhvid viidi kõrgematesse kapitalipuhvritesse. Iga puhvri rikkumine toob endaga kaasa reguleerijate tegevuse ja esimene selles nimekirjas on Eesti Keskpank, kes võib limiteerida tehinguid Euroopa Keskpangaga.

Viimasele lisandub veel krediidiasutuse spetsiifiline täiendav Pillar 2 nõue. Ülevaade kapitalinõude kujunemisest 31.12.2019 seisuga on toodud alljärgnevas tabelis:

Nõuded	CET1	Tier 1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Pillar 2 kapitalinõue	0,39%	0,52%	1,53%
Mitte-residentidest finantsvahendajate deposiidid*	0,28%	0,28%	0,28%
SREP kapitalinõuded kokku	5,17%	6,80%	9,81%
Kapitalisäilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemselt olulise krediidiasutuse puhver	1,00%	1,00%	1,00%
Süsteemse riski puhver	1,00%	1,00%	1,00%
Vastutsüklikiline puhver	0,00%	0,00%	0,00%
Kapitalinõuded kokku	9,67%	11,30%	14,31%

* Kapitalinõue on volatiilne ning on 0,2% mitte-residentidest finantsvahendajate deposiitidest. Siinkohal kasutatakse suhtarvude arvutamiseks finantsplaanide mahtusid.

	CET1	Tier 1	CAD
Kapitalinõuded alates august 2017*	7.92%	9.42%	11.42%
Kapitalinõuded alates oktoober 2016*	8.00%	9.50%	11.50%

* Lisaks regulatiivsele miinimumile rakenduvad ka Pillar 2 nõuded ja süsteemselt olulisuse nõuded, mis lisati kapitalinõudele eraldi nõueta. 2018. aastast on need nõuded kapitalinõude regulatiivse miinimumnõude osaks.

Kapitaliseerimise tasemed pole mitte suurenenud panga riskitaseme suurenemise tõttu, vaid Panga suurenenud turuosa tõttu. 2018. aastal loeti LHV üheks neljast süsteemselt oluliseks pangaks Eestis. See otsus on suurendanud kapitalipuhvrit 0,5% võrra alates 1. juulist 2018 ja veel 0,5% võrra alates 01. jaanuarist 2019. LHV on lähenenud kapitalijuhtimisele konservatiivselt ja on hoidnud võrreldes regulatsioonidega täiendavaid sisemisi puhvreid.

Sisemised kapitalinõuete eesmärgid 2019. aastaks olid:

- Tier 1 põhiomavahendite kapitalinõue 10,40% (2018: 10,49%)
- Tier 1 kapitalinõue 12,10% (2018: 12,21%)
- Kogu kapitalinõue 15,50% (2018: 15,06%)
- Finantsvõimenduse määr 3,50% (pole muutunud)
- MREL suhe 6,08% (pole muutunud)

LHV sai uue SREP-i aruande alles jaanuaris 2020, mille kohaselt jäävad kapitaliseerimisnõuded 2020. aastal

peaaegu samaks. Uued sisemised eesmärgid seab nõukogu järgmisel korralisel koosolekul veebruaris.

Igal aastal kinnitab Grupi nõukogu kapitaliseerituse eesmärgid ja kapitali adekvaatsuse sihttaseme katmaks võimalikke riske. Samuti viiakse igal aastal läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik sisemine kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Finantsinspeksioon teatas LHV-le jaanuaris 2020, et MREL-i nõue muutub alates 2021. aasta II kvartali lõpust 10,15% tasemele, kuna LHV-d käsitletakse kui süstemaatilist panka ning pank peab hoidma märkimisväärses koguses sobivaid kohustusi, mida saaks konverteerida omavahenditeks kriisilahendusprotsessi korral.

Kapitali adekvaatsust ja seaduses ette nähtud kapitali kasutamist jälgib finantsosakond. Järelevalveorganile esitatakse regulaarselt aruandlus krediidiasutuse kehtestatud usaldatavusnormatiivide nõuete ning riskide katmiseks vajalike kapitalinõuete täitmise kohta. Grupp kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standard-

meetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit.

LHV Varahalduse kui fondivalitseja omavahendid peavad igal hetkel ületama investeerimisfondide seaduses sätestatud aktsiakapitali (3 miljoni eurot) minimaalsuurust. Alates 10. jaanuarist 2017 peavad fondivalitseja neto-omavahendid olema 0,5% kõigi tema valitsetavate fondide turuväärtuse osalt, mis on alla ühe miljardi euro ning 0,02% kõigi tema valitsetavate fondide turuväärtuse osalt, mis ületab ühte miljardit eurot.

Grupp ja tema tütarettevõtted on aruandeaastal ning võrreldavatel perioodidel täitnud kõiki kapitalinõudeid.

3.2 Krediidirisk

Krediidirisk on rahalise kahju tekkimise risk, kui Grupi kliendid või turu vastaspoolad ei suuda täita nende lepingulisi kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide deposiitidest, võlakirjadest, kõige rohkem aga klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest, antud garantiidest ja muudest nõuetest ning väljastamata laenudest.

Krediidirisk on üks suuremaid riske Grupi tegevuses, mistõttu haldab juhtkond hoolikalt oma avatud positsioone krediidiriskile. Krediidiriski hindamiseks analüüsib Grupp oma klientide ja äripartnerite tegevust ja finantsseisundit. Pärast laenu heakskiitmist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet ja tagatise väärtust. Krediidiriski haldamine ja kontroll on tsentraliseeritud krediidiriski juhtimise osakonna poolt, mis raporteerib regulaarselt Juhatusele ja Nõukogule.

3.2.1 Krediidiriskide jaotus

Grupp jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevatesse olulisematesse kategooriatesse:

- nõuded keskpangale ja krediidasutustele (tabelites kasutatud "pankadele") ja investeerimisühingutele
- võlakirjad ja tuletisinstrumentid
- finantsvõimenduslaenud (laenud aktsiate või võlakirjade tagatisel)
- ettevõttele laenu portfelli, sealhulgas
 - laenud ja arvelduslaenud
 - finantsgarantiid
 - kaubalaenud
 - faktooring
 - liising
 - valmisolekulaenud
- jaelaenu portfelli, sealhulgas
 - hüpoteeklaenud (kodu- ja eralaenud)
 - tagatiseta tarbimislaenud
 - järeilmaks
 - krediitkaardid ja eraisikute arvelduskrediit
 - liising
 - jaelaenud ja arvelduslaenud VKE-dele
 - Finantsgarantiid VKE-dele
 - valmisolekulaenud

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	1 271 153	682 658
Finantsvarad õiglasel väärtusel (võlakirjad)	12	32 335	38 756
Laenud ja nõuded klientidele	13	1 687 034	918 761
Muud nõuded klientidele	14	3 551	3 721
Muud finantsvarad	15	2 246	2 936
Finantsvarad kokku		2 996 319	1 646 832
Bilansivälised kohustused, v.a. tegevusgarantiid	23	373 379	198 210
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon		3 369 698	1 845 042

3.2.2 Krediidiriski mõõtmine

Kõikide laenukoostöötajate, v.a. võimenduslaenu puhul kasutatakse LHV kliendi krediidiriski hindamiseks kas reitingu- või skooringsüsteeme nagu allolevas tabelis välja toodud.

Jaeklientide krediidiotsuste tegemisel kasutatakse raudse laenu maksejõuetuse tõenäosuse (PD) mudeleid, olemasolevate lepingute jaoks aga portfelli skooringu PD-mudeleid. Samuti on olemas eraldi mudelid maksevõimetuselt tingitud kahjumäära (LGD) ja krediidi ümberhindlusteguri (CCF) mõõtmise katmiseks.

Kliendi tüüp	Segment	Definitsioon	PD	LGD	CCF/EAD
Ettevõtte	Suured ettevõtted	Juriidilised isikud, kelle riskipositsiooni maht \geq 500 tuhat EUR (2018: 250 tuhat eurot)	Reitingu mudel	Sisemine mudel	Sisemine mudel
Jaeklient	VKE, sh mikroettevõtted	Juriidilised isikud, kelle riskipositsiooni maht $<$ 500 tuhat EUR (2018: 250 tuhat eurot)	Skooringu mudel		
	Hüpoteeklaenu	Kõik eraisikute hüpoteeklaenu	Skooringu mudel		
	Tagatiseta jaelaenu	Kõik eraisikute jaelaenu	Skooringu mudel		

(a) Laenu ja nõuded pankadele ning investeerimisühingutele

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse keskpangas, teistes korrespondentpankades ning investeerimisasutustes, kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. Laenu ja nõuded keskpangale, krediidasutustele ja

investeerimisühingutele ei ole tähtaega ületanud ning on tagamata. Grupi vahendid hinnatakse vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele (keskpang on reitinguta). Kui erinevatel agentuuridel on erinevad reitingud, kasutatakse kas keskmist või konservatiivsuse põhimõttel madalamat reitingut. Grupi vahendid on hoiustatud järgnevalt:

Reiting

(tuhandetes eurodes)

	Krediidi- asutused	Investeerimis- ühingud	Kokku 31.12.2019	Krediidi- asutused	Investeerimis- ühingud	Kokku 31.12.2018
Keskpang (Eesti Pank, The Bank of England)	1 232 733	0	1 232 733	639 862	0	639 862
AA- kuni AA+	312	0	312	209	0	209
A- kuni A+	7 993	0	7 993	11 352	0	11 352
BBB kuni BBB+	4 091	4 917	9 008	5 661	16 505	22 166
B kuni B+	0	556	556	0	500	500
Reitinguta	20 551	0	20 551	8 569	0	8 569
Kokku (Lisa 10)	1 265 680	5 473	1 271 153	665 653	17 005	682 658

Reitinguta krediidasutusteks on pangad ja finantsinstitutsioonide, millel pole välist krediidireitingut, kuid juhatus hindab nende krediidikvaliteedi heaks põhinedes kättesaadavale turuinformatsioonile. Kui finantsinstitutsioonidel pole välist krediidireitingut ja need on EL-i suurte pankade tütarettevõtte, sellisel juhul on kasutatud emaettevõtte krediidireitingut. Juhatus on hinnanud, et krediidasutuste ja investeerimisühingute oodatavad krediidikahjumid on ebaolulised arvestades osapoolte tugevaid reitinguid, finantsseisundit ja lühiajalist majanduslikku väljavaadet, sest Grupp omab vastaspoolte juures ainult väga likviidseid positsioone. Vt ka Lisa 3.2.4.2.

(b) Võlakirjad ja tuletisinstrumendid

Võlakirjade krediidiriski võtmisele kehtestatakse limiidid vastavalt emitendi reitingule krediidikomitees. Limiitide piires otsustab investeringud riski ja kapitali komitee või selleks volitatud töötajad.

Võlakirjadest tulenevad põhiosa ja tekkepõhised intressinõuded ei ole tähtaega ületanud. Võlakirjadel puuduvad tagatised.

Vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele jaguneb Grupi õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande (FVTPL) võlakirjaportfell järgnevalt:

Reiting

(tuhandetes eurodes)

	Kohustuslik FVTPL				Kokku 31.12.2019
	Investeeringis- portfell	Likviidsus- portfell	Kauplemis- portfell	Valuuta- forwardid	
AAA	11 627	0	0	0	11 627
A- kuni A+	2 890	17 814	0	0	20 704
Reitinguta	0	0	0	4	4
Kokku (Lisa 11,12)	14 517	17 814	0	4	32 335

Reiting

(tuhandetes eurodes)

	Kohustuslik FVTPL				Kokku 31.12.2018
	Investeeringis- portfell	Likviidsus- portfell	Kauplemis- portfell	Valuuta- forwardid	
AAA	0	18 439	0	0	18 439
A- kuni A+	18 006	0	0	0	18 006
AA- kuni AA+	0	1 229	0	0	1 229
Reitinguta	0	0	1 023	59	1 082
Kokku (Lisa 11,12)	18 006	19 668	1 023	59	38 756

Võlakirjade klassifitseerimine FVTPL-na põhineb juhatuse hinnangule instrumendi ärimudelile ja kuidas juhatus selliseid investeeringuid monitoorib. Seetõttu võeti IFRS 9

kasutusele võtmisel alates 01. jaanuarist 2018 mõõtmiste aluseks õiglane väärtus muutustega läbi kasumiaruande.

(c) Muud nõuded**Muude nõuete krediitkvaliteet**

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Muud nõuded (tähtajalised)	3 440	3 498
Muud nõuded (üle tähtaja)	111	223
sh nõuded eraisikutele	101	196
sh nõuded juriidilistele isikutele	10	27
Kokku (Lisa 14)	3 551	3 721

11. veebruari 2020 seisuga on laekumata nõudeid summas 205 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole Grupp muid nõudeid maha kandnud. Muud finantsvarad (Lisa 15) summas 2 936 tuhat eurot (31.12.2018: 2 289 tuhat eurot) on garantiideposiidid Balti börsidel, mis tagavad kauplemistehinguid Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel ning Visa ja MasterCard krediitkaartide tehingute tagamiseks. Grupp hindab nimetatud vastaspoolte krediidiriski väga madalaks.

(d) Finantsvõimenduslaenud

LHV Pank annab klientidele võimenduslaene aktsia- või võlaväärtpaberite tagatisel ehk võimaldab finantsvõimendust. Laenu maksimaalne summa sõltub investeeringukontol hoitavate tagatisvarade turuväärtusest ja LHV Panga poolt määratud üldisest limiidist, milleks on 100 tuhat eurot (või selle ekvivalent välisvaluutas) kliendi kohta. Piirmäär ületavate laenude, aga mitte kõrgemate kui 500 tuhat eurot, väljastamine eeldab kliendi poolt tagatiseks pakutava portfelli ning üldise kliendi finantsolukorra analüüsi ning

otsus kuulub finantsjuhi ja maaklertegevuse juhi pädevusse. 500 tuhandet eurot ületavate laenude väljastamine eeldab kliendi poolt tagatiseks pakutava portfelli ning üldise kliendi finantsolukorra analüüsi ning otsus kuulub krediitkomitee pädevusse. Grupp on seadnud piisavalt konservatiivsed piirangud laenude ja tagatiste väärtuse suhtele. LHV Panga poolt tagatisena aktsepteeritavate turukõlbulike finantsinstrumentide loetelu ja tagatismäärad on avaldatud LHV Panga kodulehel www.lhv.ee.

(e) Ettevõttelaenude portfelli

Ettevõttelaenude portfelli kliente hinnatakse individuaalselt. Iga kliendile määratakse krediitireiting vahemikus 1-13, kus 1 tähendab madalaimat maksejõuetuse tõenäosust ning 13 viitab maksejõuetusele. Krediitireiting määratakse kliendile finantsseisu ja äririski hinnangu koostamisel. Arvesse võetavad spetsiifilised finantsuhtarvud ja äririskid sõltuvad sellest, missugust reitingumudelit kasutatakse: äri-, kommerts-kinnisvara, elamuehitus ja kaubad. Krediitireitingu määrab krediidianalüütik ning selle kinnitab krediitdijuht, kuid lõplik riskivõtmine otsustatakse krediitkomitees ühehääle otsuse alusel.

Iga kliendi kohta teostatakse peale laenu väljastamist järelmonitooringut tema finantsseisundi kohta vähemalt kord kvartalis. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle kõik kliendihinnangud. Jälgimise all olevate klientide finantstulemusi, likviidsust ja tagatiste väärtust jälgitakse tihedamini.

Detailsem info laenude krediitkvaliteedi kohta vt lisa 3.2.4.

(f) Jaelaenuid VKE-dele

2016. aastal alustati mikrolaenu pakkumist. See laen on suunatud kasvufaasis mikroettevõtjatele ja maksimaalne laenusumma on kuni 25 000 eurot.

Lisaks mikrolaenudele kuuluvad ka muud ettevõtete krediidikohustused summas alla 500 tuhande euro (kuni mai 2019 alla 250 tuhande euro) jaepanganduse valdkonna alla. Alla 500 tuhande euroseid krediidikohustusi analüüsitakse kuluefektiivsema skooringuprotsessiga. Skooring teostatakse taotluse hetkel ning on üks kriteeriumitest laenu väljastamiseks.

Laenu makseviivituse tõenäosuse (PD) leidmiseks kasutatakse ettevõtte finantsandmeid ja informatsiooni maksekäitumise kohta. Finantsandmete alusel võetakse arvesse ettevõtte varade ja kohustuse struktuuri, kasumlikkust ja rahavoo suhtarve. Juriidiliste isikute jaelaenuid on aruandes toodud real jaelaenuid.

Detailsem info laenude krediidikvaliteedi kohta vt lisa 3.2.4.

(g) Tagatiseta tarbimislaenuid ja järelmaks

Grupp pakub tarbimislaene ja järelmaksu oma Eesti tütar-ettevõtja LHV Finance kaudu. Maksimaalne laenusumma on kuni 20 tuhat eurot ja järelmaksusumma eraisikutele 10 tuhat eurot ja järelmaksusumma ettevõtetele 20 tuhat eurot. Järelmaksu pakutakse kaubanduspartnerite kaudu. Kliendi krediidikäitumise hindamiseks kasutatakse skooringuid, mis antakse kliendile taotluse sisseandmisel ja selle olemasolu on üheks kriteeriumiks krediidid väljastamisel.

Vastavalt Grupi poolt sõlmitud lepingutele müüakse suurem osa ületähtaegsetest tarbimislaenudest ja järelmaksudest, peamiselt kui laenuid on ületanud tähtaja vähemalt 79 päeva.

Detailsem info laenude krediidikvaliteedi kohta vt lisa 3.2.4.

(h) Krediidikaardid

LHV Pank väljastab krediidikaarte ning koostöös Tallinna Kaubamajaga Partner krediidikaarte. Sarnaselt tarbimislaenudele ja järelmaksule müüakse enamus üle tähtaja laene, kui need on 79 päeva üle tähtaja.

Detailsem info laenude krediidikvaliteedi kohta vt lisa 3.2.4.

(i) Öppelaenuid

2018. aastal hakkas Grupp pakkuma öppelaene. Öppelaenuid on suunatud tudengitele, aitamaks katta õpingute jooksul tekkivaid kulutusi. Maksimaalne riigi poolt tagatud öppelaenu summa ühe akadeemilise aasta kohta on 2 000 eurot.

Detailsem info laenude krediidikvaliteedi kohta vt lisa 3.2.4

(j) Hüpoteeklaenuid

2013. aastal alustas Grupp ainult Tallinna ja Tartu piirkonna klientidele piiratud mahus hüpoteeklaenude (eralaenuid) väljastamist. 2016. aasta sügisel alustas Grupp hüpoteeklaenu (kodulaenu) väljastamist suurele hulgale jaeklientidele, ilma eestisestest regionaalsete piiranguteta. 2019. aasta novembris omandas LHV Danske Panga Eesti filiaali eraisikute hüpoteeklaenude portfelli. Maksimaalne laenusumma on kooskõlas Eesti Panga poolt kehtestatud regulatsioonidega.

Detailsem info laenude krediidikvaliteedi kohta vt lisa 3.2.4.

(k) Liising

Pank pakub liisingutoodeid nii era- kui ka juriidilistele isikutele. Klientide krediidivõime hindamiseks kasutatakse reitingumudelit laenujäägi puhul üle 500 tuhande euro ja skooringumudeleid, kui laenujääk on alla 500 tuhande euro. Liisingu puhul kasutatakse sama reitingumudelit, mida juriidiliste isikute portfellis klientide krediidivõime hindamiseks.

Detailsem info laenude krediidikvaliteedi kohta vt lisa 3.2.4.

Riskikontsentratsioon

Riskide maandamiseks on Grupi krediidipoliitikas kehtestatud mitmed regulaarselt monitooritavad ja raporteeritavad tolerantsuse piirmäärad. Sellised piirmäärad on kehtestatud kogu krediidiportfellile ja eraldiseisvalt kõige suuremale - äri-laenude portfelli. Kõige olulisemad mõõdikud ja piirangud, mida mõõdetakse iga kvartali viimase päeva seisuga, on järgmised:

- Väikelaenude osakaal Grupi laenuportfelligi
- Mitteresidentidest klientide finantseerimise osakaal Grupi laenuportfelligi
- Varipanganduse osakaal netoomavahenditest
- Kümne suurima laenukliendi osakaal netoomavahenditest
- Kõrgema riskiga klientide osakaal äri-laenude portfelligi
- Toitlustus- ja ehitussektori osakaal äri-laenude portfelligi
- Rahastamise osakaal väljaspoole Eestit (sh Euroopa Liit ja Ühendkuningriigid)

Finantsvarade ja -kohustuste jaotumine riikide lõikes kajastub järgnevas tabelites.

Seisuga 31.12.2019 oli suure riskikontsentratsiooniga, st individuaalselt või seotud grupi riskiga üle 10% Grupi

neto-omavahenditest (NOV), väljastatud laenu 10 kliendile (2018: kokku 8), mis moodustasid kokku 160% NOV-st (2018: 111%).

31.12.2019 seisuga ei ole Grupp investeerinud kõrge riskikontsentratsiooniga võlakirjadesse (2018: 2 emitendi võlakirjad, 21% NOV-st). Klientide hoiustest on suure riskikontsentratsiooniga 3 kliendi hoiused (2018:3), mis moodustavad 192% NOV-st (2018: 89%). Kokku on 3 klienti,

kes omavad rohkem kui 1% kogu hoiustest (2018: 6). Nende kogu hoiuste summa oli 463 miljonit eurot (2018: 189). Top 20 hoiustajate osakaal oli 31.12.2019 seisuga 25,5% võrrelduna üle 20% 2018. aasta lõpu seisuga.

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Saksamaa	Muu EL	USA	UK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	1 229 169	0	0	0	0	10 972	4 929	23 041	3 042	1 271 153
Finantsvarad											
õiglasel väärtusel	11, 12	8 484	760	19 951	0	9 840	1 907	4	0	16	40 962
Laenu ja nõuded klientidele	13	1 656 373	445	287	5 574	840	19 951	379	0	3 185	1 687 034
Nõuded klientidele	14	3 551	0	0	0	0	0	0	0	0	3 551
Muud finantsvarad	15	110	0	0	0	0	0	2 136	0	0	2 246
Finantsvarad kokku		2 897 687	1 205	20 238	5 574	10 680	32 830	7 448	23 041	6 243	3 004 946
Klientide hoiused ja saadud laenu	17	1 870 475	12 725	1 503	19 564	372 390	394 310	1 241	0	54 354	2 726 562
Allutatud kohustused	20	75 000	0	0	0	0	0	0	0	0	75 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	18	20 739	0	4	27	0	13	3	3	0	20 789
Finantskohustused											
õiglasel väärtusel	12	8	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Finantskohustused kokku		1 966 222	12 725	1 507	19 591	372 390	394 323	1 244	3	54 354	2 822 359

31.12.2018

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Saksamaa	Muu EL	USA	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	650 321	0	0	0	0	13 599	16 541	2 197	682 658
Finantsvarad										
õiglasel väärtusel	11, 12	8 392	772	17 242	0	1	20 704	43	0	47 154
Laenu ja nõuded klientidele	13	886 881	52	10 561	1 524	6	18 433	175	1 129	918 761
Nõuded klientidele	14	3 706	1	5	0	0	0	0	9	3 721
Muud finantsvarad	15	111	0	0	0	0	0	2 825	0	2 936
Finantsvarad kokku		1 549 411	825	27 808	1 524	7	52 736	19 584	3 335	1 655 230
Klientide hoiused ja saadud laenu	17	1 154 012	10 041	951	3 414	13 274	220 749	3 085	38 256	1 443 782
Allutatud kohustused	20	50 900	0	0	0	0	0	0	0	50 900
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	18	21 381	0	4	27	0	13	3	0	21 428
Finantskohustused										
õiglasel väärtusel	12	11	0	0	0	0	0	0	0	11
Finantskohustused kokku		1 226 304	10 041	955	3 441	13 274	220 762	3 088	38 256	1 516 121

Laenude jaotus majandusharude lõikes (brutos):

(tuhandetes eurodes)	31.12.2019	%	31.12.2018	%
Eraisikud	738 152	43,6%	214 702	23,1%
Kinnisvaraalaane tegevus	353 405	20,9%	246 930	26,6%
Tööstus	114 104	6,7%	98 073	10,6%
Kunst ja meelelahutus	42 638	2,5%	34 582	3,7%
Finantstegevus	71 690	4,2%	95 697	10,3%
Hulgi- ja jaekaubandus	80 767	4,8%	24 378	2,6%
Haldus- ja abitegevused	67 064	4,0%	39 808	4,3%
Veondus ja laondus	15 337	0,9%	11 076	1,2%
Põllumajandus	59 657	3,5%	20 231	2,2%
Muud teenindavad tegevused	7 290	0,4%	25 669	2,8%
Ehitus	38 951	2,3%	35 808	3,9%
Info ja side	7 017	0,4%	4 115	0,4%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	47 368	2,8%	18 779	2,0%
Haridus	1 976	0,1%	2 391	0,3%
Muud tegevusalad	47 722	2,8%	56 798	6,1%
Kokku (Lisa 13)	1 693 138	100%	929 037	100%

Laenud ja ettemaksud (sh laenukohustused ja garantiid)

Krediidiriski hindamine riskijuhtimise eesmärgil on keerukas ning vajab mudelite kasutamist, kuna avatus varieerub tulenevalt muutustest majandussituatsioonis, eeldatavatest rahavoogudest ning aja möödumisest. Krediidiriski hindamine portfelliina käsitletud varade osas sisaldab veelgi hinnanguid, nagu maksejõuetuse tõenäosus, kaasnev kahjumäär ja maksejõuetuste korrelatsioon vastaspoolte vahel. Grupp mõõdab krediidiriski kasutades makseviivuse tõenäosust (PD), makseviivuse hetkel oleva laenu suurust (EAD) ja kahjumäära makseviivuse korral (LGD). Samast lähenemist kasutatakse oodatava krediidikahjumi (ECL) leidmiseks vastavalt IFRSile 9. Lisainformatsiooni jaoks vt lisa 3.3.2.

Krediidiriski skaala

Grupp kasutab sisemise krediidiriski hindamise skaalat, mis kajastab vastaspoole makseviivuse tõenäosust (PD). Grupi sisemised reitingumudelid on kohandatud vastavalt vastaspoole kategooriale. Laenuvõtja ja laenuspetsiifiline informatsioon, mis kogutakse laenu taotlemise ajal (nagu näiteks kasutatav tulu ja tagatiste väärtus jaelaenude puhul ning käive ja sektor ettevõtelaenude puhul), sisestatakse reitingu mudelisse. Seda täiendatakse ka välise andmetega nagu krediidiinfo skoorid iga laenuvõtja kohta. Lisaks sellele võimaldavad mudelid lisada sinna ka krediidiriski juhi eksperthinnanguid. See võimaldab arvestada informatsiooniga, mida ülejäänud andmed ei sisalda.

Krediidiriski klassid on kalibreeritud selliselt, et maksejõuetuse risk suureneb eksponentsiaalselt iga järgneva kõrgema klassi puhul. Näiteks PD erinevus 4 ja 5 klassi vahel on väiksem kui erinevus klasside 7 ja 8 vahel.

Järgnevalt on Grupi iga portfelliitüübi kohta välja toodud täiendavad kaalutlused:

Jaelaenud

Pärast esmast arvelevõtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor. Igasugune informatsioon laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada laenuvõtja maksekäitumist (nt töötus ja varasemad seadusrikkumised) inkorporeeritakse samuti antavasse skoori, mis lisatakse PD arvestusse.

Ettevõtete laenud

Ettevõtete reitingud määratakse laenusaaaja tasandil. Krediidianalüütik lisab ajakohastatud ja uue informatsiooni ning krediidi hinnangud laenusüsteemi järjepidevalt. Lisaks sellele uuendab analüütik informatsiooni kliendi maksevõime kohta igal aastal näiteks avalike finantsaruannete põhjal. Selle põhjal määratakse uuendatud sisemine krediidi reiting ja PD.

Treasury

Treasury võlakirjaportfellis olevate võlakirjade puhul kasutatakse välise reitinguagentuuride reitinguid, mida avalikustatakse, monitooriakse ja uuendatakse pidevalt. Iga reitingu PD seotakse reitinguskaalaga.

Likviidsusrisk

Kuna LHV hoiab oma likviidseid varasid peamiselt ECB-s, siis likviidsusriski kontsentratsioonirisk mõjutab enim rahastamise riske. 98% ulatuses on LHV rahastatud deposiitidega, mistõttu on likviidsuse kontsentratsiooniriski mõõtmiseks kõige olulisem näitaja deposiitide kontsentratsioon (Lisa 3.2.2. Riskikontsentratsioon).

Krediidirisk

Grupi ettevõtelaenu PD hindamise meetod koosneb 13 krediidiritingust, kus 1 on madalaima ja 13 kõrgeima krediidiriskiga. Reitingud 1 ja 2 omistatakse ainult reitinguagentuuride Fitch, Moody's ja Standard & Poor's keskmise reitingu põhjal, Grupi finantsanalüüs viiakse läbi lähtuvalt vajadusest. Seega omistatakse reitingud 1 ja 2 ainult rahvusvahelistele ettevõtetele ja organisatsioonidele ning omavalitsustele ja riikidele, mille maksesuutlikkust on reitin-

guagentuurid oma investeerimisjärgu reitinguga kinnitanud. Reitinguagentuuride hinnangul põhinevad osaliselt ka reitinguklassid 3 kuni 13, ehkki selles kategoorias on peamiselt rahvusvahelise reitinguta Eesti ettevõtted.

Grupi sisemine reitinguskaala ettevõtelaenule ja vastavad välised reitingud on toodud alljärgnevas tabelis:

LHV reiting	LHV kirjeldus	PD%	S&P	Moody's
1		0,03	AAA	Aaa
2		0,05	AA+	Aa1
3		0,10	AA, AA-	Aa2, Aa3
4		0,20	A+,A,A-	A1,A2,A3
5	Investeerimisjärgu reiting	0,30	BBB+	Baa1
6		0,40	BBB	Baa2
7		0,50	BBB-	Baa3
8		1,00	BB+,BB	Ba1,Ba2
9		2,50	BB-	Ba3
10	Mitte-investeerimisjärgu reiting	5,00	B+	B1
11	(spetsiaalne monitoorimine)	10,00	B,B-	B2,B3
12		30,00	CCC/C	Caa
13	Maksejõuetus	100,00	D	C

Reitinguid valideeritakse ja kalibreeritakse vähemalt korra aastas, et need vastaksid viimastele prognoosidele kliendi maksejõuetuste tegelike tõenäosuse kohta.

Kõikidel jaelaenudel on käitumuslik skoor, mis seotakse PD-ga. Jaelaenud on jagatud kolme gruppi: investee-

risjärg, spetsiaalne jälgimine ja maksejõuetu. Investeerimisjärg määratakse kui laen ei ole bilansipäeva seisuga võlas. Spetsiaalse jälgimise staatus määratakse kui laen on üle 31 päeva võlas ning maksejõuetus määratakse vastavalt maksejõuetuse definitsioonile.

3.2.3 Oodatava krediidikahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediidikvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediidikahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning jälgitakse pidevalt Grupi poolt.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel krediidikahjumiga. Lisainformatsioon, kuidas Grupp hindab krediidiriski olulist suurenemist on toodud lisas 3.2.3.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediidikahjumiga, liigitatakse

see Faas 3. Lisainformatsiooni saamiseks, kuidas Grupp defineerib krediidikahjumi ja maksejõuetuse, vaata lisa 3.2.3.2.

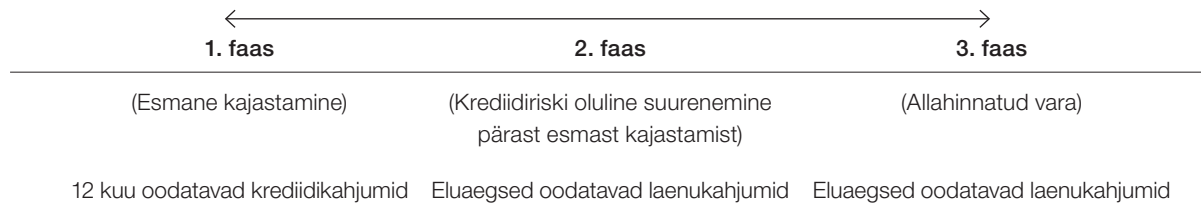
Faas 1 olevate finantsinstrumente ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediidikahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnika kohta ECL-i arvutamisel vaata lisa 3.2.3.3.

Peamine idee ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et see peab sisaldama tulevikku suunatud informatsiooni. Lisa 3.2.3.4. sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas Grupp on selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediidikahjumiga soetatud finantsvarade puhul arvutatakse ECL kogu eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal ja kuuluvad Faasi 3.

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt IFRS-le 9 (v.a krediidikahjumiga soetatud või väljastatud finantsvarad):

Krediidikvaliteedi muutus pärast esmast kajastamist

Järgnevalt käsitletakse Grupi poolt standardi nõuete täitmisel vastu võetud peamiseid hinnanguid ja eelduseid.

Uus portfelli – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

3.2.3.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Grupi hinnangul on finantsinstrumendi krediidiriski oluliselt suurenenud, kui on täiedetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivset, kvalitatiivset või *backstop* kriteeriumitest:

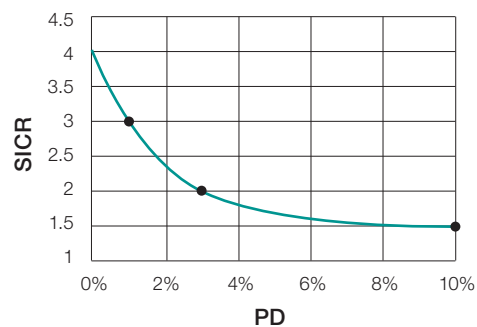
Kvantitatiivne kriteerium

Kvantitatiivset kriteeriumit rakendatakse kõigile krediidilepingutele, mis on sõlmitud 2018. aastal, ja jaelaenude portfelli ning mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea makseviivituse tõenäosust.

Järelejäänud Eluea PD aruandekuupäeval on suurenenud võrreldes esialgse Eluea PD oodatud aruandekuupäeva jääkväärtusega, kui ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid:

Eluea PD esmasel arvelevõtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥100 bps
Ja	Kehtiv eluea PD /Esialgne eluea PD > $1.4885 + \exp(0,9549 - 54,173 * \text{Esialgne eluea PD})$

Valemi illustreerimiseks on toodud SICR graafikukõver allpool. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

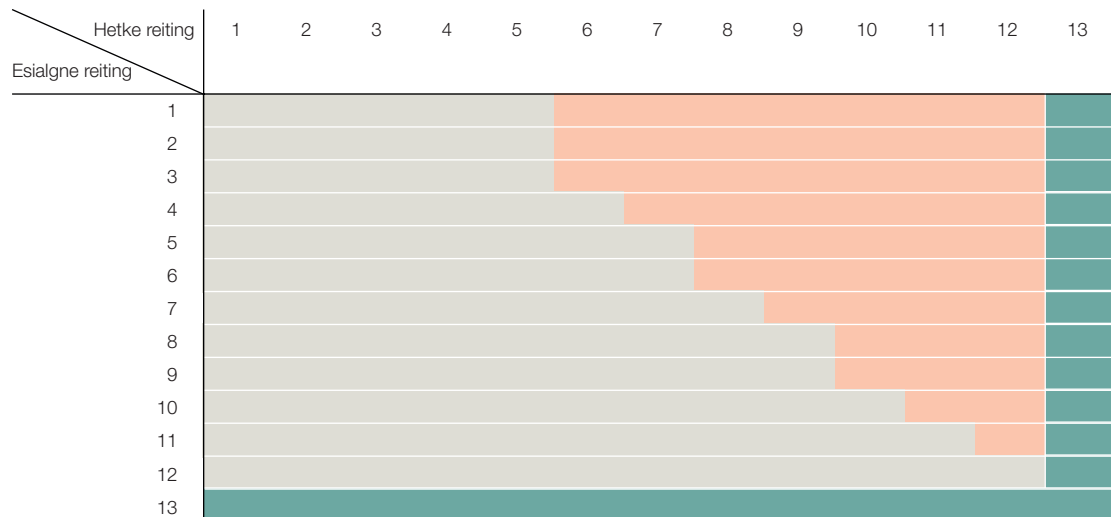

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks.

Illustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase ettevõtte jaelaenu lepingu, millel oli esmasel arvelevõtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik eluea PD 8,86%, siis ületab see oodatava PD, mis oli 2,76%

üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidirisk oluline suurenemine.

Ajalooline portfell – ettevõttelaenu lepingud, mis on sõlmitud enne 01. jaanuar 2018

Piimäärad põhinevad hinnangutele, kuidas muutub instrumendi eluea PD enne makseraskustesse sattumist. Eluea PD loomuliku liikumise leidmiseks on hinnatud eluea PD-d ka selliste instrumentide puhul, mis edasisel kajastamisel ei satu makseraskustesse ning mis seetõttu ei indikeeri krediidiriski olulist suurenemist. Ettevõttelaenu portfell on lühikese tähtajaga, täpsemalt 2,5 aastat.

Kvalitatiivne kriteerium

Kvalitatiivset kriteeriumit rakendatakse SICR arvutamisel ajaloolisele jaelaenu portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018. aastat. Uue portfelli puhul on kvalitatiivset kriteeriumit rakendatud PD arvutustes ja sisaldudes seeläbi SICR arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikeste tähtaegade tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingutele, mis on sõlmitud enne 1. detsembrit 2017, mistõttu kasutatakse ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse PD-d või reitingu PD-d.

Jaelaenu ajalooline portfell - eralaenulepingud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuari 2018

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.
- Kodulaenu või eralaenu puhul võetakse arvesse, kui lepingu LTV > 100%.

Jaelaenu ajalooline portfell – ettevõttelaenu, mis on sõlmitud enne 1. jaanuari 2018.

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro

- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või on vähemalt neljal korral viimase 12 kuu jooksul esinenud maksuvõlg summas üle 640 euro.

SICR hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat informatsiooni (vt lisainformatsiooni lisas 3.2.3.4) ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitoorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop

Backstop ehk kõige viimast hetke rakendatakse juhul, kui laenusaaaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, misjärel on finantsinstrumendi puhul tegemist krediidiriski olulise suurenemisega.

Grupp on seisuga 31. detsember 2019 ja seisuga 31. detsember 2018 kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

Järgnevad tabelid näitavad mõju ECL-i allahindlusele seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018, kui muuta SICR arvutustes PD piirmäärasid. ECL suurenemine (positiivsed summad) kajastab suurenenud allahindlusvajadust, mis oleks vaja vastavalt sellele kajastada.

Laenutoode 2019

(tuhandetes eurodes)

	+10% SICR muutus	-10% SICR muutus
Finantsvõimenduslaenu	NA	NA
Ettevõtteleenu	NA	NA
Jaelaenu VKE-le	-1	0
Tarbimislenu	-4	5
Järelmaks	0	0
Krediitkaardid	0	0
Eluasemelaenu	-8	7
Eralaenu	-2	1
Liising	-5	1

Laenutoode 2018

(tuhandetes eurodes)

	+10% SICR muutus	-10% SICR muutus
Finantsvõimenduslaenu	NA	NA
Ettevõtteleenu	NA	NA
Jaelaenu VKE-le	0	0
Tarbimislenu	-3	-3
Järelmaks	0	0
Krediitkaardid	0	1
Eluasemelaenu	0	0
Eralaenu	0	0
Liising	0	0

Laenutoode 2019

(tuhandetes eurodes)

	SICR 0.5% piirmääraga	SICR 1.5% piirmääraga
Finantsvõimenduslaenu	NA	NA
Ettevõtteleenu	NA	NA
Jaelaenu VKE-le	0	0
Tarbimislenu	0	0
Järelmaks	0	0
Krediitkaardid	0	0
Eluasemelaenu	0	0
Eralaenu	0	0
Liising	0	0

Laenutoode 2018

(tuhandetes eurodes)

	SICR 0.5% piirmääraga	SICR 1.5% piirmääraga
Finantsvõimenduslaenu	NA	NA
Ettevõtteleenu	NA	NA
Jaelaenu VKE-le	0	0
Tarbimislenu	0	0
Järelmaks	0	0
Krediitkaardid	0	0
Eluasemelaenu	0	0
Eralaenu	0	0
Liising	0	0

Nagu tõestavad ülalloodud tabelid, omab SICR-i muutmine +/- 10% või 100-bps läve muutmine 50-ks või 150-ks Grupi üldisele ECL-ile piiratud mõju.

3.2.3.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediitkahjumiga varad

Grupp defineerib finantsvara maksejõuetuna, olles täielikult kooskõlas krediitkahjumi mõistega, juhul kui see vastab ühele või mitmele allpool kirjeldatud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenusaja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. Lävi 10 eurot on pandud paika võlahalduse protseduuridega, sellest summast algab võla sissenõudmine ning tegemist on olulisuse lävega maksejõuetuks tunnistamisel.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenusaja täidab ebatõenäolise maksja kriteeriume, mis viitab, et laenusaja on tõsistes finantsraskustes. Järgnevalt on välja toodud indikaatorid, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses:

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediitkvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediitkorrigeerimised
- Krediitkohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1%
- Laenusaja pankrott on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Grupp on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud Grupi oodatava krediitkahjumi mudeldamisel leidmaks maksejõuetuse tõenäosus (PD), laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD).

Maksejõuetuse staatuses hulgiklientide puhul kasutatakse kliendipõhist lähenemist, jaeportfelli puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam makse-

jõuetuse staatuses. Katseaaja periood sõltub maksejõuetuse põhjustest. Lühimat katseaega 3 kuud rakendatakse kvantitatiivset kriteeriumit täitnud lepingutele alates sellest hetkest, kui seda kriteeriumi enam ei täideta.

Laenuid, mis on seotud vältimatute restruktureerimise tegevustega, loetakse täiendavat tähelepanu vajavateks maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimiseks, kuna võlas päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen ei saa olla restruktureeritud selleks hetkeks kui see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates viimasest toimunud järgmistest sündmustest:

- Restruktureerimise meetmete pikendamishetkest;
- Maksejõuetusena kajastamise hetkest; või
- Maksepuhkuse lõppemise periood restruktureerimise kokkuleppes.

3.2.3.3 ECL mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamismeetodite selgitused

ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediitkahjum järgmistel tingimustel:

- on sõltumatu ehk ei sisalda endas konservatiivsust ega optimismi;
- väärtus on kaalutud tõenäosusega vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium)
- kajastab raha ajaväärtust
- kasutab mõistlikku ja toetavat informatsiooni minevikusündmustest, praegustest tingimustest ning prognoosidest majandustingimuste kohta.

Grupi ECL mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad laenujääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust (maksejõuetuse tõenäosus ajaperioodide t ja t+1 vahel).

ECL arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.

Laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevat oodatavat muutused, sh põhiosa ja intressi

tagasimaksed ning valmisolekulaenude kasutamist.

Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV oodatavate rahavoogude vahele (sh tagatistest saadud rahavoogudele). LGD kajastatakse protsendina EAD-st.

Diskontomäära kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Matemaatiliselt, ECL summa prognoositavatele ajaperioodile T (12 kuud või ealua, sõltvalt kas 12 kuu või elua hinnang on vajalik) väljendatakse alljärgnevalt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

Kus:

$t = 0, \dots, T$ – ühe kuuline periood prognoositava ajaperioodi T ulatuses; 12 kuu ECL hinnangu puhul, $T = 12$ kuud; elua ECL hinnangu puhul, $T =$ laenu oodatav eluiga;

PD_t – marginaal PD kuu t puhul;

LGD_t – oodatav LGD kuu t puhul;

EAD_t – laenusumma, sh oodatavat valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul;

d_t – diskontomäär kuu t puhul.

Diskonteerimistegur kujutab endast finantsinstrumendi efektiivset intressimäära (EIR) või selle ligikaudset väärtust.

Arvutuste loogika illustreerimiseks on allolevas tabelis näha lihtsustatud näidet. Tähele tuleb panna, et selle näite puhul tagatud laenude kohta tuleneb LGD otseselt tagatiste väärtusest ning lihtsustuse mõttes on tagatise õiglane väärtus ajas konstantne. Kuid ECL mudel võtab läbi erinevate stsenaariumite arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

	31/01/2019	28/02/2019	31/03/2019	30/04/2019	31/05/2019	30/06/2019	31/07/2019	31/08/2019	30/09/2019
(1) Avatud positsioon (EAD)	4000	3500	3000	2500	2000	1500	1000	500	0
(2) Marginaalne PD	0,4%	0,38%	0,36%	0,34%	0,32%	0,3%	0,28%	0,26%	0,24%
(3) Tagatise väärtus	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
(4) Võimalik kahjum [Max (0;1-3)]	2000	1500	1000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8,0	5,7	3,6	1,7	0	0	0	0	0
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7,97	5,65	3,56	1,67	0	0	0	0	0
Elua oodatav krediidikahjum									
31.12.2018 [Summa(6)]	18,85								

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31. detsember 2018 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele laenudele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud reitingu- ja skoorimudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidiuhtimise eesmärgil. Kokkuvõttes

on ECL mudeli eesmärk muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud PiT hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediidikahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid**Maksejõuetuse
definitsioon**

- 90 päeva üle tähtaja
- Ebatõenäoliselt makstav ilma Panga poolt teiste ressursside kasutamist, nagu näiteks tagatiste realiseerimine

PD

- 12 kuu PD; eluea PD disagregeeritud täpsemateks marginaal PD tõenäosusteks alam-perioodidele
- Tulevikku vaatav PiT hinnang, mis peegeldab praegust ja tulevast majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus
- Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäära konservatiivsust

LGD

- Neutraalsed PiT prognoosid
- Võtab arvesse praegust ja tulevast majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus
- Sissenõutud maksed on diskonteeritud kasutades diskontomäärana efektiivset intressimäära
- Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäära konservatiivsust

CCF/EAD

- Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutusi laenu eluea jooksul (sh laenugraafiku järgsed maksed ja ettemaksed)

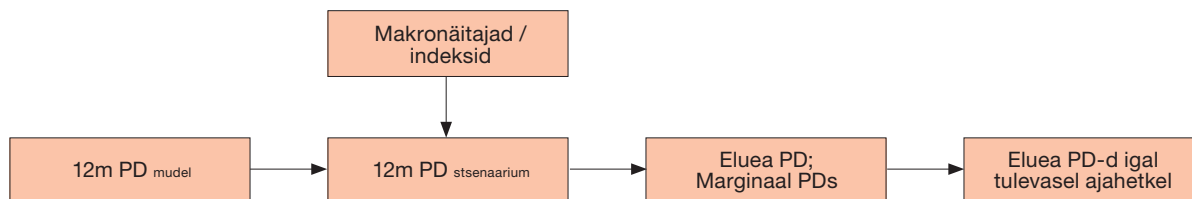
ECL

- Rahavoo puudujäägi nüüdisväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

Järgnevates peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid kasutatud ECL-i arvutamisel. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

3.2.3.3.1 Reitingu- ja skooringumudelitest tuleneva PD lisamine ECL mudelisse

IFRS 9 oodatava krediidikahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatav 12 kuu ja eluea PIT näitajad ning marginaal

Kõigepealt, mudeli PD recalibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu PIT hinnanguks vastavalt defineeritud makrostsenaariumile (12m PD stsenaarium). Kalibreerimise aluseks on valitud makronäitajad, mis on teisendatud indeksiteks.

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu PIT hinnang eluea PD-ks ja marginaal PD-ks. Selleks kasutatakse segmentipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäänud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

3.2.3.3.2 LGD lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata laenupositsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameeter peab arvesse võtma oodatava laenusumma vähenemist aja jooksul, siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL arvutusse tagamata laenupositsioonide ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui tagamata LGD näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlus-stsenaariumis.

3.2.3.3.3 CCF hinnangute lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

Sisemine CCF hinnang lisatakse otse ECL mudelisse ja kasutatakse EAD arvutamisel. Edasisi korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega läbi-tsükli (through the cycle, TtC) või languse korrigeerimisi.

PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD (PDmudel) teisendamine toimub allolevalt:

3.2.3.4 Tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL mudelisse

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, mis võtaks arvesse ka erinevaid võimalikke tulevikutingimusi, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlus-stsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Muuhulgas võimaldab selline lähenemine näha mittelineaarseid suhteid alternatiivsete stsenaariumite ja ECL-i vahel.

Matemaatilisel:

$$ECL = p_{base} * ECL_{base} + p_{up} * ECL_{up} + p_{down} * ECL_{down}$$

Kus:

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused;

ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – oodatav krediidikahjumi summa, mis on arvutatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhist riskiparameetri väärtust.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{base} * PD_{base} + p_{up} * PD_{up} + p_{down} * PD_{down}$$

Kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile.

3.2.3.4.1 Valitud näitajad eraisikute laenuportfellis

Eralaenude portfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on toodud järgnevas tabelis:

	Hüpoteeklaen	Tarbimislaenu- fikseeritud määraga	Tarbimislaenu- muutuva määraga (kaasaarvatud liising)
Palga kasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Eluaseme hinnaindeksi kasv, %	8%	0%	0%
Inflatsiooni määr, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Panga laenumarginalid	17%	22%	18%
KOKKU	100%	100%	100%

Lisa. Iga indikaatori suhteline tähtsus on arvatud vastavalt indikaatori osakaalule.

3.2.3.4.2 Valitud näitajad ettevõtelaenude portfellis

Ettevõtete puhul võetakse arvesse erinevaid makromajanduslikke ja sektorispetsiifilisi näitajaid. Analüüs viidi läbi kahe sektori lõikes:

- 1) Üldine majandustegevuse klassifikaator vastavalt tegevuskoodile / tähestikuline NACE Rev.2 klassifikatsioon, ja
- 2) alam-sektorid, mis põhineb NACE Rev.2 klassifikaatori madalamatel numbrilistel koodidel.

Analüüsi põhjal tehti järgmised järeldused:

Kõiki sektoreid mõjutab samasugune krediidsükkel ning suuri sektoriüleseid majanduslikke raskusi kogetakse samaaegselt hoolimata sellest, et on teatud eripärad tööstusharu alam-sektorite vahel (nt tootmises).

On ainult teatud hulk muutujaid, mis „töötavad“ - muutujad, millede põhjal saab teha järeldusi, „töötavad“ enamustes tööstusharudes sarnaselt:

- SKT (GDP) kasv, mis selgitab majanduse üldist olukorda,
- Käibe muutus,
- Töötajate arvu muutus.

Muuhulgas testiti ka kasumite/kahjumite muutust tööstusharus, mis aga oli maksejõuetuse riski kohta järelduste tegemiseks liiga volatiilne.

On mõned makronäitajad, mis on teatud tööstusharus, alamsektoris ja/või alamsektorite grupis olulised, isegi kui korrelatsioon on keeruline näidata väheste vaatluste ja/või vaatluse suhteliselt lühikese ajaperioodi tõttu. Näiteks:

- Eksporditingimused ekspordile orienteerunud sektorites nagu metalli- ja keemiatooted ning elektroonikaseadmed.

- Rahvastiku kasv ja sissetulekute kasv elamukinnisvara sektoris.
- Kodumajapidamiste tarbimise kasv sisetarbimisele orienteeritud tööstusharudes nagu jaekaubandus.

Kokkuvõttes valiti ettevõtete jaoks näitajaks brutolisandväärtus tööstusharude kaupa, mis andis järgmised tulemused:

- Jälgitav korrelatsioon maksejõuetuse määrades;
- SKT, mis on kõige lähedasem indikaator brutolisandväärtusele, on eelistatud lähenemine sektori jaoks.
- Kergem on prognoosida makromajandust kui alternatiivseid indikaatoreid.

Majandusnäitajate eeldused

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja selle näitajad (sh ettevõtelaenude portfelli PD ja LGD hinnangud) töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidiuhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast ning väliste ekspertidega.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse. Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL hinnangusse.

Välja töötatud allahindlus-stsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski ja kapitali komitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks 31. detsember 2019 seisuga on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume „baas“, „positiivne“ ja „negatiivne“.

Seisuga 31.12.2019

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2020E	2021E	2020E	2021E	2020E	2021E
Üldised makromajanduslikud näitajad						
SKP reaalkasv, %	2,2%	2,6%	0,2%	0,6%	2,7%	3,1%
Majapidamiste tarbimine, %	3,6%	2,8%	1,6%	0,8%	4,1%	3,3%
Valitsussektori tarbimine, %	0,1%	-0,2%	-2,0%	-2,2%	0,6%	0,3%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	0,6%	2,7%	-1,5%	0,7%	1,1%	3,2%
Toodete ja teenuste eksport, %	1,6%	3,1%	-0,4%	1,1%	2,1%	3,6%
Toodete ja teenuste import, %	2,1%	3,1%	0,1%	1,1%	2,6%	3,6%
Nominaal SKP, mln eurot	29 472	31 010	27 791	28 111	30 048	31 924
SKP deflaator, % muutus	3,0%	2,6%	1,0%	0,6%	3,5%	3,1%
Tarbijahinna tõus, %	2,1%	2,0%	2,0%	2,0%	2,6%	2,5%
Töötuse määr, %	5,6%	5,9%	7,6%	7,9%	5,1%	5,4%
Tööhõive muutus, %	0,2%	-0,1%	-0,3%	-0,8%	0,7%	0,5%
Netokuupalga tõus, %	5,5%	5,1%	3,4%	3,1%	5,9%	5,6%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	4,0%	4,1%	-4,8%	-4,4%	5,5%	5,1%
6 kuu Euribor	-0,6%	-0,5%	-0,6%	-0,6%	-0,5%	-0,3%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,3%	2,5%	2,5%	2,7%	2,0%	2,0%

Nominaalkasv

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2020E	2021E	2020E	2021E	2020E	2021E
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus						
Kokku – kõik NACE tegevused	5,3%	5,2%	1,2%	1,2%	6,2%	6,2%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	5,0%	5,0%	0,6%	0,5%	9,3%	6,0%
Tööstus (v.a ehitus)	4,9%	5,0%	-0,2%	0,3%	6,2%	5,7%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	5,0%	5,0%	-0,5%	-0,6%	6,0%	6,0%
Tootmine	5,0%	5,0%	-0,1%	0,5%	6,3%	5,7%
Ehitus	3,6%	5,0%	-8,5%	0,5%	6,0%	7,4%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, toidlustus	4,5%	4,5%	0,1%	0,1%	5,5%	6,9%
Info ja side	8,5%	8,4%	8,5%	8,4%	9,5%	9,4%
Finants- ja kindlustustegevus	7,2%	5,0%	2,7%	-2,6%	7,1%	6,0%
Kinnisvaraalane tegevus	4,0%	4,1%	-4,8%	-4,4%	5,5%	5,1%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus; haldus- ja abitegevused	5,0%	5,0%	0,6%	0,5%	6,0%	6,0%
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	5,0%	5,0%	6,1%	5,5%	6,0%	6,0%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg; Muud teenindavad tegevused;						
Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus; kodumajapidamiste oma tarbeks mõeldud eristamata kaupade tootmine ja teenuste osutamine	0,8%	0,6%	-1,5%	-3,7%	1,7%	1,6%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2019 on järgmised:

Seisuga 31.12.2019

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	65%	25%	10%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2018 on järgmised:

Seisuga 31.12.2018

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	65%	25%	10%

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks 31. detsember 2018 seisuga on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume „baas“, „positiivne“ ja „negatiivne“.

Seisuga 31.12.2018

Üldised makromajanduslikud näitajad	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2019E	2020E	2019E	2020E	2019E	2020E
SKP reaalkasv, %	3,0%	2,9%	1,0%	0,9%	4,0%	3,9%
Majapidamiste tarbimine, %	3,9%	3,0%	2,0%	1,0%	4,5%	3,5%
Valitsussektori tarbimine, %	0,8%	0,7%	0,7%	0,6%	1,2%	1,0%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	4,4%	4,2%	2,0%	1,9%	8,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	3,8%	3,8%	0,5%	0,3%	4,3%	4,3%
Toodete ja teenuste import, %	4,0%	3,9%	1,0%	0,7%	4,8%	4,8%
Nominaal SKP, mln eurot	27 051	28 614	26 161	26 919	27 722	29 875
SKP deflaator, % muutus	3,2%	2,8%	2,5%	2,0%	3,9%	3,7%
Tarbijahinna tõus, %	3,0%	2,6%	2,1%	1,7%	3,5%	3,5%
Töötuse määr, %	4,6%	4,5%	5,5%	5,9%	4,5%	4,5%
Tööhõive muutus, %	0,8%	-0,1%	0,0%	-0,3%	1,1%	0,3%
Netokuupalga tõus, %	6,0%	5,2%	3,0%	2,5%	7,5%	6,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	3,4%	3,2%	-4,0%	-4,1%	4,4%	4,2%
6 kuu Euribor	-0,2%	0,2%	-0,2%	0,2%	-0,1%	0,3%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,0%	2,0%	2,3%	2,5%	2,0%	2,0%

Nominaalkasv

Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2019E	2020E	2019E	2020E	2019E	2020E
Kokku - kõik NACE tegevused	6,3%	5,7%	3,5%	3,1%	8,0%	7,8%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	10,0%	10,0%	5,0%	5,0%	14,0%	14,0%
Tööstus (v.a ehitus)	5,0%	4,3%	2,8%	2,2%	6,2%	5,5%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	5,0%	3,0%	4,8%	2,8%	6,0%	4,0%
Tootmine	5,0%	4,7%	2,1%	2,0%	6,3%	6,0%
Ehitus	9,0%	5,0%	-6,0%	-4,0%	12,0%	11,0%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, toitlustus	5,0%	4,8%	1,5%	0,5%	6,5%	6,5%
Info ja side	14,1%	14,0%	14,1%	14,0%	15,8%	15,8%
Finants- ja kindlustustegevus	6,0%	6,0%	3,5%	3,5%	9,0%	9,0%
Kinnisvaraalaane tegevus	3,3%	3,3%	-1,0%	-5,0%	3,8%	3,8%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus; haldus- ja abitegevused	7,0%	6,0%	5,0%	4,0%	9,0%	8,0%
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	6,0%	6,0%	9,0%	9,0%	8,0%	8,0%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg; Muud teenindavad tegevused; Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus; kodumajapidamiste oma tarbeks mõeldud eristamata kaupade tootmine ja teenuste osutamine	7,0%	6,5%	4,5%	4,0%	9,0%	8,5%

Sensitiivsusanalüüs

Kõige olulisemad eeldused, mis mõjutavad ECL allahindlusi on järgmised:

Jaelaenuid

- Töötuse määr
- Palgatõus
- Euribor
- Laenumarginaalid
- SKP

Ettevõtelaenuid

- Oodatavad portfelli PIT PD väärtused iga stsenaariumi korral
- Oodatav LGD mõju negatiivse stsenaariumi puhul

Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfelli seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018.

31.12.2019	65-5-30	65-15-20
<i>(tuhandetes eurodes)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>
Stsenaariumite kaalude muutus	293	-284

31.12.2018	65-5-30	65-15-20
<i>(tuhandetes eurodes)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>	<i>(baas/pos/neg)</i>
Stsenaariumite kaalude muutus	265	-265

Allpool on välja toodud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018, mida mõjutaks võimalik mõistlik muutus mõnes esialgses eelduses kasutatud muutujas (nt mõju ECL-le suurendades töötuse määra X% võrra nii baas, positiivses kui negatiivses stsenaariumis):

31.12.2019

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Kasvu mõju	Vähendamise mõju
Töötuse määr +/-1%	114	-93
Palgatõus +/- 5%	-113	92
Euribor +/-0.5%	17	-11
Pankade laenumarginaalid +/-0.5%	159	-167
Tarbijahinna tõus +/-1%	-37	30
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-4	4
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-37	34

31.12.2018

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Kasvu mõju	Vähendamise mõju
Töötuse määr +/-1%	37	-24
Palgatõus +/- 5%	-35	27
Euribor +/-0.5%	1	-1
Pankade laenumarginaalid +/-0.5%	62	-50
Tarbijahinna tõus +/-1%	-13	8
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	0	0
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-24	27

Grupp on teinud stressiteste, kus PD ja LGD hinnangud suurenevad mõlemad 0,5 korda. Stressitestide kogumõju allahindlustele on toodud järgnevas tabelis. Tabel sisaldab laene, millele on moodustatud üldine allahindlus (välja arvatud finantsvõimenduslaenuid) ning oluline saldo ja potentsiaalne mõju.

2019

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Mõju allahindlusele
LGD negatiivne 0.9	136
LGD negatiivne 1.0	29
Keskmine PiT PD -0.5%	-898
keskmine PiT PD +0.5%	875

2018

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Mõju allahindlusele
LGD negatiivne 0.88	260
LGD negatiivne 1.0	-246
Keskmine PiT PD -0.5%	-843
keskmine PiT PD +0.5%	814

3.2.4 Krediidiriski positsioon

3.2.4.1 Maksimaalne krediidiriski positsioon – väärtuse langusele avatud finantsinstrumendid

Alljärgnevad tabelid sisaldavad finantsinstrumente krediidiriski positsioonide analüüsi, millele on rakendatud ECL allahindlust.

Vaata lähemalt lisa 3.2.3 "Oodatava krediidikahjumi

mõõtmine" lisainformatsiooni saamiseks, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumit (ECL) ja kuidas on määratletud ülekirjeldatud kolm faasi.

Finantsvarade brutoväärtus kajastab ka Grupi maksimaalset avatust krediidiriskile nende varade puhul.

Ettevõtteleaenude portfell

31. detsember 2019 seisuga moodustab allahindlusreserv 0,44% ettevõtte- ja arvelduslaenudest ning vastavatest intressinõuetest (31.12.2018: 1,4%).

Ettevõtteleaenude, ettevõtete arvelduskrediidi ja kaubalaenu jaotus sisemise reitingu järgi

(tuhandetes eurodes)	31.12.2019	31.12.2018	Järk
4 madal krediidirisk	40	1 162	Investeeringijärk
5 madal krediidirisk	14 984	31 936	
6 madal krediidirisk	133 538	103 019	
7 keskmine krediidirisk	215 853	155 855	
8 keskmine krediidirisk	263 626	180 376	
9 kõrgendatud krediidirisk	151 446	116 164	
10 kõrge krediidirisk	49 375	38 407	Mitte-investeeringijärk (sh spetsiaalne
11 kõrge krediidirisk	4 559	3 121	monitoorimine)
12 mitte rahuldav reiting	4 268	5 807	
13 maksejõuetu	1 036	12 425	Maksejõuetu
Kokku	838 725	648 271	

Ettevõtteleaenud

2019 ECL faasid

(tuhandetes eurodes)	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	744 985	11 795	0	0	756 780
Mitte-investeeringijärk (sh spetsiaalne monitoorimine)	21 521	26 627	0	0	48 148
Maksejõuetus	0	0	1 036	0	1 036
Brutojääkväärtus	766 506	38 422	1 036	0	805 964
Allahindlus	2 410	1 128	0	0	3 538
Bilansiline jääkväärtus	764 096	37 294	1 036	0	802 426

Ettevõtteleaenud

2018 ECL faasid

(tuhandetes eurodes)	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	471 744	603	0	0	472 348
Mitte-investeeringijärk (sh spetsiaalne monitoorimine)	135 723	27 775	0	0	163 498
Maksejõuetus	0	0	12 045	380	12 425
Brutojääkväärtus	607 468	28 378	12 045	380	648 271
Allahindlus	1 973	1 107	5 486	186	8 751
Bilansiline jääkväärtus	605 495	27 272	6 560	194	639 520

Faas 3 sisaldab 31.12.2019 seisuga 3 laenu, mis on kõik väga tugevalt tagatud võttes arvesse kõiki 3 stsenaariumit ning seetõttu on nende ECL 0 eurot. Ettevõtteleaenudega seotud bilansivälise positsioonide osas kajastati seisuga 31. detsember 2019 allahindlusi summas 178 tuhat eurot (31.12.2018: 128 tuhat eurot).

Kaubalaen

Seisuga 31. detsember 2019 moodustab grupipõhine allahindlusreserv 0,38% kaubalaenu portfelist ja vastavatest intressinõuetest.

**Kaubalaen
2019 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	22 707	0	0	0	22 707
Mitte-investeeringijärk	10 055	0	0	0	10 055
(sh spetsiaalne monitoorimine)	0	0	0	0	0
Maksejõuetus	0	0	0	0	0
Bruto jääkväärtus	32 761	0	0	0	32 761
Allahindlus	123	0	0	0	123
Bilansiline jääkväärtus	32 638	0	0	0	32 638

Seisuga 31.12.2018 oli kaubalaenu portfelli ebaoluline ja oli kajastatud ärialaenu portfelli osana.

Jaelaenu

Seisuga 31. detsember 2019 moodustab grupipõhine allahindlusreserv 0,1% jaelaenudest ja nendega seotud muudest nõuetest (31.12.2018: 0,4%). Laenuotsus tehakse jaepanga krediitkomitee enamuse otsusega.

Jaelaenu VKE-dele**2019 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	36 275	0	0	0	36 275
Kõrgendatud krediidirisk	0	4 528	0	0	4 528
Maksejõuetus	0	0	164	0	164
Bruto jääkväärtus	36 275	4 528	164	0	40 967
Allahindlus	36	45	72	0	153
Bilansiline jääkväärtus	36 239	4 483	92	0	40 813

Jaelaenu VKE-dele**2018 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	14 966	0	0	0	14 966
Kõrgendatud krediidirisk	0	1 043	0	0	1 043
Maksejõuetus	0	0	191	0	191
Bruto jääkväärtus	14 966	1 043	191	0	16 200
Allahindlus	31	54	98	0	184
Bilansiline jääkväärtus	14 935	988	93	0	16 016

Jaelaenudega seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2019 allahindlusi summas 1 tuhat eurot (31.12.2018 19 tuhat eurot).

Eralaenu**2019 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	39 860	0	0	0	39 860
Kõrgendatud krediidirisk	0	4 806	0	0	4 806
Maksejõuetus	0	0	50	93	143
Bruto jääkväärtus	39 860	4 806	50	93	44 810
Allahindlus	24	49	1	14	89
Bilansiline jääkvaartus	39 836	4 757	49	79	44 721

Eralaenu**2018 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	35 248	0	0	0	35 248
Kõrgendatud krediidirisk	0	2 516	0	0	2 516
Maksejõuetus	0	0	146	16	163
Bruto jääkväärtus	35 248	2 516	146	16	37 927
Allahindlus	8	0	1	0	10
Bilansiline jääkvaartus	35 239	2 516	145	16	37 917

Tarbimislaenu

PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, selleks et portfellis säilitada piisavalt ajakohaseid allahindluse tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui mittetöötavate või ebatõenäoliselt laekuvate laenu sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega

praktiline, hinnatakse laenu lootusetuks ja kantakse maha. Mahakantud ja bilansiväliselt kajastatavate tarbimislaenu brutosumma 31.12.2019 seisuga on 68 tuhat eurot (2018: 26 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2019 moodustavad grupipõhised allahindlused 1,26% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2018: 1,7%).

Tarbimislaenu**2019 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	44 235	0	0	0	44 235
Kõrgendatud krediidirisk	0	5 076	0	0	5 076
Maksejõuetus	0	0	98	3	101
Bruto jääkväärtus	44 235	5 076	98	3	49 412
Allahindlus	290	276	55	3	624
Bilansiline jääkvaartus	43 945	4 800	43	0	48 788

Tarbimislaenu**2018 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringijärk	29 427	0	0	0	29 427
Kõrgendatud krediidirisk	0	4 372	0	0	4 372
Maksejõuetus	0	0	190	0	190
Bruto jääkväärtus	29 427	4 372	190	0	33 989
Allahindlus	213	267	88	0	568
Bilansiline jääkvaartus	29 214	4 105	102	0	33 421

Tarbimislaenudest seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2019 ja 31. detsember 2018 allahindlusi summas 0 tuhat eurot.

Hüpoteeklaenu

grupipõhine allahindlus 0,13% hüpoteeklaenude portfelist (31.12.2018: 0,03%).

Allahindamine toimub samadel põhimõtetel nagu tarbimislaenuudel. Seisuga 31. detsember 2019 moodustas

Hüpoteeklaenu**2019 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringujärk	548 054	0	0	0	548 054
Kõrgendatud krediidirisk	0	37 916	0	0	37 916
Maksejõuetus	0	0	78	1 808	1 886
Bruto jääkväärtus	548 054	37 916	78	1 808	587 855
Allahindlus	193	496	2	54	745
Bilansiline jääkvaartus	547 861	37 419	75	1 754	587 110

Hüpoteeklaenu**2018 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringujärk	93 158	0	0	0	93 158
Kõrgendatud krediidirisk	0	7 851	0	0	7 851
Maksejõuetus	0	0	0	0	0
Bruto jääkväärtus	93 158	7 851	0	0	101 009
Allahindlus	19	7	0	0	26
Bilansiline jääkvaartus	93 139	7 844	0	0	100 983

Liising

2019 moodustavad grupipõhised allahindlused 0,71% liisinguportfelist (31.12.2018: 0,8%).

Liisinglepingute allahindlused moodustatakse vastavalt liisingu skoorimudelile. Allahindamine toimub samadel põhimõtetel nagu tarbimislaenuudel. Seisuga 31. detsember

Liising**2019 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringujärk	77 742	8 957	0	0	86 700
Kõrgendatud krediidirisk	0	2 708	0	0	2 708
Maksejõuetus	0	0	81	0	81
Bruto jääkväärtus	77 742	11 665	81	0	89 488
Allahindlus	147	477	15	0	639
Bilansiline jääkvaartus	77 596	11 188	66	0	88 850

Leasing**2018 ECL faasid**

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenu	Kokku
Järk					
Investeeringujärk	53 810	3 874	0	0	57 684
Kõrgendatud krediidirisk	0	2 198	0	0	2 198
Maksejõuetus	0	0	284	0	284
Bruto jääkväärtus	53 810	6 071	284	0	60 165
Allahindlus	92	312	63	0	467
Bilansiline jääkvaartus	53 717	5 760	221	0	59 698

Ettevõtte faktooring

Seisuga 31. detsember 2019 moodustab grupipõhine allahindlusreserv 0,1% ettevõtete faktooringuportfellist ja vastavatest intressinõuetest. Seisuga 31.12.2019 oli ettevõtete faktooringuportfell summas 5 389 tuhat eurot (31.12.2018: 0 tuhat eurot) ja portfelliga seotud allahindlus oli 5 tuhat eurot (31.12.2018: 0 tuhat eurot). Enamus laenudest on kajastatud faasis 1.

Järelmaks

Allahindamine toimub tarbimislauudega samadel põhimõtetel nagu muudel homogeensetel portfellidel. Seisuga 31. detsember 2019 moodustas grupipõhine allahindlusreserv 0,68% järelmaksuportfellist (2018: 0,8%). Seisuga 31.12.2019 oli järelmaksu portfell summas 16 410 tuhat eurot (31.12.2018: 17 750 tuhat eurot) ja portfelliga seotud allahindlus oli 112 tuhat eurot (31.12.2018: 140 tuhat eurot). Enamus laenudest on kajastatud faasis 1.

Finantsvõimenduslaenu

LHV Pangal ei olnud seisuga 31. detsember 2019 ega 31. detsember 2019 ühtegi alla hinnatud finantsvõimenduslaenu.

Allahindlusreserv moodustas 0,11% võimenduslaenu portfellist.

Seisuga 31.12.2019 oli võimenduslaenu portfell summas 5 988 tuhat eurot (31.12.2018: 3 730 tuhat eurot) ja portfelliga seotud allahindlus oli 6 tuhat eurot (31.12.2018: 3 tuhat eurot).

Krediitkaardid

Krediitkajumitest tulenevad võimalikud allahindlused moodustatakse tarbimislauudega samadel põhimõtetel. Raamistik baseerub PD, LGD ja EAD näitajatel. Seisuga 31.12.2019 moodustavad grupipõhised allahindlused 0,7% krediitkaardilaenudest ja nendega seotud nõuetest (31.12.2018: 0,4%).

Krediitkaartidega seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2019 allahindlusi summas 2,5 tuhat eurot (31.12.2018: 1 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2019 oli krediitkaartide laenuportfell summas 7 665 tuhat eurot (31.12.2018: 6 853 tuhat eurot) ja portfelliga seotud allahindlus oli 53 tuhat eurot (31.12.2018: 27 tuhat eurot). Enamus laenudest on kajastatud faasis 1.

3.2.4.2 Maksimaalne avatus krediidiriskile – väärtuse langusele mitteavatud finantsinstrumendid

Väärtuse langusele mitteavatud finantsinstrumendid on finantsvarad, mille arvestus toimub õiglases väärtuses, sest krediidiriski muutus kajastatakse automaatselt turuväärtuse muutuse kaudu.

Lisaks jäetakse arvutusest välja väiksema krediidiriskiga kontod, nagu:

- Raha ja pangakontod Eesti Pangas
- Nostro kontod

Mõlemad kontotüübid on madala krediidiriskiga ja tähtaeg on enamasti 1 päev. Raha ja saldod Eesti Pangas on limiteeritud valuutades - lubatud on vaid valuutad, millega Pank ise kaupleb. Nostro kontodel on krediidiriski liimidid, kus iga osalisel on kohustus omada minimaalselt investimisjärju reitingut. Juhul kui osalise reitingut vähendatakse alla selle taseme, ei kvalifitseeru nostro konto enam omama saldod pangapäeva lõpuks.

3.2.4.3 Tagatised

Grupil on mitmeid eeskirju ja praktikaid riskide vähendamiseks. Kõige tavapärasem nendest on aktsepteerida tagatist väljastatavatele laenudest. Grupil on sisemised eeskirjad tagatiste spetsiifilise klassi vastuvõetavuse või krediidiriski vähendamise kohta.

Tagatise väärtust hindab Grupp laenuaotlusprotsessi käigus, mis vaadatakse üle perioodiliselt. Hinnangud tagatiste turuväärtusele põhinevad konservatiivsusprintsiibile, mis võtab arvesse tagatise tüübi, asukoha, realiseerimise tõenäosuse ja likviidsuse.

Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperthinnanguid. Turuväärtuste ajakohasuse tagamiseks uuendatakse kommerts-kinnisvara individuaalseid hinnanguid vähemalt üks kord aastas. Elukondliku ning muu homogeenset tüüpi kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks ümberhindluseks ka statistilisi indekseerimis-mudeleid.

Põhilised laenudest ja nõuete tagatiste tüübid on järgmised:

- Hüpoteek
- Kommerts-pant
- Kauba pant
- Deposiit
- Krediidikindlustus
- Kaubeldavad väärt-paberid
- Noteerimata väärt-paberid
- Nõuete pant
- Nõudeõigused
- KredEx fondi või Maaelu Arendamise Sihtasutuse garantiid

- Akreditiiv
- Era- või juriidilise isiku käendus
- Masinad ja seadmed

Eelistatud on sellised tagatised, kust ei ole tugevat korrelatsioon kliendi makseriski ja tagatise väärtuse vahel ehk panditav vara peab olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu tagastustähtaeg ning tagatise turuväärtus peab ületama laenujääki.

Tagamata laenu väljastatakse eraisikutele teatud summa ulatuses. Juriidilistele isikutele on see lubatud ainult sellisel juhul, kui rahavoogude prognoos näitab stabiilseid ja suuri rahavoogusid ja/või kliendi krediidirisk hinnatakse madalaks.

Aruandeperioodi jooksul pole Grupi eeskirjad seoses tagatistega oluliselt muutunud ning samuti pole olnud märkimisväärset muutust tagatiste üldises kvaliteedis,

mis on Grupi valduses olnud eelmisest aruandeperioodist alates.

Hüpoteeklaenuudel on piisavalt madal laenu ja väärtuse (LTV) suhe, millest tulenevalt on hüpoteeklaenu puhul allahindlused pigem väiksema kaotusega, mis vastab Grupi oodatavale krediidikahjumi mudelile. Selliste finantsvarade bilansiline jääkväärtus oli seisuga 31. detsember 2019 587 855 tuhat eurot.

Grupp jälgib põhjalikult krediidikahjumiga finantsvarade tagatise, kui muutub tõenäolisemaks, et Grupp peab krediidiriski maandamiseks tagatise realiseerima. Krediidikahjumiga finantsvara ja sellega seotud krediidiriski maandamiseks hoitavaid tagatise on näha allolevas tabelis:

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Bruto jääkväärtus	Allahindlus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus
Krediidikahjumiga varad				
Laenu juriidilistele isikutele:				
- Suured ettevõtted	1 036	0	1 036	3 000
Laenu eraisikutele:				
- Hüpoteeklaenu	1 808	54	1 754	2 243
Krediidikahjumiga varad kokku	2 844	54	2 790	5 043

31.12.2018

(tuhandetes eurodes)

	Bruto jääkväärtus	Allahindlus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus
Krediidikahjumiga varad				
Laenu juriidilistele isikutele:				
- Suured ettevõtted	380	186	194	194
Krediidikahjumiga varad kokku	380	186	194	194

Järgnevas tabelis on kajastatud laenu ja nõuete tagatiste info tagatise liigi ning bilansilise jääkväärtuse või tagatise õiglase väärtuse, juhul kui see on madalam, alusel. Alata-

gatud osa on kajastatud real "Tagatiseta".

Laenu jagunemine tagatiste lõikes seisuga 31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Ettevõtlus- ja jaelaenu (sh arvelduskrediit)	Finantsvõimendus	Krediitkaardid, tarbimislenu, eraisikute arvelduskrediit	Liising	Järeilmaks	Hüpoteeklaenu	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	5 988	0	0	0	0	5 988
Noteerimata väärtpaberid	35 396	0	1 066	0	0	0	36 462
Hüpoteek, kinnisvara	581 750	0	41 663	0	0	584 685	1 208 098
Kredex ja MES käendused	30 377	0	7	0	0	2 612	32 996
Nõudeõiguse pant	84 365	0	0	0	0	0	84 365
Deposiidid	3 141	0	2 000	0	0	0	5 142
Liisitud vara	0	0	0	76 407	0	0	76 407
Muud	51 174	0	674	0	0	0	51 848
Tagatiseta	98 878	0	57 226	13 081	16 410	6 237	191 832
Kokku	885 081	5 988	102 637	89 488	16 410	593 534	1 693 138

Laenude jagunemine tagatiste lõikes**seisuga 31.12.2018***(tuhandetes eurodes)*

	Ettevõtlus-ja jaelaenu (sh arvelduskrediit)	Finantsvõimendus	Krediitkaardid, tarbimislaenu, eraisikute arvelduskrediit	Liising	Järelmaks	Hüpoteeklaenu	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	3 730	0	0	0	0	3 730
Noteerimata väärtpaberid	21 257	0	673	0	0	0	21 930
Hüpoteek	333 498	0	28 224	0	0	100 281	462 003
Kredex ja MES käendused	4 395	0	0	0	0	0	4 395
Nõudeõiguse pant	35 250	0	0	0	0	0	35 250
Hoiuse pant	3 168	0	1 654	0	0	0	4 822
Liisitud vara	53 309	0	0	41 033	0	0	94 342
Muud	25 136	0	7 390	0	0	0	32 526
Tagatiseta	191 525	0	40 904	19 132	17 750	728	270 039
Kokku	667 538	3 730	78 845	60 165	17 750	101 009	929 037

Finantsvõimenduslaenude tagatise monitooritakse igapäevaselt ning kui tagatise väärtus langeb, viiakse koheselt läbi vajalikud meetmed krediitkajude vältimiseks. Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 on kõik võimenduslaenu ületatud. Tarbimis- ja krediitkaardilaenu on väljastatud tagatiseta ning riski maandamiseks toimub regulaarne klientide maksekäitumise monitoorimine. Liisingud ja hüpoteeklaenu on kõik ületatud. Liisingute, järelmaksulaenu, hüpoteeklaenu ja eraisikute arvelduskrediidi osas monitoorib Grupp regulaarselt võlgnevuses kliente.

Alatagatud ettevõtluslaenu osas tuleb arvesse võtta, et Grupp on teatud tagatiste (isiklikud käendused, kommertspandid) turuväärtust hinnanud konservatiivselt. Alatagatud laenu on peamiselt kõrgema riskiga, mille osas teostab Grupi krediitkomitee võimalike krediitkajude maandamiseks igakuist monitoorimist. Alatagatud laenu hulgas on üle 90 päeva võlas lepinguid kogusummas 322 tuhat (2018: 13 592 tuhat) eurot, mille tagatiste väärtus on 131 tuhat (2018: 7 172 tuhat) eurot.

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Ületatud laenu		Alatagatud laenu	
	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus
Seisuga 31.12.2019	826 643	1 523 286	866 495	674 663
Ettevõttelaenu ja jaelaenu				
(sh arvelduskrediit)	211 756	294 565	673 728	574 448
Finantsvõimenduslaenu	5 988	137 767	0	0
Krediitkaardilaenu, tarbimislaenu, eraisikute arvelduskrediit	37 119	57 802	65 518	8 291
Liising	76 407	76 407	13 081	0
Järelmaks	0	0	16 410	0
Hüpoteeklaenu	495 373	956 745	98 161	91 924
Seisuga 31.12.2018	364 598	616 532	564 439	294 379
Ettevõttelaenu ja jaelaenu (sh arvelduskrediit)	236 687	397 060	430 851	239 326
Finantsvõimenduslaenu	3 730	6 293	0	0
Krediitkaardilaenu, tarbimislaenu, eraisikute arvelduskrediit	37 846	100 820	40 999	74
Liising	0	0	60 165	41 033
Järelmaks	0	0	17 750	0
Hüpoteeklaenu	86 335	112 359	14 674	13 946

3.2.5 Laenude allahindlus

Perioodi laenude allahindlust mõjutavad erinevad faktorid, mis on toodud allpool:

- Faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) tõttu või määratakse perioodi jooksul krediidikahjumi staatusesse ning järgneb faasi tõus (või langus) 12 kuu ja eluea ECL vahel;
- Täiendavad allahindlised perioodi jooksul väljastatavate uute finantsinstrumente arvelevõtmisel, nagu ka allahindluse vabastamine perioodi jooksul lõpetatud finantsinstrumentide kajastamisel;
- Regulaarsetest sisendite uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;

- Mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Allahindluse tagasipööramine ECLis seoses aja möödumisega, kuna ECLi mõõdetakse nüüdisväärtuse baasil;
- Välisvaluuta muutuste mõju välisvaluutas kajastatud varadele ja teistele liikumistele; ning
- Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja allahindluste mahakandmised, mis on seotud perioodi jooksul mahakantud varadega (vt lisa 3.2.6).

Järgnevad tabelid illustreerivad allahindluse muutumist aruandeperioodi jooksul eelpool toodud faktorite tõttu.

Ettevõtluslaenud ja arvelduslaenud

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2019	2 272	1 122	5 299	186	8 879
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-123	123	0	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-145	145	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	22	-22	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	667	721	0	0	1 388
PD/LGD/EAD muutused	-75	-35	0	0	-110
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	-2	-1	0	0	-3
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	-329	-802	-5 299	-186	-6 616
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	138	6	-5 299	-186	-5 341

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	5 299	186	5 485
Allahindlus seisuga 31. detsember 2019	2 410	1 128	0	0	3 538

Ettevõtluslaenu ja arvelduslaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediitkahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2018	1 112	1 241	2 199	0	4 552
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-226	226	0	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-227	227	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	1	-1	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	1 165	86	0	186	1 437
PD/LGD/EAD muutused	192	-455	3 091	0	2 828
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	28	24	0	0	52
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	0	0	10	0	10
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	1 159	-119	3 101	186	4 327

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	115	0	115
Allahindlus seisuga 31. detsember 2018 seisuga	2 271	1 122	5 299	186	8 879

Kaubalaen*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediitkahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2019	5	0	0	0	5
Kasumiaruande mõjuga liikumised	0	0	0	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	0	0	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	123	0	0	0	123
PD/LGD/EAD muutused	0	0	0	0	0
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	-3	0	0	0	-3
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	-2	0	0	0	-2
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	118	0	0	0	118

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31. detsember 2019	123	0	0	0	123

Jaelaenu VKE-dele*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2019	31	54	99	0	184
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-24	11	13	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-12	12	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	-13	NA	13	0	0
Faasist 2 Faasi 1	1	-1	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	19	11	0	0	30
PD/LGD/EAD muutused	-1	-1	-2	0	-4
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	11	-30	-38	0	-57
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	5	-9	-27	0	-31

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	-35	35	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	2	-2	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	13	0	13
Allahindlus seisuga 31. detsember 2019	36	45	72	0	153

Jaelaenu VKE-dele*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2018	131	0	0	0	131
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-148	49	99	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-49	49	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-99	NA	99	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	20	1	0	0	21
PD/LGD/EAD muutused	46	3	-1	0	48
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	1	1	0	0	2
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	-19	0	1	0	-18
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-100	54	99	0	53

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	25	0	25
Allahindlus seisuga 31. detsember 2018 seisuga	31	54	99	0	184

Tarbislaenu*(tuhanded eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2019	212	267	89	0	568
Kasumiaruande mõjuga liikumised	0	0	0	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	0	0	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	234	169	10	3	416
PD/LGD/EAD muutused	-25	-24	-5	0	-54
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	7	7	1	0	15
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	-138	-143	-40	0	-321
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	78	9	-34	3	56

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	19	0	0
Allahindlus seisuga 31. detsember 2019	290	276	55	3	624

Tarbislaenu*(tuhanded eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2018	442	0	0	0	442
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-219	133	86	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-133	133	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	-86	NA	86	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	212	32	1	0	245
PD/LGD/EAD muutused	-223	102	2	0	119
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-230	267	89	0	126

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Financial assets derecognised during the period	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31. detsember 2018 seisuga	212	267	89	0	568

Eralaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediitkahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2019	9	0	1	0	10
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-23	21	1	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-22	22	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	-1	NA	1	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	12	18	0	14	44
PD/LGD/EAD muutused	1	2	1	0	4
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	16	33	10	0	59
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	10	-26	-12	0	-28
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	16	48	0	14	78

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	3	-3	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31. detsember 2019	24	49	1	14	89

Seisuga 31.12.2018 oli eralaenu portfelli ebaolulise suurusega.

Hüpoteeklaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediitkahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2019	17	9	0	0	26
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-21	21	0	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-22	22	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	1	-1	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	174	474	0	54	702
PD/LGD/EAD muutused	-4	-11	-1	0	-16
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	139	358	41	0	538
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	-112	-355	-38	0	-505
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	176	487	2	54	719

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	3	-3	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31. detsember 2019	193	496	2	54	745

Hüpoteeklaenu*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediitkahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2018	32	0	0	0	32
Kasumiaruande mõjuga liikumised	0	0	0	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	0	0	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	42	3	0	0	45
PD/LGD/EAD muutused	-58	5	0	0	-53
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-16	9	0	0	-7

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31. detsember 2018 seisuga	17	9	0	0	26

Liising*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2019	92	312	63	0	467
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-141	141	0	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-148	148	NA	0	0
Faasist 2 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	8	-8	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	64	156	0	0	220
PD/LGD/EAD muutused	-5	-17	-1	0	-23
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	-2	-8	0	0	-10
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	138	-106	-47	0	-15
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	55	165	-48	0	172

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	3	-3	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	8	0	8
Allahindlus seisuga 31. detsember 2019	147	477	15	0	639

Liising*(tuhandetes eurodes)*

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Allahindlus seisuga 1. jaanuar 2018	233	0	0	0	233
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-268	238	30	0	0
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-238	238	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-30	NA	30	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	43	7	0	0	50
PD/LGD/EAD muutused	85	67	33	0	185
Muudatused mudeli eeldustesse ja metodoloogiasse	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude muutused	0	0	0	0	0
Allahindluse tagasipööramine	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-140	312	63	0	235

Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta

Liikumised: Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus seisuga 31. detsember 2018 seisuga	92	312	63	0	467

Muude laenuportfellide ja allahindluste muudatused alg- ja lõppsaldos on avalikustatud lisas 13. ECL allahindluse informatsioon on avalikustatud lisas 3.2.4.1.

Järgnev tabel näitab portfelli muutusi bilansilistes jääkväärtustes, mis selgitab nende olulisust allahindlusest tekkinud kahjumi muutustes nagu ülakirjeldatud portfellis.

Allahindlusest tekkinud kahjumit mõjutasid järgmiste finantsvarade bilansiliste jääkväärtuste olulised muutused:

- Allahindluste muutused ettevõtelaenude portfellis vastavalt allpool kirjeldatule

Ettevõtelaenu

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Bilansiline jääkväärtus seisuga 1. jaanuar 2019	607 468	28 378	12 045	380	648 271
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-16 784	16 784	NA	NA	0
Faasist 1 Faasi 3	0	NA	0	NA	0
Faasist 2 Faasi 3	NA	-46	46	NA	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	3 318	-3 318	NA	NA	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-110 503	-14 242	-24 048	-379	-149 172
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	283 300	10 788	0	0	294 088
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Muutused intressinõude saldos	-293	78	-35	-1	-251
Mahakandmised	0	0	13 028	0	0
Valuutakursi ja muud liikumised	0	0	0	0	0
Bilansiline jääkväärtus seisuga 31. detsember 2019	766 506	38 422	1 036	0	805 964

Ettevõtelaenu ja arvelduskrediit

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud krediidikahjumiga	Kokku
Bilansiline jääkväärtus seisuga 1. jaanuar 2018	456 747	25 150	14 043	0	495 940
Kasumiaruande mõjuga liikumised					
Liikumised: Faasist 1 Faasi 2	-11 244	11 244	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	0	NA	0	0	0
Faasist 2 Faasi 3	NA	-3 415	3 415	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Faasist 2 Faasi 1	2 208	-2 208	NA	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	-45 325	-4 479	-5 528	0	-55 332
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	204 715	2 066	0	380	207 161
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Muutused intressinõude saldos	367	20	0	0	387
Mahakandmised	0	0	115	0	115
Valuutakursi ja muud liikumised	0	0	0	0	0
Bilansiline jääkväärtus seisuga 31. detsember 2018	607 468	28 378	12 045	380	648 271

Grupp hindab laenu mittetöötavaks ja hindab allahindlust, kui laenumakseid ei ole tähtajaks tasutud ja/või eeldatav tagatise realiseerimisest saadav rahavoog ei kata laenu põhiosa jääki ega intressimakseid.

Grupp hindab neid laene individuaalselt. Individuaalse hindamise puhul on allahindluse suurus nõude bilansilise väärtuse ning efektiivse intressimääraga diskonteeritud oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. 2019. aastal tegi Grupp ettevõtulaenudele allahindlusi kogusummas 3 431 tuhat eurot (2018: 4 303 tuhat eurot).

Reitingute 10-13 laenuklentide osas toimub sagedasem monitoorimine, mille käigus hinnatakse laenusaaaja maksevõimet. Maksekäitumise halvenemise korral hinnatakse individuaalse allahindluse moodustamise vajadust muuhulgas ka laenu tagatist arvesse võttes, mistõttu osad laenud ei ole individuaalselt alla hinnatud, kuna nad on piisavalt tugevalt tagatud. Nendele laenudele rakendatakse üldallahindluse reitingupõhist määra.

Lisaks väljastatud laenudele on sõlmitud ja allkirjastatud laenulepinguid, mille osas väljastamata laenulimiit oli 31.12.2019 seisuga 359 230 tuhat eurot (31.12.2019: 188 841 tuhat eurot).

Järgnevas tabelis on välja toodud ettevõtulaenude väljastamata osad ja finantsgarantiide limiidid. Lisaks sellele on Grupp seisuga 31.12.2019 võtnud kohustuse väljastada eraisikutele hüpoteeklaene, järelmaksu, tarbimislauu, arvelduskrediiti ja krediitkaardi laene kokku summas 69 898 tuhat eurot (31.12.2018: 41 430 tuhat eurot). Kõik eraisikutele pakutavad valmisolekulaenud on saanud vähemalt investeerimisjärgu skooriga iga vaadeldava aruandeperioodi lõpus.

Bilansiväliste kohustuste krediitkvaliteet

(väljastamata valmisolekulaenud ettevõtetele ja finantsgarantiid)

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
3 väga madal krediidirisk	100 000	0
5 madal krediidirisk	615	5 302
6 madal krediidirisk	42 265	17 202
7 keskmine krediidirisk	29 462	25 997
8 keskmine krediidirisk	86 923	71 244
9 kõrgendatud krediidirisk	41 016	25 142
10 kõrge krediidirisk	15 743	10 534
11 kõrge krediidirisk	16	17
12 makseviivituses	77	604
Reitinguta (jaekliendid)	2 730	737
Kokku	318 847	156 780

Aruandeperioodil soetatud või väljastatud krediitkajumiga varade suhtes kajastatud diskonteerimata oodatava krediitkajumi kogusumma oli 71 tuhat eurot.

3.2.6. Mahakandmise poliitika

Grupp kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammandanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõutud järeldusele, et ei ole mõistlikku ootust edasistele sissenõudmistele. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, mille kohaselt puudub mõistlik ootus sissenõudmisele, hõlmavad (i) sissenõudmistegevuste lõpetamine ja (ii) kui Grupi sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Grupil ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas võtta ette meetmeid diskonteeritavate nõuete sissenõudmiseks, hinnatakse nõuet mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täiedetud vastavalt tooteklassist, et kuulutada nõue lootusetuks.

Krediitkaardid ja järelmaks

Kui ei ole olnud olulist laekumist peale kliendi maksejõuetuks tunnistamist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmiste osas on lõpetatud Grupi kahjuks või kui klient ei täida kohtuotsust.

Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.

Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (plaanis kajastatud nõue on väiksem kui tegelik nõue).

Kriminaalmeletlus on algatatud seoses väljastatud krediidiga või krediidi saamiseks on tehtud pettust.

Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.

Kohtutäiturile edastatud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

Liising, era- ja äri-laenu

Klient ei hüvita vabatahtlikult Grupile nõudeid, mis on tekkinud esialgse nõude ja tagatise realiseerimise vahe erinevusest.

3.2.7. Finantsvarade modifitseerimine

Mõnikord muudab Grupp klientidele pakutavate laenude tingimusi äri- ja äri-laenu või raskustes olevate laenude tõttu, et maksimeerida sissenõudmist.

Sellised restruktureeringud hõlmavad pikendatud maksetähtaega, maksepuhkusi ja maksete andestamist. Restruktureerimispoliitika ja -tavad põhinevad näitajatel või kriteeriumidel, mis juhtkonna hinnangul näitavad, et maksed tõenäoliselt jätkuvad. Neid põhimõtteid vaadatakse pidevalt üle. Restruktureerimist kasutatakse kõige sagedamini tähtajaliste laenude puhul.

Selliste varade maksejõuetuse riski pärast modifitseerimist hinnatakse aruandekuupäeval ja võrreldakse esmasel kajastamisel esialgsel tingimustel eksisteerinud riskiga, kui modifitseerimine ei ole oluline ja ei too kaasa esialgse vara kajastamise lõpetamist (vt lisa 2.6). Grupp jälgib modifitseeritud varade hilisemat toimimist. Grupp võib otsustada, et pärast restruktureerimist on krediidirisk oluliselt paranenud nii, et varad liigutatakse faasist 3 või 2 (eluaegne ECL) faasi 1 (12-kuune ECL). See kehtib ainult selliste varade puhul, mis on toimunud vastavalt uutele tingimustele vähemalt kuus järjestikust kuud või rohkem. Nende varade bilansiline jääkmaksumus seisuga 31. detsember 2019 oli 0 tuhat eurot (2018: 0).

Grupp jätkab järelvalvet selle üle, kas esineb selliste varade osas hilisemat krediidiriski olulist suurenemist läbi spetsiifiliste mudelite kasutuse modifitseeritud varade jaoks.

Selliseid eluea ECL finantsvarasid ei olnud, mille rahavooge oleks modifitseeritud aruandeperioodi jooksul.

3.3 Tururisk

Tururisk tuleneb Grupi positsioonidest, mis on avatud intressimäärade, valuutakursside ja väärtpaperite hindade muutustele. Sellised positsioonid tulenevad kontserni kaubandus-, turutegemise ja investeerimistegevusest, samuti panga laenude andmise ja finantseerimisega seotud tegevusest (pangaraamat). Pank on kehtestanud väga konservatiivsed limiidid kauplemis-, likviidsus- ja investeerimisportfellidele ning avatud välisvaluutapositsioonidele.

LHV Varahaldus investeerib suurema osa vabadest vahenditest enda poolt juhitud pensionifondide osakutesse. Tururiski jälgimisega tegeleb LHV Varahalduse juhatus.

3.3.1 Valuutarisk

Välisvaluutarisk tuleneb panga välisvaluuta varade ja kohustuste võimalikust sobimatusest. Treasury vastutab avatud välisvaluuta netopositsioonide igapäevase jälgimise eest. Grupi välisvaluutariski juhtimist juhivad tururiskipoliitika, riskimõõdikud, kehtestatud limiidid ja sise-eeskirjad. Ettepanekud välisvaluutade avatud neto-positsioonide sisemistele limiitidele teeb riskikontrolli üksus ja Treasury ning limiidid kinnitatakse riski ja kapitali komitee poolt. Komitee seatud limiidid on iga vääringu maksimaalsed nominaallimiidid euro ekvivalendina. Nominaalsed limiidid on kalibreeritud tagamaks, et kogu võimalik valuutariskist tulenev kahju jääks kontserni netoomavahendite osas kindlaksmääratud protsendi piiresse. Kui avatud valuutapositsioon ületab komitee seatud piirmäärasid, rakendatakse koheselt meetmeid selliste positsioonide sulgemiseks või vähendamiseks (maandatakse risk vastavate instrumentidega, nt välisvaluuta spot, valuutaforwardid või valuutafutuudid).

Teostatud on tundlikkuse analüüs valuutariskile avatud positsioonidest tulenevate võimalike muutuste mõju kohta koondkasumile juhul, kui kõik muud muutujad on konstantsed.

Mõju koondkasumile

(tuhandetes eurodes)	2019	2018
USD kurss +/- 10%	+/-3	+/-13
SEK kurss +/- 10%	+/-3	+/-0
GBP kurss +/- 10%	+/-1	+/-10
CHF kurss +/- 10%	+/-2	+/-2

Avatud valuutapositsioonid

Järgnevad tabelid annavad ülevaate valuutade avatud positsioonist tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud euro ekvivalendis vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Finantsseisundi aruandes õiglasel väärtuses kajastatud tuletisinstrumendid on kajastatud bilansiväliste varade/kohustuste hulgas lepingulistest summades. Grupi avatus valuutariskile ja finantsvarade ning -kohustuste mahud bilansipäeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist. Valuutariski kandvate varade koosseis ei ole esitatud valuutafutuure nende õiglasel väärtuses, mis käesolevas tabelis on näidatud bilansiväliste varade/kohustuste hulgas lepingulistest summades, samuti ei kajastu tabelis valuutariski mittekanvad varad (põhivarad), kohustused (eraldised) ja omakapital.

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muud	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	1 231 788	514	27 690	1 053	1 362	8 745	1 271 153
Finantsvarad õiglasest väärtuses	11, 12	24 714	0	0	1	16 241	5	40 962
Laenu ja nõuded klientidele	13	1 685 519	4	62	584	788	77	1 687 034
Muud nõuded klientidele	14	2 548	10	601	56	0	335	3 551
Muud finantsvarad	15	110	0	0	0	2 136	0	2 246
Valuutariski kandvad varad kokku		2 944 679	528	28 353	1 695	20 528	9 163	3 004 946

Valuutariski kandvad kohustused

Klientide hoiused ja saadud laenu	17	2 655 331	4 538	27 138	8 139	20 356	11 061	2 726 562
Finantskohustused õiglasest väärtuses	12	5	0	0	1	1	1	8
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused	18	17 110	62	1 201	345	245	1 826	20 789
Allutatud kohustused	20	75 000	0	0	0	0	0	75 000

Valuutariski kandvad**kohustused kokku 2 747 446 4 600 28 339 8 485 20 602 12 888 2 822 359**

Tuletisinstrumentide avatud

brutopositsioon lepingulistest summades 615 4 054 0 6 816 713 3 359 **15 557**

Tuletisinstrumentide avatud

brutopositsioon lepingulistest summades 14 942 0 0 0 615 0 **15 557****Avatud valuutapositsioon 182 906 -18 14 26 25 -366 182 587****31.12.2018**

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muud	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	651 175	2 224	18 319	2 536	1 430	6 973	682 658
Finantsvarad õiglasest väärtuses	11, 12	22 750	0	1 174	1	23 230	0	47 154
Laenu ja nõuded klientidele	13	902 843	0	14 707	220	957	34	918 761
Muud nõuded klientidele	14	2 802	0	374	42	0	503	3 721
Muud finantsvarad	15	840	0	0	0	2 096	0	2 936
Valuutariski kandvad varad kokku		1 580 410	2 224	34 574	2 799	27 713	7 511	1 655 230

Valuutariski kandvad kohustused

Klientide hoiused ja saadud laenu 17 1 356 671 2 194 41 600 6 363 29 297 7 657 1 443 782

Finantskohustused õiglasest väärtuses 12 0 0 0 0 0 3 8 11

Võlad hankijatele

ja muud finantskohustused 18 15 299 50 2 238 410 120 3 311 21 428

Allutatud kohustused 20 50 900 0 0 0 0 0 50 900

Valuutariski kandvad**kohustused kokku 1 422 870 2 244 43 838 6 773 29 420 10 976 1 516 121**

Tuletisinstrumentide avatud

brutopositsioon lepingulistest summades 610 0 9 166 3 973 2 186 3 234 19 169

Tuletisinstrumentide avatud

brutopositsioon lepingulistest summades 18 559 0 0 0 610 0 19 169

Avatud valuutapositsioon 139 591 -20 -98 -2 -130 -232 139 108

3.3.2 Hinnarisk

Grupil on likviidsusportfellis, kauplemisportfellis ja investeerimisportfellis hoitavad väärtpaberid (lisa 11, 12). Kauplemis- ja investeerimisportfellide suurusele on seatud limiidid. Kehtestatud on vastuvõetavate krediidireitingute kriteeriumid ja muud võlakirjade parameetrid, mida kontsern võib omada. Riskikontrolli üksus jälgib piirangutest kinnipidamist.

Vastavalt investeerimisfondide seadusele on LHV Varahalduse kui fondivalitseja minimaalne osalus igas tema hallatavas kohustuslikus pensionifondis 0,5% (kuni 9.01.2017 kehtinud investeerimisfondide seaduse kohaselt 1%) osakute arvust. Fondide osakute NAV-i muutuste ajaloolise liikumise ja volatiilsuse põhjal peaksid hinnamuutused jääma +/- 10% piiresse järgmise 12-kuuse perioodi jooksul ning kõige tõenäolisem on muutus +/- 5%, mille mõju kasu-miaruandele on kajastatud tabelis allpool.

LHV Varahaldus hoiustab ülejäänud aktivad eurodes, likviidselt ning ilma investeerimisriski võtmata.

Pangal ei ole oma positsioonis märkimisväärses koguses aktsiaid ja fondiosakuid (vt lisa 12), seetõttu on tundlikkus nende positsioonide turuhinna muutuse suhtes marginaalne. Panga turuhinnas kajastatav võlakirjaportfell on lühiajaline ja kvaliteetne, mistõttu ligikaudne turu riskipree-

miate muutumise mõju portfelli turuväärtusele on vastavalt teostatud stressitestidele 1,0% (2018: 1,0%).

Järgnevas tabelis on esitatud tundlikkuse analüüsi tulemused (riskipositsioonide mõju kontserni suurima ettevõtte AS LHV Pank netotulemusele mõistlikult võimalikust muutumisest tuhandetes eurodes):

Mõju kasumiaruandele (puhaskasumile)

(tuhandetes eurodes)	2019	2018
Aktsiad ja fondiosakud +/-10%	+/-50	+/-51
Kohustuslikud pensionifondi osakud +/-5%	+/-385	+/-380
Võlakirjad (FVTPL) +/-1.0% (+/-1.0%)	+/-323	+/-387

Mõju muu koondkasumile

(tuhandetes eurodes)	2019	2018
Aktsiad ja fondiosakud (FVOCI) +/-10%	+/- 43	+/- 30

3.3.3 Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb intressitüüpide, varade ja kohustuste (nii bilansiliste kui ka bilansiväliste kirjete) fikseerimisperioodide või baasintressimäärade mittevastavusest. Grupi intressimäärariski juhtimine põhineb riskipoliitikal, limiitidel ja sise-eeskirjadel, mis tuvastavad kõik olulised intressimäärariski allikad ja tagavad tasakaalustatud riskide võtmise.

Intressimäära riski mõõdetakse lünkade ja kestvuse analüüsiga erinevate stsenaariumide alusel. Analüüsi eesmärk on välja selgitada maksimaalne potentsiaalne kahju intressimäärade ebasoodsa muutumise korral.

Kestvusanalüüsi (omakapitali majandusliku väärtuse muutus) eesmärk on hinnata varade, kohustuste ja omakapitali majandusliku väärtuse muutust erineva intressimäära stsenaariumi korral. Lünkade analüüs hindab intressimäärade muutuste mõju puhas intressitulule järgmisel 12-kuulisel perioodil.

Nii kestvusanalüüsi kui ka lünkade analüüsi viiakse regulaarselt läbi kahe stsenaariumi korral, sealhulgas ka intressimäärade tõusu ja languse kohta. Põhistsenaarium on intressimäärade paralleelne üles- või allapoole nihutamine 200 baaspunkti. Eeldatakse, et varade ja hoiuste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks.

Intressiriski juhtimise sisemised limiidid on kehtestanud AS LHV Panga riski- ja kapitalikomitee. Intressiriski limiidid

seatakse seoses netoomavahenditega. Treasury vastutab intressimäära riski pideva juhtimise eest.

2019. aastal hoiuste intressimäärad ei muutunud ning püsisid tasemel kuni 1,0% (kuni 1,0% aastal 2018).

Antud finantsvõimendusega laenude intressimäärased muudetakse vastavalt turu intressimäärade liikumisele maksimaalselt üks kord kuus. 2019. aastal oli sihtotstarbeliste laenude intressimäär umbes 1,0% (2018: 1,0%). 2015. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 6,5%, 2018. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 6,0% ja 2019. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 8%. Lepinguliste intressimäärade osas on informatsioon toodud lisa 20.

Seisuga 31.12.2019 on teostatud stresstestid Grupi suurima intressitundlikkusega üksusele AS LHV Pank. 1 protsendipunkti turu intressimäärade tõusu mõju panga aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2019 seisuga +9 362 tuhat eurot (2018: +10 263 tuhat eurot). Samal ajal mõjutaks 1 protsendipunkti intressimäärade langus panga aastast neto intressitulule (kasumit) 127 tuhande euro võrra (2018: -1 657 tuhande euro võrra). 1 protsendipunkti turu intressimäärade tõusu mõju panga majanduslikule väärtusele ehk omakapitalile oli +16 946 tuhat eurot (2018: +11 437 tuhat eurot). 1 protsendipunkti langus turu intressimäärades mõjutaks panga majanduslikku väärtust (omakapitali) +74 229 tuhande euro võrra (2018: +25 265 tuhande euro võrra). Mõju Grupi majanduslikule väärtusele on mõlema

stsenaariumi korral positiivne, kuivõrd Grupp on investeerinud lühiajalistesse aktivatesse, klientidele väljastatud laenud baseeruvad suurel määral 6 kuu euriboril, mille tase laenulepingute järgi ei lange alla 0 protsendi ning tulenevalt nõudmiseni kohustuste käitumuslikust pikema-ajalisest iseloomust on keskmine intressiteenivate varade kestvus lühem kui intressikandvate kohustuste keskmine kestvus.

Neto intressitulu muutuse mõju kasumile ja ökonoomilise kapitali muutuse simuleerimisel võetakse arvesse laenulepingute tingimusi (sealhulgas intressimäärade alammäär, mis on olulised langusstsenaariumi korral). Madalamaid limiite kasutatakse ka teatud muude varade puhul. Kohustuste osas eeldatakse, et hoiuste intressimäärad ei muutu

negatiivseks. Eeldatakse, et nõudmiste hoiuste intressimäärad on kestvusega 2 aastat tulenevalt nende käitumuslikust iseloomust. Eeldatakse, et osa hoiustest konverteeritakse intressimäärade tõusu korral tähtajalisteks hoiusteks.

LHV Grupi intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustuste struktuur intressi ümber hindamise tähtaja järgi on esitatud järgnevas tabelites nõuete ja kohustuste põhisummades. Finantsvõimenduslaenu käsitletakse kui kuuajalist toodet järgmise intressimäärade fikseerimise tähtajani.

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesumma	Kogunenud intress	Allahindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	1 271 153	0	0	0	1 271 153	0	0	1 271 153
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad)	11, 12	10 682	12 950	7 925	0	31 557	774	0	32 331
Laenud ja nõuded klientidele	13	729 768	851 657	84 798	22 988	1 689 211	3 927	-6 104	1 687 034
Kokku		2 011 603	864 607	92 723	22 988	2 991 921	4 701	-6 104	2 990 518

Finantskohustused

Klientide hoiused									
ja saadud laenud	17	363 823	491 080	1 868 767	1	2 723 671	2 891	0	2 726 562
Allutatud kohustused *	20	0	0	0	75 000	75 000	444	0	75 444
Kokku		363 823	491 080	1 868 767	75 000	2 798 671	3 335	0	2 802 006
Intressi ümberhindamise aja erinevus			1 647 780	373 527	-1 776 044	-52 013	193 250		

31.12.2018

(tuhandetes eurodes)	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesumma	Kogunenud intress	Allahindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	682 658	0	0	0	682 658	0	0	682 658
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad)	11, 12	20 546	0	15 031	2 000	37 577	1 120	0	38 697
Laenud ja nõuded klientidele	13	391 815	486 576	45 087	16 770	940 248	2 667	-11 501	931 414
Kokku		1 095 019	486 576	60 118	18 770	1 660 483	3 787	-11 501	1 652 769

Finantskohustused

Klientide hoiused									
ja saadud laenud	17	110 719	111 503	1 221 205	18	1 443 445	337	0	1 443 782
Allutatud kohustused *	20	0	0	0	50 900	50 900	314	0	51 214
Kokku		110 719	111 503	1 221 205	50 918	1 494 345	651	0	1 494 996
Intressi ümberhindamise aja erinevus			984 300	375 073	-1 161 087	-32 148	166 138		

* 2018 aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 6,0%.

2015. aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 6,5%. 2019. aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 8,0%.

3.4 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud Grupi võimega täita oma lepingulised kohustused õigeaegselt. Likviidsusrisk on Panga kontekstis kõige olulisem, kuna Panga varade (klientidele antud laenud) ja kohustuste (enamasti hoiused) lõpptähtaeg on erinev. Kontserni likviidsusrisi juhtimine on dokumenteeritud likviidsusrisi juhtimise poliitikas ja muudes sise-eeskirjades, mis sätestavad likviidsusrisi mõõdikud, limiidid ja sisemised protseduurid. Vastavalt Grupi riskipoliitikale on võetud likviidsusjuhtimises konservatiivne lähenemine. Likviidsusrisi juhtimise raamistik sisaldab stressitestid, varajase hoiatamise näitajaid ja likviidsuse juhtimise talitluspedivuse kava. Likviidsusrisi juhtimise peamine sisemine mõõdik on ellujäämisperiood, mis arvutatakse nii stressi kui ka põhistenaariumi korral. Ellujäämisperioodi minimaalne nõutav piirmäär on seotud selleks, et tagada pangal piisav likviidsuspuhver, mis võimaldaks pangal reageerida kogu turgu hõlmavate või idiosünkraatiliste stressistsenaariumide korral. Lisaks jälgitakse ja piiratakse hoiuste kontsentratsioonisrisi, et vältida sõltuvust vähestest suurtest hoiustajatest.

Sisemisi mõõdikuid täiendavad Basel III mõõdikud - likviidsuse katekordaja (LCR) ja stabiilse rahastamise kordaja (NSFR) mille osas on Grupp täitnud kõik nõuded seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018. Likviidsuse katekordaja (LCR) standardi eesmärk on kindlustada, et Grupil oleks piisav hulk koormamata kõrge kvaliteedi ja likviidsusega varasid, mida oleks võimalik ilma olulisi kahjusid kandmata monetiseerida, tulemaks toime likviidsusvajadusega 30 päevases stressistsenaariumis. Normatiivi väljundiks on likviidsuse varade ja stressistsenaariumi likviidsusvajaduse jagatis, mille piirmääraks on 100%. Grupi likviidsuse katekordaja tase 31.12.2019 seisuga oli 145% (2018: 148%).

NSFR eesmärk on kindlustada, et Grupil oleks piisavalt stabiilseid finantseerimisallikaid finantseerimaks pikaajalisi varasid. Pangandusmääruses ning Baseli panganduskomitee poolt 2014. aasta oktoobris avaldatud ettepanekute kohaselt oli Grupi NSFR tase 31.12.2019 seisuga 152,9% (2018: 148%). Stabiilse rahastamise katekordaja kehtestati miinimumnõudena alates 2018. aastast tasemel 100%.

Likviidsusrisi juhtimise eest vastutab panga Treasury. Likviidsusrisi juhtimise üks peamisi vahendeid on kvaliteetsete ja likviidsete instrumentide piisava puhvri hoidmine. Likviidsuspuhver koosneb sularahast ja hoiustest keskpangas ning likviidsetest väärtpaberitest, mida hoiab Treasury, mida saab hõlpsalt müüa või kasutada tagatisena keskpanga rahastamistoimingutes. Pikemaajaliseks likviidsuse planeerimiseks on Treasury kaasatud finantsplani koostamisse, mis sisaldab pikemaajalist vaadet Grupi äri toetamiseks vajalikele rahalistele vahenditele. Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 ei ole Grupil ületähtaegseid võlgu.

Järgnevates tabelites on ära toodud finantsvarade ja -kohustuste, v.a tuletisinstrumentid, jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata rahavoogude alusel ning eraldi tulbas on kajastatud summad finantsseisundi aruandest. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest). Vastavat selgitust nende varade ja kohustuste õiglase väärtuse kohta vt lisa 3.5.

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline Väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused ja saadud laenud	17	2 189 665	41 522	476 248	18 721	2 906	2 729 062	2 726 562
Allutatud kohustused	20	0	1 244	3 731	19 500	85 575	110 050	75 000
Võlad hankijatele ja muud								
finantskohustused	18	0	20 789	0	0	0	20 789	20 789
Valmisolekulaenud	23	0	359 230	0	0	0	359 230	0
Väljastatud finantsgarantiid								
epingulistest summades	23	0	14 139	0	0	0	14 139	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)		0	14 942	0	615	0	15 557	0
Finantskohustused õiglasest väärtuses	12	0	8	0	0	0	8	8
Kohustused kokku		2 189 665	451 874	479 979	38 836	88 481	3 248 835	2 822 351

Likiidsusrisiki katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	1 271 153	0	0	0	0	1 271 153	1 271 153
Finantsvarad õiglasest väärtuses								
(võlakirjad)	11, 12	0	10 883	13 018	8 429	0	32 330	32 331
Laenud ja nõuded klientidele	13	0	113 590	251 806	1 029 520	582 889	1 977 805	1 687 034
Nõuded klientidele	14	0	3 551	0	0	0	3 551	3 551
Muud finantsvarad	15	2 246	0	0	0	0	2 246	2 246
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)		0	14 942	0	615	0	15 557	0
Kokku likviidsusrisiki katteks hoitavad varad		1 273 399	142 966	264 824	1 038 564	582 889	3 302 642	2 996 315
Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe		-916 266	-308 908	-215 155	999 728	494 408	53 807	

31.12.2018

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline Väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi								
Klientide hoiused ja saadud laenud	17	1 304 239	24 949	94 113	16 780	4 390	1 444 471	1 443 782
Allutatud kohustused	20	0	832	2 496	13 311	59 426	76 065	50 900
Võlad hankijatele ja muud								
finantskohustused	18	0	21 428	0	0	0	21 428	21 428
Valmisolekulaenud	23	32 259	156 582	0	0	0	188 841	0
Väljastatud finantsgarantiid								
lepingulistest summades	23	0	9 314	0	0	0	9 314	0
Foreign exchange derivatives								
(gross settled)		0	18 559	0	610	0	19 169	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)	12	0	11	0	0	0	11	11
Kohustused kokku		1 336 498	231 675	96 609	30 701	63 816	1 759 299	1 516 121

Likiidsusrisiki katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	10	682 658	0	0	0	0	682 658	682 658
Finantsvarad õiglasest väärtuses								
(võlakirjad)	11, 12	0	20 690	0	15 845	2 161	38 696	38 697
Laenud ja nõuded klientidele	13	0	63 584	198 293	634 077	154 853	1 050 807	918 761
Nõuded klientidele	14	0	3 721	0	0	0	3 721	3 721
Muud finantsvarad	15	2 936	0	0	0	0	2 936	2 936
Välisvaluuta tuletisinstrumendid								
(arveldamine brutos)		0	18 559	0	610	0	19 169	0
Kokku likviidsusrisiki katteks hoitavad varad		685 594	106 554	198 293	650 532	157 014	1 797 987	1 646 773
Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe		-650 904	-125 121	101 684	619 831	93 198	38 688	

Järgnevas tabelis on ära toodud lühi- ja pikaajaliste varade ja kohustuste jaotus.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Käibevarad			
Nõuded keskpangale	10	1 232 733	639 862
Nõuded krediitiasutustele	10	32 947	25 791
Nõuded investeerimisühingutele	10	5 473	17 005
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	12	32 835	39 266
Laenud ja nõuded klientidele	13	301 327	225 036
Muud nõuded klientidele	14	3 551	3 721
Muud varad	15	1 961	1 651
Käibevarad kokku		1 610 827	952 332
Põhivarad			
Omakapitaalinstrumentid FVOCI-s	11	432	298
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	12	7 695	7 590
Laenud ja nõuded klientidele	13	1 385 707	693 725
Muud finantsvarad	15	2 246	2 936
Materiaalne põhivara	16	6 686	1 135
Immateriaalne põhivara	16	14 705	15 470
Firmaväärtus	6	3 614	3 614
Põhivarad kokku		1 421 085	724 768
Varad kokku	5	3 031 912	1 677 100
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Klientide hoiused ja saadud laenud	17	2 704 935	1 422 988
Finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	12	8	11
Võlad hankijatele ja muud kohustused	18	24 314	24 644
Lühiajalised kohustused kokku		2 729 257	1 447 643
Pikaajalised kohustused			
Klientide hoiused ja saadud laenud	17	21 627	20 794
Allutatud kohustused	20	75 000	50 900
Pikaajalised kohustused kokku		96 627	71 694
Kohustused kokku	5	2 825 884	1 519 337

3.5 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglane väärtus	Bilansiline väärtus	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande							
Aktsiad ja fondiosakud*	12	500	7 695	0	8 195	8 195	0
Omakapitaliinstru-mendid õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi	11	0	0	432	432	432	0
Võlakirjad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	12	32 331	0	0	32 331	32 331	0
Intrissiswapid ja valuutaforwardid	12	0	4	0	4	4	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		32 831	7 699	432	40 962	40 962	0
Finantskohustused õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Intrissiswapid ja valuutaforwardid	12	0	8	0	8	8	0
Kokku finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		0	8	0	8	8	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpangale	10	0	1 232 733	0	1 232 733	1 232 733	0
Nõuded krediitiasutustele	10	0	32 947	0	32 947	32 947	0
Nõuded investeerimisühingutele	10	0	5 473	0	5 473	5 473	0
Laenuid ja nõuded klientidele	13	0	0	1 707 842	1 707 842	1 687 034	20 808
Muud nõuded klientidele	14	0	3 551	0	3 551	3 551	0
Muud finantsvarad	15	0	2 246	0	2 246	2 246	0
Kokku finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses			1 276 950	1 707 842	2 984 792	2 963 984	20 808
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses							
Klientide hoiused ja saadud laenuid	17	0	2 192 452	537 581	2 730 033	2 726 562	3 471
Allutatud kohustused	20	0	0	76 553	76 553	75 444	1 109
Võlad hankijatele ja muud kohustused	18	0	20 789	0	20 789	20 789	0
Kokku finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses			2 213 241	614 134	2 827 375	2 822 795	4 580

Puhaskasum kokku kolmanda taseme finantsvaradest muus koondkasumis oli 134 tuhat eurot.

31.12.2018*(tuhandetes eurodes)*

	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglase väärtus	Bilansiline väärtus	Erinevus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Aktsiad ja fondiosakud *	12	510	7 590	0	8 100	8 100	0
Omakapitaliinstrumendid õiglases väärtuses läbi muude koondkasumite	11	0	0	298	298	298	0
Võlakirjad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	12	38 697	0	0	38 697	38 697	0
Intressiswapid ja valuutaforwardid	12	0	59	0	59	59	0
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		39 207	7 649	298	47 154	47 154	0
Finantskohustused õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande							
Intressiswapid ja valuutaforwardid	12	0	11	0	11	11	0
Kokku finantskohustused õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		0	11	0	11	11	0
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Nõuded keskpangale	10	0	639 862	0	639 862	639 862	0
Nõuded krediidiasutustele	10	0	25 791	0	25 791	25 791	0
Nõuded investeerimisühingutele	10	0	17 005	0	17 005	17 005	0
Laenud ja nõuded klientidele	13	0	0	924 825	924 825	918 761	6 064
Muud nõuded klientidele	14	0	3 721	0	3 721	3 721	0
Muud finantsvarad	15	0	2 936	0	2 936	2 936	0
Kokku finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses		0	689 315	924 825	1 614 140	1 608 076	6 064
Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses							
Klientide hoiused ja saadud laenud	17	0	0	1 443 926	1 443 926	1 443 782	144
Allutatud kohustused	20	0	0	51 475	51 475	51 214	261
Võlad hankijatele ja muud kohustused	18	21 428	0	0	21 428	21 428	0
Kokku finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses		21 428	0	1 495 401	1 516 829	1 516 424	405

Puhaskasum kokku kolmanda taseme finantsvaradest muus koondkasumis oli 42 tuhat eurot.

*Aktsiad ja fondiosakud sisaldavad Grupi ettevõtte AS LHV Varahaldus investeringut pensionifondi osakutesse summas 7 695 tuhat eurot (31.12.2018: 7 590 tuhat). Vastavalt investeerimisfondide seadusele on LHV Varahalduse kui fondivalitseja kohustuslik osalus 0,5% kõigist osakutest kohustuslikes pensionifondides, mida ta haldab.

Grupi juhatus on hinnanud finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustuste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Hirearhias kasutatud tasemed:

1. Tase 1 – aktiivsel turul noteeritud hind
2. Tase 2 – hindamistehnika, mille sisendiks on turu informatsioon (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. Tase 3 – muud hindamismeetodid a) Kvantitatiivne teave õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatud oluliste jälgitavate sisendite kohta (kui need on majandusüksuse jaoks välja töötatud ja saadaval); b) kirjeldav kirjeldus õiglase väärtuse mõõtmise tundlikkuse kohta mittejälgitavate sisendite muutuste suhtes (kui muudatus võib põhjustada õiglase väärtuse mõõtmise olulist muutust); c) mittejälgitavate sisendite mõistlike võimalike muudatuste mõju

Finantsvarade ja finantskohustuste tähtajalise struktuuri kohta vt lisa 3.4.

Selgitused hinnagutele

Aktsiad ja fondiosakud – Tase 1 – aktiivset turul noteeritud hind. Tase 2 - AS LHV Varahalduse investeringud pensio-nifondide osakutesse on noteeritud kujul, kuid turg on mitteaktiivne ja seetõttu klassiitseeritakse need 2. taseme investeringuteks.

Finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande - VISA aktsiatega aktiivsel turul ei kaubelda, mistõttu baseerub nende väärtust turuteabel või sarnastel tehingutel ja juhtkonna hinnangul.

Võlakirjad FVOCI-s – aktiivsel turul noteeritud hind

Muud finantsvarad - Tase 2, peamiselt tuletisinstrumentide lepingute positiivne turuväärtus, näiteks intressimäära vahetuslepingud, välisvaluta vahetustehingud ja forwardid. Turud annavad hindamismudelile jälgitavaid sisendeid, mida kasutatakse õiglase väärtuse määramiseks. Selliste börsiväliste tuletisinstrumentide õiglase väärtus arvutatakse nüüdispuhasväärtuse (NPV) alusel, mis põhineb sõltu-matult hangitud turuparameetritel, eeldades et pole riske ja ebakindlust. NPV arvutamisel kasutatakse diskontee-rimiseks turupõhist nullkupongi tulukõverat.

Nõuded keskpankadele- väga likviidne ja lühiajaline

Nõuded krediidiasutustele- väga likviidne ja lühiajaline

Nõuded investeerimisettevõtetele - väga likviidne ja lühiajaline

Laenud ja ettemaksed klientidele - Pikaajaline, märkimis-väärne hinnangute tase. Tase 3. Turuhind on arvatud lähtuvalt viimase kuue kuu jooksul välja antud laenude intressimääradest.

Nõuded klientidele – lühiajalised nõuded

Muud finantsvarad – lühiajalised deposiidid

Klientide hoiused ja kaasatud laenud - Klientide hoiused ja fikseeritud intressimääraga laenud on peamiselt lühiajalised ja hoiuste hinnakujundus sõltub turutingimustest; sellest tulenevalt ei erine diskonteeritud tulevaste rahavoogude abil määratud hoiuste õiglase väärtust oluliselt nende bilansi-sesest väärtusest.

Allutatud laenud - Võlakirjad on noteeritud, aga likviidsus on liiga väike, et kasutada otseselt turukvoote. Lisaks sellele ei ole LHV-l lubatud osta neid võlakirju ilma Finantsinspekt-siooni heakskiiduta iga vahetustehingu jaoks.

Võlad hankijatele ja muud võlad – lühiajalised kohustused

Finantsvarade ja finantskohustuste tähtajalise struktuuri kohta vt lisa 3.4.

3.6 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning Grupi tööprotseduurides rakendatakse kohustuste lahususe printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja või üksuse kinnitus.

Operatsiooniriskide jälgimisest saadav info abistab Grupi sisemise kapitali adekvaatsuse tagamiseks vajaliku alginformo kogumist ja kapitalinormide hindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle äriprotsesside kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab Grupi riskikontrolli juht.

Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll vastavuskontrollil ning siseauditi osakonnal. Vastavuskontrolli teostaja üheks ülesandeks on hinnata Grupi tegevuse kooskõla õigusaktides, järelevalve juhistes ja sise-eeskirjades sätestatud nõuetega. Siseaudit on sõltumatu ja objektiivne sihtfunktsioon, kelle kindlustandev ning konsulteeriv tegevus on suunatud Grupi tegevuse täiustamiseks, protsesside parendamiseks ja väärtuse lisamiseks. Siseaudit aitab kaasa Grupi eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja distsiplineeritud lähenemist hindamiseks ja täiustamiseks riskide juhtimise, kontrolli ja organisatsiooni haldamise efektiivsust.

3.7 Vastavusrisk

Vastavusrisk on eksisteeriv või potentsiaalne oht tulule ja kapitalile, mis on tingitud õigusaktide, juhendite, standardite või eetikapõhimõtete täitmata jätmisest. Riski realiseerimisega võivad kaasneda trahvid, kahjunõuded, mainekahju, lepinguliste suhete lõppemine ja äärmisel juhul tegevusloa kehtetuks tunnistamine.

Vastavusriski juhtimise eesmärk on vältida vastavusriski avaldumist, sh trahvide määramist, kahjunõudeid, mainekahju, lepinguliste suhete katkemist ja tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

Euroopa Keskpanga avaldatud riskihinnangut silmas pidades peab LHV õigusaktide muudatustega kaasnevat riski endiselt kõrgeks.

Vastavusriski juhtimiseks jälgib vastavuskontroll õigusaktide muudatusi ning hindab nende võimalikku mõju, informeerib muudatustest juhtorganeid ning osaleb muudatuste rakendamisel.

Igakused ülevaadet juhtorganitele hõlmavad erinevatest allikatest koondatud infot, sh erinevate järelevalveasutuste suuniseid, Euroopa Liidu tasandi ja siseriiklike õigusakte. Ülevaadete tutvustamise käigus määratakse rakendamise

eest vastutavad juhtorganite liikmed. Samuti on vastavuskontroll kaardistanud LHV äritegevust puudutavad õigusaktid.

LHV tegevust jätkuvalt enim mõjutanud regulatiivsed muudatused sarnaselt teistele turuosalistele on MiFID II, GDPR, AMLD, PRIIP regulatsioonid ja CRD-V pakett. Tulenevalt ärimudeli olemusest pöörab LHV täiendavat tähelepanu Ühendkuningriigi regulatiivse keskkonna muutustele, sealhulgas muutustele, mis on seotud Ühendkuningriigi EList lahkumisega.

3.8 Rahapesu tõkestamine

Rahapesu ja terrorismi tõkestamise (AML/CTF) juhtimine LHV sisemine kaitsesüsteem baseerub kolmel kaitseliinil. Äri kui esimene kaitseliin omab, võtab ja maandab riske seal, kus AML, vastavuskontroll ja riskijuhtimine kui teine kaitseliin loovad raamistiku ja juhised ning kontrollivad ühtlasi ka esimest kaitseliini. Siseaudit kui kolmas kaitseliin tagab esimese ja teise kaitseliini ülesehituse ja töötamise, andes kindlust Nõukogule.

Kõik kaitseliinid järgivad riskipõhist lähenemisviisi, mis baseerub toodete, teenuste, klientide ja riikide riskipõhisel hindamisel, CDD ja EDD mõõdikutel vastavalt riskitasemele ja riskipõhisele jälgimisele. Tugevat AML kultuuri toetab kõikide töötajate ja juhtkonna suur teadlikkus ning pühendumus, mis põhineb teadlikkuse tõstmisel, informatsiooni jagamisel, koolitamisel ja aruandlusel.

LHV Grupi ja LHV Panga juhatus ja nõukogu on pühendunud rahapesu tõkestamise ja tunne oma klienti (AML/KYC) süsteemi rakendamisele, säilitamisele ja arendamisele kogu Grupis. AML/CTF kord ja kliendi aktsepteerimise põhimõtteid on vähemalt kord aastas uuendatud. 2019. aastal kinnitas juhatus Riskihindamise ja riskiisu raamistiku. Samuti uuendatakse pidevalt kõiki sisemisi AML/CTF protseduure ja juhendeid.

Analüütiline ja toetatud tehniline võimekus on AML-süsteemi võtmelementideks ja LHV on 2019. aastal investeerinud palju erinevatesse uutesse tööriistadesse. AML-i jälgimist viib läbi FICO Tonbelleri tarkvara Siron ja skriinimist Accuity tarkvara Compliance Link. Mõlemad tööriistad tulid turule 2019. aastal. Sironi ja Compliance Linkkõrval kasutatakse tegevuste ja trendide jälgimiseks ka analüütilist-visuaaliseerimistarkvara Tableau. AML-i meeskonna edasise analüüsivõime suurendamiseks tehakse koostööd Salv'i välisekspertidega (eelmine kaubamärk: Dataminer). See koostöö hõlmab Salv'i jälgimistarkvara testimist eesmärgiga suurendada analüütika potentsiaali tulevikus veelgi.

IT-investeeringute kõrval on märkimisväärselt suurenenud ka rahapesu tõkestamisega otseselt ja kaudselt seotud töötajate arv. Nii AML osakonnas kui ka KYC-EDD meeskonnas esimeses kaitseliinis loodi palju uusi ametikohti.

AML juhtimisstruktuur

Institutsioon	Kinnitab	Tegevused
Nõukogu	- AML/CTF raamistik ja kõrgetasemeline riskisu	- Monitoorib ja jälgib AML kõrgetasemelist ala - Saab aruandeid AML kohta
Juhatus	- Klientide aktsepteerimise põhimõtted - Riskihindamise ja riskiisu raamistik - AML raamistik - AML komitee protseduur - Kõrge riskiga klientide vastuvõtukomitee protseduur	- Monitoorib ja jälgib AML ala - Seab AML riskiisu - Regulaarne aruandlus AML-ist ja Vastavuskontrollist - Annab üldiseid juhiseid - Aktsepteerib kõrge riskiga kliente
AML	- AML sise-eeskiri	- Koordineerib AML protseduure ja protsesse - Annab juhiseid esimesele kaitseliinile - Hindab AML riske (klient, toode, teenus, kanal, riik) - Toetab EDD meetmeid (klientide aktsepteerimisel riski hindamine, kohapealne ja väline kontroll etc.) - Vastutab monitoorimise eest - Vastutab skriiningu eest - Analüüsib kõiki kahtlaseid ja ebaharilikke kliente ja tehinguid - Hindab AML riske, mis on seotud uute teenuste, toodete ja protsessidega - Raporteerib FIU-le - Raporteerib juhtkonnale - Pakub koolitusi ja suureneb teadlikkust
Vastavuskontroll		- Nõustab juhtorganeid ja AML osakonda, et tagada vastavus kehtivate regulatsioonidega - Hindab regulatiiv- ja järelevalvekeskkonna muutuste võimalikku mõju - Viib läbi AML-i nõuetele vastavuse kontrolle ja auditeid - Hindab uute teenuste, toodete ja protsessidega seotud vastavusriske - Annab aru juhtorganitele
Siseaudit		- Viib läbi AML protsesside sõltumatut hindamist - Raporteerib Nõukogule ja Auditikomiteele
Äritegevus	- Spetsiifilised juhised kõikide töövoogude kohta (kaasa arvatud AML-i meetmed)	- Viib läbi KYC protseduure (tunne oma klienti) - Edastab sisemisi SAR-e (kahtlase tegevuse aruandeid) AMLile

AML/KYC meetmed

LHV põhiprintsiibid:

- tugev kliendikontroll klientide aktsepteerimisel, mida toetavad kliendi aktsepteerimise põhimõtted;
- konservatiivne lähenemine riskide segmenteerimisele;
- regulaarne kliendikontroll ja täiendav kliendikontroll;
- tugev riskipõhine järelevalve;
- Klientide ja tehingute skriinimine rahvusvaheliste finantssanktsioonide nimekirjade ja muude allikate (sh USA OFAC-i nimekirja ja UK HM Treasury nimekirja) suhtes;
- tugev tipp- ja keskastmejuhtide pühenduvus;
- regulaarne töötajate koolitamine;
- pidev teabevahetus ja koostöö rahapesu andmebürooga ja teiste asjakohaste sidusrühmadega;
- aktiivne osalemine tööstuse parimate tavade kehtestamisel.

LHV on rakendanud nelja taset kliendi aktsepteerimise faasis:

- Kliendisuhete juht
- Kliendisuhete juht ja pikaajalise töötaja heakskiit (4-silma põhimõte)
- Riskikliendi Aktsepteerimise Komitee
- Juhatas

Riskinäitajate kombinatsioon määrab iga kliendiga kindlaks, milline aktsepteerimistase on vajalik.

Konservatiivsetele ja riskipõhiste kliendi aktsepteerimise protseduuridele rakendatakse lisaks riskipõhist monitoorimist ja teostatakse regulaarselt KYC teabe asjakohastamist.

LHV on seadnud riskitaluvuse mitteresidentid juriidiliste klientide hoiustele väljaspool mittefinants- ja valitsusväliseid sektoreid 25%-ni. Mitteresidentide hoiuste kasvu põhjus oli seotud Panga otsusega meelitada pikaajalisi madala riskiga hoiuseid Saksamaa ja Austria turult hoiustamisplatvormide Raisin ja Deposit Solution kaudu.

Finantsvahendajad

LHV osutab teenuseid fintech ettevõtetele, kes pakuvad klientidele finantsteenuseid. Kuna fintechidele teenuste osutamine hõlmab teistsuguseid riske võrreldes püsiklientide teenindamisega, on Pank pööranud erilist tähelepanu ja meetmeid nende riskide maandamiseks. Seal on pühendunud kliendihaldurid, kellel on antud valdkonnaga seotud pädevus. AML-i meeskond jälgib pidevalt selle

sektori suundumusi, arenguid ja ohte ning KYC-i meetmeid ajakohastatakse pidevalt. Pank on võtnud lähenemisviisi, et kõik fintech sektori kliendid peavad rakendama samu AML/KYC meetmeid nagu pangandussektor. Klientide aktsepteerimise ja pideva KYC ajal hindab Pank klientide ärimudelit, meeskonda, AML/KYC meetmeid, skriinimise ja jälgimise tehnilisi võimalusi, kliendikesksust, kliendiriski segmenteerumist, limiidipoliitikat, rahaallikat jms. LHV teostab ka kohapealseid kliendikülastusi, et teha kindlaks, kas poliitika ja protsesside meetmed on tegelikkuses rakendatud ning töötavad.. Selliste klientide finantstegevusele pööratakse erilist ja pidevat tähelepanu spetsiaalse jälgimise kaudu.

Riik

Viimastel aastatel on rahapesu süüdistused raputanud nii Eesti kui ka välismaediat ning Eesti maine on tõsiselt kahjustatud. Sellegipoolest peetakse Eesti finantssüsteemi ja riiki ise maailma kõige vähem riskantseks. Baseli valitsemisinstituut on hinnanud Eestit 2019. aastal rahapesu riskide seisukohast kõige vähem riskantseks riigiks. Isegi kui mõnes asutuses on KYC meetmetes ja nõuetekohase riskiisu seadmisel olnud puudusi, on Eesti rahapesuvastane süsteem üldiselt hinnatud tugevaks. Järgmine oluline hindamine toimub vastavalt FATF-i standarditele aastatel 2021-2022, mida viib läbi Moneyval.

Eesti regulaator, rahapesu andmebüroo ja finantssektor on võtnud olukorda väga tõsiselt ja AML-süsteemi igakülgseks parandamiseks on tehtud palju erinevaid samme. Pangandussektor on teinud suuri investeeringuid inimressursidesse, seda nii kvantitatiivselt kui ka kompetentsi seisukohast. Kõik turuosalisel tehnoloogia kasutamist täiustanud ja täiustavad seda pidevalt. Enamik neist uurib moodsa tehnoloogia (nt masinõppe) kasutamise viise oma tehniliste ja analüütiliste võimete parandamiseks. Finantsinspeksioon avaldas uue AML-i juhendi 2019. aasta märtsis. Uue komponendina on toodud loetelu rahapesu trendidest ja meetoditest Eestis läbi rahapesu kõigi kolme etapi. Rahapesu andmebüroo on värskendanud aruandlus-tarkvara, saades nüüd kiirema ja automatiseeritud ülevaate kõigist neile edastatud andmetest. Regulaatiivsest küljest on rahapesuvastase süsteemi ja kõigi sidusrühmade vahelise koostöö parandamiseks käimas mitmed seadusandlikud algatused.

3.9. Muud riskid

3.9.1 Strateegiline ja äririsk

Strateegiline risk väljendub eeskätt valedes strateegilistes otsustes. Strateegilist riski maandatakse läbi kaalutletud äriplaanide ning analüüside teostamise. Samuti omab LHV Panga ja LHV Groupi juhtkond (nii juhatus kui ka nõukogu) pikaajalist pangandus ja/või ettevõtluskogemust. Uutele turgudele ja valdkondadesse sisenemisel kaasatakse eelnevalt alati vastava ala professionaalid ning teostatakse põhjalik analüüs.

3.9.2 Reputatsioonirisk

Reputatsioonirisk on defineeritud kui risk, mis tuleneb LHV maine halvenemisest klientide, äripartnerite, omanike, investorite või järelevalve silmis. Reputatsioonirisk tekib pigem muude riskide realiseerumise tagajärjel (näiteks operatsiooniriski või strateegilise riski realiseerumise tulemusena). Reputatsiooniriski maandava tegurina viib LHV läbi regulaarseid riskijuhtimisealaseid koolitusi ning samuti täiustatakse pidevalt kogu organisatsiooni hõlmavat riskijuhtimise raamistikku, mis kokkuvõttes tagab tugeva riskikultuuri.

3.9.3 Maarisk

Sarnaselt reputatsiooniriskiga väljendub maarisk üldjuhul mõne muu riski kaudu (operatsioonirisk, krediidirisk, strateegiline risk). Lisaks Eestile, teeb LHV ettevalmistusi äritegevuse alustamiseks Ühendkuningriigis.

3.10 Varade ja kohustuste saldeerimine

Grupp on saldeerinud järgnevad varad ja kohustused.

	Brutosumma enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Saldeerimine	Netosumma finantsseisundi aruandes	Seotud vahendid, mida ei ole finantsseisundi aruandes tasaarveldatud		Netosummad
				Finantsinstrumendid	Saadud rahalised tagatised	
31.12.2019						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	4	0	4	0	0	0
KOHUSTUSED						
Tuletisinstrumendid	8	0	8	0	0	0
31.12.2018						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	59	0	59	0	0	0
KOHUSTUSED						
Tuletisinstrumendid	2	0	2	0	0	0

LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustuste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustustele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude, nõuete ja investeeringute väärtuse hindamisel (lisa 10, 11, 12, 13 ja 14) ning materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulike eluigade määramisel (lisa 16).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Kõige olulisemad juhtkonna hinnangud ja eeldused on seotud finantsinstrumentide standardiga IFRS 9, täpsemalt SICRI kriteeriumid, PD ja LGD arvutamine, ärimudeli ja APIM hinnang finantsvarade klassifitseerimiseks. Vaata rohkem informatsiooni lisa 3.2 ja allpool. Juhtkonna hinnangutes ja eeldustes 2019. aastal muid olulisi muudatusi ei toimunud.

Oodatava krediitkahju (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi seisukohti, mis vajavad juhtkonna hinnangut. Oodatava krediitkahju hindamine on selle iseloomust tulenevalt ebamäärane ja nende hinnangute täpsus sõltub mitme test faktoritest, nagu näiteks makromajanduslikud

prognoosid, ning sisaldavad kompleksseid modelleerimisi ja hinnanguid. Krediidiriski olulise suurenemise hindamine on IFRS-st 9 „Finantsinstrumendid“ tulenev lähenemine ja vajab olulisi hinnanguid. Igal bilansipäeval hindab Grupp, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega võttes arvesse finantsinstrumendi eluea maksejõuetuse tõenäosuse muutust, kasutades selleks olulisi riskiindikaatoreid, mis on kasutusel Grupi riskijuhtimise protsessides. Teine oluline valdkond, mis vajab olulisi hinnanguid, on tuleviku prognooside ja makromajanduse stsenaariumite määramine. IFRS 9 nõuab erapooletu ja tõenäosustega kaalutud krediitkahjude hindamist, kasutades selleks mitmete võimalike tulemuste hinnanguid ning sisaldab tuleviku majandusväljavaadete prognoose. LHV kasutab ECL mõõtmisel tuleviku prognooside baasina sisemiselt välja töötatud makromajanduslike prognoose. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste määramiseks. Eksperthinnangu teostamise eesmärgiks on kaasata eeldatav mõju näitajatest, mida ECL mudel ei arvestanud. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudeleid, hinnanguid ja sisendeid vaadatakse üle regulaarselt Grupi riskifunktsiooni poolt ning kinnitatakse Grupi Riskikomitee poolt.

LISA 5 Tegevussegmendid

LHV Pank jagab oma äritegevusi 3 peamiseks ärisegmendiks: jaepangandus, finantsvahendajad ning ettevõtete pangandus. Ärisegmendid moodustavad osa Grupist, koos eraldi juurdepääsuga finantsandmetele, mis on ühtlasi aluseks äritulemuste regulaarsel jälgimisel Grupi otsustajate poolt. Kogu planeerimine ja tulemusmõõdikute paikapanek toimub segmentide tasemel. Igas segmendis koostatakse täielik finantsseisundi aruanne ja kasumiaruanne. Grupil on planeerimine/mõõtmine lisaks eelpool nimetatud segmendi-tasemetele ka osakondade tasemel.

Jaotus on tehtud kliendi/toote baasi alusel ning sarnased osakonnad on grupeeritud ühe segmendi alla.

Jaepangandus katab kõiki eraisikuid ja väikeseid juriidilisi isikuid, kelle krediidiriskile avatus on alla 500 tuhande euro. Tegemist on tavapärase universaalpanganduse segmentidega, pakkudes makseteenust, pangakaarte, krediiti jne. 2018. aastal esitati privaatt pangandus eraldi segmendina, kuid see lisati jaepangandusse alates 2019. aastast. Samal ajal eraldati finantsvahendajad jaepangandusest.

Ettevõtete panganduse segment hõlmab kõiki suuri ettevõtteid ja teisi juriidilisi isikuid, kelle krediidiriskile avatus on üle 500 tuhande euro. Peamised tooted on laenu ja maksed.

Varahalduse puhul on tegemist pensioni haldamise segmendiga, sisaldades II ja III pensionisammast.

Järeilmaksu- ja tarbijafinantseerimise segment on Eestis eraldi juriidiline isik, mis hõlmab eraisikutele pakutavat väikelaenuäri. Need portfellid on suhteliselt väikesed, kuid tulenevalt klientide erinevast maksepraktikast tuleb seda käsitleda eraldi segmendiga.

Finantsvahendajad hõlmavad fintech ettevõtteid, kelle maksete maht on suur nii Eestis kui ka Ühendkuningriigis. Selles segmendis kajastab LHV ka tavalisi makseteenuseid.

Muud tegevused sisaldavad treasury tegevusi, mis seisneb sisemises finantseerimisteenuse pakkumises teistele segmentidele ning LHV Group soolo peamiselt kapitali ning finantseerimisega seotud tegevusi.

AS-i LHV Group juhatus on määratud otsustajaks, vastutades rahaliste eraldiste ja äritegevuse kasumlikkuse hindamise eest. Segmendi poolt esitatud tulemused sisaldavad otseselt segmendiga seotud tulusid ja kulusid.

Segmendi poolt raporteeritud müügitulu sisaldab tulu segmentidevahelistest tehingutest, st teistele grupi ettevõtetele AS-i LHV Pank poolt antud laenu. Intressitulu ning komisjoni- ja teenustasutulu jagunemine klientide asukoha lõikes on toodud lisades 7 ja 8. Grupil ei ole ühtegi klienti, kelle tulu moodustaks rohkem kui 10% vastavast tulu liigist.

31.12.2019 (tuhandetes eurodes)	Jae- pangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbijafinant- seerimine Eestis	Finantsva- hendajad	Muud tegevused	Segmentide- vahelised elimineeri- mised	Kokku
Intressitulu, sh.	18 907	35 107	0	11 209	752	10 626	-15 187	61 414
Välimine intressitulu	13 358	33 416	0	11 209	0	3 431	0	61 414
Sisemine intressitulu	5 549	1 691	0	0	752	7 195	-15 187	0
Intressikulu	-3 723	-6 071	-145	-1 691	-10	-17 573	15 187	-14 026
Neto intressitulu	15 184	29 036	-145	9 518	742	-6 947	0	47 388
Komisjoni- ja teenustasu tulu	6 754	2 147	12 869	602	14 654	0	0	37 026
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-502	-363	0	-674	-9 797	-13	0	-11 349
Dividenditulu	0	0	0	0	0	6 630	-6 630	0
Neto teenustasutulu	6 252	1 784	12 869	-72	4 857	6 617	-6 630	25 677
Netotulu	21 436	30 820	12 724	9 446	5 599	-330	-6 630	73 065
Netokasum finantsvaradelt	-10	-4	465	0	46	173	0	670
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-10 895	-7 661	-6 097	-1 881	-9 114	-3 536	0	-39 184
Ärikasum	10 531	23 155	7 092	7 565	-3 469	-3 693	-6 630	34 551
Laenude allahindluse kulu	-1 194	-1 736	0	-247	-33	0	0	-3 210
Kasum enne maksustamist	9 337	21 419	7 092	7 318	-3 502	-3 693	-6 630	31 341
Tulumaksukulu	-803	-1 640	-972	-760	-74	0	0	-4 249
Puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt	8 534	19 779	6 120	6 558	-3 576	-3 693	-6 630	27 092
Varad kokku	1 075 705	1 613 557	31 221	65 506	298 806	179 686	-232 569	3 031 912
Kohustused kokku	1 992 547	450 089	2 100	50 548	388 317	75 577	-133 294	2 825 884

Grupi intressitulude geograafiline jaotus ning jaotus toodete lõikes on toodud lisas 7.

31.12.2018 (tuhandetes eurodes)	Jae- pangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbijafinant- seerimine Eestis	Finantsva- hendajad	Muud tegevused	Segmentide- vahelised elimineeri- mised	Kokku
Intressitulu, sh.	10 944	25 359	0	9 380	1 211	5 634	-6 906	45 622
Välimine intressitulu	6 802	24 125	0	9 380	0	5 315	0	45 622
Sisemine intressitulu	4 142	1 234	0	0	1 211	319	-6 906	0
Intressikulu	0	-4 401	-168	-1 234	0	-8 574	6 906	-7 471
Neto intressitulu	10 944	20 958	-168	8 146	1 211	-2 940	0	38 151
Komisjoni- ja teenustasu tulu	14 256	1 910	13 942	517	2 132	87	0	32 844
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-6 953	-65	0	-553	-200	-28	0	-7 799
Dividenditulu	0	0	0	0	0	6 578	-6 578	0
Neto teenustasutulu	7 303	1 845	13 942	-36	1 932	6 637	-6 578	25 045
Netotulu	18 247	22 803	13 774	8 110	3 143	3 697	-6 578	63 196
Netokasum finantsvaradelt	-15	0	-25	0	0	483	0	443
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-13 481	-5 503	-5 823	-2 058	-1 298	-3 118	0	-31 281
Ärikasum	4 751	17 300	7 926	6 052	1 845	1 062	-6 578	32 358
Laenude allahindluse kulu	351	-5 027	0	-171	0	-32	0	-4 879
Kasum enne maksustamist	5 102	12 273	7 926	5 881	1 845	1 030	-6 578	27 479
Tulumaksukulu	-563	-987	-1 100	-838	-106	-20	0	-3 614
Puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt	4 539	11 286	6 826	5 043	1 739	1 010	-6 578	23 865
Varad kokku	989 879	535 836	31 193	51 383	109 987	127 748	-168 926	1 677 100
Kohustused kokku	1 210 066	177 086	2 610	39 577	134 452	51 380	-95 834	1 519 337

Grupi intressitulude geograafiline jaotus ning jaotus toodete lõikes on toodud lisas 7.

LISA 6 Tütarettevõtted ja firmaväärtus

Seisuga 31.12.2019 on Grupi tütarettevõtted, mis on käesolevas aruandes konsolideeritud:

- AS LHV Pank (Eesti, osalus 100%);
- AS LHV Varahaldus (Eesti, osalus 100%);
- Cuber Technology OÜ (Eesti, osalus 100%);
- AS LHV Finance (Eesti, osalus 65% läbi AS LHV Panga).

AS LHV Pank maksis 2013. aastal 325 tuhande euro suuruse rahalise sissemakse 65% osaluse eest LHV Finance'is ja mittekontrolliv osalus maksis 175 tuhande euro suuruse rahalise sissemakse 35% osaluse eest. Nimetatud mittekontrolliva osaluse sissemakse on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real "Mittekontrolliv osalus".

Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 pole Grupil sidusettevõtteid.

Seisuga 31.12.2019 koosneb AS LHV Group konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes firmaväärtus summas 3 614 tuhat eurot järgnevalt:

- AS LHV Varahaldus osaluste omandamisel tekkinud firmaväärtus summas 1 044 tuhat eurot;
- Danske Capital AS ostulepingu järgselt tekkinud firmaväärtus AS-I LHV Varahaldus summas 2 570 tuhat eurot.

Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 viidi läbi firmaväärtuse väärtuse languse test. Firmaväärtuse raha genereerivaks üksuseks on AS LHV Varahaldus. Kasutusväärtuse arvestus põhineb järgnevatel eeldustel, mis põhinevad viie aasta prognoosil:

Seisuga 31.12.2019 on Grupil üks tütarettevõte, AS LHV Finance, kellel on Grupile mittekontrollivad osalused.

- Valitsevate fondide vara mahu kasv 18% aastas (2018: 16%);
- Fondivalitseja tulude kasv keskmiselt -4% aastas (2018:-10%);
- Tulenevalt majanduskeskkonnast eeldatakse kaudsete kulude kasvu 5% aastas (2018: 2%);
- Rahavoogude diskontomäärana on kasutatud 15% (2018: 15%).

Põhieelduste väärtuste kasutamisel tugines juhatus eelnevate perioodide kogemustele ja oma parimale hinnangule tõenäoliste ootuste osas. Ootuseid on muudetud konservatiivsemaks tulenevalt muutustest turuolukorras ning seadusandluses. Kasutusväärtuse testi tulemusena ületab seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 raha genereeriva üksuse kaetav väärtus tema bilansilist väärtust, mistõttu ei ole tehtud allahindlusi.

Järgnevalt on toodud finantsinformatsioon AS LHV Finance kohta. Informatsioon on esitatud enne omavaheliste tehingute elimineerimist.

Lühendatud finantsseisundi aruanne	AS LHV Finance	
	31.12.2019	31.12.2018
Laenud ja nõuded klientidele ning muud lühiajalised varad	65 415	51 338
Põhivarad	91	45
Lühiajalised kohustused	1 966	1 996
Pikaajalised kohustused	48 582	37 581
Netovarad kokku	14 958	11 806

Lühendatud kasumiaruanne ja muu koondkasum	AS LHV Finance	
	2019	2018
Neto intressi- ja teenustasutulud	9 446	8 110
Kasum enne makse	7 318	5 881
Tulumaksukulu	-760	-838
Kasum lõpetatud tegevustelt	0	0
Puhaskasum	6 558	5 043
Kokku koondkasum	6 558	5 043
Mittekontrolliva osaluse osa koondkasumist	2 296	1 765

Lühendatud rahavoogude aruanne	AS LHV Finance	
	2019	2018
Rahavoog äritegevusest	-4 925	-1 188
Makstud intressid	-1 636	-1 215
Makstud tulumaks	-760	-838
Neto rahavoog äritegevusest	-7 321	-3 241
Neto rahavoog investeerimistegevusest	-87	-28
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	7 403	3 274
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-5	5
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	5	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	0	5

LISA 7 Neto intressitulu

Intressitulu (tuhandetes eurodes)	Lisa	2019	2018
Intressitulu kasutades efektiivse intressimäära meetodit			
Ettevõtuluslaenud		37 129	27 048
sh laenud seotud osapooltele	24	27	31
sh faas 3 intressid*		164	340
Järelmaks		3 968	4 055
Tarbimislaenud		7 240	5 313
Eralaenud		1 744	1 514
Hüpoteeklaenud		5 248	1 769
Finantsvõimenduse laenud ja väärtpaberite laenamine		500	456
Krediitkaardilaenud		813	770
Nõuetelt krediidiasutustele ja investeerimisühingutele		270	141
Muud laenud		893	1 981
Vahesumma		57 805	43 047
Muu sarnane intressitulu			
Liising		3 253	2 439
sh laenud seotud osapooltele	24	3	4
Võlakirjad		356	136
sh FVOCI võlakirjad		-	13
sh võlakirjad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	12	356	123
Kokku		61 414	45 622
Intressikulu			
Klientide hoiused ja saadud laenud		-5 579	-1 880
sh seotud osapoolte hoiused	24	8	-42
Nõuded keskpangale		-4 264	-3 360
Allutatud kohustused	20	-4 183	-2 231
sh laenud seotud osapooltelt	24	-373	-357
Kokku		-14 026	-7 471
Neto intressitulu		47 388	38 151
Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi			
(ei sisalda intressituluseid pankadelt ja võlakirjadelt):			
(tuhandetes eurodes)		2019	2018
Eesti		60 788	44 822
Leedu		0	523
Kokku		60 788	45 345

*Kuna enamik faas 3 laene müüakse inkassofirmadele, on faasi 3 intressid kõigis laenuportfellides marginaalsed, välja arvatud ettevõtuluslaenude portfellis.

LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu

Komisjoni- ja teenustasutulu	Lisa	2019	2018
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		3 658	3 687
sh seotud osapooled	24	22	11
Varahaldus- ja sarnased tasud		15 831	16 371
sh Grupi poolt valitsetavad fondid *	24	12 860	13 922
Valuuta konverteerimise tasud		1 867	1 639
Tasud kaartidelt ja arveldustelt		12 485	8 766
Tarimislaenu- ja järelmaksu teenustasud		602	518
Muud teenustasutulud		2 583	1 863
Kokku		37 026	32 844
Komisjoni- ja teenustasukulu			
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		-546	-544
Kaartidega seotud kulud		-3 979	-2 765
Terminalitehingutega seotud kulud		-3 967	-2 834
Arveldustega seotud kulud		-692	-468
Sularahaautomaatidega seotud kulud		-1 159	-649
Muud teenustasukulud		-1 006	-539
Kokku		-11 349	-7 799
Neto teenustasutulu		25 677	25 045

* Valitsemistasud pensioni- ja investeerimisfondidelt on kindlaksmääratud protsent fondi koguvaradest ning varieerub vahemikus 0,39% - 2% aastas. Pensionifondide valitsemistasusid langetati alates 2019. aasta septembrist ja on nüüd vahemikus 0,39% - 1,2%.

Komisjoni- ja teenustasutulu kliendi asukoha järgi	2019	2018
Eesti	36 978	32 677
Muud	48	163
Kokku	37 026	32 844

LISA 9 Tegevuskulud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	2019	2018
Palk ja boonused		14 883	12 190
Sotsiaal- ja muud maksud*		4 382	3 566
Tööjõukulud kokku		19 265	15 756
IT kulud		2 829	2 322
Info- ja pangateenused		868	625
Turunduskulud		2 089	2 023
Kontorikulud		633	677
Transpordi- ja sidekulud		276	225
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud		690	626
Muud sisseostetud teenused		3 324	3 136
Muud administratiivkulud		3 807	2 304
Põhivara kulum	16	4 674	2 972
Kasutusrendimaksud		327	1 153
Muud tegevuskulud		486	324
Muud tegevuskulud kokku		20 003	16 387
Tegevuskulud kokku		39 268	32 143

* kogusumma sotsiaal-, tervise- ja muude kindlustuste eest LHV Grupi keskmine töötajate arv 2019. aastal oli 409 (2018: 366).

Alates 2018 on pensionifondi kliendilepingutega seotud müügikulud kapitaliseeritud immateriaalse põhivarana vastavalt kliendisuhete eeldatavale elueale 20 aastat.

Juhul, kui need müügikulud oleks kajastatud kuludena ja mitte kapitaliseeritud, siis "Turunduskulud" oleks olnud 1 818 tuhat eurot kõrgemad.

LISA 10 Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2019	31.12.2018
Nõudmiseni hoiused ja tähtajalised hoiused kuni 3 kuud *	38 420	42 796
Kohustuslik reservkapital keskpangas	29 426	14 280
Nõudmiseni hoiused keskpangas *	1 206 307	625 582
Kokku	1 271 153	682 658
* raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	1 244 727	668 378

Nõuete jaotus riikide lõikes on esitatud lisa 3.2. Kohustusliku reservkapitali nõue seisuga 31.12.2019 oli 1% (2018: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (kliientide hoiused ja

saadud laenud). Reservi nõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt eelnevalt aktsepteeritud välisfinantsvarades.

LISA 11 Omakapitaliinstrumendid õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande

Omakapitaliinstrumendid 31.12.2017	0
Ümberklassifitseerimine 1. jaanuaril 2018	220
Omakapitaliinstrumentide ümberhindamine	78
Omakapitaliinstrumendid 31.12.2018	298
Omakapitaliinstrumentide ümberhindamine	134
Omakapitaliinstrumendid 31.12.2019	432

Seisuga 31.12.2019 on Grupil VISA aktsiaid summas 432 tuhat eurot (2018: 298 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2019 on muude reservide saldo omakapitalis 212 tuhat eurot (2018: 78 tuhat eurot), vt ka lisa 21.

LISA 12 Finantsvarad ja -kohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Kohustuslikult määratud kui õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	31.12.2019
Aktsiad ja fondiosakud	500
Võlakirjad	32 331
Fondiosakud	7 695
sh investeringud valitsetavatesse pensionifondidesse	7 695
Valuutaforwardid	4
Finantsvarad kokku	40 530
Intressiswapid ja valuutaforwardid	8
Finantskohustused kokku	8
Kohustuslikult määratud kui õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	31.12.2018
Aktsiad ja fondiosakud	510
Võlakirjad	38 697
Fondiosakud	7 590
sh investeringud valitsetavatesse pensionifondidesse	7 590
Valuutaforwardid	59
Finantsvarad kokku	46 856
Intressiswapid ja valuutaforwardid	11
Finantskohustused kokku	11
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2017	55 859
Netosoetused ja -müügid õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeringutelt	-10 335
Intressitulu (lisa 7)	123
Ümberhindlus	1 209
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2018	46 856
Netosoetused ja -müügid õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeringutelt	-6 869
Intressitulu (lisa 7)	356
Ümberhindlus	187
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2019	40 530

Investeringute õiglasest väärtuseks on noteeritud väärt-paberite puhul nende ostunoteering (lisa 3.5). 2019. aastal saadi võlakirjade ümberhindlusest kasumit 86 tuhat eurot (2018: 407 tuhat eurot). Intressiswapide ümberhindlusest ei saadud 2019. ja 2018. aastal ei kasumit ega kahjumit.

Grupi poolt valitsevate pensioni- ja investeerimisfondide hallatavate varade maht oli seisuga 31.12.2019 1 374 miljonit eurot (31.12.2018: 1 214 miljonit eurot).

LISA 13 Laenud ja nõuded klientidele

(tuhandetes eurodes)	31.12.2019	31.12.2018
Laenud juriidilistele isikutele	954 986	714 335
sh ettevõtluslaenud	763 163	624 425
sh jaelaenud	40 967	16 200
sh liising	66 078	44 277
sh arvelduskrediit	42 801	23 846
sh kaubalaenud	32 761	0
sh finantsvõimenduslaenud	3 148	1 997
sh järelmaks	277	249
sh krediitkaardi laenud	402	274
sh faktooring	5 389	3 067
Laenud eraisikutele	738 152	214 702
sh järelmaks	16 133	17 501
sh hüpoteeklaenud	587 855	101 009
sh tarbimislaenud	49 412	33 989
sh eralaenud	44 776	37 884
sh liising	23 410	15 888
sh finantsvõimenduslaenud	2 840	1 733
sh krediitkaardilaenud	7 263	6 579
sh arvelduskrediit	34	43
sh õppelaen	750	76
sh kinnisvara rentimine	5 679	0
Kokku	1 693 138	929 037
sh laenud seotud osapooltele (lisa 24)	3 290	3 328
Allahindlus	-6 104	-10 276
Kokku	1 687 034	918 761

LHV ostis Danske Banki Eesti filiaalilt jaeportfelli, suurendades jaelaenude portfelli 393 miljoni euro võrra, millest 97% moodustasid hüpoteeklaenud.

Muutused allahindlustes 2019	Ettevõtlus- laenud, sh arvelduskrediit	Jae- laenud	Tarbimis- laenud	Krediit- kaardid	Järelmaks	Liising	Võimendus laenud	Muud laenud, sh hüpoteek	Faktooring	Kokku
Seisuga 1. jaanuar	-8 751	-184	-568	-27	-140	-467	-3	-36	-100	-10 276
Aasta jooksul moodustatud/ tagasipööratud allahindlused	-400	-11	-746	-98	-234	-233	-4	-834	100	-2 460
Aasta jooksul välja kantud	5 485	42	690	72	262	61	1	19	0	6 632
Seisuga 31. detsember	-3 666	-153	-624	-53	-112	-639	-6	-851	0	-6 104

Muutused allahindlustes 2018	Ettevõtlus- laenud, sh arvelduskrediit	Jae- laenud	Tarbimis- laenud	Krediit- kaardid	Järelmaks	Liising	Võimendus laenud	Muud laenud, sh hüpoteek	Faktooring	Kokku
Seisuga 1. jaanuar	-4 594	-155	-1 255	-240	-858	-780	0	-243	0	-8 125
Aasta jooksul moodustatud/ tagasipööratud allahindlused	-4 272	-54	226	47	91	183	-3	207	-100	-3 675
Sh muutused IFRS 9										
esmarakendamisest	-403	-46	-53	-2	-50	-158	0	0	0	-712
Aasta jooksul välja kantud	115	25	25	10	4	120	0	0	0	299
Lõpetatud tegevused	0	0	436	156	623	10	0	0	0	1 225
Seisuga 31. detsember	-8 751	-184	-568	-27	-140	-467	-3	-36	-100	-10 276

Aasta jooksul moodustatud allahindlused erinevad kasumiaruandes kajastatud laenude allahindluse kulust aasta jooksul sisse nõutud summadest, mis olid varem maha kantud kui lootusetud nõuded. Nimetatud laekumised kanti kasumiaruandes otse laenude allahindluse reale.

Liisingu neto- ja brutoinvesteeringud tähtaegade lõikes

	Brutoinves- teering	Teenimata intressitul	Allahindlus	Liising- nõuete nüüdis- väärtus
kuni 1 aasta	26 375	-2710	-164	23 501
1-5 aastat	68 211	-4 395	-457	63 359
üle 5 aasta	2 753	-107	-18	2 628
Kokku 31.12.2019	97 339	-7 212	-639	89 488
kuni 1 aasta	19 135	-1710	-134	17 291
1-5 aastat	43 901	-2 535	-319	41 047
üle 5 aasta	1880	-39	-14	1 827
Kokku 31.12.2018	64 916	-4 284	-467	60 165

Krediidiriskile avatud positsioonide ning laenude tagatiste kohta on info lisas 3.2.

Antud laenude jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisas 3.3.

Laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisas 3.4.

Laenude geograafiline jaotus on esitatud lisas 3.2.

Intressitulud antud laenudelt, vt lisa 7.

LISA 14 Muud nõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2019	31.12.2018
Varahaldustasud klientidelt	1 057	1 412
sh seotud osapooled (lisa 24)	835	1 227
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	2 494	2 309
Kokku	3 551	3 721

Kõik tasud, v.a sissenõudemenetlusega seotud nõuded, laekuvad 12 kuu jooksul bilansikuupäevast ja on seetõttu käibevara.

LISA 15 Muud varad

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2019	31.12.2018
Finantsvarad		
Balti börside garantiideposiidid	10	11
VISA ja MasterCard tagatisdeposiidid	2 236	2 925
Vahesumma	2 246	2 936
Mittefinantsvarad		
Ettemaksed Finantsinspeksioonile	503	476
Muud ettemaksed *	1 458	1 175
Vahesumma	1 961	1 651
Kokku	4 207	4 587

* Ettemaksed kontoriruumide rendi, kindlustuse, infoteenuste, ajakirjandusväljaannete ja koolituste eest.

Ettemaksed laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul arvates bilansipäevast ja seetõttu on arvele võetud käibevarana. Balti börside garantiideposiidid on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtapaberitehingute tagamiseks ning VISA ja MasterCard deposiidid krediitkaardi- tehingute tagamiseks, mistõttu käsitletakse mõlemad pikaajalise varana.

LISA 16 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)	Materiaalne põhivara	Kasutusõigusega varad	Kokku materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kliendilepingute soetusega seotud kulud	Kokku immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo 31.12.2017							
Soetusmaksumus	4 078	0	4 078	8 058	10 618	18 676	22 754
Akumuleeritud kulum	-2 657	0	-2 657	-3 731	0	-3 731	-6 388
Jääkmaksumus 31.12.2017	1 421	0	1 421	4 327	10 618	14 945	16 366
Soetatud põhivara	396	0	396	1 236	0	1 236	1 632
Kapitaliseeritud müügikulutused	0	0	0	0	1 818	1 818	1 818
Mahakantud põhivara	-5	0	-5	0	0	0	-5
Amortisatsioonikulu (Lisa 9)	-510	0	-510	-1 031	-1 431	-2 462	-2 972
Varad lõpetatud tegevuselt	340	0	340	371	0	371	711
Amortisatsioonikulu lõpetatud tegevustelt	-168	0	-168	-304	0	-304	-472
Saldo 31.12.2018							
Soetusmaksumus	4 129	0	4 129	8 923	12 436	21 359	25 488
Akumuleeritud kulum	-2 994	0	-2 994	-4 458	-1 431	-5 889	-8 883
Jääkmaksumus 31.12.2018	1 135	0	1 135	4 465	11 005	15 470	16 605
Soetatud põhivara	1 336	0	1 336	864	0	864	2 200
Müüdnud põhivara	-15	0	-15	0	0	0	-15
Kapitaliseeritud müügikulutused	0	0	0	0	1 584	1 584	1 584
Muudatused arvestuspõhimõtetes	0	5 676	5 676	0	0	0	5 676
Mahakantud põhivara	-338	0	-338	-1 435	0	-1 435	-1 773
Amortisatsioonikulu (Lisa 9)	-562	-899	-1 461	-1 751	-1 461	-3 213	-4 674
Saldo 31.12.2019							
Soetusmaksumus	5 112	5 676	10 788	8 352	14 020	22 372	33 160
Akumuleeritud kulum	-3 203	-899	-4 102	-4 775	-2 892	-7 667	-11 769
Jääkmaksumus 31.12.2019	1 909	4 777	6 686	3 577	11 128	14 705	21 391

Materiaalne põhivara sisaldab arvuteid ja kontoritehnikat, mööblit, kontori renoveerimiseks tehtud kapitaliseeritud kulusid. Immateriaalne vara sisaldab litsentse, kliendilepinguid ja arenduskulusid.

2019. ja 2018. aastal ei ole ilmnenuid märke materiaalse või immateriaalse põhivara kasutusväärtuse langusest.

Kasutusõiguse varade bilansine väärtus ja aasta jooksul toimunud muutused on avalikustatud lisas 19.

LISA 17 Klientide hoiused ja saadud laenud

31.12.2019

(tuhandetes eurodes)

	Eraisikud	Finantsvahendajad	Juriidilised isikud	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	525 938	376 068	1 267 180	20 293	2 189 479
Tähtajalised hoiused	415 349	0	90 100	3 100	508 549
Saadud laenud	0	0	25 643	0	25 643
Tekkepõhine intressikohustus	2 692	0	196	3	2 891
Kokku	943 979	376 068	1 383 119	23 396	2 726 562
Sh seotud osapooled (lisa 24)	1 308	0	14 755	0	16 063

31.12.2018

	Eraisikud	Finantsvahendajad	Juriidilised isikud	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	374 491	193 893	727 803	7 935	1 304 122
Tähtajalised hoiused	57 605	0	54 456	5 734	117 795
Saadud laenud	0	0	21 528	0	21 528
Tekkepõhine intressikohustus	197	0	131	9	337
Kokku	432 293	193 893	803 918	13 678	1 443 782
Sh seotud osapooled (lisa 24)	1 091	0	32 417	0	33 508

LHV Pank sõlmis Euroopa Investeeringufondiga (EIF) tagamata 10-aastase laenulepingu summas 12,5 miljonit eurot, et suurendada väikese ja keskmise suurusega ettevõtete laenuvõimalusi.

31.12.2019 seisuga oli Pank laenusummast kasutusele võtnud 12 250 tuhat eurot ja põhisummat tagasi maksnud summas 2 163 tuhat eurot. Bilansiline jääk seisuga 31.12.2019 on 10 087 tuhat eurot. Seisuga 31.12.2019 oli Pank saanud 20 000 tuhat eurot laenu Põhjamaade Investeeringupangalt (NIB) ja põhisummat tagasi maksnud summas 4 444 tuhat eurot. 31.12.2019 seisuga on NIB-lt saadud laenu jääk summas 15 556 tuhat eurot. NIB laen makstakse täielikult tagasi 2023. aastal.

Enamiku klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisa 3.3.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.4.

Klientide hoiuste ja saadud laenude regionaalne ja riski kontsentratsiooni jaotus on esitatud lisa 3.2.

LISA 18 Võlad hankijatele ja muud kohustused

Finantskohustused

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Võlgnevused hankijatele		5 033	2 153
Muud lühiajalised kohustused		3 067	1 925
Tekkepõhine intress allutatud laenudelt	20	444	314
Rendikohustused	19	4 672	0
Maksed teel		7 395	16 800
Väljastatud finantsgarantiid		178	236
Vahesumma		20 789	21 428
Mitte-finantskohustused			
Väljastatud tegevusgarantiid		266	243
Maksuvõlad		1 230	1 218
Võlgnevused töövõtjatele		1 705	1 488
sh seotud osapooled	24	73	91
Muud lühiajalised võlgnevused		324	276
Vahesumma		3 525	3 216
Kokku		24 314	24 644

Võlgnevused töötajatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest, boonuse- ja puhkusereservi kohustustest ning võlgnevuste suurenemine on tulenenud töötajate lisandumisest aasta jooksul. Maksed teel koosnevad välisvaluutamaksetest ning väärtpaperitehingute vahendamisest

tekkinud võlgnevustest klientidele. Kõik kohustused, v.a finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

LISA 19 Kasutusõiguse varad ja rendikohustused

Grupp rendib kontoriruumi. Kuni 31. detsembrini 2018 kajastati kontoriruumide renti kasutusrendina. Alates 1. jaanuarist 2019, kajastab Grupp rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohusena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel. 2019. aastal on kasutusrendimakseid, st väheväärtuslikke ja lühiajalisi rente, kontoriruumidelt tehtud summas 327 tuhat eurot (2018: 1 153 tuhat eurot).

Seisuga 01.01.2019 diskonteeriti tulevased tühistamatud rendimaksud summas 4 512 tuhat eurot, kasutades Grupi keskmist sisemist laenuintressi määra 3,75%. Selle tulemusel suurenes seisuga 01.01.2019 Grupi finantsseisundi aruandes varade maht 4 042 tuhat eurot ning kohus-

tuste maht 4 042 tuhat eurot. 2019. aasta jooksul kajastati uute rendipindadega seondult kasutusrendi varasid ning rendikohustusi lisaks summas 1 634 tuhat eurot. Kasutusõiguse varade jääk 31.12.2019. seisuga on avalikustatud lisas 16. Rendikohustuse saldo seisuga 31.12.2019 on avalikustatud lisas 18. Rendikohustuste intressikulud olid 81 tuhat eurot ja kasutusõiguse varade kulum oli 899 eurot (lisa 16). Rendikohustuse põhiosa tagasimaksud olid 2019. aastal summas 1 003 tuhat eurot.

Tulevaste rendimaksete miinimumsumma vastavalt ühepoolsele mitte tühistatavatele rendimaksetele järgmistel perioodidel seisuga 31.12.2018 on välja toodud järgnevas tabelis.

(tuhandetes eurodes)

	Kuni 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Kokku
Mittetühistatavad rendimaksud 31.12.2019	987	3 525	4 512

LISA 20 Allutatud kohustused

Vastavalt Grupi äritegevusele on rahavoogude aruandes finantseerimistegevusena kajastatud saadud laenudena ainult allutatud kohustused, kuna muud saadud laenud on tavapärase äritegevuse osa. Käesolevas lisas on toodud allutatud kohustuste muutused, sh rahalised või mitterahalised liikumised ning valuutakursi mõjud, juhul kui neid on aruandeperioodil või võrreldaval perioodil toimunud.

Grupp on võtnud allutatud laene pikaajaliste vahendite suurendamise eesmärgil. Allutatud laenudest tulenevad nõuded kuuluvad Grupi pankroti korral rahuldamisele peale kõigi muudest kohustustest tulenevate nõuete rahuldamist, kuid enne aktsionäride nõuete rahuldamist. Allutatud kohustuste saldo iga aruandeperioodi lõpus on välja toodud alljärgnevas tabelis.

Allutatud kohustused

(tuhandetes eurodes)

	Emiteerimise aasta	Summa	Intressimäär	Lunastustähtaeg
	2015	15 000	6.5%	29. oktoober 2025
	2018	20 000	6.0%	28. november 2028
	2019	20 000	6.0%	28. november 2028
	2019	20 000	8.0%	-
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2017		30 900		
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2018		50 900		
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2019		75 000		

2019. aastal lunastati allutatud võlakirju summas 15 900 tuhat eurot. Grupp sai 2019. aastal allutatud kohustusi summas 40 000 tuhat eurot.

Intressikulud allutatud kohustustelt iga aruandeperioodi

kohta ning intressikohustus iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustused on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

Intressikohustus allutatud kohustustelt

(tuhandetes eurodes)

Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2017 (lisa 18)	210
2018. aasta intressikulu (lisa 7)	2 231
2018. aastal välja makstud	-2 127
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2018 (lisa 18)	314
2019. aasta intressikulu (lisa 7)	4 182
2019. aastal välja makstud	-4 052
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2019 (lisa 18)	444

LISA 21 Omakapital aktsiaseltsis

Tehingud aktsiate ja ülekursiga

	Aeg	Aksia hind	Aktsiakapital	Ülekurs	Kokku
Aktsiakapital seisuga 31.12.2017			25 767	46 304	
Aktsiakapitali sissemaksed	Juuli 2018	2.4	249	349	598
Aktsiakapital seisuga 31.12.2018			26 016	46 653	
Aktsiakapitali sissemaksed	Juuli 2019	3.0	238	475	713
Aktsiakapitali sissemaksed	Sept 2019	11.5	2 200	23 008	25 208
Aktsiakapital seisuga 31.12.2019			28 454	70 136	

Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas. Aktsiate nimiväärtus on 1 euro ja aktsiate arv seisuga 31.12.2019 28 454 079 (31.12.2018: 26 016 485). Iga aksia annab aktsionärile üldkoosolekul 1 hääle.

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 15 miljonit eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 60 miljonit eurot (31.12.2018: 15 ja 60 miljonit eurot).

Olulist mõju ASis LHV Group omavad 23,7% hääleõigusega Rain Lõhmus ja 9,8% hääleõigusega Andres Viisemann (31.12.2018: 24,9% ja 9,8%).

Aruandeaastal emiteeris Grupp avaliku aktsiate emiteerimise käigus 2 200 tuhat uut aktsiat. Aktsiakapitali ja ülekursina sai kontsern kokku 25 300 tuhat eurot. Aktsiaemissiooniga seotud otsesed kulud summas 92 tuhat eurot arvati ülekursist maha. Selle tulemusel registreeriti aktsiakapitalina 2 200 tuhat eurot ja ülekursina 23 008 tuhat eurot.

Aruandeaastal maksis Grupp aktsionärile dividendide 0,21 (2018: 0,16) eurosenti aksia kohta, mis teeb kogusummas 5 463 (2018: 4 123) tuhat eurot.

Muud reservid konsolideeritud omakapitali muutuste aruandes koosnevad:

(tuhandetes eurodes)	31.12.2019	31.12.2018
Õiglasest väärtusest muutusega muus koondkasumis kajastatud omakapitaliinstrumentide ümberhindluse reserv (Lisa 11)	212	78
Töötajatele väljastatud optioonide reserv	3 068	2 012
Kokku	3 280	2 090

Grupp väljastab aktsiooptioone AS LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele.

Seisuga 31.12.2019 moodustas Grupi jaotamata kasum 94 228 tuhat eurot (31.12.2018: 75 430 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2019 on võimalik dividendidena omanikele välja maksta 75 605 (2018: 60 426) tuhat eurot. Osa võimalikest dividendidest (1/3 2018-2019 makstud dividendidest) maksustatakse madalama maksumääraga 14/86 ja ülejäänud 20/80, millega kaasnev tulumaksukulu oleks 18 623 (2018: 15 004 kasutades 20/80 maksumäära) tuhat eurot.

Kohustuslik reservkapital omakapitali koosseisus koosneb:

(tuhandetes eurodes)

Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2017	2 471
Üle kantud 2017. aasta puhaskasumist	980
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2018	3 451
Üle kantud 2018. aasta puhaskasumist	1 262
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2019	4 713

	Aktsiat arv	Osaku märkimishind (EUR)	Kaalutud keskmine aktsia hind kasutusperioodil	Aegumise aasta	Inimeste arv, kellele optsiione väljastati
Aktsioptsioonide jääk seisuga 31.12.2013	0				
Perioodi jooksul väljastatud kogus	411 336	2.0		2017	35
Aktsioptsioonide jääk seisuga 31.12.2014	411 336				
Perioodi jooksul väljastatud kogus	278 594	2.4		2018	48
Aktsioptsioonide jääk seisuga 31.12.2015	689 930				
Perioodi jooksul väljastatud kogus	270 330	3.0		2019	48
Perioodi jooksul tühistatud kogus	-62 183				
Aktsioptsioonide jääk seisuga 31.12.2016	898 077				
Perioodi jooksul väljastatud kogus	364 990	4.65		2020	69
Perioodi jooksul realiseeritud kogus	-411 336		10.23		
Aktsioptsioonide jääk seisuga 31.12.2017	851 731				
Perioodi jooksul väljastatud kogus	299 781	5.33		2021	72
Perioodi jooksul realiseeritud kogus	-249 139		10.93		
Aktsioptsioonide jääk seisuga 31.12.2018	902 373				
Perioodi jooksul väljastatud kogus	510 943	4.9		2022	89
Perioodi jooksul realiseeritud kogus	-237 594		11.39		
Aktsioptsioonide jääk seisuga 31.12.2019	1 175 722				

Grupp võib emitteerida aktsioptsioone ka 2019. aasta tulemuste eest. Kõigi programmi aktsioptsioonide üleandmisperiood on 3 aastat. Märkimisõiguse rakendamine tekib realiseerimisperioodi esimesel päeval. Optsiiooni märkimishinna arvutamisel kasutatakse Black-Scholes mudelit, mis põhineb LHV Grupi aktsia hinnal 2019. aasta 4. kvartalis ja volatiilsusel, asemikuna kasutatavatel Läti ja Leedu valitsuse võlakirjadel ning sisenditena dividendide tootlusel. 2019. aastal realiseeriti 2016. aastal väljastatud aktsioptsioonid täies mahus.

Juhatuse liikmetel ja töötajatel ei ole võimalik aktsioptsioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsioptsioone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koormata. Aktsioptsioone saab pärida. Aktsioptsioonileping kaotab kehtivuse töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, milles saab teha erandeid AS-i LHV Group nõukogu või nõukogu otsuse alusel Töötasukomitee, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediidiastutuste seadusele võib AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsioptsioonide arvu või aktsioptsioonid

tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, ettevõtte juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavus-normatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Aktsiapõhistest maksetehingutest tulenevad kulud kokku moodustasid osana tööjookuludest perioodi jooksul 1 783 (2018: 1 208) tuhat eurot.

LISA 22 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad

AS LHV Pank, tegutsedes klientide kontohaldurina,**hoiab enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid:**

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2019	31.12.2018
Klientide rahalised vahendid	9 967	9 773
Klientide väärtpaberid	1 385 746	1 383 157
sh emaaettevõtte omanikud ja nendega seotud ettevõtted (lisa 24)	195 914	156 961
Kokku	1 395 713	1 392 930

Varahaldustasud nende varade haldamise eest on vahemikus 0,015 - 0,025 % (vt vastavat tulu lisa 8).

Bilansivälisena on kajastatud nende klientide rahalised vahendid, kes kasutavad LHV Panga poolt pakutavat aktiivse väärtpaberikaupleja platvormi ehk kauplemissüsteemi LHV Trader. Süsteemi eripärast tulenevalt on Pank need vahendid hoiustanud klientide isikustatud kontodel välispartneri juures ja kuna need klientide rahalised vahendid ei ole Panga poolt majandustegevuses kasutatavad (neid ei ole võimalik teistele klientidele välja laenata või tagatisena kasutada), siis arvestatakse neid rahalisi vahendeid bilansivälisena. Pank teenib nimetatud kontode tehingute vahendamise eest teenustasu- ja intressitulused sarnaselt Grupi finantsseisundi aruandesse arvatud klien-

tide kontodele. Pank on andnud LHV Trader kontode osas partnerile lepingulise garantii, millega ta tagab vajadusel partnerile enda poolt vahendatud klientide tehingute finantseerimisest (võimendamisest) saadavad kahjud, sealjuures esmane tagatis on kliendi võimenduse tagatiseks olevad varad. Klientidel on sarnane garantii Pangale, ning seega on Pank sisuliselt garantii üle andnud lõppkliendile. Vältimaks võimalikke kahjusid monitorib Pank igapäevaselt võimalikke tagatiste vähenemist ja kliendikontode puudujääke. Senises praktikas sellised kahjud, mille puhul Panga poolt antud garantii rakenduks, puuduvad ja Pank ei ole garantiist tulenevalt kompensatsioonikulu kandnud.

LISA 23 Tingimuslikud varad ja kohustused

Tühistamatud tehingud	Tegevusgarantiid	Finantsgarantiid	Akreditiivid	Valmisolekulaenud	Kokku
Kohustus lepingulises summas 31.12.2019	11 078	14 139	10	359 230	384 457
Kohustus lepingulises summas 31.12.2018	11 927	9 314	55	188 841	210 137

IFRS 9 esmakordsel rakendamisel kohaldatakse finantsgarantiide ja valmisolekulaenude ECL-i, vt ka lisa 3.2.

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamiselt määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2018-2019 Grupi maksurevisjoni läbi viinud. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine 2020. aastal selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile olulise täiendava maksusumma.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis tagavad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Tegevusgarantiid lepingute riskiks on juhud, kui toimub kindlustusjuhtum (so teise osapoole suutmatus

täita lepingust tulenevaid kohustusi). Grupi võtmeriskid on olulised kõikumised lepingust tulenevate maksete tiheduses ja suuruses võrreldes ootustega. Grupp kasutab selliste maksete prog-noosimiseks ajaloolist informatsiooni ja statistilisi meetodeid. Kaebused tuleb esitada enne lepingu tähtaega ning suurem osa kaebusi rahuldatakse kiirelt. See võimaldab Grupile suuremat kindlust prognoositud maksete kohta ning seega tuleviku rahavoogude kohta. Selliste riskide kontrollimiseks monitorib Grupp pidevalt sarnaste toodete väljamakseid ning omab võimalust tulevikus kohendada tasusid, et need vastaksid võimalikele muutustele taotluste väljamaksete osas. Grupil on välja töötatud väljamaksete taotlustega tegelemise protsess, mis sisaldab õigust taotlus üle vaadata ning pettuslikud või nõuetele mittevastavad palved tagasi lükata. Tegevusgarantiide mõju ja kontsentratsioon garanteeritud lepingulistes summas on järgmine:

Tegevusalade lõikes	31.12.2019	31.12.2018
Ehitus	6 429	6 594
Veevarustus	1 001	2 600
Tootmine	1 045	623
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	1 307	1 157
Muu tegevus	1 297	953
Kokku	11 078	11 927

Reitinguklasside lõikes	31.12.2019	31.12.2018
5 madal krediidirisk	300	257
6 madal krediidirisk	4 206	1 799
7 keskmine krediidirisk	4 054	6 055
8 keskmine krediidirisk	779	1 622
9 kõrgendatud krediidirisk	603	625
10 kõrge krediidirisk	268	187
11 kõrge krediidirisk	0	0
12 mitterahuldav reiting	0	21
13 mitterahuldav reiting	9	405
Ilma reitinguta	859	956
Kokku	11 078	11 927

Tegevusgarantiid on ületatud iga aruandeperioodi lõpu seisuga. Seetõttu ei ole Grupp kandnud kahjusid tegevusgarantiide lepingutest nii 2019. aastal kui ka varasematel perioodidel.

LISA 24 Tehingud seotud osapooltega

Grupi aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed;
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud	Lisa	2019	2018
Intressitulud	7	65	67
sh juhtkond		33	29
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		32	38
Komisjoni- ja teenustasutulud	8	22	11
sh juhtkond		5	2
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		17	9
Intressikulud deposiitidelt	7	8	42
sh juhtkond		1	2
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		7	40
Intressikulud allutatud kohustustelt	7	373	357
sh juhtkond		8	7
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		365	350

Saldod	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Laenud ja nõuded aasta lõpu seisuga		3 290	3 328
sh juhtkond	14	2 399	2 079
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	14	892	1 250
Hoiused aasta lõpu seisuga		16 063	33 509
sh juhtkond	17	283	222
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	17	15 780	33 287
Allutatud kohustused aasta lõpu seisuga		5 054	5 904
sh juhtkond	20	118	135
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	20	4 936	5 769

Tabelis on toodud ülevaade seotud osapoolte olulisematest saldodest ja tehingutest. Kõik muud tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähikondlastega, nendega seotud ettevõtetega ning emaettevõtte AS LHV Group väikeaktsionäridega ja nende lähikondlastega on tehtud üldise hinnakirja alusel. Seotud osapooltega pole kajastatud ebatõenäoliselt laekuvaid võlgasid või laenude allahindlusi.

Seotud osapooltele antud laenud on väljastatud turutingimustel.

Juhtkonnal ei olnud seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 tähtajalisi hoiuseid ning nõudmiseni hoiuste intressimäär vastab klientide üldisele hinnakirjale.

Novembris 2018 saadud allutatud laenu intressimääraks on 6,0%. Oktoobris 2015 saadud allutatud laenu intressimääraks on 6,5%. Juunis 2019 saadud allutatud laenu intressimääraks on 8,0%. Juunis 2014 saadud allutatud laenu intressimääraga 7,25% lunastati 2019. aastal, vt lisa 20.

2019. aastal on makstud emaettevõtte AS LHV Group ja tema tütarettevõtete juhtkonnale palka ja muid kompensatsioone kogusummas 1 453 tuhat eurot (2018: 1 471 tuhat eurot), koos kõigi maksudega. Seisuga 31.12.2019 on kohustusena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu ja puhkusekohustus summas 73 tuhat eurot (31.12.2018: 91 tuhat eurot) (lisa 18). Grupil ei eksisteeri seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustusi (pensionikindlustusi, lahkumishüvitiisi jne). 2019. aastal maksti nõukogu liikmetele tasusid summas 117 tuhat eurot (2018: 37 tuhat eurot).

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel määratud lahkumishüvitiisi. Lepingus reguleerimata valdkondade vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigis kehtestatud seadustest.

Juhatusele on kehtestatud aktsioptsioonide programm. 2019. aastal väljastati juhatuse liikmetele aktsioptsioone summas 675 tuhat eurot (2018: 497 tuhat eurot).

Kontohaldurina hoitavate seotud osapoolte varade kohta on informatsioon toodud lisa 22.

LISA 25 Tava ja lahustatud kasum aktsia kohta

Leidmaks tava kasumi aktsia kohta, on emaettevõtte omanikele omistatud puhaskasum jagatud kaalutud keskmise aktsiate arvuga.

	2019	2018
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum (sh lõpetatud tegevustelt; tuhandetes eurodes)	24 797	25 237
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt (tuhandetes eurodes)	24 797	21 913
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuhandetes aktsiates)	27 235	25 892
Tava kasum aktsia kohta (eurodes)	0.91	0.97
Tava kasum aktsia kohta jätkuvatelt tegevustelt (eurodes)	0.91	0.85
Tava kasum aktsia kohta lõpetatud tegevustelt (eurodes)	-	0.12
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud lahustatud kasumi aktsia kohta arvutamisel (tuhandetes aktsiates)	27 828	26 373
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	0.89	0.96
Lahustatud kasum aktsia kohta jätkuvatelt tegevustelt (eurodes)	0.89	0.83
Lahustatud kasum aktsia kohta lõpetatud tegevustelt (eurodes)	-	0.13
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud nimetajana (tuhandetes aktsiates)	2019	2018
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud nimetajana tava kasum aktsia kohta arvutamisel	27 235	25 892
Korrigeeritud lahustatud kasumi aktsia kohta arvutamiseks		
Aktsiaoptioonid	593	481
Kaalutud keskmine tavaaktsiate ja potentsiaalsete aktsiate arv kasutatud nimetajana lahustatud kasum aktsia kohta arvutamiseks	27 828	26 373

LISA 26 Lõpetatud tegevused

2018. aastal jõudsid LHV ja Inbank kokkuleppele, mille kohaselt maksis Inbank 50%+1 UAB Mokilizingas aktsiate eest 2,9 miljonit eurot.

Allolevas tabelis on kokku võetud UAB Mokilizingas 2018. aasta esimese 4 kuu majandustulemused kuni tütaretevõtte müügini.

	2019	2018
Neto intressitulu	-	1 619
Neto teenustasutulu	-	956
Tööjõukulud	-	-535
Tegevuskulud	-	-1 131
Laenude allahindluse kulu	-	-390
Tulumaksukulu	-	-144
Vahesumma	-	375
Muu finantstulu (müügist saadud kasu)	-	2 949
Kasum lõpetatud tegevustelt	-	3 324

Lühendatud finantsseisundi aruanne

	30.04.2018
Laenud ja nõuded klientidele ja muud lühiajalised varad	67 477
Põhivarad	222
Lühiajalised kohustused	6 897
Pikaajalised kohustused	51 700
Netovarad kokku	9 102

LISA 27 Tulumaksukulu

Pank arvestab 14% ettemakstud tulumaksu. Ettemakstud tulumaks 2019. aastal oli 2 517 tuhat eurot (2018: 1 676 tuhat eurot).

(tuhandetes eurodes)

	2019	2018
Ettemakstud tulumaks	2 517	1 676
Dividendidelt makstud tulumaks	1 732	1 938
Tulumaksukulu kokku	4 249	3 614

LISA 28 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades konsolideerimisgrupi emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded.

Emaettevõtte kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2019	2018
Intressitulu	3 801	1 530
Intressikulu	-4 183	-2 231
Neto intressikulu	-382	-701
Saadud dividendid	6 630	6 578
Netotulu/kulu investeeringutelt sidusettevõtetesse	0	6 400
Netokasum/kahjum finantsvaradelt	6 630	12 978
Tegevuskulud	-746	-666
Aruandeperioodi puhaskasum	5 502	11 611
Aruandeperioodi puhaskasum ja muu koondkasum	5 502	11 611

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne*(tuhandetes eurodes)*

	31.12.2019	31.12.2018
Varad		
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	7 075	21 565
Antud laenud	72 515	32 288
Muud nõuded ja varad	144	75
Investeeringud tütarettevõtetesse	99 993	73 811
Varad kokku	179 677	127 739
Kohustused		
Viitvõlad ja muud kohustused	103	136
Allutatud kohustused	75 444	51 214
Kohustused kokku	75 547	51 350
Omakapital		
Aktsiakapital	28 454	26 016
Ülekurs	70 136	46 653
Kohustuslik reservkapital	4 713	3 451
Muud reservid	3 068	2 012
Akumuleeritud kahjum	-2 241	-1 744
Omakapital kokku	104 130	76 388
Kohustused ja omakapital kokku	179 677	127 739

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2019	2018
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	3 524	1 530
Makstud intressid	-4 052	-2 231
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	-738	-583
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust	-1 266	-1 284
Korrigeerimised		
Aktsioptsioonidest tulenevad investeeringud tütarettevõtetesse	-1 683	-1 156
Äritegevusega seotud varade ja kohustuste neto muutus:		
Muude nõuete muutus	-19	-74
Muude kohustuste muutus	1 648	1 308
Lõpetatud tegevused	0	2 454
Neto rahavood äritegevusest	-1 320	1 248
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenud	-48 500	-10 000
Laenude tagasimaksed	8 550	0
Kapitali tagasimaksed tütar- ja sidusettevõtetest	1 500	1 200
Kapitali sissemaksed tütar- ja sidusettevõtetesse	-26 000	-10 000
Laekumised tütarettevõtete müügist, neto saadud raha	0	5 046
Neto rahavood investeerimistegevusest	-64 450	-13 754
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud allutatud laenud	40 000	20 000
Allutatud laenude tagasimaksed	-15 900	0
Aktsiakapitali sissemaksed (sh ülekursid)	26 013	598
Saadud dividendid	6 630	6 578
Makstud dividendid	-5 463	-4 123
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	51 280	23 053
Raha ja raha ekvivalentide muutus	14 490	10 547
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	21 565	11 018
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	7 075	21 565

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aktisia- kapital	Ülekurss	Kohustuslik reservka- pital	Muud reservid	Akumulee- ritud kahjum / Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2018	25 767	46 304	2 471	1 413	-8 860	67 095
Sissemakstud aktsiakapital	249	349	0	0	0	598
Makstud dividendid	0	0	0	0	-4 123	-4 123
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	980	0	-980	0
Aktσιαoptsioidid	0	0	0	599	496	1 095
2018. a muu koondkasum	0	0	0	0	11 611	11 611
Saldo seisuga 31.12.2018	26 016	46 653	3 451	2 012	-1 856	76 276
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	0	-72 859	-72 859
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	78	150 145	150 223
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2018	26 016	46 653	3 451	2 090	75 430	153 640
Saldo seisuga 01.01.2019	26 016	46 653	3 451	2 012	-1 856	76 276
Sissemakstud aktsiakapital	2 438	23 483	0	0	0	25 921
Makstud dividendid	0	0	0	0	-5 463	-5 463
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	1 262	0	-1 262	0
Aktσιαoptsioidid	0	0	0	1 134	726	1 860
2019. a muu koondkasum	0	0	0	0	5 502	5 502
Saldo seisuga 31.12.2019	28 454	70 136	4 713	3 146	-2 353	104 096
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	0	-99 110	-99 110
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	134	195 691	195 825
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2019	28 454	70 136	4 713	3 280	94 228	200 811

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital on maksimaalne summa, mida võib Eesti seadusandluse järgi aktsionäridele välja maksta.

Juhatuses allkirjad konsolideeritud aastaaruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Group tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta kohta.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 4 kuni 48 esitatud ASi LHV Group tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku äritegevuse arengust, tulemustest ja finantsseisundist.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 49 kuni 144 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise kohaselt õige ja õiglase ülevaate emitendi ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja tulemustest vastavalt rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

20.02.2019

Madis Toomsalu

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS-i LHV Group aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt AS-i LHV Group (Ettevõtte) ja selle tütarettevõtete (koos Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie auditi arvamus on kooskõlas auditikomiteele 21. veebruaril 2020 esitatud täiendava aruandega.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud kasumiaruannet ja muu koondkasumi aruannet 31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

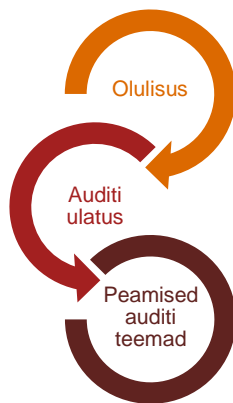
Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Oma parima teadmise ja veendumuse kohaselt kinnitame, et meie poolt Kontsernille osutatud auditivälised teenused on olnud kooskõlas Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja regulatsioonidega ning et me ei ole osutanud auditiväliseid teenuseid, mis on keelatud Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse §-i 59¹ poolt. Meie poolt 2019. aasta jooksul Kontsernille osutatud auditivälised teenused on avalikustatud tegevusaruandes.

Ülevaade meie auditist

Kokkuvõte

Kontserni auditi olulisus on 1 600 tuhat eurot, mis on määratud kui ligikaudu 5% kasumist enne tulumaksu.

Me viisime läbi täismahus auditi Kontserni ettevõtete osas, mis katsid sisuliselt kogu Kontserni varad, kohustused, tulud ja kulud.

- Klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse langus

Oma auditi kujundamisel määrasime me olulisuse ja hindasime olulise väärkajastamise riske konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes. Erilist tähelepanu pöörasime valdkondadele, kus juhatuse on kasutanud subjektiivseid hinnanguid, näiteks oluliste raamatupidamislike hinnangute puhul, mis tuginesid eeldustele ja tulevikusündmustele, mis on oma olemuselt ebakindlad. Nagu kõikides oma auditites, tegelesime riskiga, et juhtkond eirab sisekontrollisüsteemi, hinnates muu hulgas seda, kas on asjaolusid, mis viitavad pettusest tuleneda võivale olulise väärkajastamise riskile.

Olulisus

Meie auditi ulatust mõjutas meie poolt määratud olulisus. Auditi eesmärgiks on omandada põhjendatud kindlustunne selle kohta, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast. Neid loetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Tuginedes oma professionaalsele hinnangule määrasime olulisusele, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku olulisusele, teatud numbrilised piirmäärad, mis on toodud alljärgnevas tabelis. Need numbrilised piirmäärad koos kvalitatiivsete kaalutlustega aitasid meil määrata meie auditi ulatust ja meie auditiprotseduuride olemust, ajastust ja mahtu ning hinnata väärkajastamiste mõju raamatupidamise aastaaruandele kui tervikule nii eraldiseisvalt kui summeerituna.

Kontserni auditi olulisus	1 600 tuhat eurot
Kuidas me selle määrasime	Ligikaudu 5% kasumist enne tulumaksu
Rakendatud olulisuse kriteeriumi põhjendus	Arvutasime olulisuse lähtudes kasumist enne tulumaksu, kuna see on meie hinnangul põhiliseks Kontserni tulemuslikkuse hindamise kriteeriumiks nii sisemiselt juhtkonna jaoks kui ka väliselt aktsionäride jaoks.

Peamised auditi teemad

Peamised auditi teemad on valdkonnad, mis olid meie professionaalse hinnangu kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige olulisemad. Neid valdkondi käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditeerimise ja sellele arvamuse avaldamise kontekstis ning me ei avalda nende valdkondade kohta eraldi arvamust.

Peamine auditi teema	Kuidas me tegelesime peamise auditi teemaga oma auditis
<p><i>Klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse langus (detailsem informatsioon on toodud lisas 2 "Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest", lisas 3.2 "Krediidirisk" ja lisas 13 "Laenud ja nõuded klientidele").</i></p> <p>Seisuga 31. detsember 2019 moodustasid laenud ja nõuded klientidele kokku 1 687 miljonit eurot ning nendega seotud 2019. aasta kasumiaruandes kajastatud allahindluse kahjum oli 3,2 miljonit eurot.</p> <p>Keskendusime sellele valdkonnale, kuna juhtkond kasutab keerulisi ja subjektiivseid hinnanguid nii väärtuse languse kajastamise hetke kui ka selle suuruse hindamisel, tuginedes subjektiivsete sisenditega komplekssetele mudelitele.</p> <p>IFRS 9 viis sisse 3-faasilise oodatava krediidikahju (ECL) mudeli. ECL arvutused on tulevikku vaatavad ja tõenäosustega kaalutud, baseerudes keerulisel modelleerimisel ja juhtkonna poolsetel subjektiivsetel sisenditel. Peamised valdkonnad, mis vajavad olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid ja modelleerimist ECL arvutamisel, sisaldavad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krediidiriski olulise suurenemise kriteeriumite hindamine ettevõtte- ja jaelaenu toodete (lisa 3.2.3.1) laenupositsioonide faas 1 ja faas 2 määramiseks; 	<p>Hindasime, kas Kontserni arvestuspõhimõtted ja rakendatud metodoloogia klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas IFRS 9 nõuetega.</p> <p>Hindasime ECL arvestuse alusandmete ja arvutustega seotud peamiste kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust. Need kontrollimehhanismid hõlmavad laenude jaotust faasidesse, alusandmete korrektsust ja täielikkust, krediidimonitooringut (sh tähtaja ületanud laenude monitooringut). Hindasime ka IT üldiseid kontrole vastavate süsteemide osas.</p> <p>Lisaks testisime kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust ettevõttelaenude krediiditoimiku perioodilise läbivaatamise ja reitingute hindamise ning tagatiste järelevalve osas. Leidsime, et saame nendele kontrollimehhanismidele auditi läbiviimisel tugineda.</p> <p>Viisime läbi detailsed auditi protseduurid järgmistes valdkondades:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ECL arvutussüsteemis kasutatud alusandmete täielikkuse ja korrektsuse testimine; • IFRS 9 metodoloogiast tulenevate oluliste sisendite korrektne kasutamine ECL arvutussüsteemis; • 12 kuu ja kogu eluea ECL arvutuste korrektsus ning vastavus IFRS 9 metodoloogiale ECL arvutussüsteemis;

- ECL mudeli modelleerimine ja oluliste parameetrite arvutamine, sealhulgas makejõuetuse tõenäosus (PD), kahjumäär makejõuetuse korral (LGD) ja laenu suurus makejõuetuse hetkel (EAD) (lisa 3.2.3.3);
- tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL mudelisse ja indikaatorite valimine ettevõtlus- ja jaelaenu toodete osas; nende indikaatorite usaldusväärne prognoosimine tulevikuperioodidele ja kolme erineva stsenaariumi (baas, positiivne, negatiivne stsenaarium) erinevad tõenäosused (lisa 3.2.3.4); ja
- oodatava krediidikahju arvutustes sisalduvate kliendi positsioonide täielikkuses veendumine.

Maksejõuetute ettevõttelaenu puhul arvutatakse individuaalne allahindlus lähtuvalt laenuõude suuruselt ja tagatise realiseerimisväärtusest bilansipäeval, mis samuti nõuab olulisi juhtkonnapoolseid eeldusi.

- diskonteerimise korrektsus ECL süsteemis;
- laenu faasis määratletud kasutatud alusandmete korrektsus ja täielikkus;
- ettevõttelaenu saajate krediidireitingute sisemine määramine, mis on sisendiks ettevõttelaenu ECL mudelile;
- tagatise käsitleva informatsiooni ja nende väärtuste õigsus laenusüsteemis, mis on sisendiks ECL mudelile; ja
- faas 3 laenu nimekirja täielikkus ja nende ECL arvutamine.

Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapoolsete hinnangute mõistlikkust, nagu näiteks hinnangud erinevate stsenaariumite osakaalude, ettevõttelaenu portfelli hetke PD, oluliste makromajanduslike prognooside ning erinevate stsenaariumite kordajate osas.

Me teostasime analüütilisi protseduure hindamaks erinevate laenu toodete ECLi kogu perioodi jooksul.

Samuti analüüsisime juhtkonna poolt teostatud tagasivaatava testi tulemusi, võttes neid arvesse käesoleva perioodi ECLi arvestusel kasutatud eelduste asjakohasuse hindamisel.

Mõningate allahindluste summade puhul olime juhtkonnaga eri meelt, kuid meie arvates jäid erimeelsused mõistlikkuse piiridesse, võttes arvesse kogu laenu ja nõuete portfelli ning finantsaruannetes avalikustatud informatsiooni hindamist mõjutavate ebakindluste osas.

Me ei tuvastanud oma töö tulemusena olulisi puudujääke.

Kuidas me kujundasime oma auditi ulatuse

Kujundasime oma auditi ulatuse eesmärgiga teha piisavalt tööd, võimaldamaks meil avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta, võttes arvesse Kontserni struktuuri, raamatupidamisprotsesse ja kontrollprotseduure, ning tööstusharu, milles Kontsern tegutseb.

Kontserni tütarettevõtted tegutsevad peamiselt Eestis. Me viisime läbi täismahus auditi järgmistes Kontserni ettevõtetes, kattes sisuliselt kogu Kontserni konsolideeritud finantsseisundi ja kasumiaruande:

- AS LHV Group;
- AS LHV Pank, sealhulgas selle filiaal Ühendkuningriigis ning tütarettevõtte AS LHV Finance; ja
- AS LHV Varahaldus.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub konsolideeritud aastaaruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Samuti kinnitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlust meie sõltumatuse riivamise kohta, ja vajadusel vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, edastatud auditiga seotud teemade seast valime välja need teemad, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kontekstis kõige olulisemad ja on seega peamised auditi teemad. Me kirjeldame neid teemasid audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud antud teema kohta infot avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et antud teema kohta ei peaks meie aruandes infot esitama, kuna võib põhjendatult eeldada, et antud info esitamisega kaasnevad kahjulikud tagajärjed ületavad avaliku huvi rahuldamisest saadava kasu.

Aruanne muude seadustest ja regulatsioonidest tulenevate nõuete kohta

Audiitoriks määramine ja audiitorteenuse osutamise periood

Meid määrati esmakordselt AS-i LHV Group kui avaliku huvi üksuse audiitoriks 31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta suhtes. Meid on uuesti audiitoriks määratud vastavalt vahepealsetel aastatel toimunud konkurssidele ja aktsionäride otsustele, viimati 11. aprillil 2018; meie audiitorteenuse katkematu osutamise periood AS-ile LHV Group kui avaliku huvi üksusele on kokku 11 aastat. Vastavalt Eesti Vabariigi audiitortegevuse seadusele ja Euroopa Liidu määrusele 537/2014 on võimalik meie volitusi AS-i LHV Group audiitorina pikendada kuni 31. detsembril 2028 lõppeva majandusaastani.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vastutav vandeaudiitor, litsents nr 325

Verner Uibo
Vandeaudiitor, litsents nr 568

21. veebruar 2020

Kasumi jaotamise ettepanek

AS LHV Group juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2019. aasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- maksta dividende 0,19 eurot aktsia kohta kokku summas 5 406 tuhat eurot; dividendidelt makstav tulumaks oleks 1 075 tuhat.
- lisada aruandeperioodi aktsionäri emaettevõttele omistatav kasum summas 19 525 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumile.

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

20.02.2020

Nõukogu esimees

Rain Lõhmus

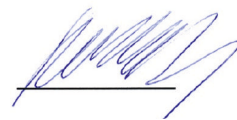

Nõukogu liikmed

Raivo Hein

Heldur Meerits

Tiina Mõis

Sten Tamkivi

Tauno Tats

Andres Viisemann

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatorile

Konsolideeritud:

EMTAK	Tegevusala	2019	2018
66121	Väärtpaperite ja kaubalepingute maaklerlus	5 052	5 111
64191	Krediitiasutused (pangad) (laenuandmine)	77 266	56 974
64911	Liising	3 253	2 439
66301	Fondide valitsemine	12 869	13 942
	Tulud kokku	98 440	78 466

Konsolideerimata:

EMTAK	Tegevusala	2019	2018
64201	Valdusfirmade tegevus	3 801	1 530
	Tulud kokku	3 801	1 530